

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Batı Akasyası'nın Altında

Dünyanın en gizemli uygarlığından, tarihin en ilginç romanı R A M S E S

Christian Jacq

Ramses: Sous L'acacia d'Occident 1997

MISIR HARİTASI

ESKİ ORTADOĞU HARİTASI Yeni İmparatorluk Zamanında

1

Batan güneşin altın sarısı ışınları, Büyük Ramses'in Delta'da kurduğu başkenti PiRamses'teki tapınakların cephelerini aydınlatıyordu. Binaların cephelerini süsleyen çinilerin rengi nedeniyle Turkuaz Kent diye adlandırılan başkent, zenginliği, gücü ve güzelliği simgeliyordu.

Bu kentte yaşamak çok hoştu, ama dev cüsseli Seramana ne havanın, ne de pembe bir renge bürünen gökyüzünün güzelliğinin farkındaydı. Ramses'in özel muhafız birliğinin komutanlığını yapan bu eski korsan, başında boynuzlu miğferi ve belinde kılıcıyla, birkaç yıldır ev hapsinde yaşayan Hitit prensi Urhi-Teşup'un villasına doğru büyük bir öfkeyle at sürüyordu.

Ramses'in amansız düşmanı Urhi-Teşup, Hatti imparatoru Muvatallis'in oğluydu. Tahtı ele geçirmek için babasını öldüren Urhi-Teşup, İmparator'un kardeşi Hattuşil kadar kurnaz değildi. Dikeyi avucunun içinde tuttuğunu sandığı sırada Hattuşil tahtı ele geçirince, Urhi-Teşup kaçmak zorunda kalmış ve Ramses'in çocukluk arkadaşı diplomat Aşa'nın yardımıyla Mısır'a sığınmıştı.

Seramana gülümsedi. Bir zamanlar Anadolu'nun amansız savaşçısı olarak bilinen Urhi-Teşup bir kaçak durumuna düşmüştü! Urhi-Teşup'un yeryüzünde en çok nefret ettiği kişi olan Ramses, 1 latti orduları ve silahları konusunda bilgi vermesi koşuluyla ona siyasi sığınma hakkı tanımıştı.

Ramses'in hükümdarlığının yirmi birinci yılında, Mısır ve Hatti halkını şaşkınlığa uğratan bir kararla iki ülke arasında bir barış antlaşması imzalanmıştı. Tarafların birbirlerine saldırmamasını ve yabancı bir devletin saldırısı durumunda karşılıklı yardım etmesini öngören bu antlaşmayla birlikte, Urhi-Teşup artık son saatlerini yaşadığını düşünmüştü. Yapılan antlaşmayı pekiştirmek için Ramses'in Hattuşil'e verebileceği en mükemmel armağan Urhi-Teşup olmaz mıydı? Ama sığınma hakkına saygılı olan Firavun, konuğunu ülkesine iade etmeyi reddetmişti.

8

CHRISTIAN JACQ

Bugün artık Urhi-Teşup hiçbir önem taşımıyordu ve Seramana, Ramses'in kendisine verdiği görevden hiç hoşlanmıyordu.

Hititliye verilen villa, kentin kuzey sınırında, bir hurma bahçesinin ortasındaydı. Urhi-Teşup, bir zamanlar yok etmeyi düşündüğü firavunların topraklarında şimdi lüks bir yaşamın tadını çıkarıyordu.

Seramana, Ramses'e hayrandı ve son nefesini verinceye dek ona sadık kalacaktı. Bu nedenle, istemeyerek de olsa, Kral'ın verdiği bu korkunç emri yerine getirecekti.

Villanın giriş kapısında, Seramana'nın kendisinin seçtiği silahlı iki polis bekliyordu.

"Rapor edilecek bir durum var mı?"

"Hiçbir şey yok şef. Hititli bahçede, havuzun kenarında içtikten sonra sızdı."

Dev cüsseli Sardunyalı bahçeye girdi ve hızlı adımlarla havuza doğru yürüdü. Burada üç polis daha vardı. Bu adamlar Hitit ordusunun, tüm vaktini yemek, içmek, yüzmek ve uyumakla geçiren sabık başkomutanını sürekli olarak gözetim altında tutuyordu.

Kırlangıçlar gökte uçuşuyordu. Bir çavuşkuşu Seramana'nın omzuna dokunup geçti. Çenesi kasılmış, yumrukları sıkılmış ve bakışları sertleşmiş olan Seramana, kendisine verilen emri uygulamaya hazırlanıyordu. Hayatında ilk kez Ramses'in hizmetinde olmaktan pişmanlık duyuyordu.

Urhi-Teşup, tehlikenin yaklaştığını hisseden bir yırtıcı hayvan gibi, daha Sardunyalının ayak seslerini duymadan uyandı.

Uzun boylu, vücudu adaleli Urhi-Teşup'un saçları uzundu; göğsü gür kızıl kıllarla kaplıydı. Anadolu kışlarının soğğundan bile etkilenmeyen güçlü bir adamdı ve geçen zamana rağmen gücünden hiçbir şey kaybetmemişti.

Havuzun kenarındaki taşların üzerine uzanmış olan Hititli, Büyük Ramses'in özel muhafız kıtası komutanının yaklaşmasını gözleri yarı açık seyretti.

Demek ki vakit gelip çatmıştı.

Urhi-Teşup, Mısır ile Hatti arasında imzalanan o korkunç barış antlaşmasından bu yana kendini güvende hissetmiyordu. Belki yüz kez kaçmayı düşünmüş, ama Seramana'nın adamları ona hiç fırsat tanımamıştı. Demek ki Hatti'ye iade edilmekten kurtulmuş

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

9

olması, kendisi gibi acımasız bir vahşi tarafından öldürölmek içindi.

Seramana:

"Kalk!" diye emretti.

Urhi-Teşup emir almaya alışık değildi. Son hareketlerinin tadını çıkarırcasına yavaş yavaş kalktı ve az sonra boğazını kesecek olan adamın karşısına dikildi.

Sardunyah'nın bakışlarında, zorlukla zaptetmeye çalıştığı büyük bir öfke okunuyordu.

Hititli, Seramana'yı küçümseyerek:

"Vur kasap," dedi. "Mademki efendin öyle istiyor. Sana, kendimi savunma zevkini bile vermeyeceğim."

Seramana'nın parmakları kısa kılıcının kabzası üzerinde kasıldı.

"Defol git."

Urhi-Teşup önce yanlış duyduğunu sandı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Özgürsün."

"Özgür mü?... Nasıl özgür?"

"Bu evden çıkacak ve istediğin yere gideceksin. Firavun yasayı uyguluyor. Seni burada, tutmak için hiçbir neden kalmadı."

"Dalga geçiyorsun!"

"Barış geldi Urhi-Teşup. Şayet Mısır'da kalma hatasını işler ve en ufak bir kargaşa çıkarırsan seni tutuklarım. Böyle bir durumda, artık yabancı saygın bir kişi gibi değil, adi bir'suçlu olarak muamele görürsün. Kılıcımı karnına saplama fırsatını bulduğum an hiç du-raksamayacağım."

"Ama şu an için bana dokunmaya haklan yok. Öyle değil mi?"

"Defol git!"

Urhi-Teşup'un eşyası bir hasır, bir peştamal, bir çift sandalet, bir somun ekmek, bir demet soğan ve karşılığında yiyecek alabileceği kilden yapılmış iki nazarlıktan ibaretti. Villasından çıktıktan sonra Pi-Ramses'in sokaklarında bir uyurgezer gibi saatlerce dolaştı. Yeniden özgürlüğe kavuşmasının sarhoşluğuyla bir türlü doğru dürüst düşünemiyordu.

Bir halk şarkısı şöyle diyordu: "Ne güzel oturmak Pi-Ramses'te; orada küçük de ayındır büyük de; esirgemez gölgelerini akasya ve

10

CHRISTIAN JACQ

çınarlar; ıslıl ısıldır altın ve turkuaz renkleriyle yapılar; ılıktır rüzgârı ve cıvıldaşıp durur gölcüklerin çevresinde kuşları." Urhi-Teşup, Nil'in bir kolu üzerinde, iki geniş kanal arasında kurulmuş olan başkentin güzelliği karşısında büyülenmişti. Verimli otlaklar, elma-larıyla ünlü sayısız meyve bahçeleri, elde edilen zeytinyağının Nil kıyısındaki kumlardan bile fazla olduğu söylenen zeytinlikler, meyve kokulu tatlı şarapların üretildiği bağlar, çiçekler içindeki evler... Pi-Ramses, Anadolu'nun yüksek bir yaylasında kurulmuş olan Hitit İmparatorluğu'nun müstahkem başkenti Hattuşaş'tan çok farklıydı.

Yüreğini yakan bir düşünce dalgın dalgın dolaşan Urhi-Teşup'u ayılttı: O, hiçbir zaman Hitit imparatoru olamayacaktı. Yine de, kendisini serbest bırakarak bir hata işleyen Ramses'ten öcünü alabilirdi. Firavun, karşısında yenik düşmesi işten bile olmayan koalisyona karşı Kadeş'te elde ettiği zaferden sonra tanrılar katına çıkarılmıştı. Eğer Urhi-Teşup Firavun'u ortadan kaldırırsa Mısır'ı ve belki de bütün Yakın-Doğu'yu kargaşalığa sürüklemiş olacaktı. Hiçbir şey umurunda değildi. Kör talihin ona oynadığı oyunun acısını çıkarmak için, kalbinde ateş gibi yanan yok etme tutkusu dışında ne kalmıştı ki elinde?

Çevresinde, Mısırlılarla kaynaşmış Nubyeliler, Suriyeliler, Libyalılar, Yunanlılar ve diğer etnik kökenlerden gelen çok sayıda insandan oluşan bir kalabalık vardı. Hepsi de, Hititlerin Ramses'e boyun eğmeden önce bir zamanlar yerle bir etmek istedikleri başkenti görmeye gelmişti.

Ramses'i öldürmek... Urhi-Teşup'un bunu gerçekleştirebilmek için en ufak bir şansı yoktu. O artık yenilmiş, eski bir savaşçıydı.

Arkasından bir ses:

"Saygıdeğer efendim," diye fısıldadı.

Urhi-Teşup geri döndü.

"Saygıdeğer efendim, beni tanıdınız mı?"

Urhi-Teşup, pırıl pırıl parlayan kahverengi gözleri olan orta boylu adama baktı. Gür saçlarını bir alm bağı ile tutturmuş olan bu adamın sivri, kısa, kıvılcık renkli bir sakalı vardı. Üzerine, renkli şeritlerle süslü ve ayak bileklerine kadar uzanan bir elbise giymişti ve son derece saygılı davranıyordu.

"Raya... sahiden sen misin?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

11

Suriyeli tüccar eğildi.

"Sen, Hitit casusu... Pi-Ramses'e döndün demek?"

"Barışın sağlanmasıyla birlikte artık yeni bir dönem başladı efendim. Eski hataların üzerine sünger çekildi. Savaşın önce zengin ve saygı gören bir tüccardım. Barışla birlikte ticaret işime geri döndüm. Hiç kimse beni kınamadı ve yeniden sosyetenin değer verdiği bir insan oldum."

Raya, Ramses'in hükümdarlığım çökertmek için Mısır'da kurulan Hitit casusluk şebekesinin bir üyesiydi. Şebeke dağıtılınca Raya kaçmayı başarmıştı. Bir süre Hattuşaş'ta kaldıktan sonra ikinci vatani olarak seçtiği Mısır'a dönmüştü.

"Senin için iyi olmuş."

"Bizim için iyi oldu."

"Ne anlama geliyor bu?"

"Bu karşılaşmamızın bir tesadüf olduğunu mu sanıyorsunuz?"

Urhi-Teşup Raya'ya daha bir dikkatle baktı.

"Yoksa beni izledin mi?"

"Sizin hakkınızda çeşitli dedikodular çıkarılmıştı: Kimileri acımasızca öldürüleceğinizi, kimileri de serbest bırakılacağınızı söylüyordu. Adamlarım, zorla tutulduğunuz villayı bir ayı aşkın bir süreden beri aralıksız gözetliyordu. Serbest bırakılmanızdan sonra, bu dünyanın nimetlerinden yararlanmanız için sizi bir süre yalnız bıraktım. Ama şimdi karşınızdayım. Size soğuk bir bira ikram edebilir miyim?"

Urhi-Teşup kararsızdı. Bir gün içinde öylesine farklı duygular yaşamıştı ki. Ama önsezisi, Suriyeli tüccarın, tasarılarını gerçekleştirmesinde kendisine yardım edebileceğini söylüyordu../

Meyhanede muhabbet iyice koyulaşmıştı. Bu süre içinde Raya, Urhi-Teşup'ta büyük değişimin gerçekleştiğini fark etti: Başlangıçta bir sürgünden başka bir şey olmayan bu adam, yavaş yavaş, her türlü fethe hazır, eski zalim savaşçı haline dönüşmüştü. Suriyeli tüccar yanılmamıştı. Sürgünde geçen yıllara rağmen, Hitit ordusunun eski başkomutanı, hırçınlığından ve öfkesinden hiçbir şey kaybetmediğini göstermişti.

"Ben uzun uzun gevezelik etmeye alışık değilim Raya. Benden ne istiyorsun?"

Suriyeli tüccar alçak sesle yanıt verdi:

12

CHRISTIAN JACQ

"Size bir tek soru soracağım efendim: Ramses'ten öç almayı arzu ediyor musunuz?"

"O beni aşağıladı. Üstelik Mısır'la barış yapan ben değilim. Ama bu Firavun'u yenmek olanaksız görünüyor."

Raya başını iki yana salladı.

"Bu, duruma göre değişebilecek bir şey..."

"Benim cesaretimden kuşkun mu var?"

"Amacım size saygısızlık etmek değil efendim, ama bu iş için sadece cesaret yeterli değil."

"Peki ama senin gibi bir tüccar neden böylesine tehlikeli bir serüvene atılmak istiyor?"

Raya'nın yüzünde, öfkesini belli eden bir gülümseme belirdi.

"Çünkü benim kinim, sizinkinden daha az değil."

2

Büyük Ramses üzerinde, piramitler döneminin firavunlarının çok sevdikleri türden beyaz bir peştamal, boynunda geniş bir altın kolye ve ayaklarında beyaz sandaletlerle, Teb'in batı kıyısında kurulan milyonlarca yılın tapınağı Ramesseum'da sabah ayinini yaptı. Bu ayin sırasında, tapınağın merkez bölümünde saklı olan tanrısal gücü usulca uyandırdı. Bu güç sayesinde enerji yerle gök arasında gidip gelecek, Mısır evrenin bir yansıması olarak var olacak ve insanın doğuştan benliğinde bulunan yok etme arzusu engellenmiş olacaktı.

Elli beş yaşında olan Ramses bir seksen boyundaydı ve atletik bir vücuda sahipti. Sarı saçları, geniş ve açık alnı, gür kaşları, küçük canlı gözleri, uzun ve hafif kemerli burnu, biçimli yuvarlak kulakları, oldukça kalın dudakları ve güçlü çenesiyle, otoriter ve çekici bir yüze sahipti. Ramses'in kişiliğinde karşı konulmaz bir çekim, üstün bir güç ve doğal bir otorite hissediliyordu. Onun bulunduğu yerde, en güçlü karaktere sahip olanlar bile soğukkanlılıklarını yitiriyorlardı. Ülkenin dört bir yanını anıtlarla süslemiş ve tüm düşmanlarını yenmiş olan bu Firavun'a bir tanrı güç vermiyor muydu?

Otuz üç yıl süren bir hükümdarlık... Bu süre içinde göğüs germek zorunda kaldığı sayısız sorunun, ne kadar ağır bir yük oluşturduğunu sadece Ramses bilebilirdi. Her şey, tam Hititlerin savaşa

hazırlandıkları sırada babası Seti'nin ölümü ve Ramses'in bu büyük acıyla tek başına kalmasıyla başlamıştı. Gökteki babası tanrı Amon olmasaydı, kendi birliklerinin ihanetine uğrayan Ramses, Kadeş'te zafere ulaşamayacaktı. Ramses sonuçta mutluluğu da, barışı da tatmıştı elbette, ama iktidarının yasallığını simgeleyen annesi Tuya, doğru insanların sonsuza dek yaşayacakları ışıltılı ülkesindeki ünlü kocasının yanına gitmekte gecikmemişti. Ve amansız kader, ona bir acımasız darbe daha vurmuş, yüreğinde hiçbir zaman iyileşmeyecek bir yara açmıştı. Karısı Büyük Kraliçe Nefertari, Kral

14

CHRISTIAN JACQ

ve Kraliçe çiftinin sürekli birliğini yüceltmek için Ramses tarafından Nubye'deki Ebu Simbel'de inşa edilen iki tapmağın açılışı sırasında kocasının kolları arasında can vermişti.

Firavun, en çok sevdiği üç varlığı kaybetmişti, ona yol gösteren ve sevgilerini sınırsız olarak sunan üç kişiyi. Ama her şeye karşın, hükümdarlığını sürdürmek, Mısır'ı aynı inanç ve şevkle temsil etmeye devam etmek zorundaydı.

Bu arada, yanında sayısız zaferler kazanan dört arkadaşı daha onu terk etmişti: Savaş alanlarında çok cesur davranan iki atı; birçok kez onun hayatını kurtaran aslanı 'Katil' ve sadık köpeği 'Gece Bekçisi'. Köpeği, ölümünden sonra birinci sınıf bir mumyalamayla şerefindirilmişti. Onun yerini ikinci bir 'Gece Bekçisi' almıştı, üçüncüsü ise yeni doğmuştu.

Son günlerini, bahçesindeki limon ağacını seyrederek geçiren Yunan şairi Homeros da öteki dünyaya göçmüştü. İlyada ve Odisse'nin yazarı Homeros, firavunların uygarlığına gönülden bağlıydı. Ramses, onunla konuşarak geçirdiği güzel saatleri hasretle anıyordu.

Ramses, Nefertari'nin ölümünden sonra tahtı terk edip yerini büyük oğlu Khâ'ya devretmeyi düşünmüştü. Ancak yakın çevresi, bu görevin ona ömür boyu verildiğini ve hayatının artık sırf kendine ait olmadığını hatırlatarak bu düşüncesine karşı çıkmıştı... Ne denli ıstırap çekerse çeksin, son nefesine kadar görevini sürdürmek zorundaydı. Yasa bunu emrediyordu ve Ramses, kendisinden önce gelmiş bütün firavunlar gibi yasaya uyacaktı.

Ramses burada, hükümdarlığının korunmasını sağlayan sihirli alama yayan milyonlarca yılın tapmağında, yoluna devam edebilmek için gereksinim duyduğu gücü bulmuştu. Şu anda çok önemli bir dinsel tören kendisini beklemesine rağmen, hükümdar, Ramesseum'un salonlarında oyalanıyordu. Ramesseum üç yüz metre uzunluğunda bir surla çevriliydi. İçinde Firavun'u Osiris olarak simgeleyen sütunların çevrelediği iki büyük avlu, otuz bir metre derinliğinde, kırk metre genişliğinde kırk sekiz sütunlu bir salon ve ilahi varlığı barındıran kutsal tapmak yer alıyordu. Tapmağın girişinde bulunan yetmiş metre yüksekliğinde olan anıtsal kapıların üzerindeki yazılar, bu kapıların göğe kadar yükseldiğini ilan ediyordu. İlk avlunun güneyinde saray vardı. Kutsal alanın çevresinde

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

15

büyük bir kitaplık, depolar, değerli madenlerin saklandığı hazine dairesi, kâtiplerin büroları ve rahiplerin evleri bulunuyordu. Bu ta-pınak-kent gece gündüz çalışıyordu, çünkü tanrılara hizmet ederken dinlenecek tek bir an bile yoktu.

Ramses, tapınağın, karısı Nefertari ile annesi Tuva'ya. ayrılan bölümünde uzun bir süre kaldı. Burada, Kraliçe'nin tanrı Amon-Râ'nın kokusu ile birleşmesini ve Firavun'un emzirilerek sürekli olarak genç kalmasını gösteren kabartmaları seyretti.

Sarayda herkes sabırsızlanıyordu. Kral anılarından sıyrıldı. 'Kralların Işığı Ramses' diye anılan ve yekpare pembe granitten yapılmış, on sekiz metre yüksekliğindeki dev heykel ile hükümdarlığının ikinci yılında dikilen akasya ağacının önünden hiç durmadan geçti, yabancı diplomatların toplandıkları on altı sütunlu toplantı salonuna doğru yöneldi.

Güzel fset çekici yeşil gözleri, küçük ve biçimli burnu, ince dudakları ve ufacık çenesiyle, elli yaşını geçtiği halde, hâlâ canlı ve sevimli görünüyordu. Geçen yıllar onun üzerinde hiçbir olumsuz etki yapmamış, güzelliğinden ve çekiciliğinden hiçbir şey kaybettir-memişti.

Oda hizmetçisine endişeli bir ifadeyle:

"Kral tapınaktan çıktı mı?" diye sordu.

"Henüz çıkmadı Majeste."

"Büyükelçiler öfkelenecekler!"

"Üzülmeyin, Ramses'i görmek öylesine bir ayrıcalık ki, hiç kimse sabırsızlık göstermeyecektir."

Ramses'i görmek... Evet, ayrıcalıkların en önemlisi buydu! tset, bir zamanlar tahta çıkması olanaksız görünen genç Ramses'le yaşadığı ilk aşk randevusunu hatırladı. Bir buğday tarlasının kenarındaki sazdan yapılmış kulübede, yaşadıkları ortak zevkin sırrını paylaşarak ne çok mutlu olmuşlardı! Sonra araya, yüce Nefertari girmişti. Nefertari, o sıralarda kendisi bile farkında olmadığı halde, bir kral eşi olacak niteliklere sahipti. Ramses seçimini yaparken yanılmamıştı. Böyle olmakla birlikte Güzel tset ona iki oğul vermişti: Khâ ile Merenptah. İset kısa bir süre Ramses'e karşı hınç duymuştu, ama bir kraliçenin ağır sorumluluğunu yüklenecek nitelikte ol-

16

CHRISTIAN JACQ

madiğini biliyor ve çıldırasıya sevdiği varlığını birazcık da olsa paylaşmaktan başka bir tutkusu olmadığını hissediyordu.

Ne Nefertari ne de Ramses onu dışlamıştı. Protokole göre 'ikinci eş' olarak İset, hükümdara çok yakın olmak ve onun gölgesinde yaşamak gibi eşi benzeri bulunmayan bir mutluluğa sahip olmuştu. Bazı kimseler İset'in hayatını boşa harcadığını düşünüyordu, ama o, bu eleştirilere hiç önem vermiyordu. Onun için, kendini beğenmiş budala bir soylunun karısı olmaktansa Ramses'in hizmetçisi olmak çok daha iyiydi.

Nefertari'nin ölümü tset'i derin bir üzüntüye sürükledi. Kraliçe onun rakibi değil, saygı ve hayranlık duyduğu bir dostuydu. Hükümdarın büyük acısını hiçbir şeyin hafifletemeyeceğini bildiği için, Iset sessiz ve ağırbaşlı bir tavır takınarak gölgede kalmasını bilmişti.

Ve şaşılacak bir şey oldu.

Ramses, yas döneminin sonunda, kendi elleriyle Nefertari'nin mezarını kapattı ve Güzel Iset'ten yeni Büyük Kraliçe olmasını istedi. Hiçbir hükümdar yalnız yaşayamazdı, çünkü Firavun, birbirleriyle bağdaşmış uyumlu bir erkek ve bir dişi'den oluşan birlikteliğin simgesiydi.

Güzel Iset hiçbir zaman Mısır Kraliçesi olmayı düşünmemişti. Nefertari ile karşılaştırılması onu dehşete düşürüyordu. Ama hiç kimse Ramses'in kararını tartışamazdı, tset, kaygılı olmasına rağmen, Ramses'in isteğine boyun eğdi. Artık o, "sevgili eş, tanrı Ho-rus ve tanrı Set'in Firavun'un kişiliğinde uysallaşmasını gören kişi, İki Ülke'nin, Yukarı ve Aşağı Mısır'ın kraliçesi, sevinç yaratan sesin sahibi" oluyordu... Ama bu geleneksel unvanların hiçbiri onun gözünde önemli değildi. Gerçek mucize, Ramses'in yaşantısını, umutlarını ve ıstıraplarını paylaşmaktı, tset, gelmiş geçmiş hükümdarların en büyüğünün karısıydı ve Ramses'in ona duyduğu güven tset'i mutlu etmeye yetiyordu.

Oda hizmetçisi:

"Majesteleri sizi istiyor," dedi.

Başında, tepesinde iki uzun tüy bulunan akbaba biçimindeki peruğu, üzerinde beyaz uzun elbise, belinde kırmızı bir kemer, boynunda bir kolye ve kollarında bilezikler olan Büyük Kraliçe, toplantı salonuna doğru yürüdü. Varlıklı ve soylu bir ailede yetişti-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

17

ği için, resmî törenlerde sevimli görünmesini çok iyi biliyordu. Bu kez o da, tıpkı Firavun gibi, soylu kişilerin hoşgöründen yoksun dikkatlerini üzerinde toplayacaktı.

Güzel tset, Ramses'e bir metre yaklaşınca durdu.

İlk ve biricik aşkı Ramses hâlâ onu etkiliyordu. Ramses onun için ulaştırılması zor biriydi. Ramses'in kafasındaki düşüncelerin derinliğini tset hiçbir zaman anlayamayacaktı, ama tutkunun büyüğü, aralarındaki bu aşılmaz hendeği dolduruyordu.

"Hazır mısın?"

Mısır Kraliçesi eğildi.

Kral ve Kraliçe çifti görüldüğü zaman konuşmalar birden kesildi. Ramses ile Güzel tset tahtlarına oturdular.

Firavun'un çocukluk arkadaşı ve Dışişleri Bakam olan Aşa ilerledi. Bakımlı küçük bir bıyığı, zekâ fışkıran bakışları ve çevresini küçümseyen bir edası olan bu zarif adamın çok tehlikeli bir casusluk görevi ile gittiği Hitit topraklarında, hayatını tehlikeye atmaktan kaçınmayan, serüven tutkunu biri olduğu kimin aklına gelirdi? Güzel kadınlardan, şık giysilerden ve iyi yemeklerden hoşlanan Aşa, dünyaya alaycı

gözlerle bakardı, ama içten içe hiç kimsenin ve hiçbir şeyin söndüremeyeceği bir arzu ile yanıp tutuşuyordu: hiç sözünü etmemekle birlikte sınırsız hayranlık duyduğu tek kişi olan Ramses'in şanını yüceltmek.

"Majeste, Güney size boyun eğiyor ve sizden yaşam gücü isteyerek bu armağanları sunuyor; Kuzey, varlığınızın mucizesinin devamını diliyor; Doğu, size sunmak için topraklarını bir araya getiriyor; Batı, alçakgönüllülükle önünüzde diz çöküyor, şefleri saygıyla eğiliyor."

Hatti büyükelçisi, diplomatların arasından çıkıp Kral ve Kraliçe çiftinin önünde eğildi.

"Firavun ışığın efendisi, yaşatan ya da yok eden ateşin nefesidir," dedi. "Onun Ka'sı sonsuza dek sürsün, hükümdarlığı mutlu olsun ve Nil onun için uygun zamanda kabarsın, çünkü aynı zamanda hem yeryüzünde hem de gökyüzünde var olan o, kutsal enerjiyi kullanıyor. Ramses'in hükümdarlığı altında ayaklanan kimse yoktur, her ülke barış içinde yaşar."

Konuşmaların ardından armağanlar sunuldu. Nubye'nin en ücra köşesinden Kenan Ülkesi'ne ve Suriye'nin prensliklerine kadar

18

CHRISTIAN JACQ

Büyük Ramses'in imparatorluğu, efendisine minnet duygularını belirtiyordu.

Saray uykuya dalmıştı. Sadece Kral'ın bürosu hâlâ aydınlıktı.

Ramses:

"Ne oluyor Aşa?" diye sordu.

"İki Ülke mutlu, eyaletlerde bolluk hüküm sürüyor, buğday ambarları ağzına kadar dolu. Sen halkın yaşamısın, sen."

"Nutuk atmanın sırası değil. Hitit büyükelçisi neden bize böylesi övgülerde bulunmaya gerek gördü?"

"Diplomasi..."

"Hayır, bununla biraz aşın. Sen de aynı fikirde değil inisin?"

Aşa, koku sürülmüş bıyığını manikürlü işaretparmağıyla sıvazladı.

"Şaşırdığı mı i tiraf etmeliyim."

"Hattuşil barışı yeniden gözden geçirmek mi istiyor yoksa?"

"Böyle olsaydı bize bunu başka bir yoldan bildirebilirdi."

"Bana gerçek düşünceni söyle."

"İriyan bana, şaşırdım kaldım."

"Hititlilerle ilişkilerimiz söz konusu olduğunda, kuşkulu bir durumu çözüme kavuşturmamak ölümcül bir hata olur."

"Bu söylediklerinden, beni gerçeği öğrenmek için görevlendirmek istediğin anlamını çıkarabilir miyim?"

"Uzun yıllardır sıkıntısız yaşıyoruz. Biraz hareket sana iyi gelir."

3

Kısa boylu ve narin Ameni de Aşa gibi Ramses'in çocukluk arkadaşıydı. Gece gündüz, durmadan yemesine rağmen çok zayıftı. Doğuştan kâtip olan ve yorulmak nedir bilmeden çalışan Ameni, Firavun'a sunulmak üzere raporlar hazırlayan yirmi kadar uzmandan oluşan küçük bir ekibi yönetiyordu. Ameni yaptığı işte büyük bir başarı gösteriyordu. Onu kıskananların yaptığı haksız eleştirilere rağmen, Ramses'in ona olan güveni hiç eksilmiyordu.

Sırtı ağrımaya rağmen, tahta tablet ve papirüslerden oluşan ağır belge yığınlarını bizzat taşımak konusunda diretip duruyordu. Yüzü öylesine solgundu ki, gören hasta olduğunu sanırdı. Böyle görünmekle birlikte, aslında Ameni emri altında çalışanları yorgun ve bitkin düşürür, kısa süreli uykuyla yetinir, sadece Ramses'in bilmesi gereken sırları not etmek için, fırçasıyla saatlerce yazardı.

Firavun uzun bir süre Teb'de kalmaya karar verdiği için, Ame-ni'de yardımcılarıyla birlikte oraya taşınmıştı. Kral'm resmî sandalet taşıyıcısı olan Ameni, unvanları ve yüksek görevleri umursamazdı. Mısır'ın efendisinin olduğu gibi, onun da biricik tutkusu ülkenin refahıydı. Önemli bir hata işlemek için sürekli çalışıyor, dinlenmek diye bir şey bilmiyordu.

Ameni, tıka basa belgelerle dolu bürosunda arpa ve taze peynirden oluşan lapasını yerken, içeri Ramses girdi.

"Yemeğini bitirdin mi?"

"Önemli değil Majeste. Buraya gelmeniz hayra alamet olmasa gerek."

"Son raporlarına bakılırsa durum oldukça rahatlatıcı görünüyor."

" 'Görünüyor' mu? Nereden çıktı bu tereddüt? Majesteleri kendilerinden en küçük bir ayrıntıyı dahi gizlemediğimi bilmiyor mu?"

Ameni yaşlandıkça daha çok homurdanan bir adam olmaya başlamıştı. Eleştirileri hoş karşılamıyor, çalışma koşullarından şikâ-

20

CHRISTIAN IACQ

yetçi oluyor ve kendisine öğüt vermeye kalkışanları hiç tereddüt etmeden tersliyordu.

Ramses serinkanlı bir ifadeyle:

"Böyle bir şey düşünmedim," dedi. "Sadece anlamaya çalışıyorum."

"Neyi anlamaya?"

"Seni sıkıntıya sokan herhangi bir konu yok mu?"

Ameni yüksek sesle düşündü:

"Sulama işlemleri mükemmel bir biçimde sürdürülüyor. Aynı şekilde su kanallarının bakımı da yapılıyor... Taşradaki kabile reisleri emirleri aynen yerine getiriyorlar ve herhangi bir bağımsızlık talebinde bulunmuyorlar... Tarım çalışmaları çok güzel idare ediliyor, halk karnını fazlasıyla doyuruyor, herkes kendi evinde oturuyor, açıkta kalan yok, bayramların düzenlenmesinde hiçbir aksaklık görülüyor, ustabaşılar, taş ocaklarında çalışanlar, taş yontucuları, heykeltıraşlar ve ressamalar ülkenin her tarafında işlerinin başında... Hayır, beni sıkıntıya sokan bir şey göremiyorum."

Ramses'in yüreğinin rahat etmesi gerekirdi, çünkü ülkenin ekonomik ve idari sisteminde oluşacak bir çatlağı en iyi fark edebilecek kişi Ameni'ydi, ama Kral'ın kaygısı bir türlü yatışmıyordu.

"Yoksa Majesteleri benden önemli bir bilgiyi mi saklıyor?"

"Böyle bir şeyi yapmayacağımı bilirsin."

"Öyleyse, ne oluyor?"

"Hitit büyükelçisi Mısır'ı gereğinden fazla öven sözler etti."

"Pöh! Bu adamlar savaştan ve yalandan başka bir şey bilmezler."

"Mısır'ın içinde patlayacak bir fırtınanın yaklaştığını hissediyorum. Çevreyi kırıp geçirecek bir fırtına."

Ameni hükümdarın bu sezgisini ciddiye aldı. Ramses de tıpkı babası Seti gibi, korkunç tanrı Set ile özel bir ilişki kurmuştu. Set gökyüzündeki karmaşanın ve yıldırımın efendisiydi. Ama aynı zamanda, canavarların batırmak istedikleri güneş kayığını koruyordu.

Ameni şaşırmıştı:

"Mısır'ın içinde mi?" diye tekrarladı. "Bu kehanet ne anlama geliyor?"

"Nefertari sağ olsaydı, onun gözü geleceği görürdü."

Ameni bir papirüsü tomar haline getirip, fırçalarını yerlerine

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

21

koydu. Ramses'inki gibi kendi yüreğini de daraltan derin kederi aklından çıkarmak için yapılan nafile davranışlardı bunlar. Nefertari güzellik, zekâ ve zarıflığın simgesi, gelişmiş Mısır'ın sıkıntısız gü-lümsemesiydi. Ameni, onu görme şansını elde ettiği zaman bütün işini unutuverirdi. Buna karşın, Firavun'un özel sekreteri, Güzel İset'ten hiç hoşlanmıyordu. Ramses, onu tahtına ortak etmekte belki de haklıydı. Ancak iktidarın gerçeklerinden habersiz bu kadının omuzlan, kraliçelik görevini taşıyamayacak kadar zayıftı. Ama hiç olmazsa tset, Ramses'i seviyordu. Sadece bu nitelik, birçok kusurunu örtüyordu.

"Majesteleri bana takip etmem gereken bir iz gösteriyor mu?"

"Ne yazık ki hayır!"

"O zaman daha da dikkatli olalım."

"Ben tehlikenin kapaıya dayanmasını beklemekten hoşlanmam."

Ameni:

"Biliyorum, biliyorum," diye homurdandı. "Ben de bugün dinlenmeyi umuyordum. Öyle görölüyor ki, bu ayrıcalığı daha sonraya bırakmam gerekecek."

Boyu bir metreden uzun olan beyaz boynuzlu engerek yılanının sırtında kırmızı, kenarlarında da yeşil lekeler vardı. Yassı kafalı ve kaim kuyruklu hayvan, bir palmiyenin altında sevişen çifte doğru yanlamasına sürünerek yaklaştı. Bütün gününü kumların içinde geçiren sürüngen, güneş batar batmaz avlanmaya çıkmıştı. Sıcak mevsimde, engereğin ısırması ani ölüm demekti.

Ateşli bir şekilde birbirine sarılmış olan kadınla erkek, tehlikeden habersiz görünüyordardı. Vücudu bir sarmaşık gibi esnek olan, güleç yüzlü güzel Nubyeli kadın, elli yaşlarındaki siyah saçlı âşığı, cinsel gücünün bütün olanaklarını sergilemeye zorluyordu. Kâh yumuşak, kâh ısrarlı olan Nubyeli güzel, ilk beraberliğin coşkusıyla saldıran kısa boylu, güçlü kuvvetli Mısırlı âşığına bir an bile dinlenme olanağı vermiyordu. Gecenin ılık havasında, ikisi de yaz güneşi gibi yakıcı bir zevki paylaşıyorlardı.

Engerek, çiftin bir metre yakınına sokulmuştu.

Erkek, yalancı bir hoyratlıkla kadını sırtüstü yatırdı ve göğüslerini öpmeye başladı. Nubyeli kadın, erkeğini kendine doğru çekti. Gözgoze geldiler ve oburca bir coşkuyla birbirlerine sarıldılar.

22

CHRISTIAN JACQ

Lotus, ani ve kararlı bir hareketle boynuzlu engereği boynundan yakaladı. Sürüngen tısladı ve ısırtığı boşlukta kaldı.

Setau:

"Güzel bir ganimet," dedi sevişmeye ara vermeden. "Hiç yorulmadan elde edilen birinci kalite bir zehir."

Güzel Lotus'un coşkusu aniden sönmüştü.

"Kötü şeyler olacağını hissediyorum."

"Bu yılandan ötürü mü?"

"Ramses tehlikede."

Firavun'un çocukluk arkadaşı ve Nubye'deki bir eyaletin yöneticisi olan yılan oynatıcısı Setau, Nubyeli güzel büyücünün uyarılarını çok ciddiye alıyordu. Lotus, akıllı ve becerikli bir kadındı. Zehirlerini ilaç yapmak için kullandıkları, birbirinden tehlikeli sayısız yılanı birlikte yakalamışlardı.

Setau ile Lotus insanlardan uzak, bağımsız bir yaşam sürdürmekten hoşlandıkları halde, Güney'de olduğu kadar Kuzey'de de Ramses'in yanında savaşa katılmış ve yaralı askerleri tedavi etmişlerdi. İkisi

de daha sonra devlet laboratuvarının başına getirilmişti. Ramses onlardan, çok sevdikleri Nubye topraklarına gitmelerini ve oraları geliştirmelerini istediğinde ise sınırsız bir mutluluk duymuşlardı. Tutucu biri olan Nubye genel valisi onların her türlü girişimini engellemeye çalışıyordu, ama evlerini kobra yılanlarının beklediği Setau ve Lotus çiftinden çekiniyordu.

Setau endişelerimşti.

"Nasıl bir tehlike söz konusu?"

"Bilmiyorum."

"Zihninde bir çehre beliriyor mu?"

Lotus:

"Hayır," diye karşılık verdi. "Aslında bu bir tür huzursuzluk gibiydi. Ama sonra, bir an için, Ramses'in tehlikede olduğunu çok güçlü bir şekilde hissettim."

Yılanı hâlâ sıkıca tutan Lotus ayağa kalktı.

"Yardım etmek zorundasın Setau."

"Burada ne yapabilirim ki?"

"Doğruca başkente gidelim."

"Nubye genel valisi, yaptığımız reformları yürürlükten kaldırmak için yokluğumuzdan yararlanacaktır."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

23

"Gerçekten de yazık olur, ama şayet Ramses'in bize ihtiyacı varsa, onun yanında olmamız gerekir."

Hiçbir yüksek rütbeli memurun ona ne yapması gerektiğini söyleme cesaretini gösterememesine karşılık, Setau uzun süreden beri tatlı Lotus'un direktiflerini tartışmadan uyguluyordu.

Karnak'm başrahibi Nebu iyice yaşlanmıştı. Bilge Ptah-hotep'in de ünlü Özdeyişlerinde yazdığı gibi aşırı yaşlılık, sürekli bir tükenme, giderek artan zafiyet ve gündüz bile uyuklama eğilimi olarak kendini belli ediyordu. Görme azalıyor, kulaklar işitmiyor, güç kalmıyor, yürek iflas ediyor, ağız konuşamıyor, kemikler sızlıyor, haz ,) duygusu yok oluyor, burun tıkanıyor, ayakta durmak da oturmak ; da aynı derecede zahmet veriyordu.

Yaşlı Nebu bütün ağrılarına rağmen, Ramses'in ona verdiği gö- ' revî sürdürüyordu: Tanrı Araon'un zenginliklerine ve onun Kar- İ.J nak'taki tapınak-kentine göz kulak olmak. Başrahip bedensel gücü gerektiren görevlerinin hemen hemen tümünü ikinci kâhin Bak-hen'e devretmişti. Bakhen, şantiyelerde, atölyelerde, tarlalarda, , meyve bahçelerinde ve bağlarda çalışan seksen bin işçinin idaresinden sorumluydu.

Ramses tarafından.-başrahip olarak görevlendirildiği zaman Nebu hiçbir hayale kapılmamıştı. Genç hükümdar, Karnak'ın kendisi- , > ne itaat etmesini ve bağımsızlık gibi boş isteklerde bulunmamasını

istiyordu. Ama Nebu, sadece yönetici koltuğunu doldurmakla yetinen silik biri değildi. Diğer tapınakların karşısında Karnak'ın hak- , kının korunması için var gücüyle çalıştı. Firavun'un amacı da ülkenin her tarafında uyumu sağlamak olduğu için, Nebu mutlu bir yönetici olarak çalıştı.

Gerekli tüm bilgileri Bakhen'den alan ihtiyar başrahip, Kar-nak'taki kutsal gölün yanına kurulmuş üç odalı mütevazı evinden artık hiç çıkmıyordu. Akşamları, giriş kapısının sağına soluna dikilmiş süsen çiçeklerini sulamaktan hoşlanıyordu. Artık çiçeklerle de uğraşacak gücü kalmayınca, Kral'dan, görevinden bağışlanmasını isteyecekti.

Yere çömelmiş olan bir bahçıvan zararlı otları temizliyordu. Nebu hoşnutsuzluğunu gizlemeden:

"Hiç kimse benim süsen çiçeklerime dokunamaz!" dedi.

"Mısır'ın Firavunu da mı?"

24

CHRISTIANJACQ

Ramses doğrudu ve başrahibe doğru döndü.

"Majeste, beni bağışlamanızı..."

"Bu hazineyi sıkı sıkıya korumakta haklısın Nebu. Mısır ve Kar-nak için gerçekten iyi çalıştın. Çiçekleri dikmek, büyüdüklerini görmek, aslında çok narin olan böylesine güzel bir yaşamın devamını sağlamak... Bundan daha soylu bir şey olabilir mi? Neferta-ri nin ölümünden sonra, tahttan ve iktidardan uzaklaşıp, hayatımın geri kalanını bir bahçıvan olarak geçirmeyi düşünmüştüm."

"Buna hakkınız yoktu Majeste."

"Bu konuda daha anlayışlı olacağınızı umardım."

"Benim gibi bir ihtiyarın dinlenmeyi istemesi hakkıdır, ama siz..."

Ramses gökyüzünde yükselen ayı seyretti.

"Fırtına yaklaşıyor Nebu. Ortaya çıkacak yıkıcı güçlere korkusuzca karşı koyabilmek için becerikli ve kendinden emin insanlara ihtiyacım var. Yaşın ve sağlık durumun ne olursa olsun, emeklilik tasarılarınızı daha sonraya erteleyin. Kararlı ellerinle Karnak'ı denetlemeye devam et."

4

Altmış yaşlarında olan kısa boylu, zayıf Hatti büyükelçisi, Dışişleri Bakanlığı'nın kapısına geldi. Burada, bilginin, kutsal dilin ve kâtiplerin tanrısı olan Tot'un, şebek maymunu biçiminde simgelenmiş heykeli yer alıyordu. Büyükelçi, geleneklere uyararak tanrı Tot'un heykelinin dibindeki taş sunağa krizantem ve zambaklardan oluşan bir buket koydu. Sonra mızraklı bir nöbetçiye dönüp, soğuk bir ifadeyle:

"Bakan beni bekliyor," dedi.

"Haber vereyim."

Büyükelçi kırmızı ve mavi şeritleri olan bir elbise giymişti. Sürdüğü kokulu kremle parlamış siyah saçları ve çehresini karartan çember sakalıyla kapının önünde habire gidip geliyordu.

Aşa güler yüzle onu karşıladı.

"Umarım sizi çok bekletmemişimdir. Bahçeye geçelim dostum, orada daha rahat oluruz."

Mavi lotuslarla kaplı havuzun çevresindeki palmyeler ve hünnap ağaçları insanın içine ferahlık veren bir gölge oluştuyordu. Hizmetçilerden biri tek ayaklı yuvarlak masanın üzerine içinde soğuk bira bulunan kaymaktaşından yapılmış iki kupa ile bir sepet incir koydu ve gitti.

Aşa:

"İçiniz rahat etsin," dedi, "hiç kimse bizi duyamaz."

Büyükelçi, üzerinde yeşil renkli bir keten yastık olan, açılır kapanır ahşap sandalyeye oturup oturmama konusunda tereddüt etti.

"Neden korkuyorsunuz?"

"Sizden Aşa."

Mısır diplomasisinin şefi, yüzündeki gülümsemeyi bozmadan:

"Zamanında bazı casusluk görevlerinde bulunduğum doğrudur, ama o devir geçti artık. Artık saygınlığına önem veren ve gizli kapaklı girişimlere atılmak için en ufak bir isteği olmayan bir devlet adamı oldum," dedi.

26

CHRISTIAN JACQ

"Size neden inanayım?"

"Çünkü, benim de sizin gibi bir tek amacım var: Halklarımız arasındaki barışı güçlendirmek."

"Firavun, İmparator Hattuşü'in son mektubuna yanıt verdi mi?"

"Elbette verdi. Ramses ona Kraliçe tset'in ve kendi atlarının durumu hakkında iyi haberler verdi. Ayrıca, Mısır'la Hatti'yi sonsuza dek birleştirecek olan antlaşmaya mükemmel bir biçimde saygı duyulduğu için çok sevindiğini bildirdi."

Elçinin yüzü ifadesizdi.

"Bize göre bu yeterli değil."

"Ne bekliyordunuz?"

"İmparator Hattuşil, Firavun'un son mektuplarındaki ifadeye gücendi. Ramses'in onu kendisiyle eşit biri gibi değil de kendi kulu gibi gördüğü duygusuna kapıldı."

Diplomat saldırgan havasını gizlemekte zorluk çekiyordu.

Aşa:

"Bu hoşnutsuzluk kaygı verici boyutlara erişti mi?" diye sordu.

"Korkarım ki öyle."

"Ufak bir uyuşmazlık, aramızdaki antlaşmaya gölge düşürebilir mi?"

"Hititler gururludur. Bir Hititlinin onurunu kim yaralarsa sonuçlarına katlanmak zorundadır."

"Çok küçük bir olayı böylesine büyütme yanlış olmaz mı?"

"Bizim açımızdan bu olay büyüktür."

"Umarım yanlış anlıyorumdur... Karşılıklı görüşerek bu tutumunuzu yumuşatma imkânı olamaz mı?"

"Olamaz."

Aşa böyle bir olasılıktan korkuyordu. Kadeş'te Ramses tarafından yenilen koalisyon birliklerine komuta eden Hattuşü'nün hıncı hiçbir zaman sönmemişti, üstünlüğünü yeniden ileri sürmek için herhangi bir bahane arıyordu.

"İşi nereye kadar götüreceksiniz?"

Hitit büyükelçisi:

"Antlaşmayı geçersiz ilan etmeye kadar;" diye karşılık verdi.

Aşa gizli silahını kullanmaya karar verdi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

27

"Bu metin, duygularınızı yatıştırabilir mi?" Mısırlı diplomat Ramses'in kaleme aldığı bir mektubu Hititliye uzattı.

Merakı uyanan diplomat mektubu yüksek sesle okudu:

Kardeşim Hattuşil, seninkiyle birlikte, eşinin, ailenin, atlarının ve halkının sağlıklı olmanızı dilerim. Seni üzen konuyu inceledim. Benim sana kullarımdan biri gibi muamele ettiğimi düşünmene çok üzüldüm. Sana mevkiinin gerektirdiği tüm saygıyı duyduğumdan emin olabilirsin. Senden başka Hitit İmparatoru var mı? Seni kardeşim gibi gördüğüme inanmalısın.

Büyükelçi şaşırılmış göründü.

"Bu mektubu Ramses mi yazdı?"

"Hiç kuşkunuz olmasın."

"Mısır Firavunu hatasını kabul ediyor mu?"

"Ramses barış istiyor. Ayrıca, size bildirmek istediğim önemli bir karar var: Pi-Ramses'te, yabancı ülkeler sarayının açılışı yapılacak. Siz ve diğer diplomatlar, burada emrinize verilecek yetkin

personelin hizmetinden sürekli olarak yararlanacaksınız. Böylece Mısır başkenti, müttefiklerinizle ve egemenliğiniz altındaki prensliklerle sürekli olarak diyalog kurabileceğiniz bir merkez olacak."

Hititli diplomat

"Kutlanacak bir girişim," dedi.

"Hatti'nin savaşçı tutumundan kısa sürede sıyrılabilceğini umut edebilir miyim?"

"Korkarım ki hayır."

Bu kez Aşa gerçekten tasalandı.

"Bundan, imparatorunuzun alınganlığını hiçbir şeyin hafiflete-meyeceği sonucunu mu çıkarmalıyım?"

"Meselenin özüne gelmek gerekirse, Hattuşil'in de barışı sağlamlaştırmak istediğini belirtmeliyim. Ancak bir koşulu var."

Hitit büyükelçisi İmparator'un gerçek niyetini açıkladı. Aşa'nın gülümsemesi dudaklarında donup kaldı.

Ayinciler, Teb'in batı kıyısındaki muhteşem Gurna tapınağında, her sabah olduğu gibi, Seti'nin Ka'sı için ayin yapıyorlardı. Ölümlere saygı göstermek için kurulan bu tapınağın baş sorumlusu

28

CHRISTIAN JACQ

üzüm, incir ve ardıc ağacından oluşan adağı bir sunağın üzerine koyarken, astlarından biri kulağına birkaç sözcük fısıldadı.

"Firavun burada mı? Ama kimse bana haber vermedi!"

Rahip arkasına dönerken, beyaz keten bir giysi giymiş uzun boylu hükümdarı fark etti. Ramses'in gücü ve büyümlü etkisi onu diğer ayincilerden farldı kılıyordu.

Firavun adak tepsisini aldı ve içinde babasının ruhunun yaşadığı küçük tapınağa girdi. Seti bu küçük tapmağın içinde, oğlunu ye-niyetme çağından itibaren tabi tuttuğu denemelere bir son vermiş ve ona tahta geçeceğini bildirmişti. 'Büyünün Büyükleri' de denilen iki tacı, kaderi Mısır'ın kaderiyle özdeşleşecek Işığın Oğlu'nun başına sıkı sıkıya oturmuştu.

Seti'nin ayak izlerinden gitmek başarılması imkânsız bir görev gibi görünüyordu. Ama Ramses'in Yasa'ya ve tanrılara kayıtsız bağlılığı onun her zaman doğru yolda ilerlemesini sağlamıştı.

Bugün Seti, Tuya ve Nefertari sonsuzluğun güzel yollarını baştan başa dolaşılıyor, tanrısal kayıklarla gezinti yapıyorlardı. Yeryüzünde de, onların tapmakları ve mezarları, adlarını ölümsüzleştiriyorlardı. İnsanlar öbür dünyanın sırlarına ermek istedikleri zaman onların Ka'sına doğru dönüyorlardı.

Ayin sona erince Ramses, üzerinde külrengi balıkçıl kuşlarının yuvalandıkları çınarın yer aldığı tapmağın bahçesine doğru yürüdü.

Bir obuanın yumuşak sesi Ramses'i büyüledi. Yumuşak melodinin arasına serpiştirilmiş hüzünlü tonlar canlı notalarla neşe kazanıyor, âdeta umudun her zaman üzüntünün üstesinden geleceğini müjdeliyordu.

Müziyen kız dalların arasındaki alçak bir duvara oturmuş, gözleri kapalı çalıyordu. Parlak siyah saçları, bir tanrıçanınkini andıran düzgün ve saf yüzünün hatlarıyla, otuz üç yaşındaki Merita-mon, güzelliğinin doruğundaydı.

Ramses'in yüreği sızladı. Kızı, annesi Nefertari'ye ne kadar da çok benziyordu. Meritamon müziğe yatkın olduğu için, çok genç yaşında tapınağa girmeyi ve orada tanrıların hizmetinde, inzivaya çekilmiş bir yaşam sürdürmeyi seçmişti. Nefertari de hep bunu yapmayı hayal etmişti, ama Ramses ondan Büyük Kraliçe olmasını isteyerek bu hayalin gerçekleşmesini önlemişti. Meritamon Karnak

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

29

tapınağının kutsal müzisyenlerinin arasında ön sıralarda yer alabilirdi, ama o burada, Seti'nin yanında olmayı tercih ediyordu. Sonuncu notalar güneşe doğru yükseldi; müziyen, obuasını alçak duvarın üzerine koydu ve yeşil-mavi gözlerini açtı.

"Baba! Çoktan beri mi hurdaydın?"

Ramses kızını kollarının arasına aldı ve uzun uzun bağrına bastı.

"Senin eksikliğini çok hissediyorum Meritamon."

"Firavun Mısır'ın kocasıdır, onun çocuğu da bütün Mısır halkıdır. Sen ki yüzden fazla oğul ve kıza sahipken beni hâlâ hatırlıyor musun?"

Ranises geri çekilip kızına hayranlıkla baktı.

"'Kral'ın çocukları'... Bu sadece onursal bir unvandır. Sense, benim tek aşkım Nefertari'nin kızıdır."

"Ama şimdi senin karın Güzel İset."

"Beni bundan dolayı kınıyor musun?"

"Hayır, sen doğru olanı yaptın; o sana ihanet etmeyecek."

"Pi-Ramses'e gelecek misin?"

"Hayır baba. Dış dünya beni sıkıyor. Ayinlerin yapılmasından daha önemli ne olabilir ki? Her gün annemi düşünüyorum: Burada onun düşünüyüşünü gerçekleştiriyorum ve duyduğum mutluluğun onun sonsuzluğunu beslediğine eminim."

"O güzelliğini ve karakterini sana devretti. Bana, seni ikna etmek için bir şans kalıyor mu?"

"Hiçbir şans yok, bunu sen de biliyorsun."

Ramses yumuşak bir hareketle kızının ellerini tuttu.

"Gerçekten hiçbir şans yok mu?"

Meritamon, Nefertari'ninkini andıran bir güzellikle gülümsedi.

"Bana emir vermeye cesaret edecek misin?"

"Firavun'un zorlayamayacağı tek insan sensin."

"Benimki uydurma bir bahane değil baba. Ben tapınakta, saray-dakinden daha yararlı oluyorum. Atalarımın ve annemin ruhlarını yaşatmak bana önemli bir işlev gibi geliyor. Atalarımızla ilişki kurmadan hangi dünyayı yaratabiliriz?"

"Bu tanrısal müziği çalmaya devam et Meritamon. Mısır'ın ona ihtiyacı olacak."

Genç kadının yüreğini bir sıkıntı sardı.

30

CHRISTIAN JACQ

"Nasıl bir tehlikeden korkuyorsun?"

"Mısır'ı bir fırtına tehdit, ediyor."

"Sen bu fırtınanın efendisi değil misin?"

"Çal Meritamon, Firavun için de çal. Ahengini yarat, tanrıları coştur ve onları İki Ülke'ye doğru çek. Evet, bir fırtına geliyor ve etkisi çok korkunç olacak."

5

Seramana yumruğunu muhafız odasının duvarına vurdu. İrice bir alçı parçası yerinden kopup düştü.

"Ne demek kayboldu?"

Hitit prensi Urhi-Teşup'u gözetim altında bulundurmakla görevli asker:

"Kayboldu işte şet," dedi.

Dev yapılı Sardunyalı, askeri omuzlarından öyle bir yakaladı ki, zavallı adam, sağlam yapılı olmasına rağmen pestilinin çıkacağını sandı.

"Benimle alay mı ediyorsun?"

"Hayır şef, yemin ederim ki hayır."

"Demek senin burnunun dibindeyken kayboldu?"

"Kalabalığın arasında yitip gitti."

"Neden mahallenin evlerini aratmadın?"

"Urhi-Teşup özgür bir adam şef! Polisi onun üzerine salmaya hakkımız yok. Vezir bizi yasalara aykırı davranmakla suçlayabilir."

Seramana öfkeli bir boğa gibi homurdandı ve askeri bıraktı. Beceriksiz adam haklıydı.

"Emirleriniz nedir şef?"

"Firavun'un çevresindeki koruma çemberi iki katma çıkarılacak! Aranızda disipline uymayan biri olursa, miğferini kafatasının içine göçertirim."

Ramses'i korumakla görevli muhafızlar bu tehdidi hafife almadılar. Eski korsanın tepesi attığı zaman dediğini yapacağını biliyorlardı.

Seramana öfkelerini yatıştırmak için ağaçtan yapılmış bir talim hedefinin kalbine bıçak üstüne bıçak sapladı. Urhi-Teşup'un bu kayboluşu hayra alamet değildi. İçi kin dolu Hititli, yeniden kavuştuğu özgürlüğünü, Mısır'ın efendisine zarar vermek için kullanabilirdi. Ama ne zaman ve ne şekilde?

32

CHRISTIAN JACQ

Ramses, yanında Aşa olduğu halde, bir diplomat topluluğunun önünde Yabancı Ülkeler Sarayı'nı açılışını yaptı. Aşa her zamanki ustalığıyla ateşli bir nutuk çekti ve 'barış', 'candan anlaşma', 'ekonomik işbirliği' gibi sözcükleri eşit aralıklarla tekrarlayıp durdu. Her zaman olduğu gibi, törenden sonra görkemli bir şölen verildi. Böylece Pi-Ramses, Yakın-Doğu'nun bütün halklarına büyük bir misafirperverlikle kapılarını açıyor ve bölgenin başkenti konumuna geliyordu.

Babası Seti'nin insanların gizli düşüncelerini görebilme gücü, Ramses'e de geçmişti. Aşa'nın, dıştan bakıldığında çok neşeli görünmeyi becermesine rağmen, aslında kaygılı olduğunu ve tasalarının, hükümdarın önceden sezinlediği fırtınayla ilişkili olduğunu anladı.

Açılışla ilgili bütün formaliteler sona erince iki adam bir köşeye çekildi.

"Söylevin pek parlaktı Aşa."

"Mesleğimizin gerekleri bunlar Majeste. Bu girişim popülaritenizin daha da artmasını sağlayacak."

"Hitit büyükelçisi mektuba nasıl bir tepki verdi?"

"Çok iyi tepki verdi."

"Ama Hattuşil daha fazlasını istiyor, değil mi?"

"Mümkündür."

"Diplomatlar arasında değiliz Aşa. Gerçeği öğrenmek istiyorum."

"Daha fazla saklamanın faydası yok: Hattuşil'in koşullarını kabul etmediğin takdirde savaş çıkacak."

"Bu düpedüz şantaj! Bu durumda, koşullarının ne olduğunu öğrenmek bile istemem."

"Rica ederim beni dinle! Sen ve ben, barışın bir anda yıkılmasına göz yumamayacak kadar çok çalıştık."

"Benden hiçbir şeyi saklamadan konuş."

"Hattuşil ile karısı Putuhepa'nın bir kızları olduğunu biliyorsun. Söylendiğine göre çok güzel ve çok zeki bir genç kadıymış."

"Kendisi adına sevindim."

"Hattuşil barışı pekiştirmek istiyor. Bunun en iyi yolu bir evlilik olacak."

"Yoksa onun niyeti...?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

33

"Evet, tahmin ettiğin gibi. Dahası, aramızdaki antlaşmayı kesin olarak pekiştirmek için sadece kızıyla evlenmeni değil, onu bilhassa Büyük Kraliçe yapmanı istiyor."

"Güzel iset'in bu görevi yürüttüğünü unutma." "Bir Hititli için bu tür ayrıntıların önemi yoktur. Kadın kocasına itaat etmek zorundadır. Erkek onu boşayacak olursa, kadiri bunu kabul etmek ve susmak zorundadır."

"Aşa, biz Mısır'dayız, barbar bir ülkede değil. Başlıca düşmanımın kızı olan bir Hititli kadınla evlenmek için Iset'i bir kenara itmeme tavsiye eder misin?" Dışişleri Bakanı:

"Hattuşil bugün senin en iyi müttefikin," diye düzeltti. "Bu, insanı çileden çıkaran, çok saçma bir istek!" "Görünürde öyle; ancak pratikte bizim için yararlı olabilir." "iset'in böylesine alçaltıcı bir duruma düşmesine razı olamam." "Sen sıradan bir koca değilsin; Mısır'ın büyüklüğü senin duygularının önündedir."

"Evliliği bu kadar hafife alman, birçok kadınla beraber olmandan kaynaklanıyor olmasın?"

"Hiçbir kadına sadık olamayacağımı kabul ediyorum, ama ben görüşümü senin bakanın ve dostun sıfatıyla söyledim."

"Oğullarım Khâ ile Merenptah'ın görüşlerini sormama gerek bile yok. Verecekleri yanıtı şimdiden biliyorum."

"Ramses'in eşi Büyük Kraliçe Güzel Iset'e saygı gösteren bu çocukları kim kınayabilir? Barış ya da savaş... İşte karşıdaki iki seçenek."

"Akşam yemeğini Ameni ile yiyelim. Ona da danışmak isterim." "Nıbye'den yeni gelen Setau'nun da görüşünü alacaksın." "Sonunda, bir tane de olsa güzel bir haber aldık!"

Nubye'yi büyük bir tutkuyla seven yılan oynatıcısı Setau, ileri görüşlü diplomat Aşa, Ramses'e yürekten bağlı, sert yapılı özel sekreteri Ameni... Uzun yıllar önce Memfis Üniversitesi'ndeysen dostluğun mutluluğunu paylaşan ve gerçek gücün doğasının ne olabileceğini kendilerine soran öğrenci grubu yeniden bir araya gelmişti... Aralarında bir tek Musa eksikti.

Ramses'in aşçısı harikalar yaratmıştı; Et suyuyla hazırlanmış ka-

34

CHRISTIAN JACQ

bak ve pırasa yemeği, yanında incir püresi bulunan kekikli kuzu kızartması, salamura koç yumurtası, keçi peyniri, üzerine keçiyoynuzu suyu konmuş ballı pasta. Ramses buluşmalarının şerefine, Se-ti'nin üçüncü hükümdarlık yılından kalan ve güzel kokusu Se-tau'yu mest eden kırmızı şarabı ikram etti.

Cepleri yılan zehrine karşı ilaçlarla dolu, antilop derisinden bir tunik giymiş olan Setau:

"Seti her türlü övgüye layık," dedi. "Bir hükümdar böylesine harika ürünler elde edebildiğine göre, o hükümdar tanrılar tarafından kutsanmış demektir."

Aşa üzüntüsünü belirterek:

"Ama sen, zarafet konusunda hiçbir gelişme göstermedin," dedi.

Ameni:

"Çok doğru," diye onayladı.

Setau:

"Sen kâtip, kilonun iki katı yemek yemeye devam et bakalım! Şişmanlamamanın sırrı ne?"

"Kral'ın hizmetinde çalışmak."

"Nubye'nin kaynaklarını değerlendirmem konusunda kınanmamı gerektirecek herhangi bir şey mi var?"

"Böyle bir durum olsaydı, gözünün yaşma bakmaz, olumsuz bir rapor yazardım."

Aşa:

"Bu alışkanlık haline gelmiş ağız dalaşınız sona erince, belki daha ciddi konuları ele alabiliriz," dedi.

Ramses düşünceli bir ifadeyle:

"Aramızda bulunmayan tek kişi Musa," dedi. "O şimdi nerede Aşa?"

"Çölde dolaşmaya ve savaşmaya devam ediyor. Vaat edilmiş topraklara hiçbir zaman ulaşamayacak."

"Musa yolunu şaşırdı, ama izlediği yol onu ulaşmak istediği hedefine götürecektir."

Ameni:

"Ben de senin gibi eski günleri anmayı severim," dedi. "Ama Yahudi dostumuzun Mısır'a ihanet ettiğini nasıl unutabiliriz?"

Setau:

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

35

"Bu saat anılar saati değil," diye kestirip attı. "Bana göre böylesine uzaklaşan dost, artık bir dost olmaktan çıkar."

Ramses:

"Suçlu olduğunu kabul edip özür dilerse onu yine reddeder misin?" diye sordu.

"Bir insan belli bir sınırı aştıktan sonra bir daha geri dönemez. Affetmek, zayıfların bir kandırmacasıdır."

Aşa:

"İyi ki Ramses diplomasimizi sana emanet etmemiş," dedi.

"İnsan yılanlarla yaşayınca, yarım tedbir olmayacağını öğreniyor. Yılanın zehri ya tedavi edecektir ya da öldürecektir."

Ameni:

"Musa artık gündemde değil," dedi.

Setau:

"Benim burada bulunmamın nedeni Lotus'tur. İleriye görme yeteneğiyle beni uyardı. Ramses tehlikede, değil mi?"

Firavun bu açıklamayı yalanlamaya çalışmadı. Setau, Ameni'ye döndü.

"Şu pastayı tıkinacağına, bulup ortaya çıkardığın şeyi söyle!"

"Ama... Hiçbir şey yok ki! Bana göre her şey yolunda."

"Ya senin açından Aşa?"

Diplomat parmaklarını bir kâse içindeki limonlu su ile yıkadı.

"Hattuşil beklenmedik bir istekte bulundu: Kızını Ramses'le evlendirmek istiyor."

Setau neşeli bir ifadeyle:

"Bu bir sorun değil ki," dedi. "Geçmişte de bu tür diplomatik evlilikler çokça yapıldı. Bu Hititli kadın da fazladan ikinci bir eş olur!"

"Şu anki durum biraz daha karışık."

"Yoksa gelin adayı çok mu çirkin?"

"Hitit imparatoru kızını Büyük Kraliçe yapmak istiyor."

Setau'nun tepesi attı.

"Bunun anlamı... Eski düşmanımız, Firavun'a Iset'i boşaması için dayatıyor demektir!"

Aşa:

"Oldukça kaba bir açıklama şekli oldu," dedi. "Ancak doğruluğu tartışılmaz."

36

CHRISTIAN JACQ

Yeni bir şarap kupasını deviren Setau:

"Hititlerden nefret ediyorum," dedi. "Güzel Iset hiçbir zaman Nefertari gibi olamaz elbette, ama böyle bir yazgıyı da hak etmi-yor.

Ameni asık suratla:

"İlk kez seninle aynı fikirdeyim," dedi.

Aşa:

"Durumu kafanızda tartmadan hemen tepki gösteriyorsunuz," dedi. "Burada söz konusu olan barış."

Setau itiraz etti:

"Hititler kendi isteklerini bize dayatamazlar!"

Dışişleri Bakanı:

"Artık onlar bizim düşmanımız değil," dedi.

Setau:

"Yanılıyorsun!" diye itiraz etti. "Hattuşil ve soydaşları Mısır'ı ele geçirmekten asla vazgeçmeyecekler."

"Asıl yanılan sensin; Hitit İmparatoru barış istiyor, ama kendi koşullarını öne sürüyor. Neden düşünüp taşınmadan bu koşulları reddedelim."

"Ben sadece önsezilerime inanırım."

Ameni:

"Ben düşündüm," dedi. "Her ne kadar Güzel Iset'i pek beğen-mesem de o, Mısır'ın Kraliçesi'dir. Nefertari'nin ölümünden sonra Ramses'in seçtiği, kralın eşidir. Hitit imparatoru da dahil hiç kimse onun onurunu kıramaz."

Aşa:

"Bu aptalca bir tutum!" dedi. "Binlerce Mısırlıyı ölüme göndermeyi, Kuzey'de prensliklerimizi kana bulamayı ve ülkeyi tehlikeye atmayı mı arzu ediyorsunuz?"

Ameni ile Setau meraklı gözlerle Ramses'e baktılar.

Firavun:

"Kararımı tek başıma vereceğim," dedi.

6

Tüccar tereddüt içindeydi. Güneye gitmek için, Beyrut'tan ve Kenan Ülkesi'nden geçip Şile'ye ulaşan kıyı yolunu mu, yoksa Şam'ı doğuda bırakarak Anti-Lübnan ile Hemon dağının kenarından geçen yolu mu izlemeliydi?

Fenike, güzelliklerden yoksun olmayan bir ülkeydi: Meşe ve sedir ormanları, gölgesi insanı canlandıran ceviz ağaçları, lezzetli yemişleri olan incir ağaçları ve konaklamanın bir zevk olduğu misafirperver köyleri vardı.

Ancak, Arap yarımadasındaki günlük ağaçlarından büyük uğraşlar sonunda toplanan tütsü malzemesinin Pi-Ramses'e en kısa zamanda teslim edilmesi gerekiyordu.

Kervan, Mısırlıların sonter dedikleri ve 'kutsallaştıran' anlamına gelen bu beyaz renkli tütsünün yanı sıra, onun kadar değerli olan kırmızı renkli, kokulu reçine taşıyordu. Bu az bulunur maddelere, ayinlerde kullanılmak üzere tapınakların ihtiyacı vardı. Tapınaklarda yakıldıklarında göğe yükselen kokulan tanrıları hoşnut ediyordu. Mumyalayıcılar ve doktorlar da bu maddeleri kullanıyorlardı.

Arabistan'daki günlük ağaçlarının küçülc, koyu yeşil yaprakları vardı ve ağaçların boyları beş metre ile sekiz metre arasında değişirdi. Ağustos ve eylül aylarında, ortası mor renkli olan altın sarısı çiçekleri açarken, kabuğunun altından da beyaz reçine damlacıkları belirirdi. Ağacın kabuğunu kazımakta usta olanlar, çok eskilere dayanan sihirli sözcükleri söyleyerek yılda üç kez ürün alırlardı: "Ey günlük ağacı benimle mutlu ol, Firavun seni büyütüp geliştirecek."

Kervan ayrıca Asya bakırı, kalay ve cam da taşıyordu. Bunlar çok aranan ve pazarlanması kolay mallar olduğu halde günlük kadar değerli değildi. Bu teslimatı tamamladıktan sonra, tüccar, Del-ta'daki güzel villasında gönlünce dinlenmeyi hak edecekti.

Saçları dökülmüş, göbeği yağ bağlamış günlük tüccarı iyi bir insandı ve işini de ciddiye alırdı. Arabaların durumunu ve eşeklerin

38

CHRISTIAN JACQ

sağlıldı olup olmadıklarını bizzat kontrol ederdi. Yanında çalışanlar iyi beslenir ve uzun süreli molalardan yararlanırlardı. Zaten işlerini kaybetme korkusundan, herhangi bir şeyden şikâyet edecek durumları yoktu.

Tüccar, 4aha zor olmakla birlikte, kıyı yolundan daha kısa olan dağ yolundan gitmeyi yeğledi. Bu yol daha gölgeliydi ve hayvanlar serin havada daha kolay yol alacaklardı.

Eşekler hızla yollarına devam ediyorlardı. Sürücüler şarkılar mırıldanıyor, rüzgâr ilerlemeyi kolaylaştırıyordu.

"Patron..."

"Ne var?"

"Sanırım bizi izleyenler var."

Tüccar omuzlarını silkti.

"Paralı askerlik günlerini ne zaman unutacaksın? Artık savaş yok ve güvenlik içinde seyahat ediyoruz."

"Öyle bir şey demedim, ama yine de bizi izliyorlar. Çok garip."

"Bu yolu kullanan tek tüccar biz değiliz ki! Gördüğün başka bir konvoy olmalı."

"Şayet bunlar serseri takırmıdansa, yiyeceğimden zırnık koklatmayacağıma emin olabilirsin."

"Endişelenmeyi bırak da eşeklerine göz kulak ol."

Tüccar birden durdu.

Öfkeyle öne doğru gitti, önlerine çıkan büyük bir dal yığını eşeklerin ilerlemesini engelliyordu.

"Kaldırın şu dalları!"

Öndekiler dallan yoldan kaldırmaya başladıkları anda bir ok yağmuru altında yere yığıldılar. Şaşkınlığa uğrayan arkadaşları kaçmaya çalıştılar, ama saldırganlardan kurtulamadılar. Eski paralı asker hançerini çıkardı, kayalık yamacı tırmandı, okçulardan birinin üzerine atıldı. Ama uzun saçlı, atletik yapılı okçu, elindeki kısa saplı baltasıyla onun kafasını ikiye böldü.

Bu felaket ancak birkaç dakika sürmüştü. Sadece tüccar katliamdan kurtulmuştu. Kaçmayı başaramadığı için titriyordu. Göğsü kızıl kıllarla kaplı geniş gövdeli katilin yaklaştığını gördü.

"Hayatımı bağışla... Seni zengin ederim!"

Urhi-Teşup bir kahkaha attı ve kılıcını zavallı adamın karnına sapladı. Hititli, tüccarlardan nefret ediyordu.

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

39

Fenikeli saldırganlar saplanan oklarını ölümlerin üzerinden topladılar. Eşekler yeni sahiplerine itaat ettiler.

Suriyeli Raya, Urhi-Teşup'un şiddet yanlısı tutumundan korkuyordu, ama barışı reddeden ve Ramses'i devirmek isteyenlerin komplolarını desteklemek için Urhi-Teşup'tan daha iyi bir müttefik bulamamıştı. Aslında bu barış döneminde Raya daha da zengin-leşiyordu, ama Suriyeli tüccar eninde sonunda savaşın çıkacağından ve Hititlerin Mısır'a saldıracaklarından emindi. Urhi-Teşup, birlikleri tarafından ezici bir çoğunlukla yeniden başkomutanlığa seçilecek ve onlara zaferi tattıracaktı. Urhi-Teşup'a yardım etmesi, Raya'ya gelecekte ayrıcalıklı bir konum sağlayacaktı.

Urhi-Teşup deposuna girdiği anda, Raya içini saran irkilme duygusunu saklamayı beceremedi. Hem ateşli, hem de soğukkanlı olan bu zalim adamın, sırf adam öldürme zevkini tatmin etmek için boğazını kesebileceği duygusundan kendini sıyıramıyordu.

"Çabuk döndünüz!"

"Beni tekrar gördüğüne memnun olmadın mı Raya?"

"Tam tersine prensim! Ama göreviniz o kadar kolay değildi ve..."

"Ben onu kolaylaştırdım."

Suriyeli tüccarın sakalı titredi. Urhi-Teşup'tan, Fenikelilerle ilişki kurmasını ve Arap yarımadasından gelen günlük teslimatını onlardan satın almasını söylemişti. Pazarlıklar oldukça uzun sürebilirdi, ama Raya, tüccarı ikna edebilmesi için Urhi-Teşup'a çok sayıda kalay parçası vermişti. Suriyeli, işini sağlama bağlamak için, pazarlık payı olarak kaçak gümüş parçaları, ender bulunur vazolar ve güzel kumaşlar da eklemeyi ihmal etmemişti.

"Kolaylaştırmak mı... Nasıl oldu bu?"

"Tüccarlar gevezelik eder; bense harekete geçerim."

"Demek size günlüğü satması için tüccarı ikna etmeniz kolay oldu."

Urhi-Teşup'un dudaklarında beliren gülümseme, vahşi bir hayvanın dişlerini göstermesini andırıyordu.

"Hem de çok kolay."

"Ama yine de sıkı pazarlık yapan biridir."

"Hiç kimse benim kılıcımla tartışamaz."

40

CHRISTIAN JACQ

"Yoksa adamları... ?"

"Paralı askerler kiraladım, tüccarı ve adamlarının tümünü öldürdük."

"Ama neden?..."

"Boşuna soluk tüketmekten hoşlanmam. Şimdi günlük bende. Önemli olan bu değil mi?"

"Ama bir soruşturma başlatılacak."

"Cesetleri bir uçurumun dibine attık."

Raya, bir tüccarın sakin yaşantısını sürdürmenin kendisi için daha iyi olup olmayacağı düşünüyordu; ama geri adım atmak için artık çok geçti. En ufak bir kararsızlık gösterecek olsa, Urhi-Teşup onu hemen ortadan kaldırırdı.

Urhi-Teşup:

"Şimdi ne yapacağız?" diye sordu.

Raya:

"Günüğü yok etmek zorundayız," dedi.

"Bu yükün değeri bir servet etmez mi?"

"Eder etmesine ama onu satın alacak her kim olursa bizi ele verecektir. Çünkü bu günlük, tapınaklara ayrılmıştır."

"Benim silaha, atlara ve paralı askerlere ihtiyacım var."

"Sakin bunları satma riskine girmeyiniz."

"Tüccarların öğütleri beş para etmez zaten! Şimdi beni dinle: Bu malı, Yunanistan ve Kıbrıs'a giden tüccarlara küçük miktarlar halinde satacaksın. Ve biz de bu lanet barışı yıkmayı isteyen taraftarlarımızdan bir şebeke oluşturmaya başlayacağız."

Urhi-Teşup'un planı oldukça alda yatkındı. Raya, Fenikeli araçlar sayesinde, hiçbir tehlikeye atılmadan bu malı piyasaya sürebilirdi. Mısır'a sapına kadar düşman olan Fenike, HattuşiPin politikasından düş kırıklığına uğramış birçok insanı barındırıyordu.

Hititli sözüne devam etti:

"Bu süre içinde hiç şüphe çekmemem gerek. Seramana, peşime taktığı adamlarıyla beni tedirgin etmeye devam edecek. Ancak, hayatın tadını çıkarmaktan başka bir şey düşünmeyen aylak biri gibi görünecek olursam yakamdan düşecektir."

Raya düşündü.

"Sizin zengin ve saygın bir hanımla evlenmeniz gerekiyor. Tek çözüm bu: Aşktan yoksun bir dul."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

41

"Elinin altında böyle biri var mı?"

Raya sakalını kaşıdı.

"Her tarafta müşterilerim var... Aralarından iki ya da üçünü düşünüyorum. Önümüzdeki hafta bir şölen düzenleyecek ve seni onlara tanıtacağım."

"Arap yarımadasından gönderilecek bir sonraki günlük kervanı hangi tarihte yola çıkacak?"

"Şu anda bilmiyorum, ama vaktimiz var. Haberci ağım bizi bilgilendirmekte gecikmeyecektir. Ama... şiddet kullanacak olursak Mısır ordusunun tepkisine neden olmaz mıyız?"

"Hiçbir şiddet izi bırakmayacağız. Mısırlı yetkililer şaşırıp kalacak. Biz ise bütün yılın rekoltesini ele geçirmiş olacağız. Peki söyler misin, günlük eksikliğinin Ramses'i alaşağı edeceğine nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Mısır için ayınlerin kurallara uygun olarak yapılması esastır. Atalarının zamanından bugüne kadar süregelen ayın kurallarına uyulmadığı takdirde ülkenin dengesi tehlikeye düşer. Rahipler günlük ile kokulu reçinenin yokluğunu fark ettikleri zaman Ramses'e karşı cephe oluşturacaklardır. Bu durumda Firavun, basiretsizliğini kabul etmekten başka ne yapabilir? Ramses tanrıları hor görmekle suçlanacak,

rahipler sınıfı ile halkın hoşnutsuzluğa düşmesine neden olacaktır. Şayet karışıklığı artıracak birkaç sahte haber yayar ve Ramses'i bir ya da iki önemli desteğinden yoksun bırakabilirsek başlıca kentlerde ciddi kargaşalıkların patlak vermesini sağlayabiliriz."

Urhi-Teşup hayalinde ateşe verilmiş, kana bulanmış ve talan edilmiş bir Mısır canlandırdı. Ramses'in dehşet dolu bakışlarla, taçlarının Hitit askerleri tarafından çiğnenmesini seyrettiği bir Mısır.

Hititlinin yüzündeki ifadeyi daha da ürkütücü bir hale getiren bu kin, Suriyeli tüccarı korkuttu. Bir an, Urhi-Teşup'un insanların dünyasından kopup karanlıklar dünyasına girdiği izlenimine kapıldı.

"Hiç gecikmeden güçlü bir darbe vurmak istiyorum Raya."

"Sabırlı olmak zorunludur saygıdeğer efendim. Acele etmeniz bizi başarısızlığa sürükler."

"Ramses'in sihirli korumasından söz edildiğini duydum... Ama

42

CHRISTIAN JACQ

yaşı ilerledikçe bu korumanın gücü zayıflayacaktır. Üstelik bu lanet hükümdara yardım edecek bir Nefertari de artık yok."

Raya:

"Casusluk şebekemiz Ramses'in ağabeyi ile bakan Meba'yı istediği gibi yönlendirmeyi başarmıştı. Onlar öldü, ama idarenin yüksek kademelerindeki bazı kişilerle irtibatımı hâlâ sürdürüyorum. Devlet memurları bazen geveze olurlar. Onlardan biri bana Hatti ile Mısır arasındaki diplomatik ilişkilerin kötüye gittiğini söyledi."

"Bu fevkalade bir haber! Anlaşmazlığın nedeni neymiş?"

"Bu bir sır olarak saklanıyor, arna ben daha fazlasını öğreneceğim."

"Şans bizden yana dönüyor Raya! Unutma, ben de en az Ram-ses kadar yenilmez bir güce sahibim."

7

Güzel tset'in hizmetçisi Kraliçe'nin sırtını uzun uzun sabunladı, sonra narin vücudunu ılık ve kokulu bir suyla yıkadı. Sabun olarak, çok değerli olan çöl hurması ağacının kabuğu ve meyvelerinden çıkarılan bir maddeyi kullanıyordu. Dalgın Kraliçe kendini manikürcü kıza ve berbere teslim etti. Bir başka hizmetçi ona bir kupa taze süt getirdi.

Güzel îset Pi-Rarnses'te kendini Teb'dekinden daha rahat hissediyordu. Teb'in batı kıyısındaki Kraliçeler Vadisi'nde Nefertari'nin mezarı ile çoğu kez Ramses'in ayinlerini yaptığı Ramesseum vardı. Oysa Pi-Ramses'te Firavun'un kurduğu bu kozmopolit başkentte baş döndürücü bir yaşam sürüyor, insanlar maziye ve öteki dünyayı daha az düşünüyorlardı.

Îset, başı papirüs çiçekleri ile taçlandırılmış uzun bacaklı bir kadın biçiminde sapı olan cilalanmış bronz aynada kendini seyretti.

Evet, hâlâ güzeldi; teni, değerli bir kumaş gibi yumuşaktı, yüzündeki tazelik kaybolmamıştı ve gözlerinde aşk parıltıları vardı. Ama, güzelliği Nefertari'ninkine ulaşamazdı. Ramses, ilk karısını bir gün unutacağı yalanına başvurmadığı için, ona minnet duyuyordu, İset Nefertari'yi kıskanmıyordu; aksine onun yokluğunu hissediyordu. Güzel İset hiçbir zaman onun yerine göz dikmemişti. Ramses'e iki oğul vermek mutlu olmasına yetiyordu.

Oğulları şaşılacak derecede birbirlerinden farklıydı! Yüksek rütbeli din görevlisi olan otuz yedi yaşındaki büyük oğlu Khâ zamanının büyük bir kısmını tapınakların kütüphanelerinde geçiriyordu. Yirmi yedi yaşındaki küçük oğlu Merenptah ise, babası gibi atletik vücutluysa ve komuta etmeye karşı duyduğu ilgi açıkça görülüyordu. Belki de ikisinden biri hükümdarlık etmek için çağrılacaktı, ancak Firavun, kendi yerine geçecek kimseyi, çoğu parlak birer yönetici olan 'Kral oğulları' arasından da seçebilirdi.

İset iktidarı da, geleceği de umursamıyordu. Talihin ona bahsettiği mucizenin tadını her an çıkarıyordu. Ramses'in yanında yaşa-

44

CHRISTIAN JACQ

mak, resmî törenlerde onun yanında hazır bulunmak, onun İki Ülke üzerindeki egemenliğini görmek... Bundan daha harika bir yaşam olabilir miydi?

Hizmetçi, Kraliçe'nin saçlarını ördü, üzerine kokulu reçine sürdü. Sonra başına kısa bir peruk taktı, üzerine de kırmızı akik ve incilerle süslü bir taç koydu.

"Samimiyetimi mazur görün... Majesteleri çok güzel!"

İset gülümsedi. Ramses için güzelliğini korumalı, gençliğini kaybettiği olgusunu ona olabildiğince uzun süre hissettirmemeliydi.

Tam kalkarken Ramses göründü. Hiçbir erkek onunla mukayese edilemezdi, hiçbir erkek onun zekâsına, gücüne ve heybetine erişemezdi. Tanrılar ona her şeyi vermişti ve o da bu armağanı ülkesine geri veriyordu.

"Ramses! Henüz giyinmedim!"

"Çok önemli bir konuyu seninle görüşmeliyim."

Güzel İset korktuğunun basma geldiğini anladı. Nefertari ülkeyi yönetmeyi biliyordu; onun ise bu konuda hiçbir deneyimi yoktu. Devlet gemisinin yürütülmesinde Ramses'e ortak olma sorumluluğu onu dehşete düşürüyordu.

"Senin vereceğin karar en iyisi olur."

"Bu doğrudan seni ilgilendiriyor İset."

"Beni mi? Ama sana yemin ederim İd ben hiçbir şekilde devlet yönetimine müdahale etmedim ve..."

"Söz konusu olan sensin ve işin içine barış da karışıyor."

"Yalvarırım açıkla!"

"Hattuşil kızıyla evlenmemi istiyor."

"Diplomatik bir eş... Neden olmasın?"

"Daha fazlasını, kızının benim Büyük Kraliçem olmasını istiyor."

Güzel İset bir süre dondu kaldı, sonra gözleri yaşla doldu. Mucize sona eriyordu. Ortadan çekilerek yerini, Mısır ile Hatti arasındaki samimi antlaşmanın simgesi olan genç ve güzel bir Hititli kıza bırakmak zorundaydı. Dengelerin kurulduğu terazide Güzel İset'in ağırlığı bir tüyden daha hafifti.

Ramses:

"Karar vermek sana ait," dedi. "Görevini terk edip bir kenara çekilmeyi kabul ediyor musun?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

45

Kraliçe'nin dudaklarında zavallı bir gülümseme belirdi.

"Bu Hititli prenses çok genç olmalı..."

"Yaşının o kadar önemi yok."

"Ramses beni bugüne dek çok mutlu ettin. Senin kararın Mısır'ın kararıdır."

"Demek, boyun eğiyorsun..."

"Barışa engel olmak bir cinayettir."

"Peki öyleyse, ben boyun eğmiyorum! Aldığı kararları Mısır Fi-ravunu'na zorla kabul ettirmek Hatti İmparatoru'nun haddine düşmez. Biz, kadınlara aşağılık mahluklarmış gibi davranan barbar bir ulus değiliz, iki Ülke'nin hangi efendisi, firavunla eşdeğerde sayılan kraliçesini boşamaya cüret edebilmiştir? Bir Anadolu savaşçısı, benden, Ramses'ten, atalarımızın yasasına uymamayı isteme cesaretini nasıl gösterebilir!"

Ramses, Güzel İset'in ellerini şefkatle tuttu.

"Gerçek bir kraliçenin yapmak zorunda olduğu gibi sen de Mısır için konuştun. Şimdi harekete geçmek bana düşüyor."

Ramses'in geniş bürosunu aydınlatan üç büyük pencereden süzülen batan güneşin ışınları, Seti'nin heykelini altın sarısına boğdu. Heykeltıraşın büyülu yeteneği ve geleneksel olarak yapılan açık ağız ve gözleri sayesinde âdeta canlı gibi görünen Seti'nin heykeli, akşam sessizliğinin ilahi bir ihtişama büründüğü o anda, sadece oğlunun algılayabildiği doğruluk mesajım iletmeye devam ediyordu.

Beyaz badanalı duvarlar, üzerinde açılmış Yakın-Doğu haritası bulunan büyük bir masa, Firavun için arkalıklı bir koltuk, konuklar için hasır sandalyeler, krallık ruhunun korunmasına adanmış kitaplarla dolu bir kütüphane ve bir papirüs dolabı: Büyük Ramses, ülkenin geleceğini etkileyen kararları, işte bu sade döşenmiş odada alıyordu.

Hükümdar, Helipolis Yaşam Evi'nin bilgelerine, başlıca tapınakların başrahiplerine, Ameni'ye, Vezire, bakanlara danışmış, sonra bürosuna kapanarak babasının ruhu ile konuşmuştu. Geçmişte olsaydı, Nefertari ve Tuya ile de görüşürdü; Güzel İset gücünün ve yeteneğinin sınırlarını bildiği için ona bu konuda hiç yardımcı olmamıştı. Yalnızlığın ağırlığı giderek artıyordu. Yakında, iki

46

CHRISTIAN JACQ

oğlunu sınavacak, ilk firavundan beri sürdürülen geleneğe uyarak hükümdarlığa hangisinin yatkın olduğunu anlamaya çalışacaktı.

Mısır aynı zamanda hem güçlü hem de zayıf bir ülkeydi. Güçlüydü, çünkü Maât yasası, insana özgü tüm aşağılıklara rağmen hüküm sürüyordu; zayıftı, çünkü dünya giderek artan bir ölçüde zorbalık yönetimine, açgözlülüğe ve bencillığe yöneliyordu. Herhalde firavunlar, tanrıça Maât'ın iktidarı ve onun, yaşamın öğelerini bir arada tutan sevgi ve adalet Yasa'sı için savaşıyor son kişiler olacaktı. Çünkü onlar, Maât olmadığı takdirde bu dünyanın, barbarların güçlenmek ve tanrılarla olan bağı koparmak için giderek daha yıkıcı olan silahlarla birbirleriyle savaştığı kapalı bir alana dönüşeceğini biliyorlardı.

Kargaşalık, şiddet, adaletsizlik, yalan ve kinin yerine Maât'ı koymak: işte bir firavunun, görünmeyen güçlerin yardımıyla başarması gereken görev buydu. Oysa şu anda, Hitit İmparatoru'nun isteği Maât'a aykırıydı.

Bir muhafız, uzun bir keten elbise ve nadir görülen bir ustalıkla dikilmiş uzun kollu bir tunik giymiş olan Aşa'yı salona buyur etti.

Aşa, Ramses'e:

"Böyle bir yerde çalışmaktan hiç hoşlanmazdım," dedi. "Burası fazla sade döşenmiş."

"Babam bir yığın eşyadan hoşlanmazdı. Ben de hoşlanmıyorum."

"Firavun olmak fazla lükse yer bırakmıyor. Size gıpta edenler ya budaladır ya da düşüncesiz. Majesteleri kararını verdi mi?"

"Danışmalarım sona erdi."

"Sizi ikna etmeyi başarabildim mi?"

"Hayır Aşa."

Dışişleri Bakanı Yakm-Doğu haritasına baktı.

"Ben de bundan korkuyordum."

"Hattuşil'in istekleri bize karşı bir hakarettir. Buna razı olmak demek Firavunluk kurumunu inkâr etmek demektir."

Aşa işaretparmağını Hitit İmparatorluğu'nun üzerine koydu.

"Hattuşil'in isteğini reddetmek savaş ilanı demektir Majeste."

"Kararımı kınıyor musun?"

"Bu, Firavun'un ve Büyük Ramses'in kararıdır. Babanız olsaydı o da aynı kararı verirdi."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

47

"Yoksa beni sınıyor muydun?"

"Ben barıştan yana diplomatlık görevimi yapıyordum. Eğer bunu denemeseydim Ramses'in arkadaşı olur muydum?"

Kral'ın dudaklarında bir gülümseme belirdi.

"Majesteleri genel seferberlik için ne zaman emir verecek?"

"Diplomasi şefim oldukça kötümser."

"Resmî yanıtı alınca öfkelenecek olan Hattuşil savaşı başlatmakta tereddüt etmeyecektir."

"Senin kendine güvenin kalmamış Aşa."

"Ben gerçekçiyim."

"Şayet hâlâ barışı kurtaracak biri varsa o da sensin."

"Yani başka bir deyişle Firavun bana, Hattuşaş'a gitmem, Hitit İmparatoru'na durumu açıklamam ve onu kararından döndürmem için emir veriyor."

"Düşüncelerimi okuyorsun."

"Hiçbir başarı şansı yok."

"Aşa... Sen çok daha zor şeyleri başarmadın mı?"

"Artık yaşlandım Majeste."

"Şimdi de deneyimin var! Bu olanaksız evlilik konusunda tartışmak yeterli olmayacak. Daha saldırgan olmak uygun olur."

Diplomat kaşlarını çatı. Ramses'i çok iyi tanıdığını sanıyordu, ama Firavun bir kez daha onu şaşırtıyordu.

Kral sözlerini sürdürdü:

"Büyük dostumuz Hattuşil ile karşılıklı yardım anlaşması imzaladık. İmparator'a, Libya'nın batı sınırımızdan saldırıya geçmesinden korktuğumu anlat. Barışın sağlanmasından bu yana silahlarımız eskidi ve yeterli demirimiz yok. Hitit İmparatoru'ndan bize önemli miktarda demir vermesini isteyeceksin. Onun bizim anlaşmamızın hükümlerine uygun olarak vereceği yardım sayesinde saldırgana karşı korunabileceğiz."

Afallamış olan Aşa kollarını kavuşturdu.

"Benim görevim gerçekten bu mu?"

Ramses:

"Bir ayrıntıyı unuttuyordum," diye sürdürdü. "Bu demirin bize en kısa zamanda gönderilmesini istiyorum."

8

Ramses'le Güzel İset'in oğulları Khâ, orduda ya da yönetim kademelerinde çalışmayı reddetmişti. Dinle ilgisi bulunmayan bu görevler onu çekmiyordu; o, bilgelerin yazdıklarına ve Eski İmparatorluğun anıtlarına büyük bir tutkuyla bağlıydı. Sert yüz hatları, ağırbaşlı ifadesi, kazınmış saçları, koyu mavi gözleri, zayıf denebilecek yapısı ve eklemeleri ndeki ağırlardan kaynaklanan kasılmış yürüyüşü ile Khâ, doğuştan bir araştırmacıydı. Musa'ya ve onun büyü gösterilerine karşı yaptığı mücadeleye ünlenmiş, başında olduğu Memfis'teki Ptah tapmağının din adamları üzerinde sıkı bir otorite kurmuştu. Uzun süreden beri gündelik işlerini başkalarına devretmiş, kendini, havada, taşta, suda ve ağaçta kendini gösteren gizli güçleri incelemeye adanmıştı.

Heliopolis Yaşam Evi, firavunların piramitleri kurduğu ve bilgelerin ayin usulü kitaplarını yazdıkları altın çağdan kalan ve 'ışığın ruhları' adı verilen kutsal arşivleri muhafaza ediyordu. Şükranla anılan bu çağda, hayatın ve ölümün sırları çözülmüştü. Bu çağda yaşayan bilgiler evrenin sırlarını dikkatle incelemekle yetinmemişler, gördüklerini yeni kuşaklara iletmek için hiyeroglif geçirmişlerdi.

Gelenekler konusunda bir uzman olarak bilinen Khâ, Ram-ses'in otuzuncu hükümdarlık yılında yeniden doğuşunun kutlanacağı sed törenlerini düzenlemişti. Böylesine uzun süre iktidar koltuğunda oturan bir firavunun sihir gücünün tükeneyeceği kabul ediliyordu. Durum böyle olunca, ona yeni bir enerji vermesi için bütün tanrıları ve tanrıçaları onun çevresinde toplamak gerekmişti. Birçok şeytanın Ramses'in yeniden doğuşunu engellemek için harcadıkları gayret boşa çıkmıştı.

Zor anlaşılan kitapları çözmek Khâ'yı tatmin etmekten uzaktı. Onun kafasında büyük projeler vardı. Bu projeler öylesine büyüktü ki, Firavun'un rızasını almasını gerektiriyordu. Hayallerini babasına anlatmadan önce onları gerçekleştirmenin yolunu bulmalıydı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

49

Hu nedenle, şafakla birlikte, Heliopolis'in yakınındaki Kırmızı Dağ'a gitmiş, buradaki taş ocağında amacına uygun kuvars taşı bloklarını keşfetmeye çalışıyordu. Söylenceye göre buralarda tanrılar, ışığa karşı isyan eden insanları öldürmüşlerdi. Bu ölülerin kanları, sonsuza dek kalacak biçimde bu taşın içine işlemişti.

Khâ, taş ustası ya da heykeltıraş eğitimi görmediği halde içgüdüsel olarak taşla iletişim kuruyor, taşın damarlarından akan gizli kalmış enerjiyi algılıyordu.

"Ne arıyorsun oğlum?"

Karanlıkları yenen ve çöldeki hâkimiyetini yeniden kuran güneşin ışınları arasından aniden beliren Ramses, Khâ'ya bakıyordu.

Kral'ın büyük oğlu soluğunu tuttu. Nefertari'nin, onu kötü büyü'nün zararlarından kurtarmak için hayatını feda ettiğini bilen Khâ, bazen bu yüzden Ramses'in kendisine karşı bir hınç besleyip beslemediğini düşünüyordu.

"Haksızlık ediyorsun Khâ. Seni kınamam için hiçbir neden yok."

"En gizli düşüncelerimi bile okuyorsun!"

"Beni görmek istemiyor muydun?"

"Senin Teb'de olduğunu sanıyordum. Şimdi görüyorum ki Kırınızı Dağ'dasın."

"Büyük bir tehlike Mısır'ı tehdit ediyor. Buraya gelip düşüncelere dalmak kaçınılmazdı."

"Hititlerle barış halinde değil miyiz?"

"Bu belki de sadece kısa süreli bir ateşkeştir."

"Ya savaştan kaçınacak ya da savaşı kazanacaksın... Hangisi olursa olsun Mısır'ı felaketten koruyacaksın."

"Bana yardım etmek istemez misin?"

"Politikaya atılmamı istiyorsun... Hayır, ben bunu beceremem. Atalarımızın izlediği yolu izlersen hükümdarlığın uzun sürer. Ben de bu konuda seninle görüşmek istiyordum."

"Bana ne teklif ediyorsun?"

"En kısa zamanda bir yeniden doğma töreni hazırlamamız gerekiyor."

"Birincisinden sadece üç yıl sonra mı?"

"Bundan sonra bu töreni yakın aralıklarla düzenli olarak yapmak gerekecek. Benim araştırmalarımın çıkardığım sonuç bu."

50

CHRISTIAN JACQ

"Gerekeni yap."

"Hiçbir şey beni bunun kadar sevindiremezdi baba. Yakında yapılacak yeniden doğma töreninde hiçbir tanrı eksik olmayacak. Sevinç İki Ülke'ye yayılacak ve tanrıça Mut, göklere bakırtaşı ve tur-kuaz saçacak."

"Senin başka bir projen daha var Khâ. Aradığın kuvars taşlarını hangi tapmağa ayıracaksın?"

"Birkaç yıldan beri köklerimize eğildim. Eskiden uygulanan geleneklerimiz içinde Apis adlı kutsal boğa için yapılan ayinler var. Firavun'un mekân içindeki sınırsız hareket kabiliyetini simgeleyen bu olağanüstü hayvana daha çok saygı göstermek ve ona, gücüne layık bir kabir yaptırmak uygun olacak... Bu arada, eski anıtları restore etmeyi de unutmamak gerekir. Bunların arasında, zamanın yol açtığı yıpranmaya ve istilacı Hiksosların yaptıkları tahribata uğrayan piramitler de var. Bana bu çalışmaları yoluna sokmak için yapı ustaları ile mimarlar verebilecek misin?"

"Ustabaşılarım ve taş ustalarını kendin seç."

Khâ'nın ciddi yüzü aydınlandı.

Ramses:

"Burası çok garip bir yer," dedi. "İsyancıların kanı bu taşların içine işlemiş. Işığın, karanlık güçlere karşı verdiği sürekli savaş burada derin izler bırakmış. Kırmızı Dağ, dikkatle dolaşılması gereken güçlü bir yer. Burada tesadüfen bulunmuyorsun Khâ: Hangi hazineyi arıyorsun?"

Kral'm büyük oğlu koyu renkli bir kayanın üzerine oturdu.

"Tot'un kitabım arıyorum. Hiyerogliflerin sırrını açıklayan bu kitap Sakkare yeraltı mezarlığında saklı. Araştırmam kaç yıl sürerse sürsün onu bulacağım."

Bayan Tanit elli dört yaşında, dolgun hatlarıyla kendinden çok genç olan erkeklerin dikkatini çeken çok güzel bir Fenikeli kadındı. Suriyeli Raya'nın arkadaşı olan zengin tüccar kocası ölünce, miras olarak hatırı sayılır bir servete konmuştu. Bu servetini Pi-Ramses' teki pek lüks villasında şölen üstüne şölen vererek hesapsızca harcıyordu.

Fenikeli kadın, can sıkıcı ve bayağı bulduğu kocasının ölümünden sonra kısa zamanda teselli bulmuştu. Birkaç hafta süren gös-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

51

Iermelik bir yas döneminden sonra, güçlü kuvvetli bir Nubyeli erkeğin kolları arasında tüm sıkıntılarını unutmuştu. Ama daha önceki âşıkları gibi ondan da bir süre sonra bıktı. Bütün bu erkekler, cinsel güçleri yerinde olmasına rağmen, kadından önce tükeniyorlardı. Tanit gibi cinsel arzudan yana doyumsuz bir kadın, bu acınacak dayanıksızlığı affetmiyordu.

Tanit kocası öldükten sonra Fenike'ye dönebilirdi, ama Mısır'ı giderek daha çok sever olmuştu. Ramses'in otoritesi ve parıltısı sayesinde, firavunların ülkesi âdeta bir cennete dönmüştü. Bir kadın, başka hiçbir yerde, Mısır'daki gibi özgür yaşayamazdı.

Akşam olunca konuklar geldi: Fenikeli hanımla iş ilişkileri olan zengin Mısırlılar, onun büyüüne kapılan yüksek rütbeli devlet memurları, servetine göz diken hemşehrileri ve evin hanımının keşfetmekten hoşlandığı yeni tipler. Onun gibi bir kadın için, yanıp tutuşan bir erkeğin bakışlarını üzerinde hissetmekten daha tahrik edici ne olabilirdi? Tanit bazen samimi, bazen mesafeli görünmesini biliyor, karşısındaki erkeğe bir daha ne zaman görüşebilecekleri konusunda hiçbir ipucu vermiyordu. Her koşulda insiyatifi kendi elinde bulunduruyor ve kararı sadece o veriyordu. Onun üzerinde egemen olmak isteyen bir erkeğin Tanit'i baştan çıkarma şansı yoktu.

Her zaman olduğu gibi yemekler, özellikle biralı sos içinde pişirilmiş tavşan, yanında siyah havyar ve özel şaraplar çok lezzetliydi. Tanit, sarayla olan ilişkileri sayesinde, Ramses'in Hititlerle barış antlaşmasını imzaladığı yirmi birinci hükümdarlık yılında yapılmış Pi-Ramses şarabından birkaç testi almayı başarmıştı. Ve her zaman olduğu gibi, Fenikeli güzel kadın, gelecekteki avını keşfetmek için yakışıklı erkeklerin üzerinden şehvet uyandırıcı bakışlarını ayırma-yacaktı.

"Nasılsınız saygıdeğer hanımefendi?"

"Raya! Sizi gördüğüme sevindim. Gayret iyiyim."

"Sizi pohpohluyor gibi görünmekten çekinmesem, giderek daha da güzelleştiğinizi söyledim."

"Buranın iklimi bana iyi geliyor. Ayrıca yokluğuna bir türlü alışamadığım kocamın acısı da giderek hafifliyor."

"Bereket versin ki, doğanın yasası böyle. Sizin gibi bir kadın yalnız yaşamak için yaratılmamıştır."

Tanit kırıtarak:

52

CHRISTIAN JACQ

"Erkekler yalancı ve kaba oluyorlar," dedi. "Onlara güvenemiyorum."

"İhtiyatlı davranmakla akıllılık ediyorsunuz, ama talihin size yeniden mutluluğu tattıracağına eminim."

"Sizin işleriniz nasıl?"

"Sürekli olarak çalışmaktan başımı kaşıyacak zamanım olmuyor... Lüks konserveleri hazırlamak özel bir beceri gerektiriyor. Bu da maliyeti yükseltiyor. Başka ülkelerin vazoları sosyetedeki kişilerce çok aranıyor, ama onları getirtmek birçok ticari ilişkileri ve yolculukları zorunlu kılıyor. İyi zanaatkarlar hiç ucuz değil. Benim ünüm kaliteye dayandığı için, sürekli olarak yatırım yapmak zorundayım. Bu nedenle hiçbir zaman zengin olamayacağım."

"Yine de talih sizden yana... Sıkıntılarınızın artık sona erdiğini zannediyorum."

"Beni, Hititlerin yandaşı olduğumu öne sürerek haksız yere suçladılar. Onlarla ticaret yaptığım doğrudu, ama politikaya hiç bulaşmadım. Barışın gelmesiyle bu eski çekişmeler unutuldu. Bugün, yabancı meslektaşlarımla işbirliği yapmam teşvik ediliyor. Ram-ses'in en güzel zaferi bu değil mi?"

"Firavun çok çekici bir adam... Ne yazık ki ona yaklaşmak olanaksız."

Barışın sağlanması, Ramses ile Hattuşil'in bir anlaşmaya varması, Hitit İmparatorluğu'ndaki fetih ruhunun yok oluşu, Mısır'ın zafer kazanması... Raya, tüm bu felaketlerin nedeni olan kopmalara ve alçaklıklara artık tahammül edemiyordu. Anadolu ordusunun bütün Yakın-Doğu'da üstünlüğü sağlaması için uzun yıllar verdiği mücadeleden vazgeçmiş değildi.

Raya, Tanit'in ilgisini çeken soruyu sordu:

"Size bir arkadaşımı takdim edebilir miyim?"

"Kimi?"

"Mısır'da oturan bir Hitit prensi. Sizden sık sık söz edildiğini duymuş, ama kendisi çok mahcup biridir. Yüksek sosyete ilişkilerinden ürktüğü için bu şölene onu getirinceye kadar akla karayı seçtim."

"Göster bana onu."

"Herde, zakkum ağaçlarının yanında duruyor."

Bir sütunun üzerine konmuş olan lamba, çene çalmaya dalmış

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

53

davetli grubundan uzakta durmayı yeğleyen Urhi-Teşup'u aydınlatıyordu. Lambanın titrek ışığı Urhi-Teşup'un yüz hatlarının sertliğini, uzun saçlarının gürlüğü, göğsü kızıl kıllarla kaplı gövdesinin erkeksi heybetini ve savaşçı kaslarının gücünü ortaya çıkarıyordu.

Tanit'in heyecandan dili tutuldu. O güne dek, cinsel gücünü böylesine yoğun bir biçimde sergileyen, bu kadar vahşi bir yaratık görmemişti. Artık şöleni tümünden unutmuştu. Kafasında bir tek düşünce vardı şimdi: Bu aygırla bir an önce sevişmek.

9

Ramses, Seramana ile Merenptah arasındaki dövüşte hazır bulundu. Vücudunun üst kısmında bir zırh, başında tepesinde bronzdan bir disk bulunan boynuzlu bir miğfer ve elinde yuvarlak bir kalkan olan Seramana, Rainses'in küçük oğlunun dikdörtgen kalkanına kılıç darbelerini indiriyor, delikanlı da geri çekilmek zorunda kalıyordu. Firavun, muhafız kıtası komutanına, hasmını hiçbir şekilde gözetmemesini emretmişti. Merenptah, dövüşteki yeteneğini ispatlamak istiyordu ve bunun için Seramana'dan iyi bir hasım bulamazdı.

Adı, 'tanrı Ptah'ın sevgili kulu' anlamına gelen yirmi yedi yaşındaki Merenptah, atletik vücutlu, cesur, akıllı ve mükemmel reflekslere sahip bir delikanlıydı. Sardunyalı, ellisini geçmesine rağmen gücünden ve dinamizminden hiçbir şey kaybetmemişti. Ona karşı durabilmek hâlâ büyük bir başarı sayılırdı.

Merenptah geri çekiliyor, sonra yeniden saldırıya geçiyor, Sera-mana'nın darbelerini savuşturuyor ve durmadan sağa sola doğru yer değiştiriyordu. Seramana yavaş yavaş yorulmaya başlamıştı.

Dev yapılı Sardunyalı birden durdu, uzun kılıcını ve kalkanını yere attı.

"Silahla çarpışma yeter. Çıplak elle dövüşelim."

Merenptah bir an duraksadı, sonra o da silahlarını yere koydu. Ramses bir an, Seramana'yı özel muhafız komutanı yapmadan önce yendiği dövüşü anımsadı.

Kral'ın oğlu, Seramana'nın başı önüne eğik, beklenmedik saldırısı karşısında şaşırdı. Merenptah askeri okulda yırtıcı bir hayvan gibi dövüşmesini öğrenmemişti. Sardunyah'ın böğrüne attığı kafayla kışanının tozlu zeminine sırtüstü düşen genç adam, eski korsanın ağırlığı altında havasızlıktan boğulacağını sandı.

Ramses:

"Eğitim sona erdi," dedi.

İki adam ayağa kalktı. Merenptah öfkeliydi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

"Beni kallesçe yere yıktı!"

"Düşman daima böyle davranır oğlum."

"Yeniden dövüşmek istiyorum."

"Yararı yok. Görmek istediğimi gördüm. Mademki sana yararlı bir ders verilmiş oldu, seni Mısır ordusunun başkomutanlığına tayin ediyorum."

Seramana başıyla bu kararı onayladı.

Ramses:

"Bir ay dolmadan bana birliklerimizin durumu ve silahlarımızın nitelikleri hakkında tam ve ayrıntılı bir rapor vereceksin," dedi.

Merenptah düzenli soluk almaya çalışırken, Ramses kendi kullandığı arabasıyla oradan uzaklaştı. Mısır'ın kaderini kime teslim etmeliydi: Büyük bilgin Khâ'ya mı, yoksa savaşçı Merenptah'a mı? İkisinin ayrı ayrı nitelikleri tek bir kişide toplanmış olsaydı, seçim çok kolay olurdu. Üstelik hükümdara yol gösterecek Nefertari de yoktu. Çok sayıdaki 'Kralın oğulları'na gelince, hepsi de yetenekli olmakla birlikte, hiçbir Güzel tset'in iki oğlunun kişiliklerini açacak durumda değildi. Nefertari'nin kızı Meritamon ise, bir tapınakta, toplumdan uzak bir yaşamı seçmişti.

Ramses, Ameni'nin o sabah dile getirdiği düşünceyi hesaba katmak zorundaydı: "Majesteleri, tüm enerjisi tükeninceye kadar hükümdarlığını sürdürmek için ayınlar yaparak tekrar tekrar doğma-lıdır. Firavun için başka bir yol yoktur ve hiçbir zaman da olmayacaktır."

Raya deposundan çıktı, atölyeler mahallesinin içinden ve Kral sarayının önünden geçip Pi-Ramses tapınaklarına giden büyük yola saptı, iki tarafındaki akasya ve çınar ağaçlarının ferahlatıcı bir gölge verdiği bu yol, Ramses'in görkemli başkentine çok uygundu.

Tüccar, Amon tapınağını soluna, Râ tapınağını sağına aldı, sakın görünmeye çalışarak Ptah tapınağına yöneldi. Tapınağın yanına geldiği zaman geri dönmek için kendini zor tuttu. Dış duvarlarının arkasında, heykeltıraşların kulak ve gözlerle süsledikleri dik-metaşların yer aldığı bu yerde, Ptah en gizli sözleri duymuyor, en gizli niyetleri görmüyor muydu?

Raya 'kuruntu' diye düşündü, ama yine de içi rahat değildi. Tapınak duvarının köşesindeki bir nişin içinde duran tanrıça Maât'ın

CHRISTIAN JACQ

küçük bir heykelinin uzağından geçmeyi yeğledi. Bu heykel, halka, Firavunlar uygarlığının büyük sırrını, zamana ve mekâna bağlı olmayan değişmez Yasa'yı hatırlatmak için konulmuştu.

Raya tapınağın zenaatkârlar kapısına vardı. Kapı bekçisi onu tanıyordu. Bir süre başkentin güzelliği hakkında çene çaldılar. Bu arada Raya, bazı müşterilerin cimriliklerinden yakındı. Konuşmalarının sonunda Raya tapmağın kuyumculara ayrılan bölümüne girme iznini kopardı. Değerli vazoların

uzmanı olan Raya, kuyumcuların birçoğu ile sık sık görüşür, her birinin çoluk çocuğu ve sağlıkları hakkında sorular sormayı ihmal etmezdi.

Küçük bir yük arabasına altın külçeler yükleyen yaşlı bir teknisyen:

"Meslek sırlarımızı öğrenmek için can atıyorsun, değil mi?" diye homurdandı.

Raya:

"Ben o işlerden vazgeçtim. Sizin çalıştığınızı görmek beni mutlu etmeye yeter," diye yanıt verdi.

"Yine de buraya dinlenmeye gelmedin herhalde?"

"Bir iki güzel parça almak istiyordum."

"Onları üç misli fiyata satmak için değil mi!"

"Ticaret bu dostum."

Yaşlı teknisyen, bu azarlamalarına alışık olan Raya'ya sırtını döndü. Ayak altında dolaşmamaya özen gösteren Raya, altın külçelerini kalfalara götüren çırakları sessizce seyretti. Kalfalar gelen altın külçelerini, bu uzman kâtiplerin gözetimi altında tartıyordu. Külçeler daha sonra ağzı kapalı bir kap içinde ateşe konuyordu. Yanakları şişik üfleyiciler, ateşin hızını kesmemek için durmadan üf-lüyordu. Öteki teknisyenler erimiş madeni değişik biçimlerdeki kalıplara döküyor ve kuyumculara emanet ediyordu. Kuyumcular bir örs üzerine yerleştirdikleri bu altına taş çekiçlerle biçim veriyor kolyeler, bilezikler, vazolar ve tapmak süsleri yapıyordu. Mesleğin sırları ustadan çırağa, birçok yılı kapsayan bir öğrenme süresinden sonra iletiliyordu.

Raya, bir göğüs zırhını bitiren kuyumcuya:

"Muhteşem bir şey," dedi.

Kuyumcu:

"Bir tanrının heykelini süsleyecek," dedi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

57

Tüccar alçak sesle:

"Görüşebilir miyiz?" diye sordu.

"Atölyede yeteri kadar gürültü var. Kimse bizi duyamaz."

"Duyduğuma göre iki oğlun da evlenmek istiyormuş."

"Olabilir."

"Şayet onlara birkaç mobilya versem memnun olur muydun?"

"Karşılığında ne istiyorsun?"

"Sadece basit bir bilgi."

"Benden, altın imalatı ile ilgili hiçbir bilgi bekleme."

"Senden öyle bir şey istemiyorum!"

"Ne öğrenmek istiyorsun?"

"Mısır'a yerleşen bazı Suriyeliler var. Ben onların Mısır halkı ile karışıp bütünleşmelerine yardımcı olmak istiyorum. Senin de Suriyeli işçilerin yok mu?"

"Evet, bir Suriyeli var."

"Halinden memnun mu?"

"Eh işte."

"Bana adını söylersen onunla konuşurum."

"Bütün istediğin bu mu Raya?"

"Yaşlanmaya başladım, çocuğum da olmadı. Biraz malım mülküm var ve yurttaşlarımdan birini desteklemek istiyorum."

"Mısır sana daha az bencil olmayı öğretmiş... Çok iyi. Kıyamet günü, büyük tanrı senin cömertliğini begenecek. Senin Suriyeli, şuradaki üfleyicilerden biri. En irisi, yelken kulaklı olanı."

"Umarım vereceğim hediyeler oğullarının mutluluğuna katkıda bulunur."

Raya, yurttaşı ile görüşmek için onun işinin bitmesini bekledi. Durumlarından memnun olan biri doğramacı diğeri de duvarcı ustası iki Suriyeli'den hiç yüz bulamamış olan Raya, bu sefer tam on ikiden vurmuştu.

Suriyeli üfleyici, Kadeş yakınlarında yakalanan eski tutsaklardan biriydi. Hititlerin yenilgisini bir türlü kabul edemiyor, barışın bozulmasını istiyordu, intikam hırsı ile yanan biri olduğu için, tam Urhi-Teşup ile Raya'nın ihtiyaç duydukları tipti. Ayrıca, bu Suriyeli işçinin görüşlerini paylaşan birkaç arkadaşı da vardı.

Raya, kendi hesabına çalışması ve Mısır'ın yaşamsal çıkarlarına

58

CHR1STIAN JACQ

saldıracak bir direnişçi grubuna katılması konusunda işçiyi ikna etmekte hiç zorluk çekmedi.

Urhi-Teşup metresini boynundan ısırıldı ve kaba bir tavırla ona sahip oldu. Tanit zevkten iç geçirdi. Nihayet vahşiliğin ve tükenmek bilmez arzusunun karışımı olan tutkuyu yaşıyordu.

"Bir kere daha," diye yalvardı.

Urhi-Teşup, güzel Fenikelinin dolgun vücudunun alabildiğince tadını çıkarıyordu. Hititli, Anadolu'nun kalelerinde kadınları layık oldukları biçimde kullanmasını öğrenmişti.

Tanit, bir ara ani bir korku hissetti. Hayatında ilk kez, kontrolü elinden kaçırmıştı. Tükenmek bilmeyen bir gücü olan bu vahşi insan onu neredeyse korkutuyordu. En çılgın fantezilerini paylaşan böylesine bir sevgiliyi hayatı boyunca bir daha bulamazdı.

Tanit, gecenin geç saatlerinde pes etti.

"Yeter... Ben tükendim."

"Bu kadar çabuk mu?"

"Sen canavar gibi bir adamsın!"

"Sen bugüne kadar çocukları tanımışsın güzelim. Ben bir erkeğim."

Kadın sevgilisinin karnına doğru büzüldü.

"Olağanüstüsün... Güneşin doğmamasını isterdim."

"Ne önemi var?"

"Ama... Gitmen gerekecek! Yarın akşam görüşürüz."

"Kalıyorum."

"Mısır'da bu söylediğinin ne anlama geldiğini biliyor musun?"

"Bir erkekle bir kadın, herkesin bilgisi dahilinde bir çatı altında yaşarlarsa evlenmiş sayılırlar. Öyleyse biz de evliyiz."

Birden şaşkına dönen kadın Urhi-Teşup'tan uzaklaştı.

"Birbirimizi tekrar görebiliriz, ama..."

Urhi-Teşup kadını zorla sırtüstü yatırdı ve onun üzerine abandı.

"Bana itaat edeceksin kadın. Haiti'nin ölmüş İmparatoru'nun oğlu ve İmparatorluğun meşru vârisiyim. Sense, bana zevk verecek ve her türlü ihtiyacımı karşılayacak Fenikeli bir kaltaktan başka bir şey değilsin. Seni karım olarak almakla onurlandırdığımın farkında değil misin?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

59

Tanit karşı çıkmak istedi, ama Urhi-Teşup bir tekenin kudur-ganlığıyla ona bir kez daha sahip oldu. Fenikeli kadın kendini bir zevk kasırgasına kapılmış hissetti.

Hititli boğuk bir sesle mırıldandı:

"Bana ihanet edersen seni öldürürüm."

Setau bir sepetten üçgen biçiminde bir ekmek, bir tas yulaf lapası, kurutulmuş bir balık, haşlanmış bir güvercin, kızartılmış bir bıldırcın, şarapta pişirilmiş iki böbrek, incir ve otlu peyniri çıkardı. Ameni'nin incelediği papirüsleri bir kenara kaldırıp yiyecekleri ağır hareketlerle teker teker çalışma masasının üzerine koydu.

"Ne bu?"

"Kör müsün? İki ya da üç saat için açlığını giderecek uygun bir] yemek."

"İhtiyacım yoktu ki..."

"Olmaz olur mu, hem de çok ihtiyacın var. Eğer miden dolu değilse kafan da düzgün çalışmaz."

Solgun yüzlü kâtip çıkıştı.

"Bana hakaret mi ediyorsun?"

"Senin dikkatini çekmenin tek yolu bu."

"Yoksa bana yine aynı şeyden söz..."

"Aynen öyle! Nubye için daha çok ödenek istiyorum ve sıradan bir memur gibi yüzlerce evrak doldurmak hiç hoşuma gitmeyecek."

"Hiyerarşiye göre senin üstün Nubye genel valisi; ben değilim."

"Avanağın ve tembelin biri o! Sadece kendi kariyerini düşünüyor ve Ramses'in bana geliştirmem için emanet ettiği bu eyaleti hiç umursamıyor. Nubye'yi büyük ve küçük tapınaklarla bezemek, ekilebilir toprakları genişletmek için bana insan ve malzeme lazım."

"Yine de, uyulması gereken bazı kurallar var."

"Ah, şu kurallar! Hayatı çekilmez kılmaktan başka bir işe yaramazlar. Kuralı muralı boş ver Ameni!"

"Benim sınırsız gücüm yok Setau. Vezir Pazair'e ve Kral'a hesap vermek zorundayım."

"Sen hele istediklerimi yap, sonra nasıl olsa hesabını verirsin."

"Yani ilerde yapacağın hataların faturasını bana çıkaracaksın."

Setau şaşırılmış göründü.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

"Ama... elbette öyle olacak! Sen, kâtiplerin o anlaşılması güç diliyle ikimizi de temize çıkarabilirsin."

Haşlanmış güvercinin tadı harikaydı; Ameni beğenisini gizlemedi.

"Bu yemekleri Lotus pişirdi, değil mi?"

"Karım gerçek bir büyücüdür."

"Bir devlet memuruna rüşvet vermek üzere olduğunun farkın-dasındır herhalde."

"İsteklerimi yerine getirecek misin Ameni?"

"Ramses Nubye'yi bu denli sevmeseydi..."

"Nubye, benim sayemde birkaç yıl sonra Mısır eyaletlerinden daha güzel olacak!"

Ameni kızartılmış bıldırcına yumuldu.

Setau:

"Mademki bu küçük sorun çözümlendi," dedi, "çok endişeli olduğumu sana itiraf etmeliyim."

"Ne sebeple?"

"Dün akşam Lotus'la sevişiyordum. Birden doğruldu ve, 'Ortalıkta bir canavar dolanıyor!' diye haykırdı. Lotus ne yatağımızın ayak ucunda nöbet bekleyen iki kobradan ne de gerektiğinde Ramses'in ikinci kez yeneceği Hitit ordusundan söz ediyordu."

"Bu canavarın ne olduğunu anladın mı?"

"Bana sorarsan hiç kuşku yok: Söz konusu olan ilkel Hititli Ur-hi-Teşup."

"Elimizde onu suçlayacak hiçbir kanıt yok."

"Seramana'yı uyardın mı?"

"Elbette."

"Tepkisi ne oldu?"

"Senin gibi o da Urhi-Teşup'tan nefret ediyor ve özgür bırakılmasının hata olduğunu düşünüyor; ama Hititli hiçbir suç işlemedi. Bana göre o yenik bir savaşçı ve güçsüz bir prens. Ondan korkmak için bir neden var mı?"

Yeni doğan güneşin ilk ışınlarının odasını aydınlatmasıyla birlikte, Seramana gözlerini açtı. Sol tarafında genç bir Nubye'li kadın uyuyordu. Sağında ise daha genç olan Libyalı bir kadın yatıyordu. Dev yapılı Sardunyah onların adlarını bile hatırlamıyordu.

62

CHRISTIAN IACQ

"Kalkın çocuklar!"

Gücünün dozunu pek ayarlayamadığı için, bir gecelik arkadaşlarının nazik popolarına attığı tokat, umut ettiği gibi pek okşayıcı olmadı. Kadınların, korkuya kapılmış tavuklar gibi çılgık atması Seramana'nın başının ağrmasına neden oldu.

"Giyinin ve savuşun."

Seramana, bahçesinin büyük bir bölümünü kaplayan havuza daldı ve yirmi dakika kadar yüzdü. Şarabın ve çılgınca sevişmenin etkisini yok etmek için bundan daha iyi bir ilaç tanımıyordu.

Kendine gelince, bir somun taze ekmek, soğan, domuz yağı ve kurutulmuş sığır etinden oluşan kahvaltısını etmek için hazırlanmaya başladı. Tam o sırada ortaya çıkan hizmetçisi, astlarından birinin geldiğini haber verdi.

"Yeni haberlerim var şef; Urhi-Teşup'un izini bulduk."

"Umarım ölmüştür."

"Dipdiri ve üstelik evlenmiş."

"Kiminle?"

"Tanit adında Fenikeli zengin bir dulla."

"Bu kadın Pi-Ramses'in en varlıklı kişilerinden biridir! Yanılmış olmalısın."

"İnanmazsanız gidin bakın şef."

"Düş önüme."

Seramana, dişlerinin arasında kocaman bir parça sığır eti olduğu halde atına atladı.

Villa bekçisinin, Seramana'ya ev sahibesini sorguya çekmek için resrî bir belgesi olup olmadığını sorması gerekirdi, ama dev yapılı Sardunyahnm öfkeli bakışı bekçiyi caydırdı. Bahçıvanı çağırıp, Ramses'in özel muhafız kıtası komutanını bayan Tanit'in yanma götürmesini rica etti.

Üzerinde dolgun vücudunun hatlarını hiç saklamayan ve içini gösteren, ince bir keten elbise olan Tanit, gölgeli terasta Urhi-Teşup'la kahvaltı ediyordu. Urhi-Teşup'un üzerinde ise, göğsünü kaplayan kızıl kıllardan başka hiçbir şey yoktu.

Bu ziyaretten pek memnun kaldığı anlaşılan Hititli:

"Ünlü Seramana!" diye haykırdı. "Yemeği bizimle paylaşması için onu davet edelim mi sevgilim?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

63

Dev yapılı Sardunyalı, Urhi-Teşup'un kollarının arasına kıvrılan Fenikeli kadının önünde hareketsiz durdu.

"Bu adamın kim olduğunu biliyor musunuz bayan Tanit?"

"Evet, biliyorum."

"O zaman açıkça söyleyin."

"Urhi-Teşup bir Hitit prensidir ve ölen Imparator'un oğludur."

"Onun bir zamanlar Hitit ordusunun başkomutanı olduğunu ve Mısır'ı yıkmak için çalıştığını hatırlatırım."

Urhi-Teşup alaylı bir ifadeyle araya girdi:

"Bütün bunlar geçmişte kaldı," dedi. "Ramses ile Hattuşil barışı sağladılar. Firavun bana özgürlüğümü bağışladı ve şimdi hepimiz mutlu yaşıyoruz. Sen de aynı fikirdesin değil mi Seramana?"

Sardunyalı, Fenikeli kadının boynundaki ısırik izini fark etti.

"Bu Hititli geceyi sizin çatınız altında geçirdi ve burada oturmaya kararlı görünüyor... Bunun ne anlama geldiğini biliyor musunuz bayan Tanit?"

"Elbette biliyorum."

"Sizi işkence ile korkutup evlenmeye zorluyor değil mi?"

Urhi-Teşup:

"Yanıtla sevgilim," dedi. "Herhangi bir Mısırlı kadın gibi özgür olduğunu ve kendi kararlarını kendi başına alabileceğini söyle."

Fenikeli sertleşti.

"Urhi-Teşup'u seviyorum ve onu koca olarak seçtim! Hiçbir yasa buna karşı çıkamaz."

"İyi düşünün bayan Tanit. Bu kişiyi, size kaba ve sert davranmakla suçlarsanız onu hemen tutuklarım ve siz de hiçbir tehlikeyle karşılaşmazsınız. Onu derhal mahkemeye sevk ederim. Bir kadını hırpalamak büyük bir suç olduğu için cezası ağır olur."

"Hemen evimden çıkın!"

Urhi-Teşup alaycı bir ifadeyle:

"Şaşırdım doğrusu," dedi. "Ben bir dostumuzu konuk ediyoruz sanıyordum, ama şimdi bakıyorum da, saldırgan bir polis tarafından sorguya çekiliyoruz. Özel bir mülke girmen için elinde resmî bir belge var mı Seramana?"

"Dikkat edin bayan Tanit. Bu işin sonu kötüye varabilir."

Hititli:

"Karımla ben, senin hakkında şikâyetle bulunabiliriz. Ama bu

seferlik bunu yapmayacağız! Kaybol Seramana ve mutluluklarının tadını çıkarmaktan başka bir şey düşünmeyen bu namuslu çifti rahat bırak."

Urhi-Teşup büyük bir coşkuyla Fenikeliye sarıldı. Sardunyah-nın orada olmasına aldırmayan Tanit, kendini hiç kısıtlamadan kocasını okşamaya başladı.

Ameni'nin bürosundaki dolaplar, resmî belgelerinin ağırlığı altında çökmek üzereydi. Kral'ın özel sekreteri, hayatında ilk defa bu kadar önemli dosyayı aynı ancla incelemek zorunda kalmıştı. Her ayrıntıyı bizzat kontrol ettiği için geceleri iki saatten fazla uyumuyordu ve çalışma arkadaşlarının itirazlarına rağmen üç aylık süre için izinleri kaldırmıştı. Buna karşılık verilen dolgun primler olası bir huzursuzluğu biraz olsun yatıştırmıştı.

Ameni, Setau'nun Nubye'yle ilgili isteklerini yerine getirip genel valinin tutucu itirazlarını reddediyor, ekonomi uzmanlarına güvenmeyen Vezir Pazair'e görüşlerini bildiriyor, Hükümdar'ın istediği somut bilgileri inceden inceye hazırladıktan sonra, bin bir kararı almak için her gün Ramses'i görüyordu. Ve iş bu kadarla da bitmiyordu, çünkü Mısır'ın büyük bir ülke olarak kalması için kendi rahatını düşünmeden sürekli olarak ona hizmet etmesi gerekiyordu.

Seramana, bürosuna hışımla daldığında, avurtları çökmüş solgun yüzlü sekreter, omuzlarının yeni bir yükü daha kaldırıp kaldıramayacağını düşündü.

"Yine ne var?"

"Urhi-Teşup Fenikeli Tanit'le gerçekten evlenmiş."

"İsabet olmuş. Bu kadının serveti tıpkı kendisi gibi oldukça dolgun."

"Bu bir felaket Ameni!"

"Nedenmiş o? Bizim sabık başkomutan zevke ve tembelliğe dalıp iyice uyuşacak."

"Onu artık sıkı bir gözetim altında tutabilmek çok zor olacak. Adamlarımı fark ettiği takdirde şikâyetle bulunacak ve açılacak davayı kazanacaktır. Bugün o özgür bir insan. O, yapacağı kötülükleri planlarken ben onu hiçbir şeyle suçlayamadan eli kolu bağlı bekliyorum."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

65

"Tanit'le konuştun mu?"

"Onu dövmüş ve tehdit etmiş, bundan eminim! Ama kadın ona sıırsıklam âşık olmuş."

"Demek ki aşkı düşünmeye fırsat bulacak kadar boş vakti olanlar da varmış! İçin rahat etsin Seramana. Urhi-Teşup sonunda bir fetihtе bulundu, ama bu seferki zaferi onu ölünceye dek savaş yollarından uzak tutacak."

11

Hitit İmparatorluğu'nun başkenti Hattuşas'ta hiçbir değişiklik olmamıştı. Yazın yakıcı sıcakların, kışın ise dondurucu soğukların hâkim olduğu Orta Anadolu yaylasında kurulmuş olan Hattuşas, en önemli

anıtları Fırtına tanrısı ile Güneş tanrıçasının tapınakları olan aşağı kent ile soğuk görünümlü İmparatorluk sarayının hâkim olduğu yukarı kentten oluşuyordu. Sarayın bulunduğu noktadan, üzerlerinde kuleler ve mazgallar olan, dokuz kilometre uzunluğundaki şehir surları tümüyle gözetim altında tutulabiliyordu.

Aşa, Hitit askeri gücünün taştan simgesi olan Hattuşaş'ı yeniden görünce heyecanını yenemedi. Kadeş savaşından önce casusluk göreviyle geldiği bu kentte az kalsın hayatını kaybedecekti.

Mısır diplomasisinin şefini getiren konvoy, muhtemel bir saldırganın, görüntüsünden bile korkacağı bu başkente ulaşmadan önce çorak stepleri aşmak ve tehlikeli geçitlerden geçmek zorunda kalmıştı. Hattuşaş, dik yamaçların üzerine inanılmaz bir teknik başarı sayesinde kurulmuş olan, ele geçirilmesi olanaksız bir kale gibi görünüyordu. Burası, Mısır'ın misafirperver ve sıcak kentlerinden ne kadar farklıydı!

Hattuşaş'a, tahkim edilmiş beş kapıdan giriliyordu. Bunlardan ikisi aşağı kente, üçü de yukarı kente açılıyordu. Son yüz kilometreden beri konvoya eşlik eden Hitit muhafız takımı, Mısır elçisini en yüksekteki sfenks kapısına kadar götürdü.

Aşa kapıdan içeri girmeden önce Hititlerin geleneksel ayinini yaptı. Üç somun ekmeği böldü, taşın üzerine şarap döktü ve kurallar gereği şu cümleyi söyledi: "Bu kaya sonsuza kadar var olsun." Mısırlı, kentin üzerine pisliklerini yaymak isteyen şeytanları önlemek için kullanılan, içi yağ ve bal dolu kapları fark etti. İmparator Hattuşil geleneklerde hiçbir değişiklik yapmamıştı.

Aşa, bu seferki yolculuk sırasında çok yorulmuştu. Daha gençken yerinde duramaz, tehlikelerden hoşlanır ve hiç tereddüt etmeden riske atılırdı. Oysa artık olgunlaşmıştı ve Mısır'dan ayrılmak

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

67

her defasında ona daha ağır bir yük gibi geliyordu. Yabancı ülkede geçirdiği süre onu eşi bulunmaz bir zevkten mahrum bırakıyordu: Ramses'in ülkeyi yönetişini görmek. Firavun, Maât yasasına uyuyor ve Nefertari'nin çok sevdiği yazar bilge Ptah-hotep'in de söylediği gibi "dinlemenin her şeyden iyi olduğunu" biliyordu. Ramses bakanlarının uzun uzun konuşmalarına izin verir, her bir cümlenin söyleniş tarzına ve her bir yüz ifadesine dikkat ederdi. Sonra birden, güneşin yeniden doğmasını sağlamak için suların derinliklerinden çıkan timsah Sobek'in hızıyla kararını verirdi. Karar, apaçık ve kesin bir cümleden oluşurdu. Devletin dümenini eşsiz bir ustalıkla kullanıyordu, çünkü o, devletin hem gemisi hem de kaptanıydı. Onu seçen tanrılar yanılmamışlardı; ona itaat eden insanlar haklıydılar.

Çiznieli, zırhlı ve miğferli iki subay, Aşa'yı imparator Hattu-şil'in görüşme salonuna götürdü. Saray, üç sivri tepeden oluşan görkemli bir doruk üzerinde kurulmuştu. Yüksek kulelerinde ve mazgallarında duran seçkin askerler sürekli olarak çevreyi gözetliyordu. Ülkenin efendisi her türlü dış saldırıya karşı korunmuş durumdaydı. Bu nedenle hükümdarlık tahtında hak iddia edenler, saraya karşı başarı şansı olmayan bir saldırıya girişmektense çoğu kez zehir kullanmayı tercih etmişlerdi.

Hattuşil de babası İmparator Muvatallis'in ölümünden sorumlu olan başkomutan Urhi-Teşup için aynı yöntemle başvuracaktı. Ancak, ender görülür bir beceriyle görevini yerine getiren Aşa, Ur-hi-Teşup'un Mısır'a kaçmasını ve orada, Ramses'e Hitit ordusu hakkında yararlı bilgiler vermesini sağlamıştı.

Halkın korkuyla seyrettiği ve 'Büyük Kale' diye adlandırdığı saraya bir tek kapıdan giriliyordu. Ağır bronz kapı ardından kapandığı zaman Aşa tutsak edildiği hissine kapıldı. Hattuşil'e vereceği mesaj onu iyimser olmaktan alıkoyuyordu.

Yüreğine su serpen tek şey İmparator'un onu bekletmemiş olmasıydı. Aşa, sütunları kalın, duvarları askeri ganimet ve madalyalarla süslü, buz gibi salona alındı.

Kısa boylu, cılız Hattuşil, saçlarını alın bağıyla tutturmuş, boynuna gümüş bir kolye, sol dirseğine bir bilezik takmış ve üzerine her zamanki gibi kırmızı-siyah uzun elbisesini giymişti. Hattuşil'i tanımayan bir kimse ilk bakışta onu önemsiz, hatta zararsız bir

68

CHRISTIAN JACQ

adam sanabilirdi. Ancak bu büyük bir gaflet olurdu. Hattuşil, inatçı karakteri ve üstün strateji yeteneği sayesinde, uzun bir mücadele sonunda korkunç Urhi-Teşup'a üstün gelmişti. Bu acımasız mücadele sırasında, her an yanında olan güzel karısı Putuhepa ise, zekâsıyla askerlerin olduğu kadar tüccarların da yüreğine korku salmıştı.

Aşa, sade masif tahtlarına oturmuş karı koca hükümdarın önünde eğildi.

"Mısır'ın ve Hatti'nin bütün tanrıları sizden yana olsun ve iktidarınız gökler gibi sürekli olsun."

"Seni oldukça uzun zamandan beni tanıyoruz Aşa, bu tür formalitelere gerek yok. Gel, yakınımıza otur. Kardeşim Ramses nasıl?"

"Çok iyi Majeste. Kraliçe'nin güzelliğinin bu sarayı aydınlattığını itiraf edebilir miyim?"

Putuhepa gülümsedi.

"Bakıyorum da pohpohlama Mısır diplomasi şefinin silahlarından biri olmayı sürdürüyor."

"Barış içinde yaşıyoruz, artık sizi pohpohlamaya ihtiyacım yok. Sözlerim belki biraz cüretkâr, ama samimi."

İmparatoriçe'nin yüzü pembeleşti.

İmparator:

"Güzel kadınlara olan merakın hâlâ sürüyorsa, tetikte olmam gerekecek!" dedi.

"Bu zevk beni hiçbir zaman terk etmedi. İtiraf etmeliyim ki, ben sadakat için yaratılmamışım."

"Ama yine de kendini tehlikeye atarak Ramses'i Hatti'nin hazırladığı tuzaklardan korudun ve casus şebekemizi dağıttın."

"Abartmaya gerek yok Majeste. Ben sadece Firavun'un planını uyguladım ve talih benden yana oldu."

"Bütün bunlar geçmişte kaldı! Bugün artık geleceği kurmamız gerekiyor."

"Ramses de aynı şeyi düşünüyor: Hatti ile yapılan barışı güçlendirmeye çok önem veriyor. İki halkın da mutluluğu bu barışa bağlı."

Putuhepa:

"Bu sözlerini duymaktan hoşnutuz," dedi.

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

69

Aşa konuşmayı sürdürdü:

"Firavun'un niyetini açıklamama izin verin. Onun için, iki ülke arasındaki çatışma dönemi bir daha canlanmamak üzere sona erdi. Bundan böyle, hiçbir şeyin barışı bozmasına izin vermemeliyiz."

Hattuşil'in yüzü karardı:

"Bunu vurgulamaktaki amaç nedir?"

"Hiçbir şey Majeste. Kardeşiniz Ramses'in tek isteği, en içten duygularını öğrenmeniz."

"Bana gösterdiği bu güven için ona teşekkür edersin ve mükemmel bir uyum içinde olduğumuzu açıklarsın."

"Halklarımız ve müttefiklerimiz buna sevinecekler. Bununla birlikte..."

Mısır diplomasisinin şefi göğüs hizasında kenetlediği ellerine çenesini dayadı ve düşünceli bir hal aldı.

"Ne var Aşa?"

"Mısır zengin bir ülke Majeste. Ve düşmanlarının iştahını kabartmaya devam ediyor."

İmparatoriçe araya girdi:

"Mısır'ı kim tehdit ediyor?"

"Libya'da yeniden karışıklık başladı."

"Firavun'un böyle bir başkaldırıyı ezemeyecek durumda olduğunu söylemeyeceksiniz herhalde?"

"Yine de Ramses çabuk harekete geçmek ve etkili silahlar kullanmak isterdi."

Hattuşil'in meraklı gözleri Aşa'yı dikkatle inceledi.

"Silahları yetersiz mi?"

"Firavun, saldırı silahlarını imal etmek ve Libya tehdidini ortadan kaldırmak için, Hatti İmparatoru kardeşinin oldukça çok miktarda demir göndermesini arzu ediyor."

Mısır diplomasisinin şefinin bu sözlerini izleyen uzun bir sessizliğin ardından Hattuşil sinirli bir hareketle kalktı ve görüşme salonunu arşınlamaya başladı.

"Kardeşim Ramses benden gerçek bir servet istiyor! Bende demir yok. Olsaydı da onu kendi ordum için saklardım! Kendisi bu kadar zengin olan Firavun beni fakir düşürüp Hatti'yi yıkmak mı istiyor yoksa? Hiç stoğum kalmadı ve şimdi demir imal etmenin zamanı değil."

70

CHRISTIANJACQ

Aşa soğukkanlılığını korudu.

"Anlıyorum."

"Kardeşim Ramses, Libyalıları başından savmak için elindeki silahları kullansın, ileride hâlâ demire ihtiyacı olursa uygun miktarda göndeririz. Ona, bu isteğinin beni şaşkına çevirdiğini söyleyin."

"Bu sözlerinizi ona ileteceğim Majeste."

Hattuşil yeniden yerine oturdu.

"Şimdi esas konuya gelelim: Kızım, Ramses'in Büyük Kraliçesi olmak için Hatti'den ne zaman ayrılacak?"

"Doğrusu... Bu tarih daha saptanmadı."

"Buraya bana onu bildirmek için gelmedin mi?"

"Böylesine önemli bir kararı vermeden önce iyice düşünmek gerekir."

İmparatoriçe araya girdi:

"Diplomatça konuşmayı bırakalım artık. Ramses, Güzel İset'i boşamayı, bizim kızımızı Mısır Kraliçesi yapmayı kabul ediyor mu, etmiyor mu?"

"Durum nazik Majeste. Mısır adaleti boşanmayı kabul etmez."

Hattuşil kupkuru bir sesle:

"Ülkenizin kanunlarım bir kadın mı yapıyor yoksa?" diye sordu. "Bu İset ve arzuları bana vız gelir. Ramses, Nefertari'nin yerini alsın diye onunla evlendi. Nefertari barışın kurulmasında çok önemli bir rol oynayan gerçek bir kraliçeydi. İset ise önemsiz biri. Anlaşmamızı kesin olarak perçinlemek için Ramses'in bir Hititiyle evlenmesi zorunlu."

"Belki de kızınız ikinci eş olabilir ve..."

"O Mısır Kraliçesi olacak, ya da..."

Hattuşil cümlesini tamamlamadı. Sanki kullanacağı sözcükler kendisini de ürkütmüştü.

İmparatoriçe yatıştırıcı bir ifadeyle:

"Ramses teklifimizi kabul etmemekte neden bu kadar diretiyor?" diye sordu.

"Çünkü bir firavun, eşi Büyük Kraliçeyi boşayamaz. Bu Maât yasasına aykırı olur."

"Bu durum kesin mi?"

"Korkarım ki öyle Majeste."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

71

"Ramses, bu uzlaşmaz tutumunun neyle sonuçlanacağını bilincinde mi?"

"Rarnses'in sadece bir kaygısı var: Doğru yoldan sapmamak."

Hattuşil ayağa kalktı.

"Bu görüşme bitmiştir. Firavun kardeşime şunu söyle: Ya kısa zamanda kızım ile evlenmek için bir tarih saptar ya da savaş kaçınılmaz olur."

JL .İLİ

Sırtı ağrıyan Ameni'nin, masaj yaptırmaya ayıracak vakti yoktu. Üstelik, sanki yaptığı iş yeterli değilmiş gibi, Kral'ın yeniden doğma töreninin ikincisini hazırlamak için Khâ'ya yardım etmesi gerekiyordu. Sağlığının yerinde olduğunu söyleyen Ramses ise bu olayı başka bir zamana ertelemek istliyordu. Ama büyük oğlu, geleneksel metinlerin emirlerinin yerine getirilmesi konusunda hiçbir taviz vermiyordu.

Ameni, Khâ'nın kararlılığını beğeniyor ve onunla edebiyat konularını tartışmaktan hoşlanıyordu. Ama günlük işleri o kadar yoğunlu ki, Firavun'un özel sekreteri ve sandalet taşıyıcısının güzel bir metni zevkle okuyup yorumlamaya fırsatı yoktu.

Ramses, büyük konsey toplantısında, güney eyaletlerinde bir ağaç dikme kampanyası başlattığını açıklamış ve geç kalan bent tamirlerinin sorumlularını azarlamıştı. Toplantıdan sonra, Ameni ve Kral sarayın bahçesinde gezintiye çıktılar.

"Majesteleri Aşa'dan haber aldı mı?"

"Hattuşaş'a sağ salim ulaşmış."

"HattuşiPi vazgeçirmek kolay olmayacak."

"Aşa birçok görevi yüzünün akıyla tamamlamadı mı?"

"Bu kez manevra alanı çok dar."

"Burada benimle yalnız kalmayı istediğine göre, söyle bakalım büyük konsey üyelerinin duyamayacağı kadar gizli haberler neler?"

"Önce Musa; sonra da bir olay."

"Musa mı?"

"Musa ve Yahudiler kötü durumda. Herkes onlardan korkuyor ve onlar da hayatta kalabilmek için her adımda büyük mücadeleler vermek zorunda kalıyorlar. Şayet biz müdahale edecek olursak sorun çabucak halledilecek. Ama söz konusu olan bizim çocukluk arkadaşımız Musa ve biliyorum ki sen işleri olurluna bırakmaktan yanaşın."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

"Madem yanıtımın ne olacağını biliyorsun, soru sormaya gerek var mı?"

"Çöl polisi her an tetikte. Eğer Yahudiler Mısır'a dönmeye kalkışarlarsa kararın ne olur?"

"Onlar geri döndükleri zaman Musa da ben de hayatta olmayacağız. Olay neydi?"

"Beklediğimiz günlük ağacı yükü gelmeyecek."

"Nedenini biliyor musun Amenî?"

"Üreticilerle görüşen Fenikeli tüccardan uzun bir rapor aldım: Çok güçlü bir dolu fırtınası, zaten hastalıklı olan ağaçlara çok zarar vermiş. Bu yıl hiç ürün elde edilemeyecek."

"Böyle bir felaket daha önce yaşanmış mı?"

"Arşivlerden görebildiğim kadarıyla evet. Neyse ki çok ender rastlanan bir olaymış."

"Stoklarımız yeterli mi?"

"Tapınaklara hiçbir kısıtlama getirilmeyecek. Stoklarımızı tamamlamak için bir sonraki günlük ağacı rekoltesinin olabildiğince çabuk teslim edilmesi konusunda Fenikeli tüccarlara emir verdim bile."

Raya sevinç içindeydi. Normalde aşırılıktan kaçan biri olmasına rağmen, bu defa kendini içkiye kaptırmış, kupa kupa sert bira içiyordu. Başı biraz dönüyordu, ama sonunda mutlak zafere ulaştıracak yolda elde ettiği küçük başarıları görünce nasıl sarhoş olunmazdı?

Suriyeli yurttaşlarıyla girdiği ilişkilerden aldığı sonuç, umutlarının çok üstünde olmuştu. Raya tarafından yayılan alev, yenilenlerin ve kıskançların, tükenmeye yüz tutmuş enerjilerini yeniden canlandırmıştı. Suriyelilere, siyasetinden hayal kırıklığına uğradıkları Hattuşil'i gevşeklikle ve Mısır'ı fethedememekle suçlayan Hitit-liler de katılmıştı. Raya'nın depolarından birinde yapılan gizli bir toplantı sırasında Urhi-Teşup'la karşılaşmaları hem Suriyelileri hem de Hititleri coşturmuştu. Bu çapta bir şefle iktidar bir gün muhakkak ellerine geçecekti.

Raya'nın Urhi-Teşup'a ileteceği daha başka güzel haberler vardı, ama şu anda Pi-Ramses'in en gözde yeni evli çiftinin onuruna, çıplak dans eden üç Nubiyeli kadını hayran hayran seyreden Urhi-Teşup'u bekliyordu.

CHRISTIAN JACQ

Zengin Fenikeli kadın, cennet ve cehennem hayatını bir arada yaşıyordu. Cennette yaşıyorduk çünkü sevgilisi, günün ve gecenin her saatinde, tükenmez tutkusu ve onu zevkten kendinden geçiren kaba gücüyle Tanit'i çok hoşnut ediyordu; cehennemde yaşıyordu, çünkü tepkileri önceden kestirilemeyen bu canavarın kendini hırpalamasından korkuyordu. O güne dek keyfince yaşamaya alışık olan Tanit, hem memnuniyet, hem de korku içinde yaşayan bir tutsağa dönmüştü.

Tanit'le Urhi-Teşup'un yüz kadar davetlisi tek göz olmuş, üç genç dansözü seyrediyordu. Kızların yuvarlak ve diri göğüsleri, ince uzun bacakları, bu konuda en deneyimli olanları bile

heyecanlandırıyordu. Ama bu nefis sanatçıların dokunulmazlıkları vardı. Görevleri sona erince hiç kimseyle konuşmadan gözden kaybolu-yorlardı. Böylesine kaliteli bir gösteriyi izlemek isteyenlerin bunun gibi görkemli bir şölenin yapılmasını beklemeleri gerekiyordu.

Urhi-Teşup, koreografinin en ufak bir anını bile kaçırmamak için herhangi bir sözleşmeyi imzalamaya hazır olan iki işadamı ile görüşen karısının yanından ayrıldı. Hititli bir salkım üzüm afdı ve üzerine asma yaprağı resimleri yapılmış bir sütunun yanındaki yastıkların üzerine oturdu. Sütunun öteki yanında Raya oturuyordu. Orkestra çaldığı sürece, iki adam birbirine bakmadan, alçak sesle konuşabilirlerdi.

"Bu kadar aceleyi gerektiren bir şey mi var Raya?"

"En güzel vazolarımı satarken oldukça indirim yaptığım bir saraylıdan ilginç bir bilgi edindim. Bir dedikodu nedeniyle saray halkı büyük bir heyecan içindeymiş. İki günden beri dedikodunun gerçek olup olmadığını araştırıyorum. Olay bana ciddi görünüyor."

"Söz konusu olan ne?"

"İmparator Hattuşil, barışı perçinlemek için kızının Ramses'le evlenmesini istiyormuş."

"Sıradan bir diplomatik evlilik daha... Bunun ne önemi var?"

"Hayır... Hayır... Hattuşil, kızının, Kral'ın Büyük Kraliçesi olmasını istiyormuş!"

"Mısır tahtında Hititli bir kadın mı olacak?"

"Tam tamına öyle."

"Akıl almaz bir şey!"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

75

"Ramses'in Güzel İset'i boşamayacağı ve Hattuşil'in ultimatomeni reddedeceği söyleniyor."

"Yani..."

"Bir savaş umudu!"

"Bu, bizim planlarımızı altüst edebilir."

"Bunu söylemek için daha erken; bana kalırsa, bu dedikodunun doğruluğundan emin olana kadar planlarımızı aynen uygulamak daha iyidir. Aşa, İmparator'la pazarlık etmek için Hattuşaş'ta bulunuyor. Orada hâlâ dostlarım var. Yakında olup bitenler hakkında onlardan bilgi alırlar. Hepsisi bu değil... Sizi ilginç bir kişiyle tanıştırmak isterdim."

"Nerede?"

"Bahçede saklanıyor. Birlikte..."

"Odama gidin ve beni orada bekleyin. Asmaların arkasından geçip eve çamaşırhaneden girin. Bu şölen biter bitmez yanınıza geleceğim."

Sonuncu davetli de gidince Tanit kollarını Urhi-Teşup'un boynuna doladı, içindeki ateşi ancak sevgilisi söndürebilirdi. Sevecen bir elle onu yatak odalarına doğru götürdü. Burası, lüks mobilyaları, buhurdanı ve çiçekleri açmış buketleriyle tam bir aşk yuva-sıydı. Fenikeli kadın, daha odanın eşliğini aşmadan elbisesini çıkardı.

Urhi-Teşup onu odaya itti.

Tanit bu hareketi önce yeni bir aşk oyunu sandı, ama Suriyeli tüccar Raya ile yanmdald köşeli yüzlü, kıvrıkcık saçlı ve zalim bakışlı garip adamı görünce donup kaldı.

"Kim... Kimsiniz?" diye sordu.

Yanıtı Urhi-Teşup verdi.

"Bunlar benim dostlarım," dedi.

Çok korkan Tanit kaptığı keten bir çarşafı vücutunu örtmeye çalıştı. Şaşırılmış olan Raya, Hititlinin bu görüşmeye neden Fenikeli kadını karıştırdığını bir türlü anlamıyordu. Zalim bakışlı adam ise hareketsiz duruyordu.

Urhi-Teşup:

"Tanit'in burada konuşulacak olan şeylerin hepsim duymasını istiyorum," dedi. "O, bizim suç ortağımız ve müttefikimiz olacak.

76

CHRISTIANJACQ

Bundan sonra onun serveti bizim davamıza hizmet edecek. Ve en ufak bir hatası ölümle cezalandırılacak. Anlaştık mı?"

Yabancı adam kabul ettiğini belirtircesine başını salladı. Raya da onu taklit etti.

"Görüyorsun ya sevgilim, bizden ve bize itaat edenlerden kaçma şansın yok. iyice anlatabildim mi?"

"Evet... evet!"

"Bize kayıtsız şartsız destek verecek misin?"

"Sözüm söz Urhi-Teşup!"

"Pişman olmayacaksın."

Urhi-Teşup karısının memelerini sağ eliyle okşadı. Bu basit hareket, Tanit'i saran panik havasını dağıtmaya yetti.

Hititli, Raya'ya doğru dönüp:

"Konuşunu bana tanıt," dedi.

İçi rahat eden Suriyeli tüccar yavaş yavaş anlatmaya başladı:

"Şansımız var, hem de çok... Casus şebekemiz Ofir adında bir Libyalı büyücü tarafından yönetiliyordu. Olağanüstü güçlere sahip olmasına ve Kral ailesine ağır darbeler indirmesine rağmen yakalanıp öldürülmesi, küçük topluluğumuz için büyük bir kayıp oklu. Ama artık birisi Ofir'in taşıdığı meşaleyi devralmaya ve onun öcünü almaya karar verdi: Onun erkek kardeşi Malfi."

Urhi-Teşup Libyalıyı tepeden tırnağa süzdü.

"Övgüye değer bir karar... Ama elinde ne gibi olanaklar var?"

"Malfi, Libya'nın en iyi silahlandırılmış kabilelerinden birinin reisidir. Mısır'la savaşmak ise onun tek yaşam nedenidir."

"Peki, her dediğimi itiraz etmeden yapmayı kabul edecek mi?"

"Ramses'i ve Mısır İmparatorluğu'nu yok etmeniz koşuluyla buyruğunuza girecek."

"O zaman anlaştık. Müttefikimiz Libyalı ile aracılığını sen yapacaksın. Adamları eğitimlerine devam etsinler ve harekete hazır olsunlar."

"Malfi sabretmesini bilecektir efendim. Libya, Firavun'un sebep olduğu yaraların öcünü kanla almak için yıllardan beri umutla bekliyor!"

"Benim talimatımı beklesinler."

Libyalı tek kelime söylemeden kayboldu.

13

Güneş doğal bir hayli olduğu halde Pi-Ramses sarayı hâlâ derin bir sessizlik içindeydi. Günlük işler hiç aksamadan devam ediyordu etmesine, ama herkes en ufak bir gürültü yapmaktan kaçmıyordu. Aşçılardan oda hizmetçilerine kadar bütün görevliler âdeta birer gölge gibi sessizce dolaşıyordu.

Ramses'in öfkesi bütün personel üzerinde bir terör havası estiriyordu. Hükümdarı gençliğinden beri tanıyan yaşlı hizmetçiler onu hiç bu kadar kızgın görmemişlerdi. Set'in önlenemez gücü, kurbanlarını şaşkına döndüren bir fırtınanın şiddetiyle kendini göstermişti.

Ramses'in dişleri ağrıyordu.

Elli beş yaşına gelen Ramses, ilk kez bedensel bir acıyla karşılaşmıştı. Sarayın dış hekimleri tarafından uygulanan tedavinin yetersizliğine öfkelenen hükümdar, hepsine gözüne görünmemelerini emretmişti. Ameni'nin dışında hiç kimse, Firavun'un öfkesinin başka bir nedeni daha olduğunu bilmiyordu: Hattuşil, görüşmelerin devam ettiğini bahane ederek Aşa'yı Hitit başkentinde alıkoyuyordu. Onu bir rehine olarak tutuyor olmasındı?

Saray halkının tek umudu bir kişi üzerinde toplanmıştı: Krallığın başhekimisi. O da hükümdarın ağrılarını dindiremezse, Ramses'in öfkesi daha da artacaktı.

Ramses, tüm acısına rağmen, Ameni ile çalışmalarını sürdürüyordu. Kral'ın aksi tutumuna tahammül edebilecek tek kişi olan Ameni de sürekli homurdanan ve saray halkının pohpohlamalarından nefret

eden biriydi. Çalışma sırasında sevimli görünmeye ihtiyaç yoktu ve Kral'ın aksi olması da acil dosyaları ele almaya engel değildi.

Firavun:

"Hattuşil Mısır'la alay ediyor," dedi.

Ameni:

"Belki de bir çıkış yolu arıyordur," dedi. "Senin, onun önerisini

78

CHRISTIAN JACQ

reddetmen bağışlanmaz bir hakaret, ama yeni bir çatışma başlayacaksa bu kararı veren kişi Hatti İmparatoru olacak."

"Bu ihtiyar tilki sorumluluğu benim üzerime yıkacaktır!"

"Aşa diplomasinin bütün kurnazlıklarını bilir. Hattuşil'i şaşkına döndürdüğüne eminim."

"Yanılıyorsun. Hatti imparatoru intikam almaya kararlı."

"Aşa sana bir mesaj iletir iletmez gerçeği öğreneceğiz. Kullandığı şifre sayesinde özgür mü, tutsak mı olduğunu anlayacaksın."

"Zorla alıkondduğu apaçık belli."

Kapıya hafifçe vuruldu.

Kral:

"Kimseyi görmek istemiyorum," dedi.

Kapıyı açmaya giden Ameni:

"Belki de gelen başhekimdir," dedi.

Kapının eşliğinde, hükümdarı rahatsız ettiği için tir tir titreyen başmabeyinci duruyordu.

"Başhekim geldi," diye mırıldandı. "Majesteleri onu kabul edecekler mi?"

Ameni ile başmabeyinci, bir ilkbahar sabahı kadar güzel, yeni açan bir lotus kadar taze ve Nil'in ortasında parıldayan bir dalga gibi gözalıcı olan genç bir kadına yol vermek için kenara çekildiler. Sarıya çalan saçları, yumuşak hatları ve pürüzsüz bir yüzü olan genç kızın yaz mavisi gözleri yumuşacık bakıyordu. İnce uzun boynunda lacivert taşından bir kolye, el ve ayak bileklerinde kırmızı akik bilezikler vardı. Keten elbisesi sıla ve dik göğüslerini, dar fakat eşsiz bir şekilde biçimlenmiş kalçalarını, uzun ve ince bacaklarını ortaya seriyordu. Adı 'güzel, mükemmel, eksiksiz...' anlamına gelen Neferet'ti... Ona bundan daha uygun bir ad bulunabilir miydi? Kadınlara ilgi duymaya vakti olmayan ve onları, dikkatlerini teknik bir papirüsün üzerinde yoğunlaştırmaktan aciz yaratıklar olarak gören Ameni bile, bu başhekimin Nefertari'nin güzelliği ile rekabet edebileceğini kabul etmek zorunda kaldı.

Ramses:

"Çok geç geldiniz," diye sızlandı.

"Üzgünüm Majeste. Küçük bir kızın hayatını kurtaracağını umduğum bir ameliyat yapmak için taşrada bulunuyordum."

"Meslektaşlarınız budala ve yeteneksiz!"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

79

"Tıp aynı zamanda hem bir bilim hem de bir sanattır. Belki de onlar ustalıktan yoksundurlar."

"İyi ki yaşlı doktor Pariamaku emekli oldu. Artık kimseyi tedavi etmeye kalkışmadığına göre, insanların sağ kalabilme şansı artmıştır!"

"Siz acı çekiyorsunuz."

"Acı çekmeye vaktim yok Neferet! Beni çabucak iyileştirir."

Arneni az önce Ramses'in incelemesine sunduğu hesaplara ilgili papirüsü dürdü, Neferet'i selamladı ve bürosuna döndü. Fira-vun'un sandalet taşıyıcısı, onun acı çığlıklarını duymaya ve kan görmeye dayanamıyordu.

"Majesteleri ağzını açabilirler mi?"

Neferet ünlü hastasını muayene etti. Herkesin imrendiği hekimlik mertebesine ulaşmadan önce diş hekimliğinden genel cerrahiye kadar, göz hekimliği alanı da dahil, birçok uzmanlık dalında öğrenim görmüş ve çalışmıştı.

"Yetkin bir diş hekimi sizin acınızı dindirecektir Majeste."

"Acımı siz dindireceksiniz, başkası değil."

"Eli hafif bir uzmanı size tavsiye edebilirim..."

"Bu işi hemen siz yapacaksınız. Aksi taktirde makamınızı kaybetmeniz söz konusudur."

"Benimle gelin Majeste."

Sarayın tedavi merkezi iyi havalandırılmış ve güneşli bir yerdi, lieyaz duvarların üzerine tıpta kullanılan bitkilerin resimleri çizilmişti.

Rahat bir koltuğa oturtulan Kral, ensesi bir yastığa dayanacak biçimde başını geriye doğru eğdi.

Neferet:

"Lokal anestezi için Setau'nun imal ettiği bir ilacı kullanacağım. Hiç acı duymayacaksınız," dedi.

"Ağrının sebebi neymiş?"

"iki tane hasta dişiniz var. Bunlardan birinde, mikrop kapmış bir çürük, apseye neden olmuş. Apseyi akıtacağım. Dişi çekmek gerekmeyecek. Reçine ve minerallerden oluşan bir karışımla çürüğü dolduracağım. Öteki hasta diş için de şifalı toprak, bal, kuvars tozu,

80

CHRISTIAN JACQ

çınarın kertiklenmiş kozalağı, bakla unu, kimyon, acur, şeytan şalgamı ve akasya zatkından oluşan bir ilaç kullanacağım."

"Hangi malzemeyi kullanacağımızı nasıl seçtiniz?"

"Elimde, eski çağlarda yaşamış bilgelerin tıp kitapları var Majeste. Ayrıca, bu ilaç karışımlarının doğruluğunu bu çok sevdiğim aletle kontrol ediyorum."

Neferet işaretparmağı ile başparmağı arasında, ucunda baklava biçiminde yontulmuş küçük granit parçasının sallandığı keten ipi tutuyordu. Uygun malzemenin üzerine geldiği zaman granit parça hızlı bir şekilde dönmeye başlıyordu.

"Siz de babamın algılama yöntemini kullanıyorsunuz."

"Bu aynı zamanda sizin de yönteminiz Majeste; siz de çölde su bulmadınız mı? Tedaviniz bununla bitmiyor: Bu küçük operasyondan sonra, her gün şeytan şalgamı, ardıç, pelin, çınar meyvesi, günlük ve şifalı topraktan yapılmış bir macunu çiğneyerek dişlerinizin bakımını sağlamanız gerekecek. Dişleriniz ağrıdığı zaman, söğüt kabuğundan yapılmış bir sıvıyı içeceksiniz." Bu çok etkili bir ağrı kesicidir."

"Başka kötü haber var mı?"

"Nabızınız ve gözünüzün dipleri, sizin, hastalıkları daha oluşmadan boğmaya olanak sağlayan olağanüstü bir enerjiyle donatıldığını gösteriyor; ama ileri yaşlarınızda hayatınıza romatizma eşlik edecek... Bunu kabullenmeniz gerekiyor."

"Bu olmadan önce ölmeyi tercih ederim!"

"Siz barışın ve mutluluğun canlı bir simgesisiniz Majeste. Mısır sizin uzun ömürlü olmanızı arzu ediyor ve sağlığınızın korunmasına çok önem veriyor. Zaten bilgelerin de yaşları yüz on değil midir? Ptah-hotep özdeyişler'im yazmadan önce bu yaşa gelmeyi beklemedi mi?"

Ramses gülümsedi.

"Sizi dinledikçe insanın ağrısı azalıyor."

"Bu anestezinin etkisi Majeste."

"Ülkede uyguladığım sağlık politikasından memnun musunuz?"

"Yakında yıllık raporumu yazacağım. Genel olarak ele alındı-

(1) Günümüzdeki aspirinin hammaddesi.

ğında sağlık politikası memnuniyet verici, ancak temizlik koşullarını geliştirmede alınacak önlemler hiçbir zaman bitmez. Mısır, bu koşullara uyulduğu sürece salgın hastalıklardan uzak durabilir. Allın ve Gümüş Evi'nin müdürü, ilaçların yapımında kullanılan, az bulunur ve pahalı maddelerin alımında kısıtlama yapmamalıdır. Öğrendiğime göre bu yıl her zamanki günlük ağacı teslimatı olmayacakmış. Oysaki ben onsuz olamam."

"Endişeniz olmasın, bol miktarda stoğumuz var."

"Hazır mıyız Majeste?"

Kadeş'te zincirden boşanmış gibi saldıran binlerce Hititlinin karşısında kılı bile kıpırdamayan Ramses, dışçının aletlerinin ağızına doğru yaklaştığını görünce gözlerini kapadı.

Ramses'in arabası öylesine hızlı gidiyordu ki Seramana onu izlemekte güçlük çekiyordu. Doktor Neferet'in başarılı tedavisinden sonra, hükümdarın dinamizmi iki katına çıkmıştı. Sırt ağrılarına rağmen hükümdarın çalışma temposuna uyum sağlayabilen tek kişi Arneni'ydi.

Aşa'nın şifreli mektubu Ramses'i rahatlatmıştı. Mısır diplomasisinin şefi tutsak değildi, ama sonu gelmeyecek gibi görünen müzakereleri yürütmek için Hattuşaş'ta bir süre daha kalacaktı. Ame-ni'nin de tahmin ettiği gibi, Hitit imparatoru sonu belli olmayan bir savaş serüvenine atılmaktan korkuyordu.

Aşağı Mısır'dan Nil sularının çekilmeye başladığı Eylül ayının sonunda, havanın tatlı sıcaklığı şifa veren bir merhem gibiydi. Kral'ın arabası, köyleri sulayan bir kanal boyunca gidiyordu. Ame-iii de dahil hiç kimse, Ramses'in bizzat yapmayı uygun gördüğü acil görevin nedenini bilmiyordu.

Kral Seti'nin büyük oğlu Şenar'ın ve suç ortaklarının ölümünden bu yana Ramses'in güvenliğini korumak kolaylaşmıştı. Ama I Jrhi-Teşup'un istediği gibi yaşama özgürlüğü dev yapılı Sardunya-lıyı endişelendiriyordu. Dahası, yaşı ilerlemesine rağmen Firavun j;özüpeklüğinden hiçbir şey kaybetmemişti.

Ramses kanalın kıyısındaki gelişmiş bir ağacın yanında durdu. I Uı ağacın çok ilginç yaprakları vardı.

"Gel bak Seramana! Yaşam Evi'nin arşivlerine göre Mısır'ın en yaşlı söğüt ağacı bu. Bu ağaç türünün kabuğundan, iltihaplara iyi

gelen bir madde elde ediliyor. İşte beni rahatlatan ilaç da bu maddeden yapılıyor. Buraya, bu ağaca teşekkür etmeye geldim. Ve bundan fazlasını da yapacağım: Kendi ellerimle Pi-Ramses'teki bütün akarsuların ve göllerin kıyısına söğüt fideleri dikeceğim ve bütün ülkede aynı şekilde söğüt dikilmesini emredeceğim. Tanrılar ve doğa bize her şeyi vermiş: Onların bize sunduğu hazinelerden yararlanmasını bilelim."

Eski korsan: "Böyle bir kral başka hiçbir ülkede dünyaya gelemezdi," diye düşündü.

Yüksek Anadolu yaylasında çok soğuk bir rüzgâr esiyordu. I lattuşaş'ta bazen sonbahar da kış kadar sert olurdu. Aşa, Hattu-şil'in konukseverliğinden şikâyet edemezdi. Yemekler, basit olmalarına rağmen yeterliydi. Aşa'ya hoş vakit geçirtmek için tutulmuş iki genç Hititli kız görevlerini gayret ve inançla yerine getiriyorlardı.

Mısır, Aşa'nın burnunda tütüyordu. Diplomasi şefi, Mısır ve Kamses'i çok arıyor, hayatı boyunca hizmetinde bulunduğu ve uğruna en büyük tehlikeleri göğüslediği hükümdarın gölgesinde yaşlanmayı arzu ediyordu. Memfis'te öğrenim gördüğü gençlik çağlarında Aşa'yı büyüleyen gerçek güç, kısa bir süre inandığının aksine Musa'da değil Ramses'in ellerindeydi. Musa, tanrısal bir esinle kendine iletilmiş bir gerçeği yaşama geçirmek için mücadele ediyordu. Ramses ise her geçen gün bir uygarlığın ve halkın gerçeğini bizzat oluşturunca, çünkü o yaptığı her işi Maât'a, görünmez güçlere ve yaşamın temel yasasına armağan ediyordu. Kendisinden önce hükümdarlık edenler gibi Ramses de, hiç değişmeden kalan her şeyin ölüme mahkûm olduğunu biliyordu. Bu nedenle birçok enstrümanı çalabilecek ve sonsuzluğun notalarından durmadan yeni melodiler yaratacak nitelikte bir müzisyen gibiydi. Ramses, tanrıların ona bahsettiği gücü, insanlar üzerinde egemen olmak için değil, doğruluğa hizmet etmek için kullanıyordu. Maât'a gösterdiği bu sadakat, Ramses'in zorba bir hükümdar durumuna düşmesini önliyordu. Ramses'in görevi insanları köleleştirmek değil, ama onların kendi zaaflarından kurtulmalarını sağlamaktı. Ramses'in hükümdarlık edişini seyretmek, bir tanrı heykelinin yüzüne şekil veren bir heykeltıraşı seyretmeye benziyordu.

Üzerinde, ölen ağabeyinin giydiğine benzeyen siyah ve kırmızı renkli yün bir palto bulunan Hattuşil, Mısır diplomasisinin şefine lahsis edilen daireye girdi.

84

CHRISTIAN JACQ

"Konukseverliğimden memnun musun?"

"Memnun olmamam için en ufak bir neden yok Majeste."

"Erken gelen bu soğuk seni rahatsız etmedi mi?"

"Aksini söylemek yalan olur. Bu mevsimde, Nil kıyılarında hava çok yumuşaktır."

"Her ülkenin üstünlükleri vardır... Haiti'yi artık sevmiyor musun yoksa?"

"Yaşlandıkça daha evcimen oluyorum Majeste."

"iyi bir haberim var: Sonunda bir karara vardım. Yarından tezi yok, Mısır yolunu tutabilirsin. Ama bir de kötü haberim var: Uzlaşmayacağım ve isteklerim değişmedi. Kızım, Ramses'in kraliçesi olmalıdır."

"Peki Firavun da reddetmekte ısrar ederse?"

Hattuşil sırtını Mısırlıya döndü.

"Dün generallerimi davet ettim ve onlara birliklerimizi savaşa hazırlamalarını emrettim. Firavun kardeşim benden demir istemiş olduğu için de, onun onuruna, eşi benzeri bulunmayan bir silah imal ettirdim."

İmparator paltosunun iç cebinden, demirden yapılmış bir hançer çıkardı ve Aşa'ya verdi.

"Harika bir şey değil mi? Hem hafif, hem de olabildiğince kullanışlı, ama herhangi bir kalkanı delebilecek kadar da güçlü. Bu hançeri generallerime gösterdim ve teklifimi reddettiği takdirde onu bizzat kardeşim Ramses'in cesedinin üzerinden alıp geri getireceğime dair söz verdim."

Güneş, Pi-Ramses'in en olağandışı yapısı olan Set tapınağının üzerinde batıyordu, içinde, kozmik karmaşanın efendisinin oturduğu bu tapınak, on sekizinci hanedanın ilk kralları tarafından kovulan Hiksoslu işgalcilerin eski başkentinin arazisi üzerine kurulmuştu. Ramses bu uğursuz yeri pozitif enerji üreten bir merkeze dönüştürmüştü. Burada Set'e meydan okumuş ve onun enerjisine sahip olmuştu.

Ramses, sadece kendisinin girmeye cesaret ettiği bu yasaklanmış bölgedeki tapınaktan, yakında girişeceği savaş için gerekli olan gücü elde ediyordu.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

85

Ramses tapınaktan çıkarken küçük oğlu Merenptah ona yaklaştı.

"Görevimi tamamladım baba."

"Çok hızlı çalışmışsın."

"Pi-Ramses'in ve Memfis'in bütün kışlalarını tek tek inceledim."

"Üst rütbeli subayların raporlarına güvenmiyor musun?"

"Ne desem..."

"Açık konuş."

"Hiçbirine güvenmiyorum Majeste."

"Hangi nedenle Merenptah?"

"Onları bir süredir inceliyorum. Hepsinin keyfi yerinde. Senin kurduğun barışa öylesine bel bağlamışlar ki birliklere doğru dürüst talim yaptırmıyorlar. Geçmiş zaferleriyle övünen ve gücünden emin olan ordumuz tamamen uykuya dalmış."

"Silah durumumuz?"

"Miktar olarak yeterli, ama nitelik bakımından kuşkulu. Demirciler yıllardan beri çok yavaş tempoda çalışıyor ve birçok savaş arabası baştan aşağı gözden geçirilmeye muhtaç."

"İlgilen."

"Bazılarının onurunu kırma tehlikesini göze alacağım."

"Mısır'ın mukadderatı söz konusu olunca, bunun hiç önemi yoktur. Gerçek bir başkomutan gibi davran, içi çürümüş subayları emekliye ayır, güvendiğin adamları sorumluluk gerektiren görevlere ata. Ordumuza gereldi silahları sağla. Bütün bunları tamamlamadan bir daha gözüme görünme."

Merenptah Firavun'un önünde eğildi ve genel karargâhın yolunu tuttu.

Bir babanın oğluyla başka türlü konuşmuş olması gerekirdi, ama Ramses İki Ülke'nin efendisi, Merenptah da onun olası vârisiydi.

Güzel İset artık uyuyamıyordu.

Aslında en büyük mutluluğu tatmıştı: Ramses'i her gün görüyor, onun sırlarını paylaşıyor, ayinler ve törenler sırasında onun yanında oluyordu... Ve iki oğlu KM ile Merenptah görevlerini parlak bir biçimde sürdürüyorlardı.

86

CHRISTIAN JACQ

Ama Güzel İset giderek daha kederleniyor ve kendini yalnız hissediyordu. Sanki yaşadığı büyük mutluluk onun içini yavaş yavaş kemirmiş ve gücünü elinden almıştı. Uykusuz geçen gecelerinin nedenini biliyordu: Nefertari barışın kurucularından biri olmuştu; İset ise savaşla eşanlı görünüyordu. Tıpkı Truva'da yaşanan korkunç savaşın nedeni olan Helen gibi, İset de kendi halkının gözünde Mısır ile Hatti arasında çıkacak yeni bir savaş başlatan kişi olarak bilinecekti.

Üst rütbeli subayların arasında otoritesini kabul ettirmiş olan Merenptah'm direktifleri doğrultusunda Pi-Ramses'te askeri faaliyetler artmıştı. Savaş eğitimi ve silah imalatı yoğun bir şekilde yeniden başlamıştı.

Kraliçe'nin berberi tedirgindi:

"Makyajınızı ne zaman yapabilirim Majeste?"

"Kral kalktı mı?"

"Çoktan!"

"Birlikte kahvaltı edecek miyiz?"

"Başhademenize bütün gün boyunca Vezirle ve Pi-Ramses'e acele çağrılan Kenan Ülkesi kalelerinin komutanlarıyla çalışacağını söylemiş."

"Tahtirevanımı hazırlatın."

"Majeste! Saçınız hazır değil. Daha peruğunuzu takmadım, makyajınızı yapmadım.

"Acele et."

Güzel İset, onu saraydan Amenî'nin bürosuna kadar tahtirevanda taşıyan iriyarı on iki adam için tüy gibi hafifti. Büyük Kraliçe onlara acele etmelerini söylediği için, işleri bittiğinde bir prim ve ek dinlenmeden yararlanacaklardı.

Kraliçe âdeta bir arı kovanının içine girdiğini sandı. Amenî'nin sınırlı kadrosunu oluşturan yirmi kadar kâtip, önlerinde yığılı duran sayısız dosyayı incelemekten, başlarını kaşıyacak vakit bulamıyorlardı. Dosyaları okumaları, Kral'ın özel sekreteri için onların özetlerini çıkarmaları, sonra da konularına göre ayırıp arşivlemele-ri gerekiyordu. Bu konuda en ufak bir gecikmeye müsamaha edilmiyordu.

tset sütunlu salondan geçerken, işlerine dalmış olan memurların bazıları onu fark etmediler bile. Kraliçe, bürosuna girdiği sırada Ameni, kaz yağı sürülmüş bir ekmek dilimini yiyor, buğday ambarları kontrolörlerinden birine uyarı mektubu yazıyordu.

Ramses'iri sandalet taşıyıcısı şaşırmıştı. Ayağa kalktı.

"Majeste..."

"Oturun Ameni. Sizinle konuşacaklarım var."

Kraliçe büronun ahşap kapısını kapattı ve sürgüsünü çekti. Kâtip keyfinin kaçtığını hissetti. Ameni, Nefertari'ye ne kadar hayran-sa, îset'ten de o kadar hoşlanmıyordu ve onunla birkaç konuda şimdiden sürtüşmüştü. Kraliçe, her zamankinin aksine bugün güzelliğinin avantajlarını kullanmamıştı: Bakışları donuktu, yüzü yorgundu ve hiçbir makyaj malzemesi kullanmadığı için güzelliğini değerlendirmemişti.

"Bana yardımınız gerekli Ameni."

"Anlamadım Majeste..."

"Benimle oyun oynamaya kalkışma. Şayet Firavun beni boşayacak olursa saray halkının rahat bir nefes alacağını biliyorum."

"Majeste!"

"Evet öyle ve bunu değiştirmek için yapabileceğim hiçbir şey yok. Siz her şeyi bildiğinize göre söyley misiniz benim hakkımda Mısır halkı ne düşünüyor."

"Bu nazik bir konu..."

"Gerçeği öğrenmek istiyorum."

"Siz Büyük Kraliçesiniz, size hiçbir eleştiri getirilemez."

"Gerçeği söyle Ameni."

Ameni, sanki masanın üzerinde duran papirüsü inceliyormuş gibi gözlerini indirdi.

"Halka hak vermek gerekir Majeste. Onlar barışa alıştılar."

"Halk Nefertari'yi seviyordu, beni ise hiç beğenmiyor: Benden saklamak istediğiniz gerçek bu, değil mi!"

"Bu sizden değil, içinde bulunduğumuz koşullardan kaynaklanıyor Majeste."

"Ramses'le konuşun. Ona durumun ciddiyetinin bilincinde olduğumu ve bir savaşı önlemek için kendimi feda etmeye hazır olduğumu söyleyin."

"Ramses kararını verdi."

"Sizden rica ediyorum Amenî, ısrar edin."

Kral'in özel sekreteri Güzel İset'in samimi olduğuna inanmıştı, tset ona ilk kez, Mısır Kraliçesi olmaya layık bir insan gibi göründü.

15

İmparator Hattuşil Aşa'ya:

"Yola çıkışını neden geciktirdin?" diye sordu.

"Hâlâ kararınızdan döneceğinizi umduğum için."

Hatti'nin, başına bir bone, sırtına da kırmızı ve siyah renkli bir palto giymiş olan efendisi, başkentinin surlarını yalayan dondurucu rüzgârdan korunmaya çalışıyordu. Mısır'ın diplomasi şefi de, kolsuz paltosuna iyice bürünmesine rağmen, soğğun ısırığını hissediyordu.

"Bu olanaksız Aşa."

"Bir kadın yüzünden anlamsız bir savaş mı başlatacaksınız? Truva bize ders olmalı. Neden bizleri öldürücü bir çılgınlığın esiri ediyorsunuz? Kraliçeler hayat vermelidir, ölüm değil."

"İleri sürdüklerin mükemmel, ama sadece Mısır için geçerli! Oysa burada, Hatti'de, küçük düşürülmem asla affedilmeyecektir. Ramses'in önünde geri adım atacak olursam tahtım sallanır."

"Hiç kimse sizi tehdit etmiyor."

"Şayet benim tutumum Hitit ordusunu küçük düşürecek olursa, uzun süre yaşayamam. Biz savaşçı bir ulusuz Aşa; benim yerimi alacak hükümdar benden daha acımasız olacak, emin olabilirsin."

"Ramses sizin hükümdarlığınızın sürekli olmasına önem veriyor Majeste."

"Sana inanabilir miyim?"

"Benim için en değerli şey olan Ramses'in hayatı üzerine yemin ederim ki sözüme inanabilirsiniz."

İki adam, başkente hâkim olan devriye yolunda birkaç adım attı. Ordunun varlığı her yerde hissediliyordu.

"Savaşmaktan yorulmadınız mı Majeste?"

"Askerler canımı sıkıyor. Ama onlar olmasaydı Hatti yok olurdu."

"Mısır savaşmaktan zevk almaz. Biz sevgiyi yüceltmeyi ve tapınaklar yapmayı yeğleriz. Kadeş savaşı artık geçmişte kalmadı mı?"

90

CHR1STIAN JACQ

"Mısırlı olarak doğmak istediğimi söylemeye zorlama beni Aşa!"

"Mısır ile Hatti arasında çıkacak yeni bir savaş, Asur'un yararına iki ülkeyi de zayıf düşürecek bir felaket olacak. Kızınızın Ram-ses'in diplomatik eşi olmasını ve Güzel tset'in Büyük Kraliçe olarak kalmasını kabul edin."

"Artık geri adım atamam Aşa."

Büyük Ramses'in Dışişleri Bakanı, tam merkezinde Fırtına tanrısı ile Güneş tanrıçasının tapmağının yer aldığı aşağı kente baktı.

"İnsanoğlu yoldan çıkmış tehlikeli bir hayvan," dedi. "Sonunda yeryüzünü kirletip kendi soyunu bütünüyle yok edecek. İnsanları, kendi yarattıkları ve sonra da içine sıkışıp kaldıkları, bir yıkım sürecinden çekip çıkarmak imkânsız. Kendilerini yok etmek için sürdürdükleri bu inat neden?"

Hattuşil:

"Çünkü insanlar giderek tanrılardan uzaklaşıyorlar," diye yanıtladı. "Aralarındaki her türlü bağ koptuğu zaman, insanlar karınca sürülerinden farksız olacak ve başlarına geçen zorba hükümdarların kukla gibi kullandıkları birer fanatiğe dönüşecekler."

"Çok tuhaf Majeste... Başka hiçbir şeye önem vermeden, hayatımı tümüyle Maât'a ve yeryüzüyle gökyüzü arasındaki uyumu sağlamaya adanmışımı itiraf etmem için beni zorluyorsunuz."

"Böyle olmasaydı Ramses'in arkadaşı olabilir miydin?"

Rüzgâr daha da şiddetlenmiş, soğuk artmıştı.

"İçeri girsek daha iyi olacak Aşa."

"Bütün bunlar çok saçma Majeste."

"Ben de aynı fikirdeyim, ama bu konuda ne sen ne de ben bir şey yapabiliriz. Umalım ki Hatti ile Mısır'ın tanrıları bizim iyi niyetimize tanıklık etsinler ve bir mucize gerçekleştirsinler."

Pi-Ramses'in ırmak kıyısındaki limanında aşırı coşkulu bir kalabalık kaynaşıyordu. Memfis, Teb ve Güney'in öteki kentlerinden gelen gemiler aynı gün mallarını boşaltınca, her zaman canlı olan bu yerel pazar, daha öncekilere benzemeyen bir yoğunluk kazanmıştı. En iyi yerleri tutmuş olan satıcılar - ki bunların arasında ticaret sanatında ustalaşmış çok sayıda kadın vardı - iyi kâr etmeye kararlıydılar.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

91

Urhi-Teşup ile Tanit el ele tutuşmuş, meraklı bakışların arasında dolaşüyor, kumaşlara, sandaletlere, değerli ağaçlardan yapılmış sandıklara ve öteki harika eşyalara göz atıyorlardı. Sanki bütün Pi-Ramses oradaydı. Güzel Fenikeli, Hititli prensin erkekliğine hayran sayısız kadın arkadaşına rastladığında, onlara gülümse-mek için kendini zorluyordu.

Urhi-Teşup, Seramana'nın polislerinin kendisini izlediklerini görerek memnun olmuştu. Aksi takdirde namuslu bir vatandaşı tedirgin ettikleri gerekçesiyle şikâyetle bulunabilirdi.

Fenikeli kadın yalvarırcasına:

"Alışveriş yapabilir miyim?" diye sordu.

"Bu da sorulur mu sevgilim? Sen özgür bir kadınsın."

Tanit kendini alışverişe kaptırınca tüm sıkıntısını unuttu, tezgâhtan tezgâha geçerek ilerleyen çift, Raya'nın yerine vardı. Suriyeli tüccar kalaydan yapılmış kupalar, kaymaktaşıdan yapılmış ince boğazlı vazolar ve zarif hanımların kapıştıkları renkli camdan yapılmış esans şişeleri satıyordu. Tanit, Raya'nın yardımcılarının biriyle hararetle pazarlığa giriştiği sırada, Raya, Urhi-Teşup'un yanına sokuldu.

"Hattuşaş'tan harikulade haberler geldi. Aşa'nın yürüttüğü görüşmeler başarısızlıkla sonuçlanmış. İmparator isteklerinden vazgeçmeyi kabul etmiyor."

"Görüşmeler tamamen kesilmiş mi?"

"Aşa Mısır'a gelmek üzere yola çıkmış. Hattuşil Ramses'e demir bîr hançer yollamış. Eğer istekleri yerine gelmezse Firavun'u yendikten sonra bu hançeri cesedinden çekip alacağını söylemiş."

Urhi-Teşup uzun bir süre sessiz kaldı.

"Karımın satın alacağı eşyaları teslim etmek için bu akşam bize gel."

Setau her geçen gün daha da hayret ediyordu.

Nubyeli güzel karısı Lotus, yaşlanmamak için ne yapıyordu? Ne merhem ne de krem kullandığına göre, kocasının karşı koyamadığı cazibesini büyücülükle koruyor olmalıydı. Onunla aşk, tükenmez fantezileri olan tatlı bir oyundu.

Setau, Lotus'un göğüslerini öptü.

Lotus birden kasıldı.

92

CHRISTIAN JACQ

"Bir gürültü duymadın mı?" "Giderek hızla çarpan kalbimin sesidir..." Setau'nun ateşli davranışı, paylaşacakları başdöndürücü zevkten başka bir şeyi düşünmeyen Lotus'u tutuşturdu.

Davetsiz misafir, olduğu yere çakılıp kaldı. Laboratuvara girdiği zaman Setau ile karısının orada olmayacaklarını ummuştu. Oysa Setau ile Lotus, Pi-Ramses'te kaldıkları zaman, kobra ve engerek yılanlarından topladıkları zehirlerin yanından fazla uzaklaşmazlardı. Krallığın başhekimi ile uyum halinde araştırmalarını sürdürüyorlar, yeni ilaçlar bulmayı ya da eskilerini daha da geliştirmeyi umuyorlardı. Şölenlerden ve yüksek tabaka davetlerinden hiç hoşlanmıyorlardı. Anlamsız konuşmaların sürdürüldüğü sonu gelmez saatleri, ölüme neden olduğu halde aynı zamanda hayat kurtarabilecek maddeler üzerinde araştırma yapmaya nasıl tercih edebilirlerdi?

Davetsiz misafir iç çekişleri ve sık sık solumaları duyunca rahatladı, iki âşık, onun varlığının farkına varamayacak kadar meşguldü. Ona, beceriksiz davranmamak ve büyük bir sessizlik içinde zehir şişesini almak kalıyordu. Ama hangi şişeyi seçecekti? Aslında bu gereksiz bir soruydu. Bütün bu zehirler eşdeğerde değiller miydi? İşlenmemiş saf halleriyle hepsi birbirinden ölümcüldü.

Bir adım attı, bir adım daha, sonra bir üçüncüsü... Çıplak ayakları döşeme taşlarının üzerinde kayıyordu sanki. Girilmesi yasak la-boratuvarın kalbine erişmesi için bir metre kalmıştı.

Birden önünde bir şey dikildi.

Korkuya kapılan kadın donup kaldı. Alacakaranlıkta, ileri geri sallanan kobra yılanım fark etti. Hırsız, korkudan çılgılık bile atamadı, içinden gelen bir ses fazla hareket etmeden yavaş yavaş gerilemesi gerektiğini söylüyordu.

Bu geri çekiliş saatlerce sürmüş gibiydi. Kadın gözden kaybolur kaybolmaz kobra yeniden uykuya daldı.

Ameni papirüsleri yeniden saydı: Kırk iki tane vardı, yani her eyalete bir tane. Sonuçlar, her eyaletteki kanallara ve göllere göre farklılık gösteriyordu. Yapımı Orta İmparatorluğun firavunları tarafından planlanan büyük Fayyum gölünün çevresi daha önceden

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

93

çok çeşitli türde ağaçlarla donatıldığı için özellikle iyi sonuç verecekti. Ramses'in buyrukları doğrultusunda bütün Mısır'a söğüt ağaçları dikilecek ve tapınakların laboratuvarları ağaçların kabuklarından çıkaracakları ağrı kesici maddeyi doktorların kullanımına sunacaklardı.

Yapılacak işlerin artması, Ameni'nin çalışma temposunu daha da hızlandırmasına neden olmuştu. Yardımcıları bunun acısını çekseler de şikâyet edecek halleri yoktu; Firavun'un emirleri tartışılmazdı. Bereket versin, Kral'ın sandalet taşıyıcısı bir de savaş ha-zırlıklarıyla uğraşmıyordu! Merenptah bu görevi çok iyi yapıyor, büroya gelip yakınmıyordu.

Kolları papirüs tomarlarıyla yüklü olan Ameni, akşam ayinini yapmak için Amon tapınağına giden hükümdarın yolunu kesti.

"Majesteleri bana biraz vakit ayırabilir mi?"

"Sadece durum çok acilse."

"Peki, bu durumda ısrar etmeyeceğim..."

"Bu karşılaşmamız tesadüf değil: kafanı meşgul eden şey ne?"

"Güzel tset bana danışmaya geldi."

"O devlet işleriyle ilgilenir miydi?"

"Hatti ile bir savaşa neden olmak istemiyor. İtiraf etmeliyim ki samimiyeti beni etkiledi."

"Şayet İset'in cazibesi seni etkiliyorsa, krallığımız gerçekten tehlikede demektir!"

"Bu iş çok ciddi Majeste. Büyük Kraliçemiz yeni bir savaşın nedeni olmaktan gerçekten korkuyor."

"Bu sorun çözümlendi Amenî. Hititlerin önünde azıcık gerileyecek olursam, bugüne kadar kazandığımız zaferler boşuna olacak. Büyük Kraliçe'yi boşamak, ülkenin kapılarını barbarlığa açmak olurdu. Bu felakette İset'in zerre kadar sorumluluğu yoktur. Tek suçlu Hattuşil'dir."

16

Hattuşaş'ın üzerine buz gibi bir yağmur yağıyordu. Mısır diplomasisinin şefinin yönetimindeki konvoy yola çıkmaya hazırdı. Zarif kırmızı elbisesinin içinde soyluluğu her halinden belli olan İni-paratoriçe, soğuğu umursamadan Aşa'yı uğurlamaya gelmişti.

"İmparator yatağa düştü," dedi.

"Umarım durumu ağır değildir."

"Biraz ateşi var, ama çabuk geçer."

"Ona şifalar dilediğimi iletiniz Majeste."

Putuhepa:

"Görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlanması beni üzdü," dedi.

"Beni de Majeste."

"Ya Ramses razı olursa?"

"Hiç hayale kapılmayalım."

"Sizi hiç bu kadar kötümser görmemiştim Aşa."

"Bize kala kala iki umut kaldı: Bir mucize ve... siz. Kocanızın uzlaşmaz tutumunu yatıştıramaz mısınız?"

"Şu ana kadar bunu başaramadım... Ama yine devam edeceğim."

"Majeste, size söylemek istediğim... Hayır, bu önemli bir şey değil."

"Sizi dinliyorum."

"Gerçekten önemsiz."

Aşa nasıl olur da Hatti İmparatoriçesi'ne, karşılaştığı bütün kadınlar içinde eş olarak seçebileceği tek kadın olduğunu söyleyebilirdi? Bu bağışlanamaz bir hata olurdu.

Aşa, erişilemez bir yüzün anısını benliğine iyice yerleştirmek için Putuhepa'ya uzun uzun baktı. Sonra saygıyla eğildi.

"Üzgün gitmeyin Aşa. Kötü bir sonucu önlemek için elimden geleni yapacağım."

"Ben de Majeste."

Konvoy güneye doğru yola çıkınca, Aşa ardına bakmadı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

Setau kendini çok iyi hissediyordu. Onda her an arzu uyandıran çıplak vücudunu cömert bir şekilde sergileyen Lotus'u uyandırmadan odadan çıktı. Bir an duraksadı, sonra laboratuvara doğru yöneldi. Bir gece önce yakaladıkları boynuzlu engerek yılanının zehri, o gün işlenmeliydi. Nubye eyaletinde yaptığı idarecilik görevi, Se-tau'ya mesleğinin kurallarını unutturmamıştı.

Bir tepsi içinde meyve götüren genç bir hizmetçi kız olduğu yerde durdu. Setau'nun kaba görünüşünden ürken kız kaçmaya cesaret edemedi. Bu adam, ısırılma korkusu olmadan zehirli yılanları yakalayan büyücü değil miydi?

"Karnım acıktı küçük. Bana kurutulmuş balık, süt ve taze ekmek getir."

Tir tir titreyen hizmetçi kız Setau'nun isteğini yerine getirdi. Setau bahçeye çıktı, toprağın tadını daha iyi çıkarmak için otların üzerine uzandı. Yemeğini iştahla yedi, sonra ancak eğitilmiş bir kulağın anlayabileceği bir şarkıyı mırıldanarak, sarayın deneylere ayrılan bölümüne geçti.

Cepleri yılan ısırıklarına karşı panzehirle dolu, antilop derisinden yapılmış tuniği yerinde yoktu. Setau, iyileştirebileceği gibi öldürebilecek de olan bu panzehirleri çok dikkatli kullanıyor, âdeta seyyar bir eczane görevi yapan tuniği sayesinde birçok hastalıkla başa çıkabiliyordu.

Lotus'u kollarının arasına almadan önce tuniğini bir sehpanın üzerine koymuştu. Yok, hayır, yanılıyordu... Onu başka bir odada bırakmış olmalıydı. Setau sofaya, sütunlu küçük salona, banyoya, tuvalete baktı.

Aramaları boşa çıktı.

Son çare olarak yatak odasına bakacaktı. Evet, elbette... Değerli tuniğini orada bırakmış olmalıydı.

Lotus uyanıyordu. Setau karısının göğüslerini sevgiyle öptü.

"Söylesene sevgilim... Tunığımı nereye koydun?"

"Onu hiç ellemedim."

Sinirleri bozulan Setau odayı didik didik aradı, ama boşuna.

Aklı yatmıştı artık.

"Tuniğim kayboldu," dedi.

CHRISTIAN JACQ

Seramana, Ramses'in bu kez onu Hititlerle savaşmaya götüreceğini umuyordu. Eski korsan, yıllardan beri Anadolulu bu barbarların boğazlarını kesmek ve ölenleri saymak için ellerini kesip toplamak arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Kral Kadeş savaşına gittiği zaman, dev yapılı Sardunyalı Pi-Ramses'te kalıp Kral ailesinin güvenliğini sağlamakla görevlendirilmişti. O tarihten bu yana Seramana bu görevi yapabilecek kabiliyette adamlar yetiştirmişti ve artık düşmanla boğaz boğaza gelmekten başka bir şey düşünmüyordu.

Sardunyalı, eğitim yaptığı kışlaya Setau girdiği zaman şaşırdı. İki adamın yıldızlan hiçbir zaman barışık olmamıştı, ama zamanla birbirlerini takdir etmeyi ve ortak bir noktada birleşmeyi öğrenmişlerdi: Ramses'e sadakat.

Eski korsan, yumruklarıyla parçaladığı tahta mankene vurmaya durdurdu.

"Bir sıkıntın mı var Setau?"

"En değerli eşyaları, panzehirlerimi taşıdığım tuniğimi çaldılar."

"Şüphelendiğin biri var mı?"

"Herhalde kışkanç bir doktor olacak. Ama onu nasıl kullanacağını hiçbir zaman bilemez!"

"Daha kesin bir şey söyleyebilir misin?"

"Ne yazık ki hayır."

"Nubye'de önemli bir mevkiyi işgal ettiğin için birisi sana kötü bir oyun oynamak istemiş olabilir. Sarayda da seni pek seven yok."

"Sarayı, soyluların villalarını, atölyeleri ve benzeri yerleri aramak gerekir..."

"Sakin ol Setau! iki adamımı olayla ilgilenmeleri için görevlendireceğim, ancak, bildiğin gibi şu anda genel seferberlik dönemindeyiz. Böyle olunca senin tuniğinin önceliği olamaz."

"O tuniğin şimdiye kadar kaç kişinin hayatını kurtardığını biliyor musun?"

"Biliyorum elbette, ama en iyisi sen kendine başka bir tunik bul!"

"Söylemesi kolay. Ben ona çok alışmıştım."

"Hadi canım sen de Setau! işi bu kadar büyütme. Gel de benimle bir içki iç! Sonra da kentin en iyi dericisine gideriz. Şöyle ya da böyle, deri değiştirmenin zamanı gelmişti!"

"Ben bu hırsızlığı yapmayı öğrenmek istiyorum."

RAMSES: BATI AKASYASFNIN ALTINDA

97

Ramses, Merenptah'ın hazırladığı son raporu okudu. Kolay anlaşılır ve özlü bir çalışma hazırlamış olan küçük oğlu ne kadar akıllı başında olduğunu açıkça göstermişti. Aşa Hatti'den döner dönmez Firavun, Hattuşil ile son görüşmelerine başlayacaktı. Ama Hatti İmparatoru buna kanmayacak ve Mısır Kralı gibi bu süreyi ordusunu savaşa hazırlamak için kullanacaktı.

Mısır'ın seçkin birlikleri, Ramses'in tahmin ettiğinden iyi durumdaydı. Savaşa alışık paralı askerleri orduya almak ve genç acemilerin eğitimlerini hızlandırmak ise kolay olacaktı. Silahların durumuna gelince, imalatçıların yoğun çalışmaları sayesinde kısa zamanda eksikler tamamlanacaktı. Ramses'in onayıyla Merenptah tarafından tayin edilen subaylar, Hititlere başarıyla kafa tutacak ve onları yenecek nitelikteki askerlerin yetiştirilmesiyle ilgileneceklerdi.

Ramses, kuzeye doğru yola çıkmak için ordusunun başına geçeceği zaman, kazanılmasına kesin gözüyle bakılan zafer, alayların yüreğini ateşleyecekti.

Hattuşil, barışı benimsememekle hata ediyordu. Mısır sadece hayatta kalabilmek için kendini savunmayacak, karşı saldırıya geçip inisiyatifi ele geçirecekti. Ramses bu kez Kadeş kalesini ele geçirecekti.

Ama yine de, Ramses'in yüreğini bir sıkıntı sarmıştı. Nasıl bir yol izlemesi konusunda kararsız gibiydi. Yanında, Nefertari gibi yolunu aydınlatacak biri olmadığına göre, hükümdar, bir tanrıya danışmak zorundaydı.

Ramses, Seramana'ya Orta Mısır'daki Hermopolis(l)'e gitmek için süratli bir gemi hazırlamasını emretti. Hükümdar geminin merdivenlerinden çıkarken, ona yaklaşan Güzel İşet bir istekte bulundu.

"Seninle gelebilir miyim?"

"Hayır, yalnız kalmaya ihtiyacım var."

"Aşa'dan haber aldın mı?"

(1) Hmunu, 'sekizlerin (yaratıcı tanrıların) kenti'. Bu kent Yunanlılar tarafından Hermopolis, yani 'Hermes'in kenti' olarak adlandırıldı. Yunanlılar, kentin tanrısı olan Tot'u kendi tanrıları Hermes'le bir tutarlardı.

98

CHRISTIAN JACQ

"Yakında dönüyor."

"Duygularımı biliyorsun. Emrini ver, itaat edeyim. Mısır'ın mutluluğu benim mutluluğumdan daha önemlidir."

"Sana teşekkür ediyorum İşet, ama eğer Mısır adaletsizlik önünde boyun eğecek olursa bu mutluluk yok olur."

Beyaz yelkenli güneye doğru uzaklaştı.

Çölün kenarında, tanrı Tot'un başrahiplerinin mezarlığının yanında, benzerlerinden çok daha yüksek bir hurma ağacı vardı. Söylenceye göre, ilahi ışığın kalbi ve kutsal dilin efendisi olan Tot, boş sözleri ağzından uzak tutan yandaşlarına burada görünüyordu. Ramses, kâtiplerin tanrısının, sessizler için taze bir kaynak, gevezeler içinse kapalı bir kapı olduğunu biliyordu. Bu nedenle Kral, karmakarışık düşüncelerini yatıştırmak için, bir gün ve bir geceyi hurma ağacının altında meditasyon yaparak geçirdi.

Şafak sökerken güçlü bir çığlık güneşin doğuşunu selamladı.

Ramses'in üç metre kadar uzağında, yüzü bir köpeğinkine benzeyen, saldırgan çeneli, kocaman bir maymun duruyordu. Firavun maymunun gözünün içine baktı.

"Benim yolumu aç Tot. Sen ki yerin ve göğün sırlarını bilirsin. Sen Yasa'yı tanrılara ve insanlara ilettin ve gücün dilini oluşturdun. Mısır'a yararlı olacak doğru yolu göster bana."

Maymun arka ayaklarının üzerinde doğruldu. Bu haliyle boyu Ramses'ten daha uzun olan hayvan, ön ayaklarını dua eder gibi güneşe doğru kaldırdı. Güneşin ışınlarına gözleri yanmadan bakabilen Kral da maymunu taklit etti.

Tot'un sesi gökten, hurma ağacından ve maymunun gırtlğından çıktı. Firavun bu sesi yüreğinin içine doldurdu.

17

Günlerdir durmadan yağmur yağıyordu ve sis Mısır konvoyunun ilerleyişini güçleştiriyordu. Aşa, taşıdıkları onca yüke rağmen kötü havaya aldırmandan, kendinden emin adımlarla yürüyüşlerine devam eden eşeklere hayranlık duyuyordu. Mısır için, bu eşekler tükenmez gücü olan tanrı Set'in bir simgesiydi. Bu eşekler olmasaydı kalkınma olmazdı.

Aşa, Kuzey Suriye'den bir an önce ayrılıp Fenike'yi geçerek, Mısır prensliklerinin topraklarına girmek için acele ediyordu. Aslında yolculuklardan hoşlanırdı, ama bu seferki yolculuğu, zorlukla kaldırdığı ağır bir yüke benziyordu. Manzaralar içini karartıyor, dağlar keyfini kaçırıyor, ırmaklar kötü düşünceler taşıyordu.

Konvoyun askeri sorumlusu, Kadeş'te Hititlere karşı tek başına karşı koyan Ramses'in yardımına gelen orduda hizmet görmüş esd bir askerdı. Askeri sorumlu Aşa'yı çok iyi tanıyor ve ona saygı duyuyordu. Zaten Aşa'nın casus olarak elde ettiği başarıları ve bu bölge konusundaki geniş deneyimini bilen herkes ona saygı duymadan edemezdi. Dışişleri Bakanı aynı zamanda sempatik kişiliği ve güzel konuşmasıyla da üne kavuşmuştu. Ama bu kez, yola çıkıldığından beri neşesizdi.

İnsanlarla hayvanların ısınmak için mola verdikleri bir koyun ağılında, eski asker Aşa'nın yanına oturdu.

"Hasta mısınız?"

"Yorgunum, başka bir şeyim yok."

"Haberler kötü, değil mi?"

"Daha iyi olabilirdi, ama Ramses'in hükümdarlık edeceği uzun yıllar boyunca durum hiçbir zaman umutsuz olmayacak."

"Ben Hititleri çok iyi tanırım: Onlar fethetmeye doymayan ilkel insanlardır. Birkaç yıllık ateşkes onları daha da kinlendirmiştir."

"Yanıyorsunuz. Bu kez dünyamız bir kadın yüzünden çıkan bir savaşa tanık olacak. Söz konusu olan Firavun'un Büyük Kraliçesi olduğuna göre, onun herhangi bir kadından farklı olduğu mu-

100

CHRISTIAN JACQ

hakkak. Aslında Ramses haklı: Uygarlığımızın temel değerleri söz konusu olduğu zaman geri adım atmamak gerekir."

"Bu pek diplomatik bir konuşma değil!"

"Emeklilik yaşıma yaklaşıyor. Yolculuklarımın artık yorucu ve anlamsız gelmeye başladığı anda emekliliğimi isteyeceğime dair kendi kendime söz vermiştim. İşte o gün geldi."

"Kral sizden ayrılmaya asla razı olmayacaktır."

"Yerime geçecek birini bulmak, onun sandığından daha kolay olacak. 'Kral oğulları'ndan bazıları Mısır'a çok değerli hizmetlerde bulunan mükemmel insanlar. Benim mesleğimde merakınız sönerse, durmasını bilmeniz gerekir. Dış dünya artık benim ilgimi çekmiyor. Palmiyelerin gölgesinde oturup Nil ırmağının akışını seyretmekten başka bir arzum yok."

Eski asker:

"Bu, basit ve geçici bir bezginlik anı olamaz mı?" diye sordu.

"Müzakerelerde bulunmak ve çene çalmak artık beni ilgilendirmiyor. Kararım geri alınamaz."

"Bu, benim de son yolculuğum. Sonunda huzura ve rahata kavuşacağım."

"Nerede oturuyorsunuz?"

"Karnak yakınında bir köyde. Annem çok yaşlandı. Sakin bir ihtiyarlık dönemi yaşaması için ona yardım etmek beni mutlu edecek."

"Evli misiniz?"

"Hiç vaktim olmadı."

Aşa dalgın bir ifadeyle:

"Benim de," dedi.

"Siz daha gençsiniz."

"Yaşlılığın kadınlara karşı duyduğum isteği söndürmesini beklemeyi tercih ederim. O zamana kadar bu zaafımın sonuçlarına katlanmayı sürdüreceğim. Umalım da büyük tanrının mahkemesi bu günahımı bağışlasın."

Yaşlı asker çakmak taşı ve kuru bir dalla ateş yaktı.

"Tadına doyulmaz kurutulmuş etimiz ve içilebilir şarabımız var."

"Bir kupa şarapla yetinebilirim."

"İştahınız mı yok?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

101

"Birçok konuda iştahımı kaybettim. Belki de bu, bilgeliğin başlangıcıdır, kim bilir?"

Nihayet yağmur dinmişti.

"Yola çıkabiliriz."

Eski asker:

"Hayvanlar ve insanlar yorgun," dedi. "Dinlendikleri zaman daha hızlı yol alacaklardır."

Aşa uyuyamayacağını bildiği halde:

"Ben de biraz uyuyayım bari," dedi.

Konvoy, yer yer iri kaya parçalarıyla dolu dik bir yamaca hâkim yeşil bir meşe ormanından geçti. Dar bir patikadan tek sıra halinde ilerliyorlardı. Bir açan bir kapanan gökyüzü bulut kümeleriyle doluydu.

Adını koyamadığı garip bir duygu Aşa'nın kafasını kurcalayıp duruyordu. Aşa, bu duyguyu kafasından çıkarıp atmak için Nil kıyılarını, bundan sonra içinde rahat günler geçireceği villasının gölgeli bahçesini, sonunda meşgul olmak için zaman bulacağı köpekleri, maymunları ve kedileri düşünüyordu.

Sağ elini, Hattuşil'in Ramses'i tedirgin etmek için emanet ettiği hançerin üzerine koydu. Ramses'i tedirgin etmek... Hattuşil Fira-vun'u hiç tanı mıyordu! O, hiçbir tehdide pabuç bırakmazdı. Aşa yolun aşağısından akan ırmağa bu silahı atmayı isterdi, ama düşmanlıkları körükleyen bu hançer değildi.

Aşa bir ara, ülkelerin göreneklerini birleştirmeyi ve halklar arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmayı düşünmüştü. Şimdi ise tam tersine inanıyordu. Benzerlik ve tekdüzelik, bir canavar yaratıyordu: Gözünü güç hırsı bürümüş, yaratıcılıktan yoksun bir devlet ve insan haklarını savunur gözükürken onları aslında ezen çıkarıcılar.

Sadece Ramses, insanlığı doğal eğilimi olan çılgınlıktan ve tembellikten kurtarıp tanrılara doğru yönlendirebilirdi. Ve yaşam insanoğluna başka bir Ramses armağan etmeyecek olursa savaş ve karmaşanın içinde kaybolurdu.

Yaşamsal kararları alması için Ramses'e güvenmek kadar güzel bir şey olabilir miydi? Firavun'un ise görünmez dünya ile ahretten başka yol göstericisi yoktu. Tapınağın iç bölümünde îlahi varlıkla yüz yüze geldiğinde, kendi şöhretini düşünmeden hizmet etmek

102

CHRISTIANJACQ

zorunda olduğu halkıyla da yüz yüze gelmiş oluyordu. Binlerce yıldan beri firavunluk kurumu bütün engelleri aşmış ve bu dünyadan olmadığı için her türlü sorunun üstesinden gelmişti.

Aşa, bu son görev gezisinden döndükten sonra aynı zamanda hem dünyada hem de gökte olan Firavun'un çifte doğası üzerine yazılmış eski metinleri bir araya toplayacak ve oluşturacağı kitabı — Ramses'e sunacaktı. Sakin gecelerde, bir çardak altında ya da üzerinde lotusların bulunduğu bir gölcük kenarında bu kitaptan söz edeceklerdi.

Aşa şanslıydı, hatta çok şanslı. Büyük Ramses'in arkadaşı olmak, komploları etkisiz kılmak ve Hitit tehlikesini geri itmek... Bunlardan daha coşku verici bir şey olabilir miydi? Aşa, belki yüz kere alçaklık,

ihamet ve bayağılık karşısında umutsuzluğa kapılmıştı, ama her defasında Ramses'in varlığı yeniden güneşin doğmasını sağlamıştı.

Ölü bir ağaç.

Önünde gördüğü, geniş gövdeli ve kökleri açıkta olan yüksek ağaç yıkılmaz gibi görünüyordu.

Aşa gülümsedi. Bu kurumuş ağaç aslında hayatın kaynağı değil miydi? Kuşlar onun dallarında yuvalarını kuruyor, böcekler ondan besleniyordu. Tek başına o, canlı varlıklar arasındaki görünmez ilişkinin gizemini simgeliyordu. Firavunlar, göğe erişen ve bütün ulusa güvence ve besin sunan birer dev ağaç değiller miydi? Ramses hiç ölmeyecekti, çünkü görevi nedeniyle daha ölmeden ahretin kapılarından geçmişti. Ve doğaüstünü bilmesi, hükümdarın, günlük yaşantıyı doğru yönlendirmesine olanak sağlıyordu.

Aşa tapınaklara hiç gitmemişti, ama Ramses'in çok yakınında bulunduğu için etkileşim yoluyla, Firavun'un temsilcisi ve koruyucusu okluğu bazı sırları algılamıştı. Ramses'in bakanı belki de emeklilik yaşamından daha başlamadan bıkmıştı. Dış dünyayı terk etmek ve her şeyden elini eteğini çekmek çok daha heyecanlı olabilirdi. Kendi içine kapanarak çok yeni ve farklı bir maceraya atılabildi: ruhun macerasına.

Patika giderek dikleşiyor, Aşa'nın atı zorlanıyordu. Bir tepeyi daha aştıktan sonra Kenan Ülkesi'ne doğru inişe geçecekler ve Mısır Deltası'nın kuzey-doğu sınırına giden yola ulaşacaklardı. Aşa doğduğu topraklarda, gürültüden, patırtıdan ve tutkulardan uzak

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

103

olarak sade bir mutluluk ile yetineceğine inanmayı uzun süre reddetmişti. Ancak Hattuşil'den yola çıkacakları sabah aynaya baktığı zaman başında ilk beyaz saçı görmüştü. Anadolu dağlarının karı erkenden gelmişti. Anlamı çok kesin olan bu işaret, onu çok korkutan yaşlılığın zaferini belgeliyordu.

Vücudunun, yaptığı sayısız yolculuklar ve karşılaştığı tehlikeler yüzünden ne kadar yıprandığını sadece Aşa biliyordu. Krallığın başhekimisi Neferet bazı ağrıları yatıştırabilir ve güçten düşmesini yavaşlatabilirdi, ama Aşa, Ramses'inld gibi ayinlerle yenilenen bir enerjiye sahip değildi. Diplomat gücünü tüketmiş, yaşam süresinin neredeyse sonuna gelmişti.

Birden ağır yaralanan bir adamın korkunç haykırışı duyuldu. Aşa alını durdurdu ve geri döndü. Arka taraftan başka çığlıklar geldi. Aşağıda dövüşenler vardı ve meşe ağaçlarının tepelerinden atılan oklar havada uçuşuyordu.

Yolun iki tarafından, kısa kılıçları ve mızrakları olan Libyalılarla Hititler çıkıverdi.

Mısırlı askerlerin yansı birkaç dakika içinde öldürüldü. Hayatta kalanlar, sayıca çok üstün olan saldırganlardan bazılarını öldürmeyi başarmıştı.

Eski asker Aşa'ya:

"Kaçın!" diye haykırdı. "Sağa sola sapmadan dörtlale kaçın!"

Aşa hiç duraksamadı. Hattuşil'in verdiği hançeri kaldırarak, siyah ve yeşil alın bağına takılmış olan iki tüyden Libyalı bir okçu olduğu anlaşılan bir saldırganın üzerine atıldı. Kolunun geniş bir hareketiyle Libyalının boğazını kesti.

"Dikkat, dik..."

Eski askerin uyarısı bir hırıltı içinde kayboldu. Göğsü kızıl kıllarla kaplı, uzun saçlı bir şeytanın tuttuğu ağır kılıç, askerin kafata-sını ikiye bölmüştü.

Aynı anda, bir ok Aşa'nın sırtına saplandı. Soluğu kesilen Mısır diplomasi şefi nemli toprağın üzerine yığıldı.

Mısır kafilesinin direnci tümünden kırılmıştı.

Şeytan yaralıya sokuldu.

"Urhi-Teşup..."

"Evet Aşa, gördün işte, ben galip geldim! Nihayet iktidardan düşmeme katkıda bulunan senden, intikamımı aldım! Aslında sen,

104

CHRISTIAN JACQ

benim yolumun üzerinde sadece küçük bir engeldin. Şimdi sıra Ramses'e geldi. Ramses bu saldırının alçak Hattuşü'nün işi olduğunu sanacak! Planımı nasıl buldun?"

"Asıl... alçak... sensin."

Urhi-Teşup demir hançeri kaptığı gibi Aşa'nın göğsüne sapladı. Bu arada diğerleri konvoyu talan etmeye başlamıştı bile. Hititli müdahale etmeseydi Libyalılar birbirlerini öldüreceklerdi.

Aşa'nın Urhi-Teşup'un adını kanıyla yazacak gücü yoktu. Bitmekte olan enerjisinin en son deminden gayret alarak, tuniğinin üzerine, kalbinin bulunduğu yere kanıyla bir tele hiyeroglif çizdi ve son nefesini teslim etti.

Ramses bu hiyeroglifin ne anlama geldiğini anlayacaktı.

18

Saray sessizliğe bürünmüştü. Ramses, Hermopolis'ten döndüğü zaman bir felaketin yaşandığını hemen anladı. Saray halkı ortalıkta görünmüyordu ve idare personeli bürolarına kapanmıştı.

Kral, Seramana'ya:

"Ameni'yi çağır," dedi.

Ramses, sarayının en yüksek noktasına çıkmış, kuruluşunda Musa'nın da mimar olarak çalıştığı başkentini seyrediyordu. Cepheleri turkuaz renkli olan evler palmyelerin altında uykuya dalmıştı. Bahçelerdeki havuzların kenarlarında gezenler sohbet ediyordu. Anıtkapıların karşısındaki, bayrak çekilmiş yüksek direkler, tanrının Pi-Ramses'teki varlığını ilan ediyordu.

Tanrı Tot, hükümdardan, her türlü fedakârlığı göstererek barışı korumasını istemişti. Tutkuların labirentinde, katliamları ve felaketleri önleyecek en iyi yolu bulmak Ramses'e düşüyordu. Bilgi tanrısı, Kral'ın yüreğini genişleterek, ona yeni bir irade bahsetmişti, ilahi ışığın simgesi güneş Râ'nın oğlu olan Ramses, artık gecenin güneşi Tot'un da oğluydu.

Ameni her zamankinden daha solgundu. Gözlerinin içinde derin bir keder vardı.

"Hiç olmazsa sen söyle gerçeği bana!"

"Aşa öldü Majeste."

Rarnses soğukkanlılığını kaybetmedi.

"Nasıl?"

"Konvoyu saldırıya uğramış. Cesetleri bir çoban bulmuş ve Kenan polisine haber vermiş. Hemen olay yerine giden polislerden biri Aşa'yı tanımış."

"Ceset resmen teşhis edildi mi?"

"Evet Majeste."

"Şimdi nerede?"

"Diplomatik konvoyun öteki üyeleriyle birlikte bir kalede."

106

CHRISTIAN JACQ

"Hayatta kalan yok mu?"

"Yok."

"Tanıklar?"

"Tanık da yok."

"Seramana hemen konvoyun saldırıya uğradığı yere gitsin, en küçük bir ipucunu bile toplasın, sonra Aşa ve arkadaşlarının naaş-larıyla birlikte dönsün. Onlar Mısır topraklarına gömülecek."

Seramana yanına aldığı birkaç paralı askerle bir an önce kaleye ulaşmak ve aynı hızla geri dönmek için çok sayıda at değiştirmek zorunda kaldı. Sardunyalı Seramana'nın, Pi-Ramses'e döner dönmez bir mumyalayıcıya teslim ettiği Aşa'nın naaşı, yıkanmış, par-fiimlenmiş ve Firavun'a gösterilmek üzere hazırlamıştı.

Ramses arkadaşını kollarının arasına aldı, sarayın bir odasındaki yatağın üzerine koydu.

Aşa'nın yüzünde sakin bir ifade vardı. Beyaz bir kefene sarılmış olan Mısır diplomasinin şefi sanki uyuyor gibiydi.

Ramses, yanında Ameni ile Setau olduğu halde cenazenin önünde duruyordu.

Gözleri ağlamaktan kıpkırmızı olmuş Setau:

"Kim öldürdü onu?" diye sordu.

Kral:

"Bunu öğreneceğiz," dedi. "Seramana'nın raporunu bekliyorum."

Ameni:

"Mezarı hazırlandı," dedi. "insanların onun hakkındaki yargısı hep olumlu oldu. Tanrılar onun yeniden doğmasını sağlayacaklar."

"Oğlum Khâ âyini yönetecek ve Aşa'nın yeniden doğması için gerekli eski duaları okuyacak. Aşa'nın bu dünyada kurmuş olduğu bağlar öteki dünyada da sürecek. Aşa'nın, ülkesine olan bağlılığı onu öteki dünyanın tehlikelerinden koruyacaktır."

Setau:

"Onun katilini kendi ellerimle öldüreceğim," dedi. "Bundan böyle bu düşünce asla kafamdan silinmeyecek."

Seramana, Kral'ın huzuruna geldi.

"Ne buldun?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

107

"Aşa sağ kürek kemiğine saplanan bir okla yaralanmış, ama yarası öldürücü değil. Onu öldüren silah bu."

Eski korsan hançeri Ramses'e verdi.

Ameni:

"Demir!" diye haykırdı. "Hatti İmparatoru'nun uğursuz hediyesi! Demek bize vermek istediği mesaj buymuş: Ramses'in en samimi dostu olan Mısır elçisinin bir suikasta kurban gideceği!"

Seramana, Ameni'yi o güne dek hiç bu kadar öfkeli görmemişti.

Setau kesin kaniya varmışçasına, buz gibi bir sesle:

"Demek ki katili tanıyoruz," dedi. "Hattuşil'in, kalesinin içinde saklanmaya çalışması nafile. O kaleye girip onun cesedini surların tepesinden aşağı atacağım."

Sardunyalı söze karıştı:

"Benim şüphelerim var," dedi.

"Yanılıyorsun, ben başaracağım."

"Senin  alma arzun konusunda hiçbir pthem yok Setau. Ben, katilin kimliği konusunda farklı düşünüyorum."

"Bu hançer Hitit yapımı değil mi?"

"Elbette yle, ama ben bağka bir ipucu daha buldum."

Seramana kırık bir tüy çıkarıp konuğmasını sürdürdü.

"Bu, Libyalı savağlara özgü bir ss."

Setau:

"Libyalıların Hititlerle müttefik olması imkânsız bir ėey!" diye itiraz etti.

Ameni:

"Kötülük güçleri birleğmeye karar verdikleri zaman," dedi, "hiçbir ėey olanaksız değildir. Her ėey açık: Hattuğil, g denemesini seçti. Kendisinden önce gelenler gibi o da, Mısır'ı yok etmekten bağka bir ėey düşünmüyor ve amacına ulağmak için cehennemin ėeytanlarıyla ittifak yapmaya hazır!"

Seramana:

"Dikkate alınması gereken bağka bir ėey daha var: Konvoy az sayıda adamdan oluğuyordu. Saldıranların sayısı da kırık, hadi bilemediniz en fazla elli kiğiydi. Bunlar düzenli bir ordudan çok, bir eğ-kiya etesi olmalı."

Ameni:

108

CHRISTIAN JACQ

"Bu sadece senin grğn," dedi.

"Hayır, gerçek bu. Araziyi incelediğiniz zaman, patikanın darlığı ve süvarilerin bıraktığı izler hiçbir tereddüde yer vermiyor. Saldırı sırasında, çevrede hiçbir Hitit savağ arabasının bulunmadığına eminim."

Setau:

"Bu neyi değiğtirir?" diye sordu. "Hattuğil bir komando birliğine, Ramses'e hediye olarak gönderilen demir hançerle Ağa'yı öldürmelerini emretti. Mademki Firavun kızıyla evlenmeyi reddediyordu, Hatti imparatoru da, Firavun'un en yakın arkadağını, barığ ve diyalog yanlısı birini öldürttü. Hiç kimse ulusların dğnce tarzını değiğtiremez. Hititler konuğma yeteneği olmayan barbarlar olarak kalacaklar."

Ameni ağırbağlı bir ifadeyle:

"Majeste," dedi, "ėiddetten nefret eder, savağtan tiksiniirim. Ama bu cinayetin failinin cezalandırılmadan bırakılması bağığlanamayacak bir adaletsizlik olur. Hatti'nin hakkından gelinmediği sürece Mısır yok olma tehlikesiyle karėı karėıya kalacak. Ağa bunu bize anlatmak için hayatım feda etti."

Ramses duygularım hiç açığa vurmadan dinledi.

"Başka ne var Seramana?"

"Hiçbir şey Majeste."

"Aşa ölmeden önce toprağın üzerine bir şey yazmamış mı?"

"Vakit bulamamış. Hançer darbesi öylesine şiddetli olmuş ki hemen ölmüş."

"Eşyaları?"

"Çalınmış."

"Giysileri?"

"Mumyalayıcı onları çıkardı."

"Getir onları bana."

"Ama... onları yok etmiş olabilir!"

"Getir bana onları, hem de derhal!"

Seramana hayatının en büyük korkusunu o an duydu. Kral neden kana bulanmış bir tunik ve paltoya bunca önem veriyordu?

Sardunyalı saraydan koşarak çıktı, atına atladı ve mumyalayıcı-ların kentin hemen dışında bulunan köyüne dörtnala gitti. Baş

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

109

mumyalayıcı, Aşa'nın naaşı, Firavun ile arkadaşının yeryüzündeki son karşılaşması için hazırlamıştı.

Sardunyalı:

"Aşa'nın giysilerini istiyorum," dedi.

Mumyalayıcı:

"Onlar bende değil artık," diye yanıtladı.

"Ne yaptın?"

"Şey... her zamanki gibi onları kuzey mahallesinin çamaşırcısına verdim."

"Nerede oturur bu adam?"

"Kanalın kenarındaki yolun sonunda bulunan evde."

Dev yapılı Sardunyalı olanca hızıyla yola koyuldu. Alçak duvarları aşmak, bahçelerin içinden geçmek ve yaları devirmek pahasına atını dar yollardan sürdü.

Sonuncu evin önüne geldiği zaman dizginlere asılarak, ter içinde kalan atını durdurdu, aşağı atladı ve evin panjuruna vurdu.

"Çamaşırcı!"

Kapıyı bir kadın açtı.

"Kanalda. Çalışıyor."

Atını olduğu yerde bırakan Seramana, çamaşırların yıkanması için yapılmış olan kanala kadar koştu. Sardunyalı, Aşa'nın tuniğini sabunlamaya başlayan adamı saçlarından yakaladı.

Aşa'nın paltosunun üzerinde kan lekeleri vardı. Tuniğinin üzerindeki lekelerden biri ise diğerlerinden çok farklıydı: bu Aşa'nın çizmiş olduğu bir işaretti.

Ramses:

"Bu bir hiyeroglif," dedi. "Ameni, ne okuyorsun?"

"Uzanmış iki el, avuç içleri toprağa dönük... Olumsuzluk işareti."

"Ben de senin gibi okuyorum... Bu, 'hayır' anlamına geliyor."

"Bir adın ya da bir cümlemin başlangıcı olmalı... Aşa ne demek istemiş olabilir?"

Setau, Ameni ve Seramana şaşırıp kalmışlardı. Ramses düşündü.

"Aşa'nın, ölmeden önce çok az vakti olmuştu. Bu nedenle bir

110

CHRISTIAN JACQ

tek hiyeroglif çizebildi. Şu sonucu çıkaracağımızı düşündü: 'Bu iğrenç suikastın faili Hattuşil'den başkası olamaz ve bunun karşılığında derhal savaş ilan etmek gerekir.' O zaman Aşa bizi bu yanlış yoldan çevirip, faciayı önlemek için son sözü söyledi: 'Hayır.' Hayır, gerçek suçlu Hattuşil değil."

19

Mısır diplomasi şefinin cenaze töreni çok görkemli oldu. Bir panter postu giymiş olan Khâ, akasya ağacından yapılmış yaldızlı bir lahit içinde yatan Aşa'nın dinsel törenini bizzat yaptı. Bu tören sayesinde ölünün gözleri, kulakları ve ağzı açılıyordu. Ramses, Aşa'nın ebedi istirahatgâhının kapısını kapatıp mühürledi.

Mezarlığa tam sükûnet hakim olunca Kral, dışarıya açık olan küçük tapınakta yalnız kaldı. Rahiplerin ölmüş arkadaşının Ka'sı için yapacakları ayinin ilkinin o gerçekleştirdi. Tapındaki sunağın üzerine bir lotus, birçok süsen çiçeği, bir taze ekmek ve bir kupa şarap koydu. Bundan sonra, ücreti saray tarafından ödenecek olan bir rahip, her gün tapınağa adaklar sunacak ve Aşa'nın mezarını bakımlı tutacaktı.

Musa'nın hayallerinin peşine takılıp gitmesi ve ardından Aşa'nın öbür dünyaya göç etmesi sonucunda, Ramses'in arkadaşlarının sayısı azalmıştı. Firavun, artık gölgelerin dolaşmaya başladığı böylesine uzun

bir iktidara sahip olmaktan bazen pişmanlık duyuyordu. Aşa da Seti, Tuya ve Nefertari gibi yeri doldurulmaz bir insandı. Duygularını açıklamayı pek sevmeyen Aşa, yaşamını büyük bir zarafetle tamamlamıştı. Birbirlerinin en gizli niyetlerini anlamak için bile uzun uzun konuşma ihtiyacını duymayan Ramses'le Aşa arasındaki son haberleşme de büyük bir sessizlik içinde gerçekleşmişti.

Nefertari ile Aşa barışı kurmuşlardı. Onların cesareti ve kararlılıkları olmasaydı Hatti sert tutumundan vazgeçmeyecekti. Aşa'yi öldüren kişi, yok edilemeyecek dostluk bağlarının ne demek olduğunu bilmiyordu. Aşa ölürken bile, yalanı yenecek enerjiyi bulmuştu.

Her insan üzüntüsünü gidermek için içkiye sarılabilir ya da mutlu anılara sığınabilirdi... Firavun'un dışında her insan...

Büyük Ramses'le başbaşa olmak, hem küçük oğlu hem de ordularının başkomutanı olduğu halde, Merenptah'ın kanını donduruyordu. Tıpkı insanın eylemlerini tartan tanrı Tot gibi, babasının da

112

CHRISTIAN JACQ

onu yargılayacağını bilen Merenptah soğukkanlılığını kaybetmemeye çalıştı.

"Baba, sana söylemek istediğim..."

"Gereksiz Merenptah. Aşa benim çocukluk arkadaşımdı, senin değil. Başsağlığı dilekleri benim acımı hafifletemez. Önemli olan, bedensel ölümün ötesinde isa'nın sürekliliğini sağlamaktır. Ordum savaşa hazır mı?"

"Evet Majeste."

"Bundan böyle en ufak bir ihmale yer yok. Dünya çok değişecek Merenptah; her an kendimizi savunmaya hazır olmamız gerekiyor. Sürekli tetikte ol."

"Bu sözlerinizden savaşın ilan edildiği anlamını çıkarabilir miyim?"

"Aşa bizi bir tuzağa düşmekten ve Hatti ile imzalanan barış anlaşmasını bozan taraf olmaktan kurtardı. Bununla birlikte barışı korumak yine de mümkün olmadı. Hattuşil yaralandığını sandığı onurunu korumak için Kenan Ülkesi'ni ele geçirmeye ve Delta'ya doğru geniş bir saldırıya geçmeye kendini zorunlu hissedecek."

Merenptah şaşırıldı.

"Onun bu saldırıyı yapmasına izin vermek doğru olur mu?"

"Böyle davranmamız, bizim düzenimizin bozulduğunu ve hareket kabiliyetimizin olmadığını sanmasına yol açacak. Nil'in kollarının arasına girmek ve kendi gücünü bölmek ihtiyatsızlığını gösterdiği anda karşı saldırıya geçeceğiz. Hititler bizim topraklarımızda manevra yapma olanağını bulamayacaklar."

Merenptah gergin görünüyordu.

"Bu planım hakkında ne düşünüyorsun oğlum?"

"Cüretkâr... bir plan."

"Yani 'tehlikeli' mi demek istiyorsun?"

"Firavun sensin, benim görevim sana itaat etmektir."

"Açık yürekli ol Merenptah."

"Sana güveniyorum baba. Bütün Mısırlılar gibi ben de sana güveniyorum."

"O zaman hazır ol."

Seramana korsanlık günlerinden kalma önsezisine güvenirdi. Aşa'nın ölümünün, imparator Hattuşil'in emirlerini yerine getiren

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

113

bir askeri birliğin saldırısının sonucu olduğuna inanmıyordu. Ve bu önsezi onu başka bir ize doğru götürüyordu: Rarnses'i zayıf düşürmek ve onu en değerli, hatta vazgeçilmez desteğinden yoksun bırakmak için göz kırpmadan adam öldürebilecek bir vahşi hayvanın izine.

işte bu nedenle Sardunyalı, bayan Tanit'in villasının yakınında bir yerde Urhi-Teşup'un evden çıkmasını bekliyordu.

Hititli öğle yemeğinden sonra villadan çıktı, beyaz lekeli yağız bir atla uzaklaştı. Çevresine bakıp, izlenip izlenmediğini kontrol etmeyi ihmal etmemişti.

Seramana kendini kapıdaki görevliye tanıttı.

"Bayan Tanit'i görmek istiyorum."

Fenikeli kadın onu, iki sütunlu çok lüks döşenmiş bir salonda karşıladı. Tavanın yakınına yerleştirilmiş dört pencere, salonu aydınlatıyor ve içerisini mükemmel bir şekilde havalandırıyordu.

Güzel Fenikeli zayıflamıştı.

"Resmî bir ziyaret mi bu Seramana?"

"Şimdilik dostça bir ziyaret. Daha sonrası sizin yanıtlarınıza bağlı bayan Tanit."

"Demek ki bir sorgulama söz konusu!"

"Hayır, bir hata sonucu yanlış yola sapan değerli bir bayanla bir görüşme diyebilirsiniz."

"Anlamadım."

"Bence çok iyi anladınız. Bu arada çok kötü bir olay yaşandı: Dışişleri Bakanı Aşa, Haiti'den dönerken öldürüldü."

"Öldürüldü mü?!..."

Tanit sapsarı kesildi. Seramana'dan kurtulmak için yardım çağırması yeterliydi. Evde saklanan dört Libyalı, Tanit'in imdat çağlığını duyar duymaz hemen çıkar, Seramana'nın hesabını görürlerdi. Ama Ramses'in özel muhafız kıtasının komutanını öldürmek bir soruşturmaya yol açar ve Tanit, adalet çarkının içinde ezilir giderdi. Hayır, soğukkanlılığım koruması gerekiyordu.

"Son iki ay zarfında, kocanız Urhi-Teşup'un neler yaptığını tüm ayrıntılarıyla bilmek istiyorum."

"Zamanının büyük bir kısmını bu evde geçirdi, çünkü birbirimizi çok seviyoruz. Çıktığı zaman da ya bir tavernaya gidiyor ya da kentte dolaşiyor. Birlikte o kadar mutluyuz ki!"

114

CHRISTIAN JACQ

"Pi-Ramses'ten ne zaman ayrıldı ve ne zaman geri döndü?"

"Evlendiğimizden bu yana, güzelliklerine hayran olduğu bu başkentten dışarı çıkmadı. Böylece yavaş yavaş geçmişini unutuyor. Birlikteliğimiz sayesinde, o da sizin ve benim gibi Firavun'un bir uyruğu oldu."

Seramana:

"Urhi-Teşup bir katildir," dedi. "Sizi tehdit ediyor ve korkutuyor. Şayet bana gerçeği söyleyecek olursanız, sizi koruma altına alırım. Adalet sizi Urhi-Teşup'un pençesinden kurtaracaktır."

Tanit bir an bahçeye kaçmayı aklından geçirdi. Ardından gelecek olan Serernana'ya dört Libyalının evde saklandığını söyler ve özgürlüğüne kavuşurdu... Ama bu durumda Urhi-Teşup'u da bir daha göremezdi! Oysa böylesine bir âşıktan vazgeçmek elinde değildi.

Urhi-Teşup'un başkentte bulunmadığı süre zarfında Tanit hasta düşmüştü; ona bir ilaç gibi ihtiyaç duyuyordu. Tanit, Urhi-Teşup sayesinde gerçek cinsel zevkin, bütün fedakârlıklara değen tükenmez bir zevkin doyasıya tadına varıyordu.

"Seramana, beni yargıç karşısına çıkarsanız bile, söylediklerimi değiştirmem."

"Urhi-Teşup sizin felaketinize neden olacak bayan Tanit."

Tanit, Sardunyah gelmeden birkaç dakika önce yaşadığı ateşli oynaşmaları düşünerek gülümsedi.

"Eğer anlamsız şikâyetlerinizi bitirdiyseniz, evimden çıkın."

"Sizi kurtarmak isterdim bayan Tanit."

"Ben tehlikede değilim."

"Karar verdiğiniz zaman bana haber verin."

Tanit muzip bir ifadeyle, yumuşak elini dev yapılı Sardunyah-nın bileğinin üzerine koydu.

"Siz yakışıklı bir adamsınız... Sizin adınıza üzgünüm, ama ben halimden memnunum."

Boynunda, pislikböceği biçiminde yapılmış lacivert taşından madalyonu, el ve ayak bilelerinde turkuaz bilezikleri, üzerinde kırmalı şahane elbisesiyle, pembe kapüşonlu mantosu ve başında uzun iki

tüylü tacı ile Büyük Kraliçe Güzel İset, arabayla Pi-Ramses sokaklarını ağır ağır dolaşıyordu. Araba sürücüsü iki sakın at seç-

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

115

misti. Atların sırtlarında rengârenk örtüler, başlarında mavi, kırmızı ve sarı renkli devekuşu tüylerinden sorguçlar vardı.

Manzara muhteşemdi. Kraliçe'nin geçeceği haberi çabuk duyulmuş, kalabalıklar onu seyretmek için caddelerin kenarlarına yığılmışlardı. Çocuklar atların önüne lotus yaprakları atıyor, alkışlar yeri göğü inletiyordu. Büyük Kraliçe'yi bu kadar yakından görmek mutluluğun habercisiydi. Savaş söylentileri çoktan unutulmuştu. Herkes Ramses'e hak veriyordu: sonuçları ne olursa olsun Ramses, Güzel İset'i boşamamalıydı.

Aristokrat bir ortamda yetişen Güzel İset için, değişik tabakalardan ve kültürlerden gelen halkla bir arada olmak keyifli bir deneyimdi. Pi-Ramses'in bütün sakinleri ona bağlılıklarını gösteriyorlardı.

Araba sürücüsünün itirazlarına rağmen, İset çok sıcak karşılandığı halk mahallelerini gezmek istedi. Sevilmek ne kadar güzeldi!

Güzel İset saraya döner dönmez, sarhoş gibi yatağına uzandı. Geleceği güven ve umut dolu bir halkın güvenini kazanmaktan daha heyecan verici ne olabilirdi? Kozasından çıkan Güzel İset, kraliçesi olduğu ülkeyi yeni keşfediyordu.

Ramses, eyalet başkanlarını davet ettiği akşam yemeği sırasında, onlara savaşın kaçınılmaz olduğunu anlattı. Bütün davetliler Güzel İset'in ıslıl ıslıl bir kraliçe okluğunu fark etmişti. Nefertari gibi olmasına imkân yoktu belki, ama görevine layıktı ve yaşlı saray erkânının saygısını kazanmıştı.

Güzel İset herkese teskin edici sözlerle hitap etti. Mısır'ın Hat-ti'den korkması için hiçbir nedeni olmadığını ve Ramses'in sayesinde her türlü zorluğun üstesinden gelineceğini söyledi. Eyalet başkanları Kraliçe'nin kendine olan güveninden etkilenmişlerdi.

Ramses ile İset başbaşa kaldıkları zaman, başkente hâkim olan terasa çıktılar. Ramses onu sevgiyle kollarının arasına aldı.

"Kraliçelik makamını tam anlamıyla doldurdun İset."

"Benimle gurur duyuyor musun?"

"Seni Büyük Kraliçe olarak seçtim ve yanılmadım."

"Hatti ile görüşmeler kesin olarak sona erdi mi?"

"Savaşa hazırız."

Güzel İset başım Ramses'in omzuna dayadı.

"Ne olursa olsun sen galip geleceksin."

Khâ endişesini gizlemedi.

"Savaş mı... Peki ama neden?"

Ramses:

"Mısır'ı kurtarmak ve senin, Tot'un bilgi kitabını bulmana olanak sağlamak için," diye karşılık verdi.

"Haiti'yle anlaşmak gerçekten olanaksız mı?"

"Hitit birlikleri bizim egemenliğimiz altındaki prensliklere doğru yaklaşıyorlar. Planımızı uygulama zamanı geldi. Ben Merenptah'la birlikte yola çıkıyorum ve krallığın yönetimini sana emanet ediyorum."

"Baba! Kısa bir süre için bile olsa, senin yerini alacak niteliklere sahip değilim."

"Yanılıyorsun Khâ. Amenî'nin de yardımıyla sana emanet ettiğim görevi yapacaksın."

"Ya... bir hata yaparsam?"

"Halkın mutluluğunu sağlamaya çalıştığın sürece hata yapmazsın."

Ramses arabasına bindi. Kendi kullandığı arabasının arkasından kuzey-doğu sınırı ile Delta'nın birçok stratejik bölgesine yerleştirmeyi öngördüğü alaylar geliyordu. Onların arkasında da Me-renptah ile dört kolordunun generalleri yer alıyordu.

Kral hareket işaretini vermek üzereyken bir atlı olanca hızıyla kışlanın avlusuna girdi.

Seramana atından atladı ve Ramses'in arabasına doğru koştu.

"Majeste, sizinle konuşmalıyım!"

Firavun, Seramana'ya sarayın güvenliğini sağlama görevini vermişti. Hititleri boğazlamaktan büyük bir zevk alacak Sardunyalı'nın bu karardan ötürü düş kırıklığına uğradığının farkındaydı. Ama, Khâ ile Güzel İset'e göz kulak olması için başka kimi seçebilirdi?

"Kararımdan dönmeyeceğim Seramana. Pi-Ramses'te kal."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

"Söz konusu olan ben değilim Majeste. Benimle gelin, yalvarırım!"

Sardunyalı allak bullak olmuşa benziyordu.

"Ne oldu?"

"Gelin Majeste, gelin..."

Ramses, Merenptah'ı yanına çağırıldı ve hareket geçme saatinin gecikeceğini generallere duyurmasını söyledi.

Firavın'un arabası, saray yoluna sapan Seramana'nın atını izledi.

Oda hizmetçisi, çamaşırcı kız ve hizmetçiler koridorlarda çö-melmiş ağlıyorlardı.

Seramana, Güzel İset'in odasının önünde durdu. Sardunyalımn bakışlarında şaşkınlık ve çaresizlik vardı.

Ramses içeri girdi.

öğle güneşinin aydınlattığı odayı, baş döndürücü bir zambak kokusu kaplamıştı. Güzel İset'in üzerinde gösterişli beyaz bir elbise, başında turkuaz renli bir taç vardı. Yatağa boylu boyunca uzanmış, kollarını iki yanına uzatmıştı. Gözleri açıktı.

Çınar ağacından yapılmış gece masasının üzerinde antilop derisinden bir tunik vardı. Bu, Güzel İset'in laboratuvarından gizlice aldığı, Setau'nun tuniğiydi.

"İset..."

Ramses'in ilk aşkı, oğulları Khâ ile Merenptah'ın annesi, uğruna Hititlere savaş açmayı göze aldığı eşi Büyük Kraliçe... Güzel İset şimdi öteki dünyayı seyreliyordu.

Seramana:

"Kraliçe, savaşı önlemek için ölümü seçti," dedi. "Setau'nun tuniğini kullanarak kendini zehirledi ve böylece barışın önünde bir engel olmaktan kurtuldu."

"Saçmalıyorsun Seramana!"

Ameni araya girdi.

"Kraliçe bir mesaj bırakmış. Onu okuyunca, Seramana'dan size haber vermesini ben istedim."

Ramses geleneklere uydu ve ölünün gözlerini kapamadı. İset'in öteki dünyayı dürüst bir bakış ve açık bir yüzle karşılaması gerekiyordu.

118

CHRISTIAN JACQ

Güzel İset, Kraliçeler Vadisi'nde, Nefertari'ninkinden daha sade bir mezara konuldu. Ramses, mumyanın yeniden doğma ayinini bizzat yaptı. Kraliçe'nin anısını yaşatmak için görevlendirilmiş rahip ve rahibe bundan böyle sürekli olarak onun Ka'sı için dua edeceklerdi. Ramses, on yedi yaşındayken Memfis'teki villasının bahçesine diktiği çınarın bir daimi Büyük Kraliçe'nin lahдинin üzerine koymuştu. Bu gençlik anısı İset'in ruhunu yeşertecekti.

Tören sona erer ermez Ameni ile Setau, Ramses'le görüşmek istediler. Onlara yanıt vermeyen Kral bir tepeye doğru çıkmaya başladı. Setau onun peşinden gitti. Ameni de, zayıf bünyesine yüklenmeyi göze alarak onları izledi.

Kumlu, çakıllı yamaç, ciğerleri yakan hızlı yürüyüş temposu... Ameni yol boyunca söylendi durdu, ama sonunda tepeye ulaşmayı başardı. Kral buradan, Kraliçeler Vadisi'ni, Nefertari ile Güzel İset' in ebedi istirahatgâhlarını seyrediyordu.

Setau, önünde uzanan görkemli manzarayı sessizce izledi. Nefes nefese kalmış olan Ameni bir taşın üzerine oturdu, elinin tersiyle alnındaki terleri sildi.

Ameni, Kral'ın düşüncelerini dağıtmayı göze alarak:

"Majeste," dedi, "alınması gereken acil kararlar var."

"Tanrıların sevgilisi bu ülkeyi seyretmekten daha acil bir şey olamaz. Tanrılar konuştu ve onların sesiyle gök, dağlar, su ve toprak oluştu. Set'in kırmızı toprağında mezarlar kazdık ve bu mezarlarda, dünyayı çevreleyen ilk okyanusla yıkanan yeniden doğma odaları yaptık. Bizim dualarımız yaratılışın ilk sabahının enerjisini koruyor ve ülkemiz her gün yeniden doğuyor. Bunun dışında hiçbir şeyin önemi yok."

"Yeniden doğmak için önce hayatta kalmayı başarmak gerekir! Firavun insanları unutacak olursa, tanrılar da bir daha görünmemek üzere karanlıklara çekileceklerdir."

Setau, Ameni'nin eleştiren ses tonuna, Ramses'ten sert bir yanıtın gelmesini bekliyordu. Ama Kral, ekili tarlalarla çöl arasındaki, gündelik hayata ait olanla, ölümsüz olanı birbirinden ayıran sınırı simgeleyen o belirgin çizgiye bakmakla yetindi.

"Kafanda hangi tilkiler dolaşıyor Ameni?"

"Güzel İset'in ölümünü haber vermek için Hatti imparatoru'na

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

119

mektup yazdım. Yas dönemi süresince savaş ilan etmek söz konusu olamaz."

Setau:

"Hiç kimse İset'i kurtaramazdı," dedi. "Karışımı kesin ölüm demek olan zehirli maddelerden çok miktarda almış. O lanet tuniği yaktım Rarnses."

"Bu konuda senin sorumlu olabileceğini aklımın ucundan bile geçirmedi. İset, Mısır'ın çıkarlarını koruduğunu düşünüyordu."

Arneni ayağa kalktı.

"Bu konuda haklıydı Majeste," dedi.

Öfkelenen Kral Ameni'ye doğru döndü.

"Nasıl oluyor da böyle konuşmaya cesaret ediyorsun Ameni?"

"Senin öfkenden korkarım, ama düşündüklerimi sana söylemek zorundayım: İset barışı kurtarmak için bu dünyayı terk etti."

"Sen ne diyorsun Setau?"

Ameni gibi Setau da Ramses'in ateş fışkıran bakışlarından etkilenmişti, ama dürüst olmak zorundaydı.

"Şayet Güzel İset'in mesajını anlamamakta direnirsen onu ikinci kez öldürmüş olacaksın. Öyle davran ki onun yaptığı fedakârlık boşa gitmesin."

"Peki ne yapmam gerekiyor?"

Ameni gayet ciddi bir ifadeyle:

"Hitit prensesiyle evlen," dedi.

Setau:

"Artık bunu engelleyecek hiçbir şey kalmadı," dedi,

Ramses yumruklarını sıktı.

"Kalbiniz granitten daha mı katı? İset lahdine daha yeni konulmuşken ne cüretle bana evlenmekten bahsediyorsunuz?"

Setau:

"Sen, karısının ölümüne ağlayan bir eş değil, barışı korumak ve halkım kurtarmakla yükümlü Mısır Firavunu'sun. Mısır halkı, senin duygularını, sevincini ya da kederini umursamaz; onların arzu ettiği şey, iyi yönetilmek ve doğru yola yönlendirilmeğdir."

"Firavun, Hititli biriyle evlenip onu Büyük Kraliçe yapacak... Korkunç bir şey değil mi bu?"

Ameni:

"Aksine," dedi. "iki ülke arasındaki yakınlaşmayı sağlamlaştı-

120

CHRISTIAN)ACQ

manın bundan daha görkemli bir yolu olabilir mi? Şayet evlenmeye razı olursan, savaşın hayaleti uzun yıllar boyunca ortalarda görün-meyecek. Baban Seti ile annen Tuya'nın, yıldızların arasında kutlayacakları bayramı düşünebiliyor musun? Sürekli bir barış için hayatını veren Aşa'nın anısını ayrıca hatırlatmama gerekiyok sanırım."

"Sen korkunç bir müzakereci oldun Ameni."

"Sağlıksız bir bünyeye ve sıradan bir zekâyâ sahip bir kâtipten başka bir şey değilim. Ama, tki Ülke'nin efendisinin sandaletlerini taşıma onuruna eriştim ve bu sandaletlerin yeniden kana bulanmasını istemiyorum."

Setau:

"Yasa, ülkeyi Büyük Kraliçe ile birlikte yönetmeni zorunlu kılıyor," dedi. "Bu yabancı kadını kendine eş seçerek savaşların en güzelini kazanmış olacaksın."

"Bu kadından şimdiden nefret ediyorum!"

"Senin hayatın sana ait değil Ramses; Mısır senden bu fedakârlığı istiyor."

"Ve dostlarım, siz de benden bunu istiyorsunuz!"

Ameni ile Setau olumlu anlamda başlarını salladılar.

"Beni yalnız bırakın, düşünmem gerekiyor."

Ramses geceyi tepenin doruğunda geçirdi. Doğan güneşin ışıklarıyla ruhunu doyurup Kraliçeler Vadisi'ne indi. Burada bir süre oyalandıktan sonra ona eşlik eden askerlerin yanına gitti. Tek kelime konuşmadan arabasına binen Ramses, Ramesseum'daki milyonlarca yılın tapmağına kadar hızla gitti. Orada sabah ayinini yaptıktan ve Nefertari'nin küçük tapınağında bir süre düşünceye daldıktan sonra sarayına çekildi. Yıkandı, süt içti, incir ve taze ekmek yedi.

Hükümdar, uzun süre uyumuşçasına dinlenmiş görünen bir yüzle Ameni'nin bürosuna girdi. Kâtip resmî mektupları yazmakla meşguldü.

"Üstün kaliteli bir papirüs seç ve Hatti İmparatoru kardeşime yaz."

"Peki... Mektubun konusu ne olacak?"

"Kızını Büyük Kraliçe olarak almaya karar verdiğimi bildir."

21

Urhi-Teşup, vaha şarabının üçüncü kupasını da bir dikişte bitirdi, içinde bol miktarda kokulu ot ve reçine olan bu şurubumsu içki, ayrıca mumyalayıcılar tarafından iç organların korunmasında kullanıldığı gibi, doktorlar için de bir antiseptik görevi yapıyordu.

Raya:

"Çok içiyorsunuz," dedi.

"Mısır'ın zevklerinden yararlanmasını bilmek gerekir... Bu şarap harika bir şey! Seni kimsenin izlemediğine emin misin?"

"Merak etmeyin."

Suriyeli tüccar, Fenikeli güzelin evine hiç fark ettirmeden girmek için gece yarısını beklemiş, kuşku her hangi biriyle karşılaşmamıştı.

"Bu beklenmedik ziyaretin sebebi ne?"

"Önemli haberler var efendim, çok önemli."

"Nihayet savaş başladı mı?"

"Hayır efendim, hayır... Mısır'la Hatti arasında savaş olmayacak."

Urhi-Teşup elindeki kupayı ileri doğru fırlattı ve Suriyelinin tuniğinin yakasına yapıştı.

"Sen ne diyorsun? Benim hazırladığım tuzak mükemmeldi!"

"Güzel İset öldü ve Ramses, imparator Hattuşil'in kızıyla evlenmeye hazırlanıyor."

Urhi-Teşup müttefikinin yakasını bıraktı.

"Bir Hititli kız Mısır kraliçesi olacak ha... Akıl almaz bir şey! Yanılıyor olmalısın Raya!"

"Hayır efendim. Haber resmî kanallardan verildi. Aşa'yı bir hiç uğruna öldürdünüz."

"Bu casustan zaten kurtulmamız gerekiyordu. Artık rahatça hareket edebiliriz. Ramses'in hiçbir danışmanı Aşa'nın zekâsına sahip değil."

122

CHRISTIAN JACQ

"Biz kaybettik efendim. Bu, barış demektir... Hiç kimsenin yıkamayacağı bir barış."

"Budala! Firavun'un Büyük Kraliçesi olacak kadını tanıyor musun? Bir Hititli o Raya, gerçek bir Hititli; gururlu, kurnaz ve boyun eğmeyen bir Hititli!"

"Ama o, düşmanın Hattuşil'in kızı."

"Ne olursa olsun, her şeyden önce bir Hititli! O, Firavun da dahil hiçbir Mısırlıya boyun eğmeyecektir! İşte bu bizim şansımız."

Raya iç geçirdi. Vaha şarabı Hitit ordusunun eski başkomutanının başına vurmuştu. Bütün umudunu kaybettiği için kendini boş hayallere kaptırmıştı.

Raya, Urhi-Teşup'a:

"Mısır'ı terk etmenizi öneririm," dedi.

"Bir de bu Hitit prensesinin bizden yana olduğunu farz et Raya. O zaman sarayın tam kalbinde bir müttefikimiz var demektir."

"Bu bir hayal efendim."

"Hayır, kaderin bize gönderdiği bir işaret bu. Amaçlarım doğrultusunda kullanabileceğim bir işaret!"

"Hayal kırıklığına uğrayacaksınız."

Urhi-Teşup dördüncü kupa şarabı da içti.

"Bir ayrıntıyı atladık Raya, ama harekete geçmek için hâlâ zamanımız var. Libyalıları kullanacaksın."

Bir perde kımıldadı. Suriyeli tüccar işaretparmağıyla kuşkulu yeri Urhi-Teşup'a gösterdi.

Urhi-Teşup, bir kedi gibi sessizce yanına gittiği perdeyi hızla açtı ve orada öylece tir tir titreyerek duran Tanit'i kendisine doğru çekti.

"Bizi mi dinliyordun?"

"Hayır, hayır, seni almaya geliyordum..."

"Senden saklayacak bir sırrımız yok sevgilim. Bize ihanet etmeyecek olduktan sonra."

"Bana güvenebilirsin!"

"Git yat, az sonra ben de gelirim."

Tanit'in aşk dolu bakışları Hititliye hareketli bir gece vaat ediyordu. Urhi-Teşup birkaç kısa cümleyle Raya'ya emirlerini verdi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

123

Pi-Ramses'teki en büyük silah imalathanesinde kılıç, mızrak ve kalkan yapımı sürüyordu. Ramses, Hitit prensesiyle evleninceye kadar bu savaş hazırlıkları devam edecekti.

Demirci imalathanesinin bitişiğindeki bir atölyede, Hititlerden ele geçirilmiş silahlar saklanıyordu. Mısırlı zanaatkarlar büyük bir dikkatle inceledikleri bu Hitit silahlarının imalat sırlarını bulmaya çalışıyorlardı. Bunların arasında, yaratıcı bir zekâya sahip genç bir metalürji uzmanı da vardı. Genç adam, saraydan kendisine emanet edilen bir Hitit hançeriyle ilgileniyordu.

Yapımında kullanılan madenin kalitesi, keskin kısmının genişliği ve hafifliği, sapının kullanım rahatlığı... Bu, her yönüyle dikkat çekici bir silahtı.

Bu hançerin aynısını yapabilmek hiç kolay değildi. Sonuca varmak için, birçok başarısız denemeyi göze almak gerekecekti. İşin zorluğu karşısında başarma arzusu daha da kamçılanan genç teknisyen, hançeri elinde tarttı.

Bir er:

"Sizi görmek isteyen biri var," dedi.

Ziyaretçi, kaba yüz hatları olan bir paralı askerdi.

"Ne istiyorsun?"

"Saraydan demir hançeri geri istiyorlar."

"Elinde yazılı emir var mı?"

"Elbette."

"Göster."

Paralı asker, beline asılı olan deri çantadan bir tahta tablet çıkardı ve teknisyene uzattı.

"Ama... bu tabletteki yazılar hiyeroglif değil!"

Raya tarafından gönderilen Libyalı, teknisyenin şakağına şiddetli bir yumruk vurarak onu yere yıktı. Yere düşen hançeri ve tableti alan Libyalı koşarak atölyeden çıktı.

Seramana, yaptığı soruşturmanın sonucunda teknisyenin, hançeri çalanla suç ortağı olmadığı kanısına vardı. Hırsız ise, menfaat sağlamaktan başka bir şey düşünmeyen bir paralı asker olmalıydı. Mısır ordusunda bunlardan bir sürü vardı.

Sardunyalı, Ameni'ye:

124

CHR1STIAN JACQ

"Urhi-Teşup'tan para alan bir serseri," dedi.

Kâtip yazmayı sürdürdü.

"Elinde bir kanıt var mı?"

"Benim içgüdüm bana yeter."

"Urhi-Teşup'u suçlama konusundaki bu inatçılığının bir işe yaramadığını anlamıyor musun? Urhi-Teşup hem büyük bir servete, hem de zevkin en âlâsına sahip. Hattuşil'in hançerini neden çaldırsın?"

"Ramses'e zarar vermek için bir plan hazırladı da ondan."

"Kısa dönemde Hititlerle savaşa girme olasılığı hiç yok. Şu anda en önemli şey, Aşa'nın öldürülmesiyle ilgili soruşturman. Bu konuda ilerleme kaydettin mi?"

"Henüz değil."

"Ramses, katilin kimliğinin tespit edilmesini istiyor."

"Aşa'nın öldürülmesi ve hançerin çalınması... Bu iki olay birbirine bağlı. Şayet benim başıma bir felaket gelecek olursa, Urhi-Teşup'un izini bırakmayın."

"Senin başına felaket gelirse mi... Sen neler düşünüyorsun?"

"Soruşturmayı ilerletmek için Libyalıların içine sızmak zorundayım. Tehlike çok ciddi boyutlarda. Gerçeğe yaklaşırsam, beni ortadan kaldırmaya çalışacaklardır."

"Sen Ramses'in özel muhafız kıtasının komutanısın! Hiç kimse sana saldırmaya cesaret edemez."

"Bu adamlar, Firavun'un Dışişleri Bakanı ve çocukluk arkadaşı olan Aşa'yı hiç duraksamadan öldürdüler."

"Daha az tehlikeli başka bir yöntem yok mu?"

"Korkarım ki yok Ameni."

Libya çölünün ortasında, bütün vahalardan uzakta bulunan Malfi'nin çadırı, sadık adamları tarafından çok sıkı bir şekilde korunuyordu. Kabile reisi süt içiyor, hurma yiyordu. Malfi, şaraba da biraya da dokunmaz, insanın aklını karıştıran bu içkilerin, şeytan icadı olduğunu düşünürdü.

Malfi'nin özel muhafız birliği, kendi köyünün adamlarından oluşmuştu. Malfi olmasa bu adamlar fakir birer köylü olarak kalacaklardı. Şimdi ise karınlarını doyurabiliyor, doğru dürüst giyine-

biliyor, mızrak, kılıç, yay ve sapan gibi birçok silaha sahip olabiliyor ve hoşlarına giden kadınları seçebiliyorlardı. Bu adamlar, çöl cininin insan biçimine girmiş hali olarak kabul ettikleri Malfi'ye âdeta tapıyorlardı. Bacakları panter kadar hızlı, parmakları bıçak gibi keskin olan Malfi, kafasının arkasında da gözleri varmışçasına her şeyi görmüyor muydu?

Malfi'ye su getiren görevli:

"Efendim, askerler arasında dövüş çıktı," dedi.

Malfi yavaşça oturduğu yerden kalktı. Köşeli bir yüzü, yarısı, başındaki beyaz sarığın altında kalan geniş bir alnı vardı. Çadırından çıktı.

Eğitim kampında, öğle sığağında kılıçlarla ya da çıplak elle dövüş talimleri yapan elli kadar savaşçı vardı. Malfi, çölün ve sıcaklığın insanı zorlayan aşırı koşullarından memnundu. Ancak gerçek bir savaşçı ruhuna sahip olanlar, bu zorlu denemelerden galip çıkıyorlardı.

Libyalıların kurduğu ordunun, Ramses'in kuvvetlerini ezebil-mesi için, bu denemelerden geçmesi kaçınılmazdı. Malfi, geçmişte firavunlar tarafından aşağılanan Libyalı kabile reislerini düşünüyordu, iki taraf arasındaki düşmanlık yüzyıllardan beri sürüyordu. Bu süre içinde Mısırlılar, cesur fakat örgütlenmemiş çöl kabilelerini hep bozguna uğratmışlardı.

Malfi'nin ağabeyi Ofir, Mısır'a karşı Hititlerle ortak çalışan bir casus şebekesi kurmuştu. Elinde kesin sonuç vereceğine inandığı bir silah vardı: Kara büyü. Ama başarısız olmuş ve bunu hayatıyla ödemişti. Malfi, ağabeyinin öcünü almaya yemin etmişti. Er ya da geç tartışmasız efendisi olacağı Libyalı kabileleri yavaş yavaş bir araya getiriyordu.

Hititli Urhi-Teşup'la karşılaşması, ona başarıya ulaşması için fazladan bir şans veriyordu. Böylesine değerli bir müttefikle birlikte, zafer artık bir hayal olmaktan çıkmıştı. Malfi, Libyalıların yüzyıllardır süren utanç ve yoksulluk dönemine bir son verecekti.

Az rastlanır bir saldırganlığa sahip güçlü bir savaşçı, eğitim yaptığını unutup, kendinden daha iri olan mızraklı iki hasmını yum-ruklarıyla yere yıkmıştı. Malfi ona doğru giderken, savaşçı, yendiklerinden birinin kafasının üzerine ayağıyla basmış, etrafa caka satıyordu.

Malfi, tuniğinin içine saldadığı hançerini çıkardı, ona arkası dönük olarak duran savaşçının ensesine sapladı.

Bunun üzerine kavga durdu. Yüzler Malfi'ye doğru döndü.

Malfi:

"Kontrolünüzü kaybetmeden taliminize devam edin," dedi, "ve düşmanın en beklenmedik yerden çıkabileceğini unutmayın."

Pi-Ramses'in toplantı salonunu görünce hayran kalmamak olanaksızdı. Firavun tarafından Maât yasasına boyun eğdirilen düşmanların resimleriyle süslü anıtsal merdiven, burayı çıkmaya alışık saray erkânı arasında bile her seferinde derin bir heyecana neden oluyordu. Ramses'in taç giyme töreni sırasında ona verilen adlar, giriş kapısının çevresinde yer alan beyaz zeminli kartuşlara mavi renkle yazılmıştı. Bu kartuşların oval biçimi İki Ülke'nin efendisinin hükmettiği evrenin döngüsünü simgeliyordu.

Bütün saray erkânının hazır bulunduğu toplantılar her zaman yapılmazdı. Ramses yüksek idare kademesine başvurduğuna göre, Mısır'ın geleceğini ilgilendiren önemli bir olay söz konusuydu.

Davetliler arasında sıkıntı hâkimdi. Söylentilere inanılacak olursa, Hitit İmparatoru'nun öfkesi yatışmamıştı. Ramses, Hitit İmparatoru'nun kızım alması için yaptığı teklifi ilk başta reddederek hakaret etmemiş miydi? Firavun'un bu işe sonradan rıza göstermesi bu hakareti silmiş değildi.

Büyük salonun tabanı vernikli rengârenk çinilerle döşenmişti. Çinilerin üzerinde havuzlar, çiçekli bahçeler, mavi-yeşil renkli göletlerde yüzen ördekler ve beyaz lotusların arasında süzülerek yüzen balıklar görülmüyordu. Ayinciler, kâtipler, bakanlar, eyalet başkanları, günlük adak sorumluları, sırların koruyucuları ve saygıdeğer hanımlar, soluk yeşil, koyu kırmızı, açık mavi, altın sarısı ve kirli beyaz renklerin kullanıldığı duvar resimlerini hayranlıkla seyrettiler. Bakışlar, çavuşkuşlarının, sinekkuşların, kırlangıçların, baştankaraların, bülbüllerin ve yalıçapkınların çığınca oynadığı sahnelerden yukarı doğru kaldırıldığında, gelincik, haşhaş, lotus, papatya ve mavi kantaronların oluşturduğu çiçek motiflerinin güzelliği bütün ihtişamıyla ortaya çıkıyordu.

Ramses, altın tahtına giden merdivenleri çıktığı sırada salonda derin bir sessizlik oldu, Merdivenin son basamağı, karanlıkların

128

CHRISTIAN JACQ

içinden gelen ve Maât'ın ahengini durmadan bozmaya çalışan düşmanı ağzının içine almış bir aslanın resmi ile süslenmişti.

Aşağı-Mısır'ı simgeleyen kırmızı tacı ve onun içine de Yukarı Mısır'ı simgeleyen beyaz tacı giymiş olan Ramses böylece başının üzerinde sihir yüklü 'İki Gücü' taşıyordu. Alnında, ağzından fışkıran ateşle karanlıkları dağıtan, altından bir dişi yılan figürü vardı. Kral sağ elinde, bir çobanın değneğini andıran büyülü krallık asasını tutuyordu. Tıpkı sağa sola dağılmış hayvanlarını bir araya toplayan çoban gibi, Firavun da darmadağın olan enerjileri birleştirmek zorundaydı. Ramses'in altın önlüğünden ışık fışkırmış gibiydi. Hükümdarın bakışları birkaç saniye için duvardaki bir resme takıldı. Gülhatmilerle dolu bir arka plan önünde dua eden genç kadının yüzü, güzelliğiyle Büyük Ramses'in hükümdarlığını ölüm ötesinden aydınlatan Nefertari'yi anımsatmıyor muydu?

Firavun'un geçmişini düşünerek harcayacak vakti yoktu. Devlet gemisi ilerliyordu ve Ramses'in elleri her an dümenin üzerinde olmak zorundaydı.

"Sizi buraya toplamamın nedeni, sizin aracılığınızla, bütün ülkenin bazı önemli konularda doğru bilgilendirilmesidir. Ortalığı çığınca dedikodular sarmış. Benim size açıklayacağım gerçeği çevrenize yaymanızı istiyorum."

Ameni, sanki ikinci derece bir memurmuş gibi, öteki kâtiplerle birlikte son sırada oturuyordu. Arkada oturanları izleyerek, toplantıda hazır bulunanların tepkilerini daha doğru algılayabileceğini düşünmüştü. Seramana ise, tam tersine birinci sırayı gözetlemeyi tercih etmişti. En ufak bir düşmanca davranışta hemen müdahale edecekti. Setau'ya gelince, hiyerarşideki yerine uygun olarak Nubye genel valisinin solunda, diğer saygın kişilerle birlikte oturuyordu. Bunlardan çoğu, göğüslerini olduğu gibi gösteren askılı bir elbise giymiş olan Lotus'tan gözlerini ayıramıyordu.

Aşağı-Mısır'daki Taht Naibi eyaletinin başkanı ilerledi, hükümdarın önünde eğildi.

"Söz alabilir miyim Majeste?"

"Seni dinliyoruz."

"Dışişleri Bakanı Aşa'nın, Hattuş'ın tahtı tuttuğu ve Mitillerle imzalanan barış antlaşmasının bozulduğu doğru mu?"

"Arkadaşım Aşa, Pi-Ramses'e dönerken yolda öldürüldü. O ar-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

129

tık Mısır topraklarındaki sonsuz istirahatgâhında dinleniyor. Soruşturma sürüyor; katiller belirlenecek ve cezalandırılacak. Hatti ile yapılan barış, büyük bölümüyle Aşa'nın eseridir ve biz de onu sürdürüyoruz. Karşılıklı saldırmazlık paktı hâlâ yürürlükte ve daha uzun süre öyle kalacak."

"Majeste... Kimin Büyük Kraliçe olacağını öğrenebilir miyiz?"

"Hatti imparatoru HattuşıPin kızı."

Topluluğun arasında yer yer mırıltılar duyuldu. Bir general söz istedi.

"Bu seçim, çünkü düşmanımıza verilmiş bir taviz olmaz mı Majeste?"

"Güzel îset hayattayken HattuşıPin teklifini reddettim. Bugün ise bu evlilik, Mısır halkının istediği barışı sağlamlaştırmanın tek yolu."

"Bir Hitit ordusunun topraklarımızda bulunmasını hoş görmeniz mi gerekecek?"

"Hayır general, topraklarımızda ordu değil, sadece bir kadın bulunacak."

"İhtiyatsızlığımı hoş görün Majeste, ama iki Ülke'nin tahtına Hititli bir kadının oturması, Anadolu savaşçılarıyla çarpışmış bunca insanı kızdırmaz mı? Oğlunuz Merenptah sayesinde birliklerimiz savaşa hazır hale getirildi ve iyice teçhiz edildi. Hititlerle savaşmaktan korkmak için ne sebep var? Onların tahammül edilmez isteklerine razı olmaktansa onlara karşı koymak daha iyi."

Generalin bu kadar ileri gitmesi görevine son verilmesine neden olabilirdi.

Ramses:

"Bu söylenenler boş sözler değil," dedi, "ama olaya bakış açısı tek yanlı. Şayet Mısır savaşı başlatacak olursa, barış antlaşmasını bozmuş ve verdiği söze ihanet etmiş olacak. Bir firavunun böyle bir davranış içinde olması düşünülebilir mi?"

General sessizce geri çekildi ve hükümdarın öne sürdüğü kanıtlarla ikna olan saray erkânının arasına karıştı.

Kanallar gözetmeni söz istedi.

"Ya Hatti imparatoru verdiği sözden dönecek olur ve kızını Mısır'a göndermekten vazgeçerse? Bu davranışını affedilmez bir hareket olarak kabul eder misiniz Majeste?"

130

CHRISTIAN JACQ

Üzerinde panter derisinden bir giysi bulunan Memfis başrahibi Khâ ilerledi.

"Firavun benim yanıt vermeme müsaade ederler mi?"

Ramses kabul etti.

KraPın büyük oğlu:

"Benim görüşüme göre," dedi, "politika ve diplomasi, böylesine önemli bir konuda doğru karara varmak için yeterli değildir. Verilen söze, Maât yasasına saygı bunların hepsinden önde gelir. Ancak unutulmaması gereken bir şey daha var. Atalarımızın bize öğrettiği gibi, devletin büyüğü yasalarını da hayata geçirmeliyiz. Büyük Ramses, hükümdarlığının otuzuncu yılında ilk yeniden doğma törenini yaptı. Bundan böyle, ülkeyi yönetebilmesi için gereksinme duyduğu gizli güçleri hükümdarımıza daha sık aktarmamız gerekecek. Bu nedenle, bu otuz üçüncü hükümdarlık yılında en acil olarak yapılması gereken şey, yeniden doğma törenlerinin ikincisini hazırlamak olacaktır. Bu törenden sonra ufuk aydınlanacak ve sorularınızın yanıtları kendiliğinden gelecek."

Altın ve Gümüş Evi'nin yöneticisi karşı çıktı:

"Bu, hazırlanması uzun süre gerektiren pahalı bir törendir. Bunu sonraya ertelemek daha uygun olmaz mı?"

Başrahip karşılık olarak:

"İmkânsız," dedi. "Metinlerin incelenmesi ve müneccimlerin hesapları bizi aynı sonuca ulaştırıyor: Büyük Ramses'in ikinci, yeniden doğma töreninin iki aydan önce yapılması gerekiyor. Tanrıları ve tanrıcaları getirtmek için gayretlerimizin birleşmesi ve tüm düşüncelerimizin Firavun'un korunmasına adanması gerekiyor."

Kuzey-doğu sınırındaki kalelerin başkomutanı, söz almanın doğru olacağını düşündü. Tecrübeli bir insan ve meslekten subay olduğu için birçok saygın kişi, sözlerine kulak verecekti.

"Başrahibin görüşüne saygı duyuyorum, ama Hititler saldırırsa ne yapacağız? Hattuşil, Mısır'ın kendi kızının düğünü yerine bu tören için hazırlandığını duyunca, yine aşağılandığı hissine kapılıp saldırıya geçebilir. Firavun ayinlerle meşgulken emirleri kim verecek?"

Khâ güzel ve ahenkli sesiyle:

"Bu ayınlerin yapıyor olması bile bizi korumaya yeter," dedi. "Bu her zaman böyle oldu."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

131

"Tapınakların sırlarını öğrenmiş olan bir insan böyle düşünebilir. Ancak deneyimli bir askerin olaya bakış açısı daha farklıdır. Hattuşil bize saldırmaya çekiniyor, çünkü Kadeş galibi Ramses'ten korkuyor. Onun doğaüstü güçlere sahip olduğunu biliyor. Şayet Kral, birliklerinin başında olmazsa Hatti İmparatoru bütün kuvvetlerini savaşa sürecektir."

Khâ:

"Mısır'ın en iyi biçimde korunması, büyü'nün düzeniyle sağlanır," dedi. "Hititli olsun ya da olmasın, yakıp yıkan her kimse, aslında karanlık güçlerin bir maşasıdır. insanlardan oluşan hiçbir ordu bu güçleri durduramaz. Kadeş'te, Ramses'in kolunu binlerce saldırgandan daha kuvvetli yapan Amon değil miydi?"

Bu kanıt tam isabet kaydetti. Başka hiçbir rütbeli asker itirazda bulunmadı.

Merenptah:

"Törenler sırasında hazır bulunmak isterdim," dedi, "ama benim yerim, Firavun'un emrine göre sınırdan olmayacak mı?"

"Bu süre içinde, on 'Kral oğlu'yla birlikte bölgenin güvenliğini sağlayacaksınız."

Ramses'in kararı toplantıda bulunanları rahatlattı, ama öfkesi her halinden belli olan ayincilerin başı, toplantıyı izleyenlerin arasından kendine bir yol açıp ön sıraya kadar ilerledi. Uzun, ince bir yüzü vardı ve başı kazınmıştı. Dünyevi zevkleri bir kenara itmiş biri olduğu kolayca görülüyordu.

"Şayet Majeste müsaade buyurursa başrahibe sormak istediğim birkaç soru var."

Kral karşı çıkmadı. Khâ böyle bir sınavdan geçirilmeyi bekliyordu, ama bunun sarayın dışında gerçekleşmesini umuyordu.

"Memfis başrahibi ikinci yeniden doğma törenini nerede yapmayı düşünüyor?"

"Bu amaçla kurulan Pi-Ramses tapınağında."

"Kral tanrıların vasiyetine sahip mi?"

"Evet, sahip."

"Ayine kim başkanlık edecek?"

"Seti'nin ölümsüz ruhu."

"Firavun'a kutsal enerjiyi veren ışık nereden geliyor?"

CHRISTIAN JACQ

"Bu ışık kendi kendine doğmuştur ve Firavun'un yüreğinde her an yeniden doğar."

Ayincilerin başı artık başka soru sormadı. Khâ'yı bir türlü açmaza sokamıyordu.

Yüzünde ciddi bir ifadeyle Ramses'e döndü.

"Majeste, başrahibin yüksek bilgisine rağmen bu yeniden doğma töreninin yapılmasının olanaksız olduğunu düşünüyorum."

Khâ şaşırarak:

"Neden?" diye sordu.

"Çünkü o törende. Büyük Kraliçenin önemli bir rolü vardır. Oysa Firavun duldur ve Hitit prensesini henüz almamıştır."

Ramses ayağa kalktı:

"Firavun'un bu güçlüğün farkında olmadığını mı sanıyorsun?"

23

Teşonk çocukluğundan beri deri işleriyle uğraşırdı. Koyun hırsızlığı yaparken Mısır polisi tarafından yakalanan ve uzun süre ağır çalışma cezasına mahkûm edilen bir Libyalının oğluydu. Babası cezasını çekip evine döndükten sonra, Ramses'e karşı yürütülecek silahlı bir mücadeleyi savunmaya başlayınca, Teşonk'la yolları ayrılmıştı. Teşonk önce Bubastis'te sonra da Pi-Ramses'te iş bulmuş ve yavaş yavaş ilerleyerek kendi alanında isim yapmıştı.

Elli yaşlarına geldiğinde Teşonk vicdan azabı duymaya başladı. Bu şiş göbekli ve güleç yüzlü haliyle, Mısır'ın, doğduğu ülkeye layık gördüğü aşağılamayı ve halkının savaşlardaki yenilgisini ne kadar da çabuk unutmuştu? Emrinde otuz işçinin çalıştığı, hali vakti yerinde bir zanaatkar olan Libyalı, sıkıntıda olan vatandaşlarına kapılarını açmaya karar verdi. Kısa bir süre sonra, sürgünde yaşayan vatandaşlarının hâmisî olarak tanındı. Yardım ettiği Libyalılardan bazıları Mısır toplumuyla uyum sağlamış, diğerleri ise öç duygusunu hiç kaybetmemişlerdi. Şimdi ise Libyalılar arasında Mısır'a karşı yeni bir hareket doğmaktaydı, iki Ülke'nin yok olmasını hiç de arzu etmeyen Teşonk ise büyük endişe içindeydi. Şayet. Libya sonunda galip gelir ve şayet bir Libyalı Mısır tahtına çıkacak olursa, ne olurdu? Ama bunu başarmaları için her şeyden önce Ramses'i ortadan kaldırmaları gerekiyordu ve bu hiç de kolay bir iş değildi.

Teşonk, bu çılgınca hayali kafasından kovmak için kendini işine verdi. Kendine teslim edilmiş olan, keçi, koyun, antilop ve öteki çöl hayvanlarının derilerinin kalitesini gözden geçirdi. Kurutulacak, tuzlanacak ve tütsülenecek olan bu derilere, uzman bir ekip aşı boyası uygulayacak ve sonra da onları idrar, kuş pisliği ve dışkı ile es-nekleştirecekti. Sağlık servisinin düzgün aralıklarla ziyaret ettiği bu atölyedeki en pis kokan işlem buydu.

Yağ ve şapla yapılan geçici tabaklamanın ardından, Nil akasyasının yemişlerinden elde edilen ve tanen açısından çok zengin olan bir madde ile gerçek tabaklama yapılıyordu. Eğer gerekiyorsa deri-

134

CHRISTIAN JACQ

ler bir kez daha yağın içine bastırılıyor, tokmaklarla dövülüyor ve yumuşatmak için çekıştıriliyordu. Teşonk bu işi yapanların en iyisiydi çünkü sadece yağla yapılan kaba tabaklamayla yetinmiyordu. Ayrıca derilerin katlanması ve kesilmesinde de özel bir beceri gösteriyordu. Bu nedenle toplumun farklı kesimlerinden çok sayıda müşterisi vardı. Teşonk'un atölyesi çanta, kolye, köpek tasmaı, ip, sandalet, kılıf, kılıç ve kamalar için kın, miğfer, sadak, kalkan ve yazı tablaları bile yapıyordu.

Teşonk, elindeki falçete ile birinci sınıf bir antilop derisinden bir parça keserken, bıyıklı, dev gibi bir adam atölyeye girdi.

Ramses'in özel muhafız kıtasının komutanı Seramana... Falçete derinin üzerinde kaydı, gitmesi gereken yoldan saptı ve Teşonk'un orta parmağını kesti. Libyalı zanaatkar acının neden olduğu çılgılığını tutamadı. Elinden kan fışkıran Teşonk, yardımcısına deriyi yıkamasını emrederken, yarasını yıkadı ve yaranın üzerine bal koydu.

Hareketsiz duran Sardunyah bu sahneyi seyrediyordu. Teşonk, Seramana'nın önünde eğildi.

"Sizi beklettiğim için özür dilerim... Aptalca bir kaza."

"Garip... Oysa elinin çok becerikli olduğu söyleniyor."

Teşonk korkudan titriyordu. Libyalı, savaşçı bir aileden geldiğine göre, bir bakışıyla bile hasmını yere devirmesi gerekirdi. Ama karşısındaki adam Sardunyalı bir paralı askerdi ve dev gibiydi.

"Size ne gibi bir yardımım dokunabilir?"

"İyi deriden yapılmış bir bilekliğe ihtiyacım var. Son zamanlarda balta kullanırken bileğimde hafif bir zayıflık hissediyorum."

"Bütün çeşitlerini göstereyim, içinden beğendiğinizi seçin."

"En sağlamlarının atölyenin arka tarafında bulunduğundan eminim."

"Hayır, ben..."

"Olmaz olur mu Teşonk? Madem ki sana 'eminim' dedim."

"Evet, evet, şimdi hatırladım!"

"Öyleyse arkaya geçelim."

Teşonk ter içinde kalmıştı. Seramana ne keşfetmiş olabilirdi? Hiçbir şey, o hiçbir şey bilemezdi. Libyalı kendini tutmalı, nedensiz yere korkuya kapılmamalıydı. Mısır gerçek bir hukuk devletiydi. Sardunyalı, şiddet kullanmaya cesaret edemezdi. Aksi takdirde mahkeme tarafından ağır bir şekilde cezalandırılırdı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

Teşonk, Seramana'nın önünde arka odaya gitti. Burada, satmaya niyetli olmadığı şaheserlerini saldıyordu. Bunların arasında kırmızı deriden yapılmış harikulade bir bileklik vardı.

"Beni satın almaya mı çalışıyorsun Teşonk?"

"Elbette ki hayır!"

"Böylesine değerli bir parça... Krallara layık doğrusu."

"Beni şımartıyorsunuz!"

"Sen seçkin bir zanaatkarsın Teşonk. Parlak bir mesleğin, dikkate değer müşterilerin, başarı vaat eden bir geleceğin var... Çok yazık!"

Libyalı sarardı.

"Anlamadım..."

"Kader senin yüzüne gülerken sen neden yolunu şaşırdın?"

"Yolunu şaşırmak mı, ben..."

Seramana, kahverengi deriden yapılmış, çok güzel bir kalkanı eliyle yokladı. Bu parça bir ordu komutanına layıktı.

"Üzgünüm Teşonk, ama başın büyük bir belada olabilir."

"Benim mi?... Ama neden?"

"Şu elimdeki eşyayı tanıyor musun?"

Seramana, papirüsleri koymak için yapılmış silindir biçimindeki deri kılıfı gösterdi.

"Bu senin atölyenden mi çıktı?"

"Evet, ama..."

"Evet mi, hayır mı?"

"Evet, kabul ediyorum."

"Kimin için yapılmıştı?"

"Tapınağın sırlarından sorumlu bir ayinci için yapılmıştı."

Sardunyah gülümsedi.

"Sen dürüst birisin Teşonk, bundan eminim."

"Saklayacak bir şeyim yok efendim!"

"Ama yine de ağır bir suç işledin."

"Nasıl?"

"Bu kılıfı devleti yıkmayı amaçlayan bir mesaj göndermek için kullandın."

Libyalı nefes alamaz oldu. Dili ağzının içinde şişti, şakakları zonkladı.

"Bu... bu..."

136

CHRISTIAN JACQ

Seramana:

"Bu bir organizasyon hatası," dedi. "Ayinci, kılıfında, Rarnses'e karşı silahlı bir ayaklanmaya hazırlanmaları için Mısır'daki Libyalılara yapılan çağrıyı bulunca çok şaşırmış."

"Hayır, hayır... Bu imkânsız!"

"Bu kılıf senin atölyenden geliyor Teşonk ve bu mesajı sen yazdın."

"Hayır efendim, sizi temin ederim ki ben yazmadım!"

"İşçiliğini beğeniyorum Teşonk. Ama, seni aşan bir komploya karışarak yanlış yaptın. Senin yaşında ve durumunda bir insan için bu affedilmez bir hata. Hiçbir kazancın olmayacak, aksine her şeyini kaybedeceksin. Nasıl bir çılgınlığa kapıldın?"

"Efendim ben..."

"Yalan yere yemin etme, öbür dünyanın mahkemesinde cezalandırılırsın. Kötü yolu seçtin dostum, ama aldatıldığını inanmak istiyorum. Bazen bizim de önümüzü göremediğimiz olur."

"Bu bir yanlış anlama, ben..."

"Yalan söyleyerek boşuna vakit harcama Teşonk; adamlarım seni uzun zamandan beri gözlüyorlar ve senin isyancı Libyalıların koruyucusu olduğunu biliyorlar."

"Onlar isyancı değil efendim! Sadece zor durumda kalmış olan Libyalılar. Ben de vatandaşları olarak onlara yardım ettim... Bu doğal değil mi?"

"Rolünü önemsizmiş gibi göstermeye çalışma. Sen olmadan kimse böyle gizli bir şebeke oluşturamaz."

"Ben namuslu bir tüccarım, ben..."

"Daha açık olalım dostum: Elimde seni ölüme ya da en iyi olasılıkla ömür boyu hapse götürecek bir kanıt var. Seni tutuklamamı emretmesi için bu belgeyi Vezire vermem yeter. Diğer hainlere örnek olacak bir dava ve yaptığın hataya denk düşecek bir cezayla karşı karşıyasın."

"Ama... ben masumum!"

"Haydi ordan Teşonk, bana yutturamazsın! Böyle bir kanıt karşısında yargıçlar hiç tereddüt etmezler. Kurtulmak için en ufak bir şansın yok. Tabii ben müdahale etmezsem."

Libyalının en güzel parçalarını sakladığı odada derin bir sezsiz-lik oldu.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

137

"Nasıl bir müdahale söz konusu?"

Seramana deri kalkanı eliyle yokladı.

"Durumu ne olursa olsun her insanın tatmin edemediği bazı arzuları vardır ve ben de herhangi bir insandan farklı değilim. İyi maaş alıyorum, çok güzel bir evde oturuyorum, hoşuma giden kadınlara sahip oluyorum, ama daha zengin olmak ve yaşlılığımı sıkıntısız geçirmek. Evet, susabilir ve bu kanıtı unutabilirim... Ama her şeyin bir bedeli vardır Teşonk."

"Bu bedel... yüksek mi?"

"Tapmağın sırlarından sorumlu olan ayinciği de susturmak zorunda olduğumu unutma. Kazancının uygun bir yüzdesi beni memnun edebilir."

"Şayet anlaşacak olursak beni rahat bırakacak mısınız?"

"Ama yine de görevimi yapmak zorundayım dostum."

"Benden ne istiyorsunuz?"

"Aşa'yı öldüren Libyalıların adlarını."

"Onların kim olduğunu bilmiyorum!"

"Onların kim olduğunu gerçekten bilmiyorsan yakında öğrenmen gerekecek. Benim özel araştırmacım ol Teşonk, şikâyet edecek hiçbir şeyin kalmaz."

"Ya sizi memnun edecek bir sonuca yaramazsam?"

"Çok yazık olur dostum... Ama bu felaketten kaçınacağından eminim. Resmî sıfatla senden, adamlarım için yüz kadar kalkan ve kılıç kını sipariş ediyorum. Saraya geldiğin zaman beni görmek istediğini söyle."

Seramana, akli başından gitmiş Teşonk'u arkasında bırakıp atölyeden çıktı. Amenî'nin önerdiği gibi, Seramana kendini, zengin olmak için Kral'a bile ihanet etmeye hazır biri gibi tanıtmıştı. Şayet Teşonk bu yemi yutarsa, Seramana'dan korkmadan birçok şeyi anlatacak ve Sardunyahyı sonuca gidecek olan yola sokacaktı.

24

Büyük Rarnses'in otuz üçüncü hükümdarlık yılında Teb'de kış, zaman zaman buz gibi esen rüzgârlara rağmen, genelde ılık geçiyordu. Bulutsuz masmavi bir gök, sakın akan Nil, suların uygun bir biçimde kabarmasından sonra yeşillenmiş tarlalar, bir köyden ötekine yolculuk eden saman yüklü eşekler, çevrelerinde çobanlarla ve köpeklerle otlaklara giden memeleri süt dolu inekler, beyaz badanalı evlerinin eşğinde bebekleriyle oynayan küçük kızlar, bez parçasından yapılmış topların peşinden

koşturan oğlan çocukları... Mısır, sanki hiçbir şeyin değişmeyeceği ebedi bir âhenge uygun olarak yaşıyordu.

Ramses, günlük hayatın bir parçası olan bu dingin anın tadını çıkarıyordu. Ataları, milyonlarca yılın tapınaklarını inşa etmek ve orada yaşam konutlarını kazmak için Nil'in batı kıyısını seçmekte ne kadar haklıydılar! Burada her sabah kral ve kraliçelerin ışıktan var olan gövdeleri, doğan güneşle birlikte yeniden canlanıyordu! Burada bu dünya ile öteki dünya arasında hiçbir sınır yoktu ve sonsuz bir gizem insanoğlunu bağrına basıyordu.

Ramses, Gurna'da, Seti'nin Ka'sının tapınağında sabah ayinini yaptı. Tapınağın duvarlarındaki hiyeroglifler babasının ruhunu ifade ediyordu. Ramses burada bir süre düşünceye daldı. Sessizliğin tam ortasında, artık bir yıldız olan babasının sesini duydu. Tapınaktan çıktıktan sonra, tatlı bir ışıkla aydınlanan büyük avluda ilerlemeye başladı. Şarkıcı ve müzisyen kızlar, sütunlu salondan sırayla çıkıyorlardı. Meritamon babasını görür görmez sıradan çıktı, ona doğru ilerledi ve kollarını göğsünün üzerinde kavuşturarak eğildi.

Meritamon her geçen gün Nefertari'ye daha çok benziyordu. Bir ilkbahar sabahı kadar aydınlık olan güzelliğinin, tapmağın bilgeliğiyle besleniyor olduğu anlaşılıyordu. Ramses kızını kolundan tuttu, kenarlarında akasyalarla ılgın ağaçlarının bulunduğu sfenksli yolda, birlikte yürümeye başladılar.

"Dış dünyada olup bitenden haberin oluyor mu?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

139

"Hayır baba. Sen Maât'm egemenliğini sağlıyor, düzensizlik ve karanlıkla savaşıyorsun. Asıl olan bu değil mi? Din dışı dünyanın gürültüleri tapınağın duvarlarından geçmez ve böyle olması daha iyidir."

"Annen de bu yaşamı arzu etmişti, ama kader onu başka bir yaşamı kabul etmeye zorladı."

"Bu kaderin efendisi sen değil miydin?"

"Firavunun düşünceleri tapındaki sırların arasında yer alsın bile, davranışları bu dünyanın gereklerine uymak zorundadır. Bugün, benim barışı korumam gerekiyor Merenptah. Bunun için de Hatti İmparatoru'nun kızıyla evleneceğim."

" Bu kadın Büyük Kraliçe olacak mı?"

"Evet, ama bu düğünden önce ikinci yeniden doğma töreninin yapılması gerekiyor, işte bu nedenle senin onayını da bekleyen bir karar almak zorunda kaldım."

"Baba, ülke yönetimiyle ilgili hiçbir rol almak istemediğimi biliyorsun."

"Yeniden doğma ayini ancak, Mısır Büyük Kraliçesi'nin aktif olarak katılmasıyla gerçekleşebilir. Senden, bu sembolik rolü üstlenmeni rica edersem çok şey mi istemiş olurum?"

"Bunun anlamı... Teb'i terk etmek, Pi-Ramses'e gitmek olacak... Ya sonra?"

"Mısır Kraliçesi unvanına sahip olsan da, seçtiğin yaşamı sürdürmek için buraya döneceksin."

"Peki bana giderek daha fazla yönetim görevi yükleyecek mi-

!5»

sın?

"Khâ'nın söylediğine göre, hayatım sona erinceye kadar üç ya da dört yılda bir yeniden doğma töreninin yapılması gerekiyormuş. Sana sadece bu törene katılman için çağrı yapacağım. Kabul edip etmemekte serbestsin Meritarnon."

"Neden beni seçtin?"

"Çünkü tapınakta geçirdiğin yıllar sana, bu rolü üstlenecek ruhsal ve büyüseyeteneği kazandırdı."

Meritarnon, Gurna tapınağına doğru gitmek üzere döndü.

"Benden çok şey istiyorsun baba, ama sen Firavun'sun."

140

CHRISTIAN JACQ

Setau homurdamyordu. Yılanlar cenneti sevgili Nubye'sinden uzakta, kendini sürgünde gibi hissediyordu. Böyle olmakla birlikte hiç boş durmuyordu. Kırklarda her gece güzel yılanlar avlayan Lotus'un yardımıyla, hammaddesi yılan zehiri olan ilaçların yapıldığı laboratuvara yeni bir canlılık kazandırmıştı. Bu arada Ameni'nin öğütlerini tutmuş ve Pi-Ramses'te kaldığı bu süreyi yöneticilik görevi için gerekli becerileri geliştirmede kullanmıştı. Setau, yaşı ilerledikçe, Nubye eyaletinin ihtiyacı olan malzeme ve kredileri vermeleri için yüksek mevkideki memurları ikna etmek konusunda sadece coşkunun yeterli olmadığını anlamıştı. Artık isteklerini daha düzgün bir şekilde sunmayı öğreniyor ve olumlu sonuçlar alıyordu.

Setau, Nubye için üç yük gemisinin yapımını onaylayan ticaret filosu sorumlusunun bürosundan çıkarken, yüzünde her zamankinin aksine oldukça sıkıntılı bir ifade olan Khâ ile karşılaştı.

"Bir sorun mu var?"

"Bu törenin düzenlenmesi her an dikkatli olmayı gerektiriyor... Az önce çok kötü bir sürprizle karşılaştım. Bana büyük miktarda gerekli olan sandaletleri, keten bezlerini ve kaymaktaş kupalarını vereceğini sandığım Delta'nın kutsal depolarının denetçisi, hemen hemen hiçbir şey yollanmış."

"Açıklama yaptı mı?"

"Şu anda seyahatte. Bana karısı cevap verdi."

"Çok laubali bir davranış! Ben daha görevine yeni başlayan bir yönetici sayılırım ama bu tutum hiç hoşuma gitmedi. Ameni'ye gidelim."

Ameni bir yandan, kırmızı şarap soslu kızarmış kaz budunu yerken, diğer yandan, Delta'nın kutsal depolarının denetçisinin Memfis'in kuzeyindeki yönetim bürosundan yolladığı raporu inceliyordu.

Ramses'in özel sekreterinin vardığı sonuç kesindi.

"Yolunda gitmeyen bir şey var. Khâ bu memura müracaat etmekte haklıydı. Bu görevlinin, yemden doğma töreni için gerekli olan şeyleri sağlama konusunda hiçbir sıkıntısı olmamalıydı. Sevmedim bu işi... Hem de hiç sevmedim!"

Khâ:

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

141

"Yönetim bürosunun dosyalarında herhangi bir hata olamaz im?" diye sordu.

"Olabilir, ama benim dosyalarımda olmaz."

Başrahip:

"Törenlerin bir bölümünün yapılamaması tehlikesiyle karşı karşıyayız," dedi. "Tanrıları ve tanrıçaları karşılamak için bize güzel keten kumaşlar ve en iyi sandaletler gerekli."

Ameni:

"Hemen ayrıntılı bir soruşturma başlatacağım," dedi.

Setau karşı çıktı:

"Tam da bir kâtibe yaraşan bir öneri! Bu soruşturma hem uzun hem de karmaşık olur. Oysa Khâ'mn acelesi var. Bu işi daha kurnazca halletmemiz gerek. Beni özel denetçi olarak tayin et, gerçeği hemen ortaya çıkarayım."

Ameni'nin suratı asıldı.

"Yasaya uygun davranmak zorundayız... Ya tehlikeli bir durum varsa?"

"Benim güvenilir ve becerikli yardımcılarım var. Boş sözlerle vaktimizi ziyan etmeyelim. Bana yazılı görev emrini ver."

Bayan Şerit, Memfis'in kuzeyindeki depolardaki işlerini, savaş deneyimi olan bir generalin otoritesiyle yürütüyordu. Kısa boylu, esmer ve güzel bir kadın olan bayan Şerit, farklı mallarla yüklü eşek sürülerinin nerelere gideceğini bildiriyor, sorumlulara görevleri dağıtıyor, listeleri gözden geçiriyor ve ender de olsa emirlerine karşı çıkanlara sopasını gösteriyordu.

Setau gibi birinin seveceği türden, kişilikli bir kadındı.

Darmadağınık saçları, birkaç günlük sakalı ve eskisinden daha kötü olan antilop derisinden yapılmış yeni tüniğiyle Setau hemen gözüne çarptı.

"Orada ne yapıyorsun aylak adam?"

"Sizinle konuşmak istiyordum."

"Burada çene yapılmaz, iş görülür."

"Ben de sizin işiniz hakkında görüşmek istiyordum."

Bayan Şerit kötü kötü sırttı.

"Ne o, emir verme tarzım mı hoşuna gitmedi yoksa?"

142

CHRISTIANJACQ

"Beni şu anda tek ilgilendiren şey sizin bu konudaki yeterlilik derecenizdir hanımefendi."

Kısa boylu esmer kadın şaşırdı. Hiçbir serseri böyle konuşamazdı.

"Kimsin sen?"

"Merkezi idare tarafından tayin edilen özel denetçiyim."

"Affedersiniz... Ama bu şekilde giyinmeniz..."

"Üstlerim de giyim tarzımdan hoşlanmazlar, ama elde ettiğim mükemmel sonuçlar nedeniyle formalite gereği hoş görürler."

"Formalite gereği görev emrinizi görmek isteyeceğim!"

"İşte, buyrun."

Papirüsün üzerinde bütün gerekli mühürler vardı. Bunlara, Ameni ve Setau'nun planını onaylayan Vezirin mührü de dahildi."

Bayan Şerit, papirüsü tekrar tekrar okudu. Her şey açıldı: baş denetçiye bütün depolan istediği gibi denetleme yetkisi verilmişti.

"Bu belgeyi kocanıza göstermem gerekiyordu."

"O seyahatte."

"Görevinin başında bulunması gerekmiyor muydu?"

"Annesi çok yaşlı ve ona ihtiyacı var."

"Demek onun için kocanızın yerini aklınız."

"Bu işi bilirim ve çok iyi yaparım."

"Büyük bir sorunumuz var bayan Şerit. Kral'ın yeniden doğma töreni için sarayın istediği malzemeleri teslim edecek durumda olmadığınız görünüyor."

"Bakm... Böyle bir istek beklenmiyordu... Ve gerçekten ele şu an için böyle bir teslimat yapmamız imkânsız."

"Bana açıklama yapmanız gerekiyor."

"Her şeyden haberim yok, ama önemli miktarda malzemenin başka bir kente gönderildiğini biliyorum."

"Hangi kente?"

"Bilmiyorum."

"Kimin emriyle gitti mallar?"

"Onu da bilmiyorum. Kocam döner dönmez size cevap verecektir ve her şey yoluna girecektir. Bundan eminim."

"Yarın sabahtan itibaren envanterinizi ve depolardaki malları denetleyeceğim."

"Yarın için temizlik öngörmüştüm ve..."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

143

"Benim acelem var bayan Şerit. Üstlerim benden en kısa zamanda rapor istiyorlar. Defterlerinizi incelemem için bana teslim edeceksiniz."

"O kadar çok var ki!"

"Ben çaresine bakarım. Yarm görüşmek üzere bayan Şerit."

25

Bayan Şerifin kaybedecek zamanı yoktu. Kocası, bir kez daha budala gibi davranmış ve merkezi yönetimin sorusuna çok çabuk yanıt vermişti. Kocası, yazdığı mektubun bir kopyasını ona gösterdiği zaman bayan Şerit çok şiddetli bir öfkeye kapılmıştı. Mektubu geri almak için çok geçti... Şerit bunun üzerine kocasını hemen Teb'in güneyindeki bir köye göndermişti. Olayın kapanacağını ve sarayın öteki depolara başvuracağını umut etmişti.

Maalesef yetkililerin tepkisi tamamen farklı olmuştu. Acayip kılığına rağmen bu denetçi kararlı ve çetin görünüyordu. Şerit, bir ara onu parayla kandırmayı düşündü, ama bu çözüm çok tehlikeliydi. Geriye kalan tek çare, böyle durumlar için öngörülen acil planın uygulanmasıydı.

Depoların kapatıldığı saatte, bayan Şerit dört depo işçisini yanında alıkoydu. Uygulayacağı plan, çaldıkları malların üzerinden elde ettikleri kazançtan önemli bir fedakârlık yapmalarını gerektiriyordu. Bu belki büyük bir kayıptı, ama adaletten kurtulmanın başka çaresi yoktu.

Şerit, işçilere:

"Gece yarısı merkez deponun solundaki binaya gireceksiniz," dedi.

İşçilerden biri:

"Orası daima kapalıdır," dedi.

"Ben size kapıyı açacağım. Binanın içinde ne varsa hepsini merkez depoya taşıyacaksınız. Olabildiğince çabuk ve hiç ses çıkarmadan."

"Bu iş günlük çalışma saatlerimizin dışında patron."

"Bu nedenle ben de size bir haftalık çalışma karşılığı alacağınız ücreti vereceğim. Şayet yapacağınız işten memnun kalırsam, bu paraya bir de prim ekleyeceğim."

Dört adamın yüzünde, memnun olduklarını gösteren bir gülümseme belirdi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

145

"Sonra, bu gece mesaisini unutacaksınız. Tamamen anlaştık mı?"

Bayan Şerit'in ses tonundaki sertlik, pek gizlenemeyen bir tehdit taşıyordu.

"Anladık patron."

Depolar mahallesi ıssızdı. Polis devriyeleri, yanlarında köpekleriyle birlikte, çevreyi düzgün aralıklarla dolaşıyordu.

Dört adam, ağır malzemenin nakledilmesinde kullanılan ahşap kızakların konduğu geniş binanın içine saklanmışlardı. Biralarını içip taze ekmeklerini yedikten sonra sırayla uyumuşlardı.

Gecenin ortasında bayan Şerit'in buyurgan sesi duyuldu.

"Gelin."

Şerit, merkez deponun yanındaki kapalı binanın kapısındaki ağaç sürgüleri çekmiş, kuru çamurdan yapılan ve binaya girişi engelleyen mühürleri kopartmıştı. Resmî olarak kocası bu binada, tapmakların atölyelerine gönderilmek için bekleyen bakır plakaları saklıyor gözükmüyordu. İşçiler, hiç soru sormadan yüz kadar birinci kalite şarap testisini, dört yüz elli parça keten kumaşı, altı yüz çift sandaleti, araba parçalarını, bin üç yüz adet bakır külçesini, üç yüz yün balyasını ve kaymaktaşıdan yapılmış yüz kupayı merkez depoya taşıdılar.

İşçilerden biri sonuncu kupaları koyarken, onları izlemek için deponun dip tarafına saklanmış olan Setau ortaya çıktı.

"İyi numaraydı bayan Şerit," dedi. "Benim soruşturmamı etkisiz kılmak için, çaldığınız malları eski yerlerine koydunuz. İyi numaraydı, ama artık çok geç."

Kısa boylu esmer kadın soğukkanlılığını kaybetmişti.

"Susmanız kaşılığmda ne istersiniz?"

"Suç ortaklarınızın adlarını: Çalınmış eşyaları kime satıyorsunuz?"

"Bu önemli değil."

"Konuşun bayan Şerit."

"Anlaşmamızı red mi ediyorsunuz?"

"Benim mizacımda böyle bir şey yoktur."

"Sizin için çok yazık... Buraya yalnız gelmemeliydiniz!"

"İçiniz rahat etsin, bir müttefikim var."

146

CHRISTIAN JACQ

Deponun eşiğinde Lotus göründü. Güzel Nubye'nin üzerinde sadece, papirüsten yapılmış kısa bir peştamal vardı. Elinde, deriden yapılmış kapağı kapalı hasır bir sepet tutuyordu.

Bayan Şerit'in içinden gülmek geldi. Alay edercesine:

"Ama ne müttefik ha!" dedi.

Setau sakın bir ifadeyle:

"Kıralık katilleriniz dışarı çıksın," dedi.

Bayan Şerit işçilere:

"Yakalayın şu ikisini," diye emretti.

Lotus sepetini yere koydu ve kapağını açtı. Sepetten dört adet kızgın yılan çıktı. Boyunlarını süsleyen mavi ve yeşil renkli çizgilerin oluşturduğu üç boğumdan da anlaşıldığı gibi bunlar şişen engerekti. Ciğerlerindeki havayı tıslayarak korkunç sesler çıkarırlardı.

Kumaş toplarının üzerinden atlayan dört işçi olanca hızlarıyla kaçtı.

Engerek yılanları, keyfi iyice kaçan bayan Şerit'in çevresini sardı.

Setau:

"Konuşsak daha iyi olacak," dedi. "Bu yılanların zehiri çok etkilidir. Belki ölmezsiniz, ama bedeninizde yapacağı yıkımın tedavisi yoktur."

Kısa boylu esmer kadın:

"Her şeyi söyleyeceğim," dedi.

"Tapınaklara gönderilmesi gereken mallara el koymak kimin fikriydi?"

"Kocamın."

"Bundan emin misiniz?"

"Kocamın... ve benim."

"Bu iş ne zamandan beri devam ediyor?"

"İki yıldan fazla bir süreden beri. Bu yeniden doğma töreni olmasaydı, kimse bizden bir şey sormayacak ve her şey eskisi gibi devam edecekti."

"Bazı kâtipleri parayla satın almanız gerekmiştir herhalde."

"Ona bile gerek yok. Kocam envanterlerde hile yapıyor ve el koyduğumuz malı duruma göre az ya da çok miktarda bir alıcıya satıyoruz. Şu anda da büyük bir parti malı hazırlıyordum."

"Alıcı kim?"

"Bir gemi kaptanı."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

147

"Adı nedir?" "Bilmiyorum." "Tarif edin."

"Uzun boylu, sakallı, gözleri kahverengi, sol kolunda bir yara izi var."

"Size ödemeyi o mu yapıyor?"

"Evet, değerli taşlar ve biraz altınla ödeme yapıyordu."

"Bundan sonraki işlem tarihi ne?"

"Yarından sonra."

Setau sevinmişti:

"Peki," dedi, "onunla tanışma şerefine ereceğiz."

Mavna, kazasız geçen bir yolculuktan sonra, akşamüzeri iskeleye yanaştı. Tekne, pişmiş topraktan yapılmış iri küpleri taşıyordu. Sırrını bir tek Orta Mısır çömlekçilerinin bildiği bir imalat tekniğiyle yapılan bu küpler, içlerindeki suyu bir yıl boyunca taze tutabiliyordu. Ama bu mavnadaki küpler boştu, çünkü bayan Şerit'ten satın alınan çalınmış malzemeleri saklamak için kullanılıyordu.

Geminin kaptanı bütün hayatı boyunca ticaret gemilerinde çalışmış biriydi ve meslektaşları arasında işine bağlı, ciddi biri olarak tanınıyordu. Meslek yaşamı boyunca önemli hiçbir kaza geçirme-misti ve tayfaları tarafından saygı gören, otoriter bir kaptandı. Teslimatları hemen hemen hiç geciktirmezdi... Ama metresleri ona çok pahalıya mal oluyor ve masrafları maaşını kat kat aşırıyordu. Birkaç kez kararsızlık gösterdikten sonra ona teklif edilen anlaşmayı kabul etmişti: Çalınmış malları taşıyacaktı. Teklif edilen primler, yaşantısını istediği gibi sürdürmesine olanak sağlayacaktı.

Bayan Şerit de onun kadar titiz biriydi. Kaptan, her zaman olduğu gibi, yükün hazır olacağı ve kısa sürede mavnaya taşınacağı biliyordu. Bu çok sıradan bir iş olduğu için kimsenin dikkatini çekmiyordu. Üstelik taşman ağaç sandıkların ve sepetlerin üzerindeki yazılar, içlerinde tahıl bulunduğunu gösteriyordu.

Her alımdan önce kaptan çetin bir savaşa girmek zorundaydı. Bir yandan, bayan Şerit giderek doymak bilmez oluyor; öte yandan malları satın alan kişi giderek daha az ödemek istiyordu. Pazarlıklar uzama tehlikesi gösteriyor, ama muhataplar sonuçta bir anlaşma zemini buluyorlardı.

Kaptan, Şerit'in bürosuna doğru yürüdü. Daha önceden kararlaştırıldığı gibi, bayan Şerit terasın üzerinden ona eliyle küçük işaretini verdi. Demek her şey yolunda gidiyordu.

Kaptan küçük bahçeyi geçti ve mavi boyalı, iki sütunlu kabul salonuna girdi. Duvarlar boyunca oturacak sıralar vardı.

Bayan Şerit merdivenlerden hafif adımlarla inerken arkasında gösterişli bir Nubiyeli kadın belirdi.

"Ama... kim bu kadın?"

Setau'nun boğuk sesi:

"Arkaya dönmeyin kaptan," dedi. "Hemen arkanızda bir kobra yılanı var."

Bayan Şerit:

"Doğru," dedi.

Denizci:

"Siz kimsiniz?" diye sordu.

"Firavun'un gönderdiği birisi. Benim görevim sizin suiistimallerinize son vermek. Tabi bir de patronunun adım öğrenmek istiyorum."

Kaptan bir kâbus yaşıyormuş gibi hissetti. Sanki dünya üstüne yıkılıyordu.

Setau:

"Patronunun adı?" diye tekrarladı.

Kaptan mahkûmiyetin ağır olacağını biliyordu. Ama tek başına ceza çekmemeye kararlıydı.

"Onu sadece bir kez gördüm."

"Adını söyledi mi?"

"Evet... adı Ameni."

Şaşkınlığa uğrayan Setau birkaç adım attı, kaptanın önünde hareketsiz durdu.

"Tarif et bakayım şunu bana!"

Sonunda kaptan, kendisini tutuklayacak olan adamı görmüştü. Arkasında kobra yılanı zannettiği şey o olmalıydı! Setau'nun onu korkutmak için bu yılan hikâyesini uydurduğunu düşünen kaptan geri döndü ve kaçmaya çalıştı.

Yılan gerildi ve adamı boynundan ısırıldı. Kaptan, acının ve heyecanın etkisiyle şuurunu kaybetti ve yere yıkıldı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

Kargaşadan faydalanarak kaçabileceğini düşünen bayan Şerit küçük bahçeye doğru koştu.

Ansızın durumun farkına varan Lotus:

"Hayır!" diye haykırdı.

Dişi olan ikinci kobra, kadın tam kapının eşliğinden geçerken onu belinden ısırıldı. Nefesi kesilen, kalbi bir cendere içindeymiş gibi sıkışan bayan Şerit tırnaklarıyla toprağı tırmalayarak süründü, sonra hareketsiz kaldı. Bu sırada dişi yılan yavaş yavaş eşinin yanına dönüyordu.

Lotus acıyarak:

"Onları kurtarmak için hiçbir şansımız yok," dedi.

Setau:

"Onlar ülkenin inallarını çaldılar. Öteki dünyanın yargıçları hoşgörölü olmayacak."

Setau alt üst olmuştu. Yere oturdu.

"Ameni... Ameni, yoldan çıkmış!"

£oâ\J

İmparator Hattuşil'in son mektubu bir diplomasi şaheseriydi. Ramses mektubu büyük bir dikkatle, belki on kez okuduğı halde bir türlü kesin bir kaniya varamamıştı. İmparator barış mı istiyordu, savaş mı? Kızını hâlâ Ramses'le evlendirmeyi düşünüyor muydu, yoksa hakarete uğramış saydığı onurunu mu koruyacaktı?

"Sen ne düşünüyorsun Ameni?"

Kraî'n özel sekreteri ve sandalet taşıyıcısı, gün boyu yediğı onca yemeğe rağmen daha da zayıflamış görünüyordu. Doktor Neferet onu tepeden tırnağı muayene ettikten sonra, ciddi hiçbir hastalığının olmadığını, ama yorgunluktan kaçınması gerektiğini söylemişti.

Ameni:

"Aşa'nın yokluğu çok belli oluyor," dedi. "Şimdi o hayatta olsaydı bu mektubun ne arılama geldiğini çözerdi."

"Senin fikrin ne?"

"Genelde karamsar bir mizaca sahip olsam da Hattuşil'in sana bir açık kapı bıraktığı duygusuna kapıldım. Yeniden doğma törenleri yarın başlıyor, büyü sana aradığın yanıtı verecek."

"Tanrılarla tanrıçaları karşılamaya gideceğim için mutluyum."

Ameni:

"Khâ müthiş bir iş başardı," dedi. "Hiçbir şey eksik olmayacak. Setau'ya gelince, o da organize bir soygunu ortaya çıkardı. Bulunan eşyalar şimdiden Pi-Ramses'e geldi."

"Suçlular kimmiş?"

"Bir kaza sonucu ölmüşler. Durumları Vezirin mahkemesine bildirilecek. Mahkeme muhtemelen adlarının bütün kayıtlardan silinmesini kararlaştıracak."

"Ben güneş doğuncaya kadar odama çekiliyorum."

"Ka seni aydınlatsın Majeste ve sen de Mısır'ı aydınlatasm."

Sona ermekte olan yaz gecesi sıcak ve aydınlıktı. Ramses de vatandaşların çoğu gibi, açık havada uyumaya karar vermişti. Sara-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

151

yın terasında basit bir hasırın üzerine uzanmış, firavunların ışık haline dönüşmüş ruhlarının parladığı gökyüzünü seyrediyordu. Evrenin eksenini kutup yıldızından geçiyordu. Onun çevresinde de, zamanın ve mekânın ötesinde, ölümsüz yıldızların meclisi yer alıyordu. Piramitler döneminden beri, bilgelerin düşünceleri göğe kazılmıştı.

Artık elli beş yaşında olan Ramses, zamanın akışını durdurdu ve otuz üç yıl süren hükümdarlığı sırasında yaptıklarını sorguladı. O zamana kadar hep önden gitmiş, engelleri aşmış, imkânsız sınırlarını zorlamıştı. Her ne kadar enerjisi azalmasa da, dünyayı artık, boynuzları önde hissimla saldıran bir koçun gözlerinden görmüyordu. Mısır'a hükümdarlık etmek, bir insanın kendi yasasını başkalarına dayatması anlamına gelmiyordu. Firavun'un amacı, ilk hizmetkârı olduğu Maât'ın solğunun tüm ülkenin ciğerlerine dolmasını sağlamaktı. Genç yaşında kral olan Ramses zihniyetleri değiştireceğini, bütün toplumu kendi izinden sürükleyeceğini ve insanları sonsuza dek bayağılıktan kurtaracağını ummuştu. Ancak tecrübe kazandıkça, bu hayali de yok oldu. insanoğlu, yalanın ve kötülüğün cazibesinden hiçbir zaman kurtulamayacaktı. Hiçbir doktrin, hiçbir din, hiçbir politika insanın tabiatını değiştiremezdi. Sadece adaletin uygulanması ve Maât yasasının sürekli olarak kullanılması kargaşalığı önleyebilirdi.

Ramses, babası Seti'nin ona öğrettiği her şeye saygı göstermeye çalışmıştı, İki Ülke'nin mukadderatına damgasını vuran büyük bir firavun olma arzusu artık önemli değildi. Bütün mutlulukları tattıktan ve gücünün en yüksek noktasına ulaştıktan sonra tek bir tutkusu kalmıştı: Hizmet etmek.

Setau sarhoştı, ama dinlendirilmiş vaha şarabını içmeye devam ediyor, odasını arşınlayıp duruyordu.

"Uyuma Lotus! Dinlenmenin sırası değil... Düşünmek ve karar vermek gerek."

"Saatlerdir aynı cümleyi tekrarlayıp duruyorsun!"

"Beni dinlesen iyi edersin, ben boşa konuşmuyorum... Sen de ben de biliyoruz. Arneni'nin yoldan çıkmış bir hain olduğunu biliyoruz. Bu küçük kâtipten öğreniyorum, onu lanetliyorum. Onun cehennem zebanilerinin kazanlarında kaynatıldığım görmek ister-

152

CHRISTIAN JACQ

dim... Ama o Ramses'le benim arkadaşımız. Ve sessizliğimizi koruduğumuz sürece, hırsızlık suçundan ceza görmeyecek."

"Peki bu hırsızlığın Ramses'e karşı düzenlenen bir komployla bağlantısı olmasın?"

"Düşünmek ve ona göre karar vermek gerekir... Gidip Kral'ı görsem... Hayır, olmaz. O şimdi yeniden doğma törenine hazırlanıyor. Gidip Veziri görsem... Ameni'yi hemen tutuklatır! Sen de bana yardımcı olabilecek hiçbir şey söylemiyorsun!"

"Biraz uyu. Sonra daha iyi düşünürsün."

"Düşünmek yeterli olmaz, karar vermek gerekir! Bunun için de uyumamak gerekir. Ameni... Sen ne yaptın Ameni!"

Lotus:

"İşte en uygun soru bu," dedi.

Ellerinin titremesine rağmen bir heykel gibi kaskatı duran Se-tau, Nubyeli karısına baktı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Kendine eziyet etmeden önce, Ameni'nin gerçekten ne yaptığını sor kendi kendine."

"Mavnanın kaptanı itiraf ettiğine göre bu sorunun yanıtı açık. Ortada bir kaçakçılık olayı var ve bu işin başı da Ameni. Dostum Ameni."

Seramana tek başına uyuyordu. Yeniden doğma töreninin yapılacağı tapınağın çevresindeki güvenlik önlemlerini bizzat kontrol ederek çok yorulmuş, akşam olunca da, bir gül kadar yumuşak tenli genç Suriyeli metresinin şahane vücudundan yararlanmayı bile düşünmeden kendini yatağa atmıştı.

Bağışlarla uyandı.

Uykunun derinliklerinden zorlukla çıkan dev yapılı Sardunyalı hırıltılı bir ses çıkararak gerindi ve koridora fırladı. İdare memuru, sarhoş olduğu açıkça belli olan Setau'ya zorlukla hâkim oluyordu.

Setau:

"Hemen soruşturma başlatmak gerek!" diye bağırdı.

Seramana idare memurunu bir kenara çekti, Setau'yu tuniğinin yakasından tutup odasına sürükledi ve bir testinin içindeki soğuk suyu başından aşağı boca etti.

Setau:

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

153

"Bu da nesi?" diye bağırdı.

"Su. Herhalde çoktan beri içmeyi unutmuş olmalısın."

Setau kendini, yatağın üzerine bıraktı.

"Sana ihtiyacım var."

"Senin lanet yılanların bu sefer kimi ısırды bakalım?"

"Soruşturma açmak gerekiyor."

"Ne hakkında?"

Setau bir kez daha tereddüt etti, sonra açıldı.

"Ameni'nin serveti hakkında."

"Arılamadım."

"Ameni'nin gizli bir serveti var."

"Sen ne içtin Setau? Bu her neyse yılan zehirinden daha kötü olmalı!"

"Ameni yasal olmayan bir servete sahip... Durum belki de daha kötüdür! Ramses tehdit altında olabilir..."

"Ne demek istiyorsun?"

Setau hiçbir ayrıntıyı atlamadan, Lotusla birlikte bayan Şerit'in kaçakçılığına nasıl son verdiklerini anlattı.

"Peki adi bir eşkıyadan başka bir şey olmayan bu kaptanın itiraflarının ne değeri olabilir ki? Aklına gelen ilk adı ortaya atmıştır!"

Setau:

"Adam ciddi görünüyordu," dedi.

Seramana âdeta yıkılmıştı.

"Ameni... Kralına ve ülkesine ihanet edeceğinden kuşkulanağım en son insan o olurdu."

"Yani söz konusu olan ben olsaydım kuşkulanacak mıydın?"

"Alınganlık edip canımı sıkma! Söz konusu olan Ameni."

"Soruşturma açmak gerekir Seramana."

"Tutturmuşsun soruşturma açalım diye! Söylemesi kolay. Yeniden doğma töreni sırasında Ramses'in güvenliğiyle ilgilenmek zorundayım. Hem sonra Ameni her şeyi kilit altında bulundurur! Şayet bazı kötülükler yapmışsa, onu kuşkulandırmamalıyız. Aksi takdirde bütün kanıtları ortadan kaldırabilir. Onu gelişigüzel suçlayabileceğimizi mi düşünüyorsun?"

Setau başını ellerinin arasına aldı.

"Lotusla ben olayın tanığıyız. Kaptan, Ameni'yi suçladı."

Sardunyalınm midesi bulandı. Dünyanın en sadık insanı olarak

154

CHRISTIAN JACQ

bildiği Ameni, kanunsuz bir servet edinme tutkusuna kapılmıştı. Hiç kuşkusuz, yeryüzünde kurtarmaya degecek hiçbir insan yoktu, işin en kötüsü, Ameni'nin komplocularla muhtemel suç ortaklığı ihtimaliydi. Gizli servetini, Ramses'in düşmanlarını silahlandırmak için mi kullanıyordu?

Setau:

"Belki sarhoşum," dedi, "ama her şeyi söyledim işte. Şimdi bu olayı üçümüz de biliyoruz."

"Başka bir sırrı bilmeyi tercih ederdim."

"Ne yapmayı düşünüyorsun?"

"Ameni'nin sarayda bir odası var, ama o hemen her zaman bürosunda uyur. Ameni'yi bürosundan dışarı çıkartıp gizli bir arama yapmamız gerekecek... Şayet orada altın ve değerli taşlar saklamış-sa hemen buluruz. Bürosunda kabul ettiği kişilerin kimliklerini saptarız ve dışarı çıktığı zamanlarda da onu takip ettiririz. Şebekesinin öteki üyeleriyle mutlaka ilişki kuracaktır. Umarım adamlarım bir hata yapmazlar... Şayet Vezirin polislerinin bu soruşturmadan haberi olursa başımız derde girer."

"Ramses'i düşünmek gerekir Seramana."

"Kimi düşündüğümü sanıyorsun?"

97

O sabah bütün Mısır Ramses için dua etti. Uzun bir hükümdarlık dönemi geçirmiş olan Kral, tanrılar ve tanrıçalar topluluğundan yayılan harikulade enerjiyi yeniden özümseyecek gücü bulacak mıydı? Şayet insanın fizik yapısı Ka enerjisiyle dolma görevini yapamayacak kadar zayıfsa, Ramses de tıpkı narin bir kap gibi yok olup gidecekti. Bu durumda Kral'ın hükümdarlık ateşi gökteki kutsal ateşe, mumyası da toprağa geri dönecekti. Ama şayet Kral ikinci kez doğacak olursa, ülkenin damarlarında yeni bir kan dolanmaya başlayacaktı.

Kuzey ve Güney eyaletlerinden gelen tanrı heykelleri, Pi-Ram-ses'teki yeniden doğma tapmağında Khâ tarafından teslim alındı. Firavun, tören süresince onların ev sahibi olacak, maddi dünyadan uzaktaki kutsal bir alanda, doğaüstünün bağrında kalacaktı.

Rarnses şafak vakti giyinirken Ameni'yi düşündü. Özel sekreteri için, Ramses'ten ayrı kalacağı bu günler, ona, sonu gelmez bir çile gibi geliyor olmalıydı! Bu törenler boyunca Kral'a danışamayacak, ve acil olduğunu düşündüğü bir sürü dosyayı 'beklemede' sınıfına alıp bir kenarda tutacaktı. Ameni'ye göre Mısır hiçbir zaman iyi yönetilmemişti ve hiçbir memur görevini yeterince ciddiye almıyordu.

Ramses başında çifte tacı, üzerinde kırmalı beyaz tüniğiyle, yaldızlı peştamalı ve ayağında altın sandaletleriyle sarayın kapısının eşliğinde göründü.

iki 'Kral Oğlu' hükümdarın önünde eğildi. Başlarında yanları uzun bir peruk, üzerlerinde kırmalı kolları olan bol bir gömlek ve uzun bir etek bulunan 'Kral Oğulları', tepesi, gizli tanrı Amon'un simgelerinden biri olan koç biçiminde yontulmuş birer âsâyı ellerinde tutuyorlardı.

Bu iki sancaktar Firavun'un önünde ağır ağır yürüyerek yeniden doğma tapınağının granitten yapılmış ana kapısına kadar gittiler. On iki metre yükseklikteki bu kapının önünde, dikilitaşlar ve Ebu Simbel'dekiler gibi Ka'yı simgeleyen dev heykeller vardı. Ramses, başkentin inşaatının başlangıcında, sanki otuz yıldan fazla hü-

156

CHRISTIAN)ACQ

kümdarlık yapacak nitelikte olduğuna inanmışçasına bu tapınağın yerini tasarlamıştı.

Çakal maskeleri takmış olan iki rahip, hükümdarı karşıladı. Biri Güney yollarının, öteki Kuzey yollarının açıcısıydı. Ramses'i on metre yüksekliğindeki sütunlu salonun içinden geçirdiler ve kumaşlar salonuna götürdüler. Kral orada çıtır çıtır soyundu, dizlerinin üzerine kadar inen ve kefeneye benzeyen keten bir tunik giydi. Sol elinde çoban değneği biçimindeki âsâsı vardı. Sağ elinde ise saplı bir kamçıyı andıran bir âsâ tutuyordu. Bu âsânın sapından sarkan üç kayış parçası Firavun'un yer altı, yer üstü ve gökyüzündeki krallıklarda üç doğumunu simgeliyordu.

Ramses, birçok fiziksel denemeden başarıyla geçmiş, vahşi boğa ile çarpışıp, Kadeş savaşında tek başına binlerce Hititli saldırganı kafa tutmuştu. Ancak yeniden doğma töreni, onu görünmez enerjilerin söz konusu olduğu yeni bir savaşa çağırıyordu. Kendi kendine ölecek ve doğmadan önceki yerine dönecek olan Ramses, tanrılarla tanrıçaların sevgisiyle yeniden doğabilecek ve kendisinin yerini yine kendisi alacaktı. Bu büyülü işlem sonucunda, Ramses kendi simgesel kişiliği ile halk arasında ve halkı ile yaratıcı güçler arasında güçlü bağlar kuracaktı.

Çakal maskeli iki rahip, hükümdarı, Firavun Coser'inkini andıran üstü açık büyük avluya kadar götürdüler. Bu eser Khâ'nındı. Eski mimariye hayranlık duyduğu için Ramses'in yeniden doğma tapınağının duvarları içinde Coser'in Sakkare'deki avlusunun bir kopyasını inşa ettirmişti.

Kızı, Ramses'i karşılamaya geldi.

Nefertari'nin kızı Meritamon, Ramses'in yeniden doğmasını sağlamak için dirilen Nefertari'nin kendisiydi. Üzerinde uzun beyaz bir elbise, boynunda altın bir kolye, başında hayatı ve Yasa'yı simgeleyen iki uzun tüy vardı. Göz kamaştıran Büyük Kraliçe, Ramses'in arkasında yer aldı. Ayının bütün aşamalarında, kelamın ve şarkının sihri ile Firavun'u koruyacaktı.

Khâ'nın yaktığı meşaleler, tanrıların heykellerinin yer aldığı küçük tapınakları ve bu denemeden galip çıkması halinde Ramses'in oturacağı tahtı aydınlattı. Başrahip, Yukarı ve Aşağı Mısır'ın ulularından oluşan bir konseyle hazır bulunacaktı. Bu konseyin içinde Setau, Ameni, Karnak başrahibi, Vezir, krallık başhekimi Neferet,

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

157

'Kral oğulları' ve 'Kral kızları' bulunuyordu. Sarhoşluğu geçen Se-tau, Ameni'nin aşağılık tutumunu artık düşünmek istemiyordu. Şu anda önemli olan şey, Ramses'in yaşamsal gücünü yenilemesi için ayini mükemmel bir biçimde tamamlamaktı.

Yukarı ve Aşağı Mısır'ın ulu kişileri Firavun'un önünde secdeye vardılar. Sonra Setau ile Ameni, 'biricik dost' sıfatıyla Kral'm ayaklarını yıkadılar. Temizlenen ayakları, Ramses'in su, toprak ve ateşten yapılmış bütün alanları aşmasına olanak sağlayacaktı. Bu işlem sırasında kullanılan su kabının üzerinde sema adı verilen hiyeroglif işareti vardı. Kalp ve soluk borusundan oluşan birlik şeklinde simgelenen bu işaret 'birleşmek' anlamına geliyordu. Kutsanmış bu suyla ayakları yıkanan Firavun, halkının birleştiricisi oluyordu.

Bacaklarını sıkıca saran tuniği nedeniyle ağır ağır yürümek zorunda kalan Ramses, tanrıların sunağı üzerine konan yiyecekleri verimli ve başarılı kıldı: Bakışlarıyla ve 'Firavun'un sunduğu adak' sözünü söylemesiyle, yiyeceklerin isasını uyandırdı. Kraliçe, Kral'ın gövdesindeki zayıflık ve hastalıkları kovmak için onu yıldızların sütüyle beslemekle görevlendirilen kutsal ineği simgeliyordu.

Ramses, yaratılışın çeşitliliğini korumak için, her kutsal güce ayrı ayrı saygısını sundu. Bu davranışıyla her biçimin içindeki ortak payda olan yaratılışı açıkça özgür kılıyor ve her heykele sihirli bir yaşam iletiyordu.

Üç gün boyunca, tanrıların hazır bulunduğu büyük avluda ayin alayları, dualar ve adaklar birbirini izledi. Merdivenlerle girilen küçük tapınaklarda barınan tanrılar kutsal alanı belirtiyor ve enerjilerini yayıyordu. Davul, harp, lavta ve obua'mn bazen canlı bazen de içine kapanık müziği, baş ayincinin yönettiği ayine eşlik ediyordu.

Tanrıların ruhunu özümseyen, Apis boğası ve Sobek timsahı ile konuşan ve bir zıpkınla suaygını durduran Firavun, öteki dünya ile Mısır halkı arasındaki bağları güçlendiriyordu. Kral'm bu davranışıyla görünmeyen görünür oluyor ve doğa ile insan arasında uyumlu bir ilişki kuruluyordu.

Bitişik avluda, üzerinde yan yana konmuş iki tahtın bulunduğu bir sahne kurulmuştu. Ramses birkaç basamağı tırmanarak bu sahneye çıkıyordu. Yukarı-Mısır'ın tahtına oturduğu zaman başında beyaz tac vardı: Aşağı-Mısır'ınkinde ise kırmızı tacı giyiyordu. Ayinin her bölümü, Kral'ın her iki kişiliğiyle de yapılıyordu. Sürekli

158

CHRISTIANJACQ

hareket halinde oları ve görünürde birbirine karşıt olan bu iki kişilik Firavun'un benliğinde bütünleşiyordu.

Böylece İki Ülke kendi kimliklerini kaybetmeden bir bütün oluşturuyordu. Sırayla tahtların birinde ya da ötekinde oturan Ramses, bazen keskin bakışlı Horus oluyor, bazen eşi benzeri bulunmaz güce sahip Set oluyor, ama iki kardeşi uzlaştıran üçüncü bir unsur olma özelliğini hep koruyordu.

Bayramın sondan bir evvelki günü, Kral beyaz tuniğini çıkardı ve piramitler dönemindeki hükümdarların geleneksel peştamalını giydi. Bu peştamala bir boğa kuyruğu takılmıştı. Artık Firavun'un tanrıların enerjisini doğru özümseyip özümsemediğini ve gökyüzü ile yeryüzünü ele geçirecek yeteneği olup olmadığını saptama saati gelmişti.

Firavun mademki, düşman iki kardeş olan Horus ile Set'in sırlarını yaşamıştı, öyleyse onu Mısır'ın mirasçısı yapacak olan tanrıların vasiyetnamesini yeniden alacak nitelikteydi. Ramses'in parmakları, içinde bu paha biçilmez belgenin bulunduğu kırlangıç kuyruğu biçimindeki küçük kutunun üzerine kapandığı zaman herkesin yüreği ağzına geldi. İki Ülke'nin efendisi de olsa bir insan eli, doğaüstü bir eşyayı tutabilecek güce sahip olabilir miydi?

Tanrıların vasiyetnamesini sıkı sıkı tutan Ramses, devlet: gemisini doğru yönde götürme yeteneğini simgeleyen kürek biçimindeki dümeni kavradı. Sonra uzun adımlar atarak yeryüzünün, göğü yansıtmaya benzer bir şekilde tüm Mısır'ı yansıtan büyük avlu boyunca ilerledi. Bu dinsel yürüyüşü Aşağı-Mısır kralı sıfatıyla dört kez; Yukarı-Mısır kralı sıfatıyla da dört kez, dört ana yöne doğru tekrarladı. Böylece İki Ülke'nin eyaletleri, tanrıların egemenliğini ve kutsal hiyerarşinin varlığını bildiren Firavun'un adımları ile yüceltilmiş oldu. Ramses'in aracılığıyla, ölmüş firavunların tümü tekrar hayata dönüyor ve Mısır, tanrıların verimli toprağı oluyordu.

Ramses:

"Koştum," dedi, "tanrıların vasiyetnamesini elimde tuttum. Bütün dünyayı dolaştım ve dünyanın dört köşesine dokundum. Kalbim bu yolculuğumda bana rehberlik etti. Koştum, başlangıcın okyanusunu geçtim, göğün dört yanına dokundum, ışıktan da öteye gittim ve verimli toprağı, onun hükümdarı olan Hayatın Yasası'na sundum.

RAMSES: BATI AKASYASI"NIN ALTINDA

159

Yeniden doğumun bu son gününde, kentlerde ve köylerde büyük bir kutlama hazırlığı yapılıyordu. Ramses'in galip geldiğini ve yönetim enerjisinin yenilendiğini biliyorlardı. Ancak şenliklerin başlaması için, yeniden doğan hükümdarın, tanrıların vasiyetnamesini halka göstermesi gerekiyordu.

Ramses şafak sökerken Yukarı ve Aşağı-Mısır'ın ulu kişileri tarafından taşınan tahtırevanına oturdu.

Ameni'nin sırtı ağrıyordu, ama payına düşen görevi tamamlamayı önemsiyordu. Firavun dört ana yöne doğru götürüldü. Her defasında elindeki yayı gerdi ve Firavun'un hükümdarlık etmeye devam ettiğini bütün evrene bildirmek için okunu fırlattı.

Hükümdar sonra, tabanı on iki aslan başıyla süslenmiş olan bir tahtın üzerine çıktı ve her yöne dönerek Maât: yasaının kötülük güçlerini sessizliğe dönüştüreceğini bildirdi.

Ramses, yeniden taç giydi ve atalarına dua etti. Görünmeyene doğru giden yolları açan onlar, krallığın temelini oluşturuyordu. Sertliğiyle övünen Setau bile bu sahne karşısında gözyaşlarını tutamadı. Ramses bugüne kadar böylesine büyük olmamış, Mısır'ın ışığını bu derece kuvvetli yansıtmamıştı.

Kral, zamanın varolmadığı büyük avluyu terk etti. Sütunlu salondan geçti, anıt kapının tepesine çıkan merdiveni tırmandı, iki yüksek kulenin arasında, öğle güneşi gibi göründü ve halkına tanrıların vasiyetnamesini gösterdi.

Kalabalıktan muazzam bir uğultu yükseldi. Alkışlar, Ramses'in hükümdarlık etmeye layık olduğunun kabul edildiğini gösteriyordu. Sözleri yaşama dönüşecek, davranışları yeryüzü ile gökyüzünü birleştirecekti. Mil'in sultanı artıp tepelerin eteklerine kadar uzanacak, toprağın üzerine verimli mili

birakacak, insanlara temiz su, sayılamayacak kadar çok balık verecekti. Tanrılar bayram yaptığı için bütün yürekler mutluluk doldu. Kral sayesinde yiyecekler, Nil'in kıyılarındaki kum taneleri kadar bol olacaktı. Zaten Büyük Ramses için refahı elleriyle yoğurur denmiyor muydu?

28

iki ay ve bir gün.

İki aylık gizli ve titiz bir soruşturmada sonra, fırtınalı bir gün. Seramana, bir sonuca varmak için her türlü yöntemi kullandı. En becerikli adamları, deneyimli paralı askerler, Ameni'yi gizlice izlemek ve dikkati çekmeden Ameni ile ilgili yerleri araştırmakla görevlendirildi. Dev yapılı Sardunyah onları uyarıyordu: Yakalanacak olurlarsa, Seramana onları tanımazlıktan gelecekti. Şayet ondan söz edecek olurlarsa, onları kendi elleriyle boğacaktı. Onlara vaat edilen prim ise ek izin ve birinci kalite şaraptı.

Ameni'yi bürosundan uzaklaştırmak çok güç görünüyordu. Kâtibin El-Fayyum'a yaptığı bir teftiş turu, Sardunyalıya, hiç beklemediği bir fırsat sağladı. Ama araştırma hiçbir sonuç vermedi. Ne hemen hemen hiç kullanmadığı saraydaki dairesinde ne de bürosundaki sandıklarında, kütüphanesinde ya da rafların arkasında kanun dışı bir şey saklıyordu. Ameni gece gündüz çalışmasını sürdürüyor, çok yiyor, az uyuyordu. Ziyaretçileri ise yüksek rütbeli memurlardan oluşuyordu ve kâtip onlara ya hesap soruyor ya da devlete hizmet etmek için coşkulu olmalarını telkin ediyordu.

Setau, Sardunyalının olumsuz raporlarını duyunca, kendi kendine rüya görmüş olup olmayacağını soruyordu. Ama Lotus da, mavnanın kaptanının Ameni'nin adını söylediğini duymuştu. Se-tau'nun bu pisliği hafızasından silip atması olanaksızdı.

Seramana oluşturduğu bütün soruşturma ekiplerini dağıtmayı düşünüyordu. Adamları artık sıkılmışlardı ve bir beceriksizlik yapmakta gecikmeyeceklerdi.

işte o fırtınalı günde, o çok korkulan olay oldu. Öğle yemeğinden sonra, Ameni hiç alışık olmadığı bir ziyaretçiyi kabul etti: Tıraş olmamış, kaba saba, yüzü kırış kırış bir adam.

Seramana'nın emrindeki paralı asker, bu adamı Pi-Ramses limanına kadar izledi ve onun kimliğini öğrenmekte hiç zorlanmadı: Adam bir mavna kaptanıydı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

161

Setau, Seramana'ya:

"Bundan emin misin?" diye sordu.

"Gemi, küp yüküyle güneye gitmek üzere yola çıktı. Bir sonuca varmak için fazla düşünmeye gerek yok."

idareyi herkesten iyi bilen Ameni, bir hırsız çetesinin başındaydı ve kişisel çıkarı için görevim kötüye kullanıyordu... Belki de daha kötü şeyler yapıyordu.

Sardunyalı:

"Ameni bir süre sabretti," dedi, "ama sonunda suç ortaklarıyla yeniden ilişki kurdu."

"inanmak istemiyorum."

"Üzgünüm Setau. Bildiklerimi Ramses'e söylemek zorundayım."

imparator Hattuşil Mısır Firavunu'na şunları yazıyordu:

Kızgınlığını unut. Saldırmak üzere kaldırdığın kolunu indir ve hayatın nefesini içimize çekmemize izin ver. Gerçekte sen tanrı Set'in oğlusun! O sana Hititlerin ülkesini vaat etti ve onlar da sana, vergi olarak arzu ettiğin her şeyi getirecekler. Onlar zaten senin ayaklarının dibinde değiller mi?

Ramses, tableti A meni'ye gösterdi.

"Sen de oku... Şaşırtıcı bir değişiklik!"

"Barış yanlıları baskın çıktılar. Kraliçe Putuhepa'nın etkisi kendini gösterdi. Majeste, artık size Hitit prensesini Mısır Kraliçesi olarak resmen davet etmek kalıyor."

"Altına mührümü basacağım güzel cümleler hazırla. Aşa bir hiç uğruna ölmedi. Hayatının eseri böylece taçlandırılmış oluyor."

"Hemen büroma gidip mektubu hazırlayayım."

"Hayır Ameni. Burada yaz. Güneşin son ışınlarından yararlanmak için benim yerime otur."

Kral'ın özel sekreteri kaskatı kesildi.

"Ben... Firavun'un koltuğunda... Asla olmaz!"

"Korkuyor musun?"

"Elbette korkuyorum! Bunu daha önce deneyenler böyle bir çılgınlığa kalkıştıkları için yıldırım çarpmışa döndüler!"

"Terasa çıkalım."

162

CHRISTIAN JACQ

"Ama... bu mektup."

"Bekleyebilir."

Manzara büyüleyiciydi. Büyük Ramses'in sakin ve muhteşem başkenti kendini uykuya terk ediyordu.

"Onca arzu ettiğimiz bu barış, burada gözlerimizin önünde bulunmuyor mu Ameni? Nadir bir meyve gibi onun tadına varmalı ve gerçek değerini hiç akıldan çıkarmamalıyız. Ama insanlar, sanki barış istemiyorlarmış gibi sadece uyumu bozmayı düşünüyorlar. Bu neden böyle Ameni?"

"Ben... ben bilmiyorum Majeste."

"Bu soruyu kendi kendine hiç sormadın mı?"

"Hiç vaktim olmadı. Zaten Firavun tüm sorulara yanıt vermek için var."

Ramses:

"Seramana benimle konuştu," dedi.

"Konuştu mu?... Ne hakkında?"

"Senin büronda kabul ettiğin garip bir ziyaretçi hakkında."

Ameni endişeli görünmüyordu.

"Söz konusu edilen kim?"

"Sen söyleyemez misin kim olduğunu?"

Kâtip kısa bir süre düşündü.

"Randevusu olmadan gelen ve kendini zorla kabul ettiren bir mavna kaptanı aklıma geliyor, gerçi bu gibi tipleri kabul etmek âdetim değildir! Sözleri tutarsızdı. Limanda çalışan işçilerden ve malların geç yüklendiğinden söz etti... Adamı muhafızlardan birinin yardımıyla dışarı attım."

"Onu ilk kez mi görüyordun?"

"Ve sonuncu kez! Ama... bütün bu soruların anlamı nedir?"

Ramses'in bakışları tanrı Set'inki kadar deliciydi. Hükümdarın ılık saçan gözleri, alacakaranlıkta Ameni'yi inceliyordu.

"Bana daha önce hiç yalan söyledin mi Ameni?"

"Asla Majeste! Ve asla yalan söylemeyeceğim. Sözlerim Fira-vun'un hayatı üzerine yemin yerine geçsin!"

Ameni uzun saniyeler boyunca soluk alamadı. Ramses'in onu yargıladığını ve hükmünü vereceğini biliyordu.

Firavun'un sağ eli kâtinin omzuna kondu. Ameni birden Fira-vun'un büyüünden gelen olumlu etkiyi hissetti.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

163

"Sana güveniyorum Ameni."

"Beni neyle suçluyorlar?"

"Tapmalara gönderilmesi gereken malları gasp etmek ve haksız kazanç yapmakla suçluyorlar."

Ameni az daha bayılacaktı.

"Ben kazanç sağlayacakmışım öyle mi?"

"İşimiz var. Barış elimizin altında, ama yine de acil olarak savaş konseyini toplamamız gerek."

Setau Ameni'nin kollarına atıldı, Seramana özür üstüne özür diledi:

"Sonuçta Firavun da bizzat seni akladığına göre artık bir sorun yok!"

Ciddi bir ifadeyle bu sahneyi seyreden Kral'ın özel sekreteri şaşkınlığını:

"Siz... demek siz benim suçlu olabileceğimi inanabildiniz!" diyerek gösterdi.

Setau:

"Dostluğumuza ihanet ettim," dedi, "ama ben sadece Ramses'in güvenliğini düşünüyordum."

Ameni:

"Bu durumda çok iyi yaptın. Şayet aklında başka kuşkular varsa hemen söyle. Firavun'un varlığını korumak en önemli görevimizdir."

Seramana:

"Birisi Ameni'yi Majestelerinin gözünden düşürmek istedi," dedi. "Setau'nun, kaçakçılığına son verdiği birisi."

Ameni:

"Bütün ayrıntıları öğrenmek isterdim," dedi.

Setau ile Seramana soruşturmalarının sonuçlarını anlattılar.

Kâtip:

"Bu şebekenin başı, kendini benmişim gibi gösterdi," dedi, "ve Setau'nun kobrasının hırsızlar cehennemine gönderdiği mavna kaptanını kullandı. Bu sahte haberi yayarak kuşkuyu benim ve hizmetimin üzerinde topladı. Suçlu olduğuma sizi inandırmak için bir başka kaptanı büroma göndermesi yetiyordu. Beni ortadan kaldırınca, ülkenin yönetimi altüst olacaktı."

164

CHRISTIAN JACQ

Ramses suskunluğuna son verdi.

"Yakınlarımı lekelemek, sorumlu olduğum hükümeti lekelemek demektir. Hatti ile güç bir oyun oynadığı sırada Mısır'ı zayıf düşürmeye çalışıyorlar. Bu, basit bir hırsızlık olayı değil, en kısa zamanda kesilip atılması gereken bir kangren."

Ameni:

"Beni ziyaret eden kaptanı bulalım," dedi.

Seramana:

"Ben ilgilenirim," dedi. "Bu adam bizi gerçek patronuna kadar götürür."

Setau:

"Ben de Seramana'mn emrine gireceğim. Bunu Ameni'ye borçluyum."

Ramses:

"Sakın hata yapmayın," dedi. "Ben bu işi planlayan kişiyi istiyorum."

Seramana:

"Sakın bu Urhi-Teşup olmasın?" dedi. "Onun tek arzusunun öç almak olduğuna eminim."

Ameni:

"İmkânsız," dedi. "Mısır yönetim çarkını, devlet mallarının çalınmasını organize edecek kadar bilemez."

Urhi-Teşup, kendisini iktidardan uzaklaştıran zorba hükümdar Hattuşil'in kızı ile Ramses'in evlenmesini engellemeye kararlıydı... Kral, muhafız kıtası komutanının bu düşüncesine karşı çıkmadı.

Seramana düşüncesinde direndi.

"Urhi-Teşup'un emrindeki biri bunları yapmış olabilir," dedi.

Ramses:

"Tartışmayı keselim," dedi, "bu işin sonuna kadar gidin ve acele edin. Sen Ameni, sarayın müstemilatlarından birinde çalışacaksın."

"Peki ama... neden?"

"Çünkü sen rüşvet almakla suçlanıyorsun ve bir yere saklanmalısın. Hasmımız planının başarıya ulaştığını sanmalı."

29

Şiddetli ve buz gibi bir rüzgâr, Hitit İmparatorluğu'nun başkenti Hattuşaş'ın surlarını yalıyordu. Anadolu'nun yüksek yaylasında sonbahar birden kışa dönüşmüştü. Bardaktan boşanırcasına yağan yağmurlar, yolları batağa dönüştürüyor ve ticari konvoyları engelliyordu. Soğuğa dayanılsız olan imparator Hattuşil, ocaktaki ateşin önüne büzülmüş sıcak şarap içiyordu.

Ramses'ten az önce aldığı mektup onu son derece sevindirmişti. Artık Hatti ile Mısır asla savaşmayacaktı. Güç kullanmak her ne kadar bazen zorunlu olsa da, Hattuşil diplomasiyi yeğliyordu. Hatti giderek yaşlanan bir imparatorluktu, savaşlar nedeniyle yorgun düşmüştü. Ramses'le yapılan antlaşmadan bu yana halk barışa alışıyordu.

Sonunda Putuhepa geldi. İmparatoriçe, tanrılara danışmak için Fırtına tapınağında uzun süre geçirmişti. Güzel ve görkemli bir kadın olan başrahibe, herkesin, hatta generallerin de saygısını kazanmış bir împaratoriçe'ydi.

Biraz endişeli olan Hattuşil:

"Haberler nasıl?" diye sordu.

"Kötü. Hava giderek daha da bozacak, sıcaklık daha da düşecek."

"Bense sana bir mucizeden söz edeceğim!"

imparator, Pi-Ramses'ten gelen papirüsü havaya kaldırdı.

"Ramses kesin kararını vermiş mi?"

"Yeniden doğma törenini yaptıktan ve ayinler sırasında kızını sembolik kraliçe olarak kullandıktan sonra, bizim sevgili kardeşimiz Mısır Firavunu, kızıyla evlenmeye razı oluyor. Düşünebiliyor musun, Hititli bir kadın iki Ülke'nin kraliçesi olacak!... Bu hayalimin gerçekleşeceğini rüyamda görsem inanmazdım."

Putuhepa gülümsedi.

"Ramses'in önünde alttan alabilmen sayesinde oldu bu."

"Senin sayende güzelim... Senin değerli öğütlerinin sayesinde. Kelimelerin hiçbir önemi yoktur. Aslolan hedefimize ulaşmaktır."

166

CHR1STIAN JACQ

"Maalesef gök tepemize yıkılıyor."

"Sonunda hava düzelecek."

"Kehanetler kötümser."

"Kızımızı göndermekte çok gecikecek olursak Ramses bir dolap çevirdiğimizi sanacak."

"Ne yapacağız Hattuşil?"

"Ramses'e gerçeği söyleyip yardımını isteyeceğiz. Mısır büyücülerinin eşi benzeri yoktur. Onlar doğal âfetleri yatıştırırsınlar ve yolları açsınlar. Sevgili kardeşimize hemen yazalım."

Kazınmış bir kafası ve sert bir çehresi olan Khâ, uçsuz bucaksız Sakkare mezarlığında dolaşıyordu. Ptah tapmağının, eklemlerindeki ağırı nedeniyle zaman zaman yürümekte zorlanan başrahibi, insanların dünyasından uzak olan bu yerde kendini daha rahat hissediyordu. Khâ, Memfis'in antik kentinden çok az ayrılıyordu. Piramitler dönemi onu büyülüyordu. Khâ, Gize ovasının üç taştan devi olan Keops, Kefren ve Mikerinos'un piramitlerini saatlerce seyrediyordu. Güneş göğün tam ortasına geldiği zaman, piramitlerin beyaz kalker kaplı yüzeyleri ışığı yansıtıyor, mezar tapınaklarını, bahçeleri ve çölü aydınlatıyordu. Dünyanın kuruluşunun ilk sabahında, başlangıcın okyanusundan fışkıran temel taşı simgeleyen piramitler, aynı zamanda, bünyelerinde değişmez bir enerjiyi koruyan taş kesilmiş güneş ışınlarıydı. Ve Khâ onların gerçeklerinden birini fark etmişti: Her piramit, arşivlerde aradığı büyük bilgelik kitabının bir harfiydi.

Ama Memfis başrahibi kederliydi; Basamaklı piramidin egemen olduğu Coser'in dev mimari kompleksi yanında yer alan kral Unas'ın piramidi, restorasyon çalışmalarını bekliyordu. Beşinci hanedanlığın

sonuna doğru yapılan ve bin yıldan fazla yaşı olan kutsal anıt ciddi yaralar almış olduğu için acı çekiyordu. Birçok kenar taşı bloğunu değiştirmek kaçınılmazdı.

Başrahip Khâ, Sakkare'de atalarının ruhlarıyla konuşuyordu. Ebedi istirahatgâhların tapmaklarında geçirdiği uzun saatler boyunca, Maât yasasına uygun bir yaşam sürdükleri için 'doğru söz'e sahip olanların mutlu yazgılarını ve öteki dünyanın güzel yollarını hatırlatan hiyeroglifleri okuyordu. Khâ, bu yazıları çözerek, sessizlik dünyasında kalmış olan mezarların sahiplerine hayat veriyordu.

Ptah başrahibi, Unas piramidinin çevresini dolaşırken babası-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

167

nın ona doğu geldiğini gördü. Ramses, günün bazı saatlerinde falcılara görünen ışıklı ruhlardan birine benzemiyor muydu?

"Tasarıların nedir Khâ?"

"Öncelikle, acil olarak müdahale edilmesi gereken Eski İmparatorluğun piramitleri meselesi var. Onların onarımını hızlandırmayı düşünüyorum."

"Tot'un kitabını buldun mu?"

"Sadece birkaç bölümünü... Ama ben inatçıyım. Ayrıca Sakka-re'de o kadar çok hazine var ki, belki de bana çok uzun bir ömür gerek."

"Daha otuz sekiz yaşındasın. Ptah-hotep, Özdeyişlerim yazmak için yüz on yaşına gelmeyi beklemedi mi?"

"Bu topraklarda baba, sonsuzluk insanların zamanları ile beslenir ve onu canlı bir taşla dönüştürür. Bu tapınaklar, bu hiyeroglifler ve hayatın sırrına saygı gösterip ona adaklar sunan bu kişiler, bizim uygarlığımızın en iyi yönü değil midir?"

"Devlet işlerini hiç merak etmiyor musun oğlum?"

"Ülkeyi sen yönettiğine göre neden merak edeyim?"

"Yıllar geçiyor Khâ ve bir gün ben de, sessizliği seven ülkeye doğru gideceğim."

"Majesteleri kısa bir süre önce yeniden doğdu, üç yıl sonra bir yeniden doğma töreni daha düzenleyeceğim."

"Devlet idaresi, ekonomi, ordu gibi konularda hiçbir şey bilmiyorsun."

"Bu konulara hiç ilgi duymuyorum. Hem zaten dinsel ayinler bizim toplumumuzun temelini oluşturan unsur değil midir? Halkımızın mutluluğu bu ayinlerin düzenli olarak yapılmasına bağlıdır ve ben de bu işe her gün biraz daha fazla vakit ayırmayı düşünüyorum. Yanlış yöne mi saptığını düşünüyorsun?"

Ramses gözlerini Unas piramidinin tepesine doğru kaldırdı.

"En yükseği, en yaşamsalı aramak, her zaman doğru yolu izlemek demektir. Ama firavun yeraltı dünyasına da inmek zorundadır. Orada, Nil'i kurutmak ve ışık kayığını yok etmek isteyen canavara meydan okumalıdır. Her gün böyle bir savaşa girmezse, hangi ayın- kutlanabilirdi?"

Khâ, sanki düşüncelerini besliyormuşçasına bin yıllık taşa dokundu.

168

CHRISTIAN JACQ

"Firavun'a ne tür bir yardımda bulunabilirim?" "Hatti imparatoru, benimle evlenmesi için kızını Mısır'a göndermeyi arzu ediyor, ama Anadolu'da hava öylesine kötü ki bir konvoyun yolculuğa çıkması olanaksız. Hattuşil, havanın düzelmesini sağlamak için büyücülerimizin olaya müdahale etmesini istiyor. Onun isteğine olumlu bir yanıt vermemi sağlayacak metni en kısa zamanda bul."

Rerek adındaki mavna kaptanının saklandığı yeri hiç kimse bulamazdı. Soluk benizli kâtibi ziyarete gidip ipe sapa gelmez sözler ettikten sonra, patronunun öğüdüne uyarak bir süre için Pi-Ramses'in Asyalılar mahallesine taşınmıştı. Bu iş için aldığı para oldukça tatmin ediciydi. Öyle ki, üç ay Nil üzerinde çalışsa bu kadarını kazanamazdı. Rerek, patronunu bir kez daha gördü. Kaptanın yaptığı hizmetten çok memnun olan adama göre umulan sonuç elde edilmişti. Ama ufak bir ayrıntı kaptanın canını sıkmıştı: Patronu Rerek'in görünümünü değiştirmesini istiyordu. Oysa kaptan, sakalından ve kıllı gövdesinden gurur duyuyordu. Denizci tartışmaya kalkıştı, ama kendi güvenliğinin söz konusu olduğunu anlayınca razı oldu. Sakalını ve gövdesindeki kılları kazıttıktan sonra yeni bir adla Güney'de çalışmaya başlayacak ve polis sonsuza dek onun izini bulamayacaktı.

Rerek bütün gününü beyaz badanalı küçük bir evin birinci katında geçiriyordu. Ev sahibi kadm, sokaktan saka geçtiği sırada onu uyandırdı. Kadın ona, çok sevdiği sarımsaklı ve soğanlı çöreklerden getirmişti.

Ev sahibi kadın:

"Berber mahallenin meydanına geldi," diye haber verdi.

Denizci gerindi. Tıraş olunca erkeksi çekiciliğini kaybedecek ve kızları tavlama zorlanacaktı. Bereket versin kızları inandıracak başka özellikleri kalıyordu.

Rerek pencereden baktı.

Küçük meydanda dört direk üzerine bir bez germiş olan berber, güneşin yakıcı ışınlarını önlemeye çalışmıştı. Bu siperin altına, kendisi için yüksek, müşteri için de alçak, iki tabure koymuştu.

Tıraş olmak için on kadar kişi sıraya girdiği için bekleme uzun sürecekti. Sıradakilerden üçü zar atıyor, diğerleri de duvara dayanmış bekliyorlardı. Rerek yeniden yatıp uykuya daldı.

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

169

Ev sahibesi onu sarstı.

"Çabuk aşağı inin! Siz sonuncusunuz."

Bu kez artık kurtuluş yolu yoktu.

Denizci, gözleri yarı kapalı, merdivenlerden indi, mütevazı evden çıktı ve ağırlığı altında gıcırdayan üç ayaklı tabureye oturdu.

Berber:

"Ne istiyorsunuz?" diye sordu.

"Çenemdeki ve yanaklarımdaki bütün sakalımı kes."

"Böyle güzel bir sakalı mı?"

"Bu beni ilgilendirir."

"Keyfin bilir dostum. Ödemeyi nasıl yapacaksın?"

"Papirüsten yapılmış bir çift sandaletle."

"Ama bu az buz iş değil..."

"Şayet işine gelmezse ben de başka bir berbere tıraş olurum."

"Peki... peki..."

Berber sakalı sabunlu suyla ıslattı, önce usturasının keskin olup olmadığını anlamak için sol yanağında bir denedi, sonra ani, fakat etkin bir hareketle usturayı denizcinin boğazına dayadı.

"Kaçmaya çalışırsan Rerek ya da yalan söylersen, boğazını keserim."

"Sen... Kimsin sen?"

Setau usturayı hafifçe batırdı. Denizcinin göğsüne doğru kan sızdı.

"Şayet yanıt vermeyecek olursan seni öldürecek biri,"

"Sor!"

"Sol kolunda yara izi bulunan, kahverengi gözlü bir mavna kaptanını tanıyor musun?"

"Evet, tanıyorum."

"Bayan Şerit'i tanıyor musun?"

"Evet, onun için çalıştım."

"Hırsız olarak mı?"

"Karşılıklı iş yaptık."

"Patronunuz kim?"

"Adı.-.Ameni."

"Şimdi beni ona götüreceksin."

30

Khâ, çalışma masasında oturan Ramses'in huzuruna çıktığı zaman, normalde ciddi olan çehresi hafif bir gülümseme ile aydınlanmıştı.

"Heliopolis Yaşam Evi'nde üç gün üç gece araştırma yaptım Majeste ve Hatti üzerindeki kötü havayı dağıtacak büyü kitabını buldum. Havaya kötülüğün yayılmasının ve güneşin bulutlan deleme-mesinin nedeni, tanrıça Sekmet'in göndermiş olduğu haberciler."

"Ne yapılması gerek?"

"Sekmet'i yatıştırıncaya kadar hiç ara vermeden gerekli duaların okunması lazım. Tanrıça, Asya'ya doğru gitmiş olan temsilcilerini geri çağırınca, hava açılacak. Sekmet'in rahip ve rahibeleri şimdiden seferber oldular. Onların şarkılarının neden olacağı titreşimler ve dualarının göze görünmeyen etkisi sayesinde çabuk bir sonuç alabileceğimizi umut edebiliriz."

Khâ, Kral'ın huzurundan çekilirken Merenptah koşarak geldi. İki kardeş birbirini kutladı.

Kral, taban tabana zıt yaradılıştaki olan, ama aynı zamanda birbirlerini tamamlayan iki oğluna baktı, ikisi de onu düş kırıklığına uğratmamıştı. Khâ, kendine özgü tavrıyla gerçek bir devlet adamı gibi davranmamış mıydı? Khâ, ülkeyi yönetmek için zorunlu olan soylu düşünceye; Merenptah ise komuta etmek için gerekli güce sahipti. Hükümdarın kızı Meritamon ise Teb'e dönmüş, Seti'nin tapmağında ve Ramses'in milyonlarca yılın tapmağında kral heykellerini canlandırma ayinlerini tek başına yönetmişti.

Firavun, her biri kendine özgü bir biçimde Mısır uygarlığının ruhunu yansıtan ve onun değerlerini kişisel çıkarlarının üstünde tutan böyle üç çocuğu olduğu için tanrılara şükretti. Nefertari ile Güzel Iset huzur içinde yatabilirdi.

Merenptah Firavun'un önünde eğildi.

"Beni çağırmışsınız Majeste."

"Hattuşil'in kızı ve İmparatoriçe Putuhepa, yakında Pi-Ramses'e

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

171

gelecekler. Prenses diplomatik sıfatıyla Büyük Kraliçe olacak ve bu birlik Hatti ile Mısır arasındaki barışı kesin olarak perçinleyecek. Bu antlaşma bazı menfaat gruplarının hoşuna gitmeyebilir. Senin görevin, Hatti'nin kontrolündeki bölgeden çıkıp bize bağlı prensliklerin toprağına ayak bastığı andan itibaren prensesin güvenliğini sağlamak olacak."

"Majesteleri bana güvenebilirler. Yanıma kaç kişi almam gerekir?"

"Gerektiğı kadar."

"Bir ordu götürmenin yararı yok, çünkü ordu çok büyük ve yavaş olacaktır. Savaş deneyimi olan ve bölgeyi tanıyan iyi silahlandırılmış yüz kadar asker ile iyi atları olan habercilerden bir bölük kuracağım.

Saldırıya uğradığımız takdirde karşı koyabiliriz. Majestelerine düzenli olarak haber göndereceğim. Şayet habercilerden biri gecikecek olursa, en yakın kale hemen bir takviye birliği gönderecek."

"Görevin son derece önemli Merenptah."

"Seni düş kırıklığına uğratmayacağım baba."

Hattuşaş'ta, sabahın ilk saatlerinden itibaren bardaktan boşa-mrcasına yağmur yağmaya başlamıştı. Aşağı kent su baskını tehdidi altındaydı. Halk arasında panik yayılınca Putuhepa bir konuşma yaptı. Fırtınanın dinmesi için her şey yapıyordu. Hatti'nin rahipleri, Fırtına tanrısının bağışlayıcılığını kazanmak için durmadan yalvarıyordu. Ayrıca yardımları için Mısır büyücülerine de başvurulmuştu.

Putuhepa'mn sözleri halkı yatıştırdı. Birkaç saat sonra yağmur dindi. Gökyüzü hâlâ koyu siyah bulutlarla kaplıydı, ama güneye doğru hava biraz olsun açmaya başlamıştı. Prenses artık yola çıkabilirdi. İmparatoriçe kızının dairesine gitti.

Yirmi beş yaşındaki prenses, Anadolu kadınlarının vahşi güzelliğine sahipti. Sarı saçları, badem biçimli siyah gözleri, sivri denebilecek kadar ince bir burnu, sedefi andıran teni, uzunca boyu, ince bilekleri, soylu doğumuna yaraşır davranışı ile cinsel çekiciliğin ta kendisiydi. Bazen ufak bir davranışıyla, kendini sunmaya hazır bir dişiliği açığa vuruyor, sonra aniden içine kapanıp uzaklaşıyordu; onunla evlenmeyi düşlemeyen tek bir soylu bile yoktu.

172

CHRISTIAN JACQ

Putuhepa:

"Hava düzeliyor," dedi.

Prenses, koku sürünmeden önce uzun saçlarını yapıyordu.

"Demek ki yola çıkmak için hazırlanmam gerekiyor."

"Kaygı duyuyor musun?"

"Tam tersi! Firavunla evlenen ilk Hititli kadın olacağım... Hem de hangi firavunla! Hatti'nin savaş ateşini söndüren muzaffer Büyük Ramses'le... En çılgın düşlerimde bile böylesine mükemmel bir almyazısı aklıma gelebilir miydi?"

Putuhepa şaşırmıştı.

"Sonsuza dek birbirimizden ayrılacağız ve asla ülkeneye dönmeyeceksin.. . Bu senin için büyük bir acı değil mi?"

"Ben bir kadını ve Ramses'le evlenecek, tanrıların sevdiği topraklarda yaşayacak, debdebeli bir sarayda hüküm sürecek, görülmedik bir lüksten yararlanacak, eşi benzeri bulunmaz bir iklimin güzelliklerini tadacağım! Ama Ramses'le evlenmem yeterli değil."

"Ne demek istiyorsun?"

"Onu baştan çıkarıp kendime çekmek istiyorum. Şu anda Firavun, sanki antlaşmanın bir maddesiymişim gibi, beni değil, diplomasiyi ve barışı düşünüyor! Onun bu düşüncesini değiştireceğim."

"Düş kırıklığına uğrayabilirsin."

"Ben çirkin ve aptal biri miyim?"

"Ramses artık genç bir erkek değil. Belki sana bakmayacaktır bile."

"Benim yazgım bana ait, bu konuda bana hiç kimse yardım edemez. Ramses'i kendime bağlayacak niteliklere sahip değilsem, bu sürgüne ne gerek var?"

"Senin evliliğin iki büyük halkın refahını garanti altına alacak."

"Ben ne bir hizmetçi, ne de kenara itilmiş birisi olacağım; ben Büyük Kraliçe olacağım. Ramses benim kökenimi unutacak. Onun yanında hüküm süreceğim ve her Mısırlı benim önümde secdeye kapanacak."

"Umarım öyle olur kızım."

"Benim de niyetim bu anne."

Güneş, pek güçlü olmamakla birlikte gökyüzünde göründü. Kış, rüzgâr ve soğuğu ile yerleşiyordu, ama Mısır prensliklerine gi-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

173

den yol yakında kullanılabilir hale gelecekti. Putuhepa kızıyla sırlarını paylaşmak isterdi, ama Ramses'in müstakbel karısı daha şimdiden kendi ülkesine yabancı olmamış mıydı?

Raya bir türlü sakinleşemiyordu.

Urhi-Teşup'la şiddetli bir şekilde tartışmışlar, en ufak bir anlaşma zemini bulamadan ayrılmışlardı. Hitit ordusunun eski başkomutanına göre, Hattuşil'in kızının gelişi, Ramses'in aleyhine kullanılabilirdi ve prensesin Mısır'a varması engellenmemeliydi. Raya ise tam tersine bu diplomatik evliliğin son savaş umudunu da söndüreceğini düşünüyordu.

Hattuşil savaştan vazgeçerek Ramses'in ekmeğine yağ sürüyordu. Bu düşünce Raya'yı öylesine kemiriyordu ki, içinden küçük sivri sakalını yolmak, renkli şeritlerle süslü entarisini parçalamak geliyordu.

Ramses'e karşı duyduğu kin, yaşamının başlıca nedeni olmuştu. Dev heykelleri ülkenin bütün büyük tapınaklarını süsleyen bu firavunu öldürmek için her türlü tehlikeyi göze almaya hazırdı. Hayır, bu despot hükümdar, her el attığı işten başarıyla çıkmaya devam edemezdi!

Lükse ve konfora alışmış olan Urhi-Teşup tembelleşmişti. Raya ise savaşma duygusunu kaybetmemişti. Ramses de sonuçta herkes gibi bir insandı. Güçlü ve isabetli darbelerin birbiri ardına

gelmesi halinde yenik düşecekti. Acele olarak yapılacak bir iş vardı: Hitit prensesinin Pi-Ramses'e ulaşmasını engellemek.

Raya, Urhi-Teşup ile Hititli dostlarına haber vermeden, Mal-fi'nin yardımıyla bir suikast hazırlayacaktı. Müstakbel Kraliçe'yi karşılamaya giden birliğin başında Ramses'in oğlu Merenptah'm olduğunu öğrendiği zaman, Malfi'nin ağzının suyu akacaktı. Aynı anda, hem Ramses'in müstakbel karısı Hitit prensesini hem de Kral'm küçük oğlunu ortadan kaldırmak mükemmel bir darbe olacaktı!

Konvoydan hiç kimse sağ kalmayacaktı. Firavun, bu saldırıyı, Hitit ordusunun içinde bulunan barışa düşman bir grubun gerçekleştirdiğine inanacaktı. Saldırının yapılacağı yere, Hitit ordusuna ait silahlarla, üzerlerinde Hattuşil'in ordusunun askerlerinin giysileri bulunan birkaç köylü cesedini serpiştirmek gerekecekti. Çarpış-

174

CHRISTIAN JACQ

manın çok çetin geçeceği belliydi ve Libyalıların saflarında da kayıplar olacaktı. Malfi bu ayrıntıya pek önem vermiyordu. Zaferle biten sert ve kanlı bir çarpışma fikri, bu savaşçı komutanı coşturuyordu.

Hattuşil kızını, Ramses de oğlunu kaybedecekti. Ve iki hükümdar, duydukları intikam duygusuyla öncekilerden çok daha çetin olacak bir çatışmaya gireceklerdi. Artık bu gerginliği yatıştıracak Aşa da yoktu. Urhi-Teşup'a gelince, o da hazıra konacaktı. Ya hatasını kabul ederek işbirliğine yanaşacak ya da tümünden dışlanacaktı. Raya'nın kafası, Mısır devletinin içten kemirilmesini sağlayacak sayısız fikirle doluydu. Ramses bir gün dahi olsun rahat yüzü görmeyecekti.

Raya'nın en değerli vazolarını yerleştirdiği ardiyenin kapısına vuruldu. Gecenin bu geç saatinde gelen bir müşteri olamazdı.

"Kim o?"

"Kaplan Rerek."

"Seni burada görmek istemiyorum!"

"Başım belaya girdi, ama paçayı kurtardım... Seninle görüşmem gerek."

Raya kapıyı araladı.

Suriyeli tüccar, kaptanın yüzünü bir an gördü. O anda aniden sırtından itilen kaptanın üstüne kapaklanmasıyla Raya tepetaklak devrildi. Bu arada Seramana ile Setau ardiyeye daldılar.

Dev yapılı Sardunyalı, kaptan Rerek'e Raya'yı göstererek:

"Bu adamın adı ne?" diye sordu.

Denizci:

"Ameni," diye yanıt verdi.

Bileklerinde tahta kelepçeler olan ve ayakları ipe bağlanan Rerek hareket edemiyordu. Ardiyenin dip tarafındaki karanlıktan yararlanan Raya bir yılan gibi kaydı ve çatıya çıkan merdivene tırmandı. Biraz

şansın yardımıyla, peşinden gelenleri ekecekti. O anda, çatının bir köşesine oturmuş ona balon güzel Nubyeli kadını gördü.

"Olduğun yerde dur!"

Raya entarisinin sağ kolundan bir hançer çıkardı.

"Yolumdan çekil, yoksa seni öldürürüm!"

Raya kolunu kaldırmış vaziyette saldırıya geçtiği anda, bir enge-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

175

rek yılanı onu sağ topuğundan ısırdı. Duyduğu acının şiddetinden hançeri elinden düşüren Raya çatının kenarına çarptı, dengesini kaybetti ve boşluğa uçtu.

Seramana Suriyeli tüccarın üzerine eğildiği zaman can sıkıntısından yüzü buruştu. Raya'nın boynu kırılmıştı.

,J JL

Bayan Tanit hayatından çok memnundu, sevgilisinin ateşi ile coşmuş bir şekilde, onun güçlü gövdesinin üzerine uzandı.

"Bir daha seviş benimle, yalvarırım seviş!"

Hititli canı gönülden razı olacaktı ki, bir ayak sesiyle irkildi. Kalktı ve hançerini kınından çıkardı.

Odanın kapısına vuruldu.

"Kim o?"

"Kâhya."

Bayan Tanit öfkeden kudurmuşçasına:

"Bizi rahatsız etmemelerini emretmiştim!" diye haykırdı.

"Kocanızın bir arkadaşı... Çok acele olduğunu söylüyor."

Fenikeli kadın Urhi-Teşup'u bileğinden tuttu.

"Belki de bir tuzaktır."

"Kendimi savunabilirim."

Urhi-Teşup, villanın bahçesinde bekleyen Hititliyi çağırdı. Eski ordu komutanına hizmet etmekten gurur duyan adam alçak sesle raporunu verdi ve gözden kayboldu.

Urhi-Teşup odaya geri döndüğünde, Bayan Tanit çıplak bir vaziyette boynuna sarıldı ve onu öpücüklerle boğdu. Hititlinin aklının başka yerde olduğunu anlayınca geri çekildi ve ona bir kupa taze şarap verdi.

"Ne oluyor?"

"Dostumuz Raya ölmüş."

"Kaza mı geçirmiş?"

"Seramana'dan kaçmaya çalışırken çatıdan düşmüş."

Fenikeli kadın sapsarı oldu.

"Şu lanet Sardunyalı! Bu durumda... sana kadar ulaşacak."

"Olabilir."

"Kaçmak, hemen kaçmak gerekir."

"Kesinlikle hayır. Seramana en ufak bir hatamda üstüme atılmaya hazır bekliyor. Şayet Raya konuşacak vakit bulamamışsa ba-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

177

na ulaşamaz. Aslında Suriyeli tüccarın ortadan kalkması bizim için iyi bir haber sayılır. Artık soğukkanlılığını kaybetmeye başlamıştı. Libyalılarla doğrudan ilişki kurduğuma göre artık ona ihtiyacım yok."

"Sadece, kendi mutluluğumuzla yetinsek olmaz mı?" Urhi-Teşup bayan Tanit'in göğüslerini sertçe sıktı. "Uysal ve sessiz bir eş olmakla yetinirsen seni mutlu ederim." Urhi-Teşup karısını, doymak bilmez bir iştahla okşamaya başlayınca bayan Tanit duyduğu zevkten kendinden geçti.

Avcılar getirdikleri hayvan derilerini Teşonk'a sundular. Libyalı, işleyeceği derileri bizzat seçiyordu. Sadece kendi değerlendirmesine güveniyordu ve çok seçiciydi. Teklif edilen malların dörtte üçünü reddetti. Sabahleyin, kendisine kalitesiz deri getiren iki tüccarı terslemişti.

Birden ayaklarının dibine renkli şeritleri olan bir entari fırlatıldı.

Seramana:

"Bunu tanıyor musun?" diye sordu.

Karnında aniden ağırlar hissedenden Libyalı elleriyle yuvarlak göbeğini tuttu.

"Bu... sıradan bir giysi."

"Onu dikkatle incele."

"Sizi temin ederim... sıradan bir giysiden başka bir şey görmüyorum."

"Sana yardım edeceğim Teşonk, çünkü sana karşı bir sempati duyuyorum. Bu entari Suriyeli tüccar Raya'ya aitti. Uygunsuz işlere karışmış olan bu adam kaçmaya çalışırken aptalca öldü. Casusluk mazisi vicdanını kemirdiği için ölümü seçtiği söylenecek. Ama ben, bir şeyi kesinlikle biliyorum: Onunla arkadaşınız ya da daha doğrusu suç ortağıydınız."

"Ben bu adamla görüşmüyor..."

"Sözümü kesme Teşonk. Elimde kanıt yok, ama senin, Raya'nın ve Urhi-Teşup'un Ramses'e karşı bir birlik kurduğunuzdan hiç kuşum yok. Suriyelinin ölümü bir uyarıdır: Şayet senin öteki müttefiklerin de Kral'a zarar vermeyi deneyecek olurlarsa Raya'nın akıbetine uğrayacaklar. Şu anda, alacağımı almayı yeğlerim."

178

CHRISTIAN JACQ

"Evinize deri bir kalkan ve bir çift lüks sandalet gönderirim." "Memnuniyet verici bir başlangıç... Bana söyleyeceğin isimler var mı?"

"Libyalıların arasında her şey yolunda efendim! Hepsi Ram-ses'in otoritesini tanıyorlar."

"Öyle devam etsinler. Yakında görüşürüz Teşonk." Seramana'nın atı uzaklaşır uzaklaşmaz, elleri göbeğinin üzerinde kenetlenmiş oları Libyalı koşarak tuvalete gitti.

imparator Hattuşil ile karısı Putuhepa arasında bir konuda görüş ayrılığı çıkmıştı, imparatoriçe genellikle kocasının keskin görüşünü ve düşüncelerinin doğruluğunu takdir ederdi. Ama bu kez sert bir tartışmaya girmişlerdi.

Putuhepa:

"Kızımızın yola çıkacağını Ramses'e bildirmemiz gerek," diye ısrar etti.

imparator:

"Hayır," diye karşılık verdi. "Ordudaki muhalif askerlerin bize karşı harekete geçip geçmeyeceklerini öğrenmek için bu durumdan yararlanmak uygun olur."

"Bize karşı mı?... Kızma ve muhafız kıtasına karşı demek istiyorsun! Öz kızını yem gibi kullanmayı düşündüğünün farkında mısın?"

"Kızımız hiçbir tehlikeyle karşılaşmayacak Putuhepa. Saldırıya uğramaları durumunda en iyi Hitit askerleri onu koruyacaklar ve âsileri yok edecekler. Böylece bir taşla iki kuş vurmuş olacağız: Bizim politikamıza muhalif askerlerin son kalıntıları da ortadan kaldırılacak ve Ramses'le yaptığımız antlaşma daha da perçinlenmiş olacak."

"Kızım hiçbir tehlikeyle karşılaşmamalı."

"Kararım kesin: Yarın yola çıkacak. Hatti topraklarından geçip Mısır kontrolü altındaki bölgenin sınırına ulaştıktan sonra, Rain-ses, müstakbel karısının gelişinden haberdar edilecek." ;!!

Ağır zırhlar ve ürkütücü miğferler giymiş olan Hititli subaylarla j erlerin arasında genç prenses ne kadar da narin görünüyordu! Yeni ' | ı silahlarla donanmış, genç ve sağlıklı atlara binmiş refakat kıtası, alt i

edilemeyecek bir güç gibi görünüyordu, imparator, lazım tehlikeye attığını biliyordu, ama böyle bir fırsat bir daha ele geçmezdi. Bir devlet başkanı, bazen kendi ailesinin zararına da olsa iktidarına öncelik tanımak zorunda değil miydi?

Birçok araba prensesin çeyizi ile Büyük Ramses'e sunulacak armağanları taşıyordu: Altın, gümüş, bronz, kumaş ve mücevherler. Ve bunlardan başka Firavun'un özellikle ilgisini çekecek bir armağan daha vardı: Kral'ın bakımlarını bizzat üstleneceği ve arabasını çekme onuruna erecek on şahane at.

Gökyüzü iyice açılmış, sıcaklık anormal derecede artmıştı. Askerler, kışlık kaputlarının altında soluk almakta zorluk çekiyor ve terliyorlardı. Şubat ayı olmasına rağmen sanki yaz hüküm sürüyordu. Bu anormallik uzun süre devam etmezdi; hiç kuşkusuz birkaç saat sonra yağmur yağacak ve sarnıçları dolduracaktı.

Prenses, babasının önünde diz çöktü. İmparator kızına nişanlılık yağını sürdürdü.

"Ramses kutsal evlilik yağını bizzat sürecektir," dedi. "iyi yolculuklar, Mısır'ın müstakbel Kraliçesi."

Konvoy harekete geçti. Genç kadının oturduğu arabanın arkasında, aynı boyda ve aynı konforda bir araba daha vardı.

Bu ikinci arabanın arkasında, hafif ağaçtan yapılmış bir tahta imparatoriçe Putuhepa oturmuştu.

İmparatorun önünden geçerken:

"Kızımla beraber gidiyorum," dedi. "Ona sınıra kadar refakat edeceğim."

Düşmanca görünen dağlar, dik yollar, endişe verici dar boğazlar, saldırganların saklanabileceği ormanlar... imparatoriçe Putuhepa kendi ülkesinden korkuyordu. Elbetteki askerler tetikteydiler ve sayıca herhangi bir saldırganın cesaretini kırarak kadar çoktular. Ama Hatti uzun süredir kanlı iç çatışmalara sahne olmuştu. Bizzat Urhi-Teşup ya da onun gibi gözlerini iktidar hırsı bürümüş başka biri, barışın simgesi olan prensesi yok etmeye kalkışamaz mıydı?

Yolculuğun en zahmetli yanı kış mevsimine rağmen havanın çok sıcak olmasıydı. Kış soğuşuna hazırlanmış bünyeler yakıcı güneşe ve kuraklığa katlanmak zorundaydı. Zamanla artan alışılmadık bir yorgunluk, yolculuğu daha da zorlaştırıyordu. Putuhepa,

muhafız kıtasının dikkatinin ve subayların gücünün azaldığını fark etti. Yoğun bir saldırı durumunda, karşı koyacak beceriyi gösterebilecekler miydi?

Prenses ise, yolculuktan hiç etkilenmemişçesine soğukkanlılığını yitirmemişti. Mağrur ifadeli genç kadın, amacına ulaşmak için gösterdiği yırtıcı kararlılıkla yolu aydınlatıyordu.

Çam ağaçlarının hışırtısı ya da bir derenin şırıltısı silahlı adamların koşuşmasını andırdığı anlarda Putuhepa yerinden sıçırıyordu. Saldırganlar nerede saklanıyordu? Nasıl bir plan uygulayacaklardı? Hatti İmparatoriçesi geceleri en küçük bir sese bile kulak kabartıp sık sık uyanıyor; bütün gününü ormanlara, dik yamaçlara ve ırmak kıyılarına dikkatle bakarak geçiriyordu.

Prensesle annesi konuşmuyorlardı. Putuhepa'nın kızı sessizliğe gömülmüş, eski yaşantısıyla olan tüm ilişkisini reddetmişti. Onun için Hatti ölmüştü, geleceğin adı da Ramses olmuştu.

Yakıcı sıcaktan bunalan ve susuzluk çeken konvoy Kadeş'i geçip Güney Suriye'deki Aya sınır karakoluna vardı. Bu Mısır kalesi, Fi-ravun'un kontrolü altındaki toprakların sınırını belirliyordu.

Mazgallardaki Mısırlı okçular yerlerini almış, kalenin kapısı kapanmıştı. Garnizon, bir saldırıya uğrayacağını sanıyordu. Prenses arabasından indi ve Ramses'e armağan olarak gönderilen atlardan birine atladı. Annesinin ve Hitit birliği komutanının şaşkın bakışları altında kaleye doğru dörtnala gitti ve surların dibinde durdu. Hiçbir Mısırlı okçu okunu fırlatmaya cesaret edemedi.

"Ben Hatti İmparatoru'nun kızı ve Mısır'ın müstakbel Kraliçe-si'yirn," dedi. "Büyük Ramses nikâhımızı kıymak için beni bekliyor. Beni iyi karşılayın, yoksa Firavun'un Öfkesi sizi ateş gibi yakar."

Kalenin komutanı göründü. Prenses:

"Sizin arkanızda bir ordu var!" dedi.

"O bir ordu değil, benim muhafız kıtam."

"Bu Hititli savaşçıların tehdit edici bir halleri var."

"Yanıyorsunuz komutan. Size gerçeği söyledim."

"Ben başkentten herhangi bir emir almadım."

"Benim geldiğimi hemen Ramses'e bildirin."

%s Â*

Ameni hasta olmuştu. Gözleri kızarmış ve ciğerleri dolmuş olan kâtip, zorlukla soluk alıyordu. Şubatta geceler çok soğuk oluyor, gündüzleri ise solgun güneş havanın ısınmasına yetmiyordu. Ame-ni'nin ısınmak için ısmarladığı yüklü miktardaki odun bir türlü gelmemişti. Keyifsizliğinin acısını astlarından birinden çıkarmak üzereydi İd, ordudan gelen bir kurye, Güney Suriye'deki Aya kalesinden gelen haberi masasının üzerine koydu.

Ameni, art arda gelen hapşırıkları arasında, şifreli mesajı çözdü. Kalın keten elbisesinin üzerine yün bir palto geçiren, boynuna bir fular saran kâtip ciğerleri ateş gibi yandığı halde Ramses'in bürosuna kadar koştu.

"Majeste... inanılmaz bir haber! Hattuşil'in kızı Aya'ya gelmiş. Kale komutanı buyruklarınızı bekliyor."

Ramses, gecenin bu geç saatinde, fitili tütmeyen yağ kandillerinin ışığında çalışıyordu. Çınar ağacından yapılmış yüksek fener direklerinin üzerine konmuş olan bu kandiller, gözleri yormayan ve her tarafı aydınlatan bir ışık yayıyordu.

Ramses:

"Bunda bir yanlışlık olmalı," dedi. "Yoksa Hattuşil, kızının yola çıktığını bildirirdi."

"Kale komutanı, bir düğün alayı olduğunu iddia eden koca bir Hitit ordusuyla karşı karşıya olduklarını söylüyor!"

Kral, mangallarla ısıtılan geniş bürosunda birkaç adım yürüdü.

"Bu bir hile Ameni. Hatti'nin içindeki gücünü sınamak için Hattuşil'in yaptığı bir hile. Konvoy, başkaldırmış askerlerin saldırısına uğrayabilirdi."

"Kızını... bir yem gibi kullandı!"

"Şu anda, Hattuşil'in içi rahat etmiştir. Merenptah, prensesi korumak için öngörülen birliğiyle Suriye'ye gitmek üzere hemen yola çıksın. Aya kale komutanına kalenin kapılarını açmasını ve Hititleri konuk etmesini emret."

182

CHRISTIAN JACQ

"Ya şayet..."

"Tehlikeyi göze alıyorum."

Çok şaşırmış olmalarına rağmen Hititler de Mısırlılar da çabucak birbirleriyle kaynaştılar, kutlamalar yaptılar, çok eski silah arka-daşlarıymışcasına yediler içtiler. Putuhepa'nın içi rahat olduğu için Hattuşaş'a dönebilirdi; Merenptah'ın koruması altında olacak kızı da, bir kısım Hitit askerinin ve ulu kişilerin eşliğinde, Pi-Ramses'e doğru yoluna devam edebilirdi.

Yarın kesin ayrılık olacaktı. Gözleri buğulanan İmparatoriçe, fethe giden bir insanın tavrına bürünmüş olan güzel kızına baktı.

Putuhepa:

"Hiçbir üzüntü duymuyor musun?" diye sordu.

"Hiçbir zaman bu denli sevinçli olmadım!"

"Artık birbirimizi görmeyeceğiz."

"Bu, yaşamın yasası. Herkes kendi kaderini yaşar... Benimki de masalsı bir kader!"

"Mutlu ol kızım."

"Oldum bile."

Kırılmış olan Putuhepa, yine de kızını kucakladı. Aralarındaki son bağ da kopmuştu.

Aya kalesinin, çekirdekten asker olan komutanı, derinden gelen bir sesle:

"Çok anormal bir durum," dedi. "Bu mevsimde normalde dağlar karla örtülüdür ve hemen her gün yağmur yağar. Şayet bu yakıcı sıcak devam ederse sarnıçlarımızda su kalmayacak."

Merenptah:

"Buraya kadar cebri yürüyüşle geldik ve askerlerimizden bazıları maalesef hastalandı. Yolumuzun üzerindeki bazı kuyular ve kaynaklar kurumuş. Bu durumda yola çıkarak prensesi tehlikeli bir serüvene sürüklemekten korkuyorum."

Komutan:

"Çok anormal bir durum," diye tekrarladı. "Sadece bir tanrı böyle bir hava değişikliğini yapabilir."

Merenptah bunu duymaktan korkuyordu.

"Korkarım haklısınız. Bu kalede koruyucu heykeliniz var mı?"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

183

"Evet, ama o sadece civardaki kötü cinleri kovabiliyor; iklimi değiştirecek kadar gücü yok. Enerjisi gökyüzünün enerjisine denk bir tanrıya yalvarmak gerekir."

"Dönüş yolculuğumuza yetecek kadar su yedeğiniz var mı?"

"Ne yazık ki hayır! Burada kalmak ve yağmuru beklemek zorundasınız."

"Şayet bu yalancı yaz böyle devam ederse, Mısırlılar gibi Hititler de su bulamayacak."

"Kış mevsimindeyiz. Bu kuraklığın yakında sona ermesi lazım."

"Siz de fark ettiniz komutan: Bu normal bir durum değil. Yola çıkmak tehlikeli; kalmak da öyle."

Subayın alnı kırıştı.

"Peki... ne yapmayı düşünüyorsunuz?"

"Ramses'e durumu bildirmek gerek. Ne yapılması gerektiğini o bilir."

KM, Heliopolis Yaşam Evi'nin arşivinde bulduğu üç uzun papirüs rulosunu Ramses'in çalışma masasının üzerine açtı.

"Metinler çok açık Majeste. Asya'nın iklimine sadece bir tanrı hükmediyor: Set. Ama hiçbir büyücüler kurulu tanrı Set'le doğrudan ilişki kurmak için gerekli yetkinliğe sahip değil. Mevsimleri yerli yerine koyması için Set'le diyalog kurabilecek tek kişi sensin. Böyle olmakla beraber..."

"Devam et oğlum."

"Böyle olmakla beraber, ben böyle bir girişime karşıyım, çünkü Set'in gücü tehlikelidir ve kontrol edilemez."

"Benim yeteri kadar güçlü olamayacağımdan mı korkuyorsun?"

"Sen Seti'nin oğlusun, ama iklimi değiştirmek, şimşeği, yıldırımı ve fırtınayı kullanmasını bilmeyi gerektirir... Oysa Set ne yapacağı önceden kestirilemeyen bir tanrıdır ve Mısır'ın da sana ihtiyacı var. Suriye'ye birkaç kutsal heykel ve yiyecek konvoyu gönderelim."

"Set'in onların geçmesine izin vereceğine inanıyor musun?"

Khâ başını eğdi.

"Hayır Majeste."

"Öyleyse başka seçeneğim yok. Ya bana teklif edilen girişimde zafer kazanacağım ya da Merenptah, Hitit prensesi ve onlarla birlikte olanlar susuzluktan ölecekler."

184

CHRISTIAN JACQ

Ramses'in büyük oğlunun, babasına karşı öne sürebileceği hiçbir kanıtı yoktu.

Firavun, Khâ'ya:

"Set tapınağından geri dönmezsem şayet," dedi, "benim yerime Firavun ol ve yaşamını Mısır'a ada."

Kale komutanının dairesine yerleştirilmiş olan Hitit prensesi, Merenptah'la konuşmak istedi. Kral'ın oğlu prensesin sinirli ve bu-yurgan bir havası olduğunu sezdi, ama onurlu bir hanıma gösterilmesi gereken saygıda kusur etmedi.

"Neden hemen Mısır'a doğru yola çıkmıyoruz?"

"şu anda olanaksız olduğu için prenses."

"Hava çok güzel."

"Yağmur mevsimi olmasına rağmen kuraklık yaşıyoruz ve yeterli suyumuz yok."

"Yine de bu korkunç kalede kök salacak değiliz herhalde!"

"Gökler bize karşı; bizi burada çakılı tutan ilahi bir irade."

"Büyücüleriniz bu konuda hiçbir şey yapamıyor mu?"

"Aralarında en büyük olanına başvurdum: Ramses'e."

Prensес gülümsedi.

"Siz zeki bir insansınız Merenptah. Sizden kocama söz edeceğim."

"Umalım da prenses, gökler bizim dualarımızı duysun."

"Hiç kuşkunuz olmasın! Buraya susuzluktan ölmek için gelmedim. Hem zaten, gökyüzü ve yeryüzü Firavun'un avuçlarının içinde değil midir?"

Ne Setau, ne Ameni, hükümdarı kararından caydırmayı başarabildi. Akşam yemeği sırasında, Ramses, tanrı Set'in gücünün simgesi olan sığır budundan çıkarılmış bir et parçasını yemiş ve aynı tanrının himayesinde saklanan sert vaha şarabından içmişti.

Ramses ağzını tuzla temizledi. Tuz Set'in terinden oluşmuştu ve tüm besinlerin saklanması için gerekli olan yeryüzü ateşini taşıyordu. Ramses, bir süre babasının heykelinin önünde düşüncelere daldı. Babası, Set'in adını kullanma cesaretini göstererek, fırtınanın efendisinin yeryüzündeki simgesi olduğunu ilan etmişti.

Ramses'in Seti'nin yardımı olmadan Set'i ikna etmek için hiçbir

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

185

şansı yoktu. Bir tek kusur, tam doğru yapılmayan bir hareket veya yolundan sapmış bir düşünce yıldırım çarpmasıyla sonuçlanırdı. Böylesine korkunç bir gücün karşısında bir tek silah etkili olabilirdi: Doğruluk. Seti'nin Ramses'i firavunluk görevine hazırlarken öğrettiği doğruluk.

Geceyarısı olunca Kral, işgalci Hiksoslar'ın lanetli eski başkenti Avaris'in üzerine kurulmuş olan Set'in tapınağına girdi. Sessizliğe ve yalnızlığa ayrılmış bu yere bir tek Firavun yok olma korkusu olmadan girebilirdi.

Tanrı Set'in karşısında durabilmek için korkuyu yenmek, sonra dünyaya ateşten gözlerle bakmak, içindeki şiddeti ve sarsıntıları tanımak, evrenin merkezinde yer alan ve insan zekâsı tarafından algılanamayan başlangıçtaki güç olmak gerekiyordu.

Ramses sunağın üzerine bir kupa şarap ve akasya ağacından yapılmış minik bir antilop heykeli koydu. Çölün aşırı sıcaklığına ve zor koşullarına dayanabilen bu hayvan, içinde Set'in alevini barındırıyordu.

Kral, tanrıya:

"Gökyüzü senin ellerinin üzerinde," dedi. "Yeryüzü de ayaklarının altında. Ne emredersen o olur. Sıcaklığa ve kuraklığa yol açtın, bize kış yağmurunu geri ver."

Set'in heykeli tepki göstermedi, gözlerindeki soğuk ifade değişmedi.

"Sana, seslenen benim, Ramses, Seti'nin oğlu. Hiçbir tanrının dünya düzenini ve mevsimlerin akışını bozmaya hakkı yoktur. Her tanrı Yasa'ya uymak zorundadır. Öteki tanrılar gibi sen de bu Ya-sa'ya uyacaksın."

Heykelin gözleri kızardı; birden oluşan bir sıcaklık tapınağı kapladı.

"Gücünü Firavun'a karşı yöneltme. Onun kişiliğinde Horus ile Set toplanmıştır. Sen benim içimdesin. Senin gücünü karanlıklarla savaşmak ve kargaşayı yok etmek için kullanıyorum. Bana itaat et Set, kuzey bölgelerine yağmur yağdır!"

Gökyüzü şimşeklerle aydınlandı ve gökgürültülerinin uğultusu bütün Pi-Ramses'i kapladı:

Bir savaş gecesi başlıyordu.

33

Prenses, Merenptah'm karşısına dikildi.

"Bu bekleyiŖe tahammül edemiyorum! Beni derhal Mısır'a götürün."

"Sizin güvenliğinizi sağlamak için emir aldım. Bu anormal kuraklık devam ettiği sürece yola çıkmak d   ncesizlik olur."

"Neden Firavun duruma el koymuyor?"

Bir yağmur damlası prensesin sol omzuna, bir ikinci damla sağ elinin üzerine d  t . Prensesle Merenptah siyah bulutlarla kararan gökyüzüne aynı anda gözlerini kaldırdılar. Bir Ŗim ek, yağmur yüklü bulutları deldi, ardından bir gökgürültüsü duyuldu ve yağmur bo andı. Birkaç dakika içinde sıcaklık d  t .

Mevsimlerin yasası uyarınca soğuk ve yağmurlu kış, yazı ve kuraklığı kovdu.

Merenptah:

"i e Ramses'in yanıtı," dedi.

Hititli prenses ba ını arkaya doğru attı, ağzını açtı ve gökyüzünün suyunu kana kana içti.

"Yola çıkalım, hemen yola çıkalım."

Ameni, Kra 'ın kapısının önünde volta atıp duruyordu. Kollarını kavu turmu  bir Ŗekilde yerde oturan Setau ise asık bir suratla önüne bakıyordu. KM içinden dualar ederek sihirli bir papirüsü okuyordu. Seramana kısa kılıcını, keten yağma batırılmış bir bezle onuncu keredir temizliyordu.

Sardunyalı:

"Firavun, Set'in tapınağından ne zaman çıktı?" diye sordu.

Ameni:

" afak sökerken," diye yanıt verdi.

"Kimseyle konuştu mu?"

Kh :

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

187

"Hayır," dedi, "bir tek sözcük söylemedi. Odasına kapandı. Krallık ba hekimini çağırdım. Ramses onu kabul etti."

Setau:

"Bir saati geçti, hâlâ onu muayene ediyor!" dedi.

Başrahip:

"Set'in görünen ve görünmeyen yaraları tehlikelidir. Neferet'in bilimine güven duyalım."

Setau:

"Kalbinin sağığı için ona birkaç ilaç verdim," dedi.

Sonunda kapı açıldı.

Dört adam Neferet'in çevresini sardı.

Krallığın başhekimi:

"Ramses tehlikeyi atlattı," dedi. "Kral bir gün dinlendikten sonra günlük çalışmasına dönecektir. Sıkı giyinin: Hava soğuk ve nemli olacak."

Pi-Ramses'in üzerine yağmur yağmaya başlamıştı.

Merenptah'm komutasında kardeş gibi birleşen Mısırlılar ve Hititler Kenan Ülkesi'ni geçti, Sina dağının baktığı kıyı yolunu izledi ve Delta'ya girdi. Mola verdikleri her kalede kutlamalar yapıyordu. Yolculuk sırasında birçok asker silahlarını trompetler, flütler veya davullarla takas etti.

Hitit prensesi gözlerini yemyeşil manzaralardan alamadı, hurmalıklara, verimli tarlalara, sulama kanallarına ve papirüs ormanlarına hayran kaldı. Yeni keşfettiği bu dünya, gençliğini geçirdiği sert iklimli Anadolu yaylasına hiç mi hiç benzemiyordu.

Konvoy Pi-Ramses'e yaklaştığında başkentin sokakları insan kaynıyordu. Haberin nasıl yayıldığı belli değildi, ama herkes Hatti imparatoru'nun kızmm, Büyük Ramses'in başkentine kısa bir süre sonra gireceğini biliyordu. Zenginler kendi halinde insanların arasına karışıyor, soylularla işçiler yan yana yürüyor, ortak neşe yüreklere güç veriyordu.

Urhi-Teşup, yanında karısı olduğu halde en önde duruyordu:

"Olağanüstü," dedi. "Bu Firavun olanaksız bir şeyi başardı."

Gözü kamaşan bayan Tanit:

"Tanrı Set'e hükmederek yağmur yağdırdı," dedi. "Onun sonsuz bir gücü var."

188

CHRISTIAN JACQ

Bir taş yontucusu:

"Ramses, halkının havası ve suyudur," dedi. "Onun sevgisi yediğimiz ekmek ve giydiğimiz kumaşlar gibidir. O, bütün ülkenin hem babası, hem de anasıdır!"

Tanrıça Hator'un bir rahibesi:

"Onun bakışları, düşünceleri ve ruhları okur," dedi.

Urhi-Teşup kaybetmişti. Benliğinde doğaüstü bir gücü muhafaza eden bir Firavun'a karşı nasıl savaşabilirdi? Ramses doğa güçlerine komuta ediyor, Asya'nın bile iklimini değiştiriyor, herhangi bir orduyu rahatlıkla yenebilecek nitelikteki doğaüstü yaratıklara hükmediyordu! Hititlinin içine doğduğu

gibi, tmparator'un kızının yolculuğunu hiçbir şey engelleyememişti. Konvoya yapılacak her tür saldırının başarısızlıkla sona ermesi kaçınılmazdı.

Anadolu savaşçılarınin eski başkomutanı kendini toparladı. Hayır, o diğerleri gibi Ramses'in büyüüne yenik düşmeyecekti! Urhi-Teşup'un tek amacı onun geleceğini mahveden ve gururlu Hatti ülkesini Mısır'a bağımlı bir prensliğe döndüren bu adamı öldürmektir. Gücü ne olursa olsun bu Firavun bir tanrı değil, zayıflırdarı ve yetersizlikleriyle sadece bir insandı. Kazandığı zaferlerin ve halkın ona duyduğu sevginin sarhoşluğuyla Ramses'in sonunda zihni bulanacaktı. Zaman onun aleyhinde çalışıyordu.

Üstelik evleneceği kimse de bir Hitit prensesiydi! O kızın damarlarında, baskıya gelmez ve öce susamış bir ulusun kanı dolaşıyordu. Bu evlilik bağıyla barışı perçinlediğini sanan Ramses yanıldığını, çok ağır bir bedel ödeyerek anlayacaktı.

Bayan Tanit:

"işte geldi!" diye haykırdı.

Bayan Tanit'in haykırışını binlercesi izledi.

Prenses, arabasının içinde makyajını bitirmek üzereydi. Gözka-paklarını, bakır hidrat silikatından yapılmış yeşil farla boyadı. Küçük bir çubuğun ucuna sürdüğü kurşun sülfür, gümüş ve bitkisel kömürden oluşan siyah renkli karışımla, gözlerinin çevresini oval biçiminde çizdi. Eserini aynada seyretti ve beğendi. Eli titrememişti.

Genç Hititli, Merenptah'ın yardımıyla arabadan indi.

Güzelliği kalabalığı şaşırtmıştı. Üzerinde, sedef renldi tenini daha bir belirgin hale getiren uzun yeşil bir elbise vardı. Prensesin davranışları tıpkı bir kraliçeyi andırıyordu.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

189

Birden başlar, dörtnala giden atların ve dönen tekerleklerin gürültüsünün geldiği ana caddeye doğru döndü.

Büyük Ramses müstakbel karısını karşılamaya geliyordu.

Arabayı çeken iki at, Kadeş savaşı sırasında Firavun'u terk etmemiş olan iki atının soyundan geliyordu. Bu gösterişli iki savaş atının başlarında, ucu mavi boyalı kırmızı tüylerden yapılmış birer sorguç, üzerlerinde kırmızı, mavi ve yeşil renkli pamuklu koşum takımları vardı. Atların dizginleri, sağ elinde ilahi ilham esasını tutan hükümdarın belindeki kuşağa bağlanmıştı.

Firavun dizginleri tutmadığı halde altın kaplamalı araba hiçbir yere çarpmadan hızla geliyordu. Ramses, sesini yükseltme ihtiyacı duymadan konuşarak atlarını yönetiyordu. Firavun hükümdarlığının tanrısal kökenini temsil eden mavi tacını takmış olan Kral, üzerindeki giysisiyle tepeden tırnağa altınla kaplanmış gibi görünüyordu.

Evet, ışınlarıyla kullarını aydınlatarak ilerleyen Ramses, güneşin ta kendisiydi. Araba, Hitit prensesine birkaç adım kala durunca, gri bulutlar yarıldı ve güneş, mavi renge bürünen gökyüzünde mutlak efendi olarak saltanatını kurdu. Işığın Oğlu Ramses, bu yeni mucizenin yaratıcısı değil miydi?

Genç kadın yere eğik gözlerini kaldırmadan durdu. Kral, prensesin sadelikten yana olduğunu fark etti. Boynunda sade bir gümüş kolye, kolunda aynı madenden yapılmış küçük bilezikler, üzerinde süssüz bir elbise vardı... Bu haliyle, prensesin muhteşem vücudu daha iyi fark ediliyordu.

Khâ, Ramses'e sokuldu ve ona mavi seramikten yapılmış bir vazo verdi.

Ramses prensesin alnını yağladı.

Firavun:

"İşte evliliğin kutsal yağını sürme töreni," dedi. "Bu yağ seni, iki Ülke'nin efendisinin eşi, Büyük Kraliçe yapıyor. Kötülük güçleri senden uzaklaşsın. Bugün sen, Maât yasası uyarınca görevine başlıyorsun ve 'Horus'u ve ilahi ışığın eşsiz güzelliğini gören'(1) adını alıyorsun. Eşim Mat-Hor, bana bak."

Ramses ellerini genç kadına uzattı. Prens çok yavaş hareket-

(1) Eski Mısır dilinde: Mat-Hor-neferu-Râ. Mat-Hor olarak kısalttık.

190

CHRISTIAN JACQ

lerle ellerini Ramses'in ellerinin içine koydu. Şimdiye kadar korku jı nedir bilmeyen prenses ilk defa ürküyordu. Bin bir çekiciliğini ser- f gilemek için uzun süredir beklediği bu anda, heyecanlanmış küçük | bir kız gibi bayıvermekten korkuyordu. Ramses'ten öylesine bir | büyü yayılıyordu ki, prenses bir tanrının tenine dokunduğu ve hiç- | bir dayanak noktası olmayan başka bir dünyaya düşeceği hissine ;î| kapıldı. Ramses'i baştan çıkarmak... Genç kadın şu anda bu dü- :!j şüncenin ne kadar boş olduğunu anlamıştı. Ama kaçmak ve Hat- | ti'ye, Ramses'ten çok uzağa gitmek istemesine rağmen artık çok geç olduğunu biliyordu.

Elleri Kral'm ellerinin arasında tutsak kalınca gözlerini kaldırıp Ramses'e bakma cesaretini gösterdi.

Elli beş yaşındaki Ramses, hayran olunacak kadar yakışıklı, eşine az rastlanan heybetli bir erkekti. Geniş açık alnı, gür kaşları, keskin gözleri, çıkık elmacık kemikleri, uzun, ince ve kemerli burnu, yuvarlak, biçimli kulakları, geniş gövdesi ile o, incelikle gücün ideal bir bileşimiydi sanki.

Artık Mısırlı olan Mat-Hor, kendi kanından gelen kadınların ateşli tutkusuyla Firavun'a hemen âşık oldu.

Ramses onu arabasına davet etti.

Firavun, gökyüzüne kadar yükselen gür sesiyle:

"Hükümdarlığımın otuz dördüncü yılma girerken, Hatti ile yapılan barışın sonsuza dek süreceği böylece ilan edilmiştir," dedi. "Bu evliliğe adanan dikme taşlar Karnak'a, Pi-Ramses'e, Elefan-tin'e, Ebu Simbel'e ve Nubye'deki bütün tapmakhara konulacak. Bütün illerde ve bütün köylerde eğlenceler düzenlenecek ve oralarda sarayın ikramı şaraplar içilecek. Bugünden itibaren Mısır ile Hatti arasındaki

sınırlar açılacak. Savaşın ve kinin bulunmadığı geniş topraklarda insanlar ve ticaret malları serbestçe dolaşacak."

Ramses'in bu konuşması müthiş bir tezahüratla karşılandı.

Elinde olmadan heyecanlanan Urhi-Teşup da bu büyük sevince katıldı.

34

Çifte direğin en tepesinden güverteye kadar uzanan dikdörtgen yelkeni kuzey rüzgârıyla şişmiş olan Kraliyet gemisi, Teb'e doğru hızla yol alıyordu. Geminin pruvasında duran gemi kaptanı Nil'in derinliğini uzun bir sıırıyla sık sık ölçüyordu. Kaptan ırmaktaki akıntıları ve kum tepelerinin bulunduğu yerleri çok iyi bildiği için, Ramses ve Mat-Hor'un yolculuğunu tehlikeye atacak hiçbir hatalı manevra söz konusu olamazdı. Firavun geminin yelkenini bizzat kendisi çekmişti. Bu sırada genç karısı çiçeklerle süslü kamarasında dinleniyor ve aşçı akşam yemeği için bir ördeğin tüylerini yoluyordu. Üç dümenci, doğru yolu göstermesi için üzerine iki sihirli göz çizilmiş olan dümeni tutuyor, bir tayfa bir eliyle korkuluğa tutunarak ırmaktan su çekiyor, maymun kadar çevik bir miço, önlerine çıkabilecek bir suaygırı sürüsünü önceden görebilmek için direğin tepesine tırmanıyordu.

Gemi tayfası, Hatti ile barış antlaşmasının imzalandığı, hükümdarlığın o unutulmaz yirmi ikinci yılında, Pi-Ramses büyük bağının eşsiz üzümlerinden yapılmış olan şarabı büyük bir keyifle içmişti. Eşi benzeri olmayan bu şarap, pişmiş topraktan yapılmış konik biçimli küplerde saklanmıştı. Bu küplerin ağzı kil ve saman karışımı tıplarla kapatılmıştı. Küplerin yan taraflarına lotus çiçekleri ve büyük sırların efendisi Bes'in figürleri çizilmişti. Bodur ve kısa bacaklı olan Bes'in, Kelam'ın gücünü ifade etmek için kırmızı uzun bir dili vardı.

Ramses, insana canlılık veren havanın tadını çıkardıktan sonra orta kamaraya girdi. Mat-Hor uyanmıştı. Yasemin kokulu Kraliçe'nin göğüsleri açıktaydı ve üzerinde çok kısa bir etek vardı. Bu haliyle cinsel cazibenin ta kendisiydi.

Mat-Hor tatlı bir sesle:

"Firavun ışığın efendisidir," dedi. "Ardında ateşten bir iz bırakan kayan yıldız, sivri boynuzlu ehlileştirilemez bir boğa, yaklaşıla-maz suların içinde bir timsah, avını yakalayan bir şahin, hiç kimse-

192

CHRISTIAN JACQ

nin yenemeyeceği kartal başlı aslan, derin karanlıkları delen bir alevdir."

"Geleneksel metinlerimizi çok iyi öğrenmişsin Mat-Hor."

"Mısır edebiyatı benim öğrenim yaptığım bilim dallarından biridir. Firavun hakkında yazılmış her şey benim çok hoşuma gider çünkü o, dünyanın en güçlü insanıdır."

"Firavun'un pohpohlanmaktan nefret ettiğini de öğrenmek zorundasın."

"Ben sözlerimde samimiyim. Benim için şu anda bundan daha büyük bir mutluluk olamaz. Babam sizinle savaşırken sizi düşleyip durdum Ramses. Bana sadece Mısır güneşinin hayat vereceğine inandım. Bugün yanılmadığımı biliyorum."

Genç kadın, Ramses'in yanına kıvrıldı ve Firavun ona sevecenlikle sarıldı.

"iki Ülke'nin efendisini sevmem yasak mı?"

Bir kadının aşkı... Ramses bunu çoktandır aklından çıkarmıştı. Onun için Nefertari aşk, Güzel İset ise ihtiras olmuştu ve bu mutluluklar geçmişte kalmıştı. Bu genç Flititli onda, söndüğünü sandığı cinsel arzuyu uyandırıyor. Bu genç kadın, çok ustaca kokular sürünüyor ve soyluluğundan hiçbir şey kaybetmeden çekici olmasını biliyordu. Ramses, genç kadının vahşi güzelliği ve badem gibi siyah gözlerinin cazibesi karşısında etkilenmişti.

"Sen çok gençsin Mat-Hor."

"Ben bir kadının Majeste ve sizin karınızım. Sizi elde etmeye hakkım yok mu?"

"Geminin pruvasına gel ve Mısır'ı keşfet; ben onun eşiyim."

Kral, Mat-Hor'un omuzlarını bir mantoyla örtüp onu geminin ön tarafına götürdü. Yol boyunca geçtikleri eyaletlerin, illerin, köy- : lerin adlarını söyledi, zenginliklerini anlattı, sulama sistemlerinin i ayrıntılarını açıkladı, geleneklerini ve bayramlarını tarif etti.

Sonunda Teb'e geldiler.

Mat-Hor hayranlık dolu bakışlarla, ırmağın doğu kıyısındaki Karnak tapmağını ve tanrıların Ka tapınağı Luksor'u seyretti. Sessizlik tanrıçasının yaşadığı doruğun hâkim olduğu batı kıyısında yer alan, Ramses'in milyonlarca yılın tapmağı Ramesseum'un ve Kral'ın Kasım taş içinde simgeleyen dev heykelin karşısında Hititli genç kadının hayranlıktan dili tutuldu.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

193

Mat-Hor, Firavun'a verilen adlardan biri olan 'Ariya benzeyen kişi' tanımlamasının çok yerinde olduğunu düşündü. Gerçekten de Mısır, içinde aylıklığın barınmadığı bir arı kovanıydı. Herkesin, görev hiyerarşisine saygı duyarak yaptığı bir işi vardı. Tapmaktaki bile hiç durmayan bir faaliyet görülüyordu: Gün boyunca, kutsal alanın çevresinde meslek birlikleri çalışıyor, içeride ise rahipler ayinlerini aksatmadan sürdürüyordu. Geceleri, gökyüzü gözlemcileri astronomi hesaplarını yapıyordu.

Ramses yeni Büyük Kraliçe'ye, duruma uyum sağlaması için hiç zaman tanımadı. Ramesseum sarayına yerleşen Mat-Hor, konumunun koşullarına boyun eğmek ve kraliçelik görevini öğrenmek zorunda kaldı. Ramses'i elde etmek için, ona itaat etmenin kaçınılmaz olduğunu biliyordu.

Kral arabası, polis ve ordu tarafından korunan Deyr-ül-Medine köyünün girişinde durdu. Arabanın arkasından, Krallar ve Kraliçeler vadilerindeki mezarları kazmak ve süslemekle görevlendirilen zanaatkarlara her zamanki gibi yiyeceklerini getiren bir konvoy geliyordu. Getirilen yiyecekler arasında ekmek somunları, kuru fasulye, taze sebze, birinci kalite balık, kurutulmuş ve salamura

yapılmış etler vardı. Yönetim aynı zamanda çalışanların sandaletlerini, giysi kumaşlarını ve merhemlerini de sağlıyordu.

Mat-Hor arabadan inmek için Ramses'in koluna dayandı.

"Buraya ne yapmaya geldik?"

"Senin için önemli olan şeyi yapmaya geldik."

Kral ve Kraliçe çifti, tüm çalışanlarla ailelerinin tezahüratları arasında, heykeltıraşlık dehası, herkesin hayranlığını kazanan, elli yaşlarındaki zanaatkarlar şefinin iki katlı beyaz evine doğru ilerledi.

Şef eğilerek:

"Majestelerinin bağışlarına nasıl teşekkür edebiliriz?" diye sordu.

"Senin elinin hünerini biliyorum. Senin ve kardeşlerinin yorgunluk nedir bilmeyen kişiler olduğunuzu da biliyorum. Ben sizin koruyucunuzum ve eserlerinizin ölümsüz olması için topluluğunuzu zenginleştireceğim."

"Siz emredin, biz yapalım Majeste."

"Benimle gel. Sana hemen başlaması gereken iki inşaatın yerini göstereceğim."

194

CHRISTIAN JACQ

Kral arabası Krallar Vadisi'ne giden yola girdiği zaman, Mat -Hor'un içi daraldı. Yaşamdan yoksun görünen ve güneş altında yanan dik kayaların görünüşü kalbini sıkıştırdı. Kendisini, sarayın lüksü ve konforundan koparılmış hisseden Kraliçe, taşın ve çölün şokunu yaşıyordu.

Krallar Vadisi'nin gece gündüz korunan girişinde, değişik yaşlarda altmış kadar saygın kişi Ramses'i bekliyordu. Saçlarını kazıtmış, göğüslerine geniş kolyeler takmış, uzun ve kırmalı peştamallar giymiş olan bu saygın kişiler, üzerinde bir devekuşu tüyü bulunan, çınar ağacından yapılmış asaları ellerinde tutuyorlardı.

Ram ses:

"Bunlar benim 'Kral oğullarım'," diye açıkladı.

Saygın kişiler asalarını kaldırdılar, bir onur kıtası oluşturarak tören alayı halinde hükümdarı izlediler.

Ramses kendi mezarının girişinin yakınında durdu.

Deyr-ül Medine halkının şefine:

"Buraya, sütunlu salonları ve 'Kral Oğulları'nın sayısı kadar mezar odası bulunacak muazzam bir mezar'1' kazacaksınız," diye buyurdu. "Osiris'in eşliğinde onları sonsuza kadar koruyacağım."

Ramses, kendi eliyle papirüsün üzerine çizdiği bir planı şefe verdi.

"İşte bu da, büyük Kraliçe Mat-Hor'un ebedi istirahatgâhı olacak. Bu mezarı Kraliçeler Vadisi'nde, Güzel İset'in mezarının epey uzağında, Nefertari'nin mezarının da daha uzağında kazacaksın."

Genç Hititli sarardı.

"Benim mezarım mı ama..."

Ramses:

"Bizim geleneğimiz bu," diye açıkladı. "Bir kimse önemli bir görevi yüklendiği zaman öteki dünyayı düşünmek zorundadır. Ölüm bizim en iyi damşmanımızdır, çünkü davranışlarımızı yerli yerine oturtur ve esas olanla ayrıntı arasındaki farkı görmemize ! olanak sağlar."
!

(1) Krallar Vadisi'ndeki bu mezar 1820 yılında James Burton tarafından bulundu. Kazılar, anıtın büyüklüğü karşısında hayrete düşen Amerikalı bir arkeolog ekibi tarafından kısa bir süre önce yeniden başlatıldı. Mısır'ın, bilinen en büyük mezarı budur.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

195

"Ama ben böylesine kederli düşüncelerin içinde boğulmak istemiyorum!"

"Sen artık herhangi bir kadın değilsin Mat-Hor. Sen artık sadece kendi zevkini düşünen bir Hitit prensesi de değilsin. Sen Mısır Kraliçesi'sin. Bu yüzden önemli olan sadece senin görevindir. Bunu anlayabilmen için, kendi ölümünle yüz yüze gelmen gerekiyor."

"Bunu reddediyorum!"

Ramses'in bakışları, Mat-Hor'u, bu sözleri sarf ettiği için pişman etmeye yetti. Hititli diz çöktü.

"Beni bağışlayın Majeste."

"Ayağa kalk Mat-Hor. Sen benim değil, Mısır'ı yaratan ve onu yaşatacak olan evrenin yasası Maât'ın kulusun. Artık senin mukadderatına doğru gidelim."

Tüm korkusuna rağmen gururunu kaybetmeyen genç Hititli, içindeki sıkıntıyı yenmeyi bildi. Çölde olmasına rağmen, Krallar Vadisi kadar sert ve acımasız görünmeyen Kraliçeler Vadisi'ni keşfetti. Krallar Vadisi'nin bulunduğu yer gibi dik kayaların ortasına kapatılmamış olan bu yer, Kraliçe'nin kendini daha yakın hissettiği canlılar dünyasına açıldı. Mat-Hor bütün dikkatini berrak gökyüzüne topladı ve sayısız neşe ve zevk saatlerini yaşamayı umduğu gerçek bir vadi olan Nil vadisini düşündü.

Ramses, buradaki muhteşem ebedi istirahatgâhında dinlenen ve her an bir anka kuşu, bir ışık pırıltısı ya da dünyanın en son ucuna kadar esen bir rüzgârın soluğu biçiminde yeniden doğan Neferta-ri'yi düşünüyordu. Işığın kalbinde, tanrısal ırmağın üzerinde bir kayıkta dolaşan Nefertari'yi.

Mat-Hor, Kral'ın düşüncelerini yarıda kesmeye cesaret edemediği için sessiz kaldı. Bulundukları yerin ve anın ciddiyetine rağmen, kalbinin derinliklerinde hissettiği Ramses'in varlığı ve gücü içini kemiriyordu. Üstesinden gelinmesi gereken sınamalar ne olursa olsun Hititli amacına ulaşacak ve Ramses'i baştan çıkaracaktı.

Seramana'mn sabrı taşmak üzereydi. Mademki iyi muamele bir sonuç vermiyordu, dev yapılı Sardunyalı da daha dolambaçsız bir yöntemle başvuracaktı. Bir sığır pirzolası ve haşlanmış nohut yedikten sonra atına atladığı gibi Teşonk'un atölyesine gitti.

Bu kez Libyalı bildiği her şeyi söyleyecek ve özellikle Aşa'nın katilinin adını açıklayacaktı.

Seramana atından indiği zaman dericinin atölyesinin önünde toplanmış bir kalabalık görünce şaşırdı. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar, işçiler, birbirleriyle yarışarcasına konuşuyorlardı.

Sardunyalı:

"Çekilin ordan," diye emretti. "Yol açın."

Dev adam buyruğunu yenilemek zorunda kalmadı. Herkes susmuştu.

Atölyenin içindeki koku her zamanki gibi berbattı. Mısırlılar gibi koku sürünmeye alışmış olan Seramana içeri girip girmemekte tereddüt etti. Ama tuzlanmış antilop derilerinin yanında toplanmış kalabalığı görünce bu iç bulandırıcı mekâna fazla düşünmeden giriverdi. Aşı boyası dolu teknenin yanından yürüdü ve kocaman ellerini iki چراغın omzuna koydu.

"Ne oluyor burada?"

Çıraklar kenara çekildi. Seramana, başı hayvan idrarı ve dışkısı dolu bir leğenin içine sokulu kalmış Teşonk'un cesedini fark etti.

Kısa boylu bir Libyalı olan atölye şefi:

"Bir kaza," dedi, "korkunç bir kaza."

"Nasıl olmuş?"

"Kimse bir şey bilmiyor... Herhalde patron çalışmak için erkenden gelmiş. Biz geldiğimiz zaman onu böyle bulduk."

"Hiçbir tanık yok mu?"

"Yok."

"Hayret!... Teşonk deneyimli biriydi. Böylesine aptalca bir

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

ölüm ona göre değil. Hayır, bu bir cinayet ve içinizden biri bazı şeyler biliyor."

Atölye şefi, isteksiz bir ifadeyle:

"Yanıyorsunuz," dedi.

Seramana, avını gözleyen vahşi bir hayvan gibi:

"Bu işi bizzat tahkik edeceğim," dedi. "Herkesi sorgulayacağım."

Genç bir çırak, kalabalığın arasından bir yılanbalığı gibi sıyrıldı ve koşarak atölyeden çıktı. Yaşadığı rahat hayat Seramana'nın reflekslerini köreltmemişti. Sardunyah hemen çocuğun arkasından fırladı.

Bu işçi mahallesinin dar sokakları delikanlının yabancıysa değildi, ama Ramses'in muhafızının üstün fizik gücünden kurtulması çok zordu. Çırak bir duvara tırmanmaya çalışırken Seramana'nın dev pençesi çocuğun peştamalını yakaladı.

Havaya savrulan çocuk, ağır bir çuval gibi yere düştü.

"Sırtım... Sırtım çok acıyor."

"Bana gerçeği söyledikten sonra tedavi olursun. Oyalanmanı hiç tavsiye etmem! Yoksa bileklerini de kırarım."

Dehşete kapılan çırak kesik kesik konuştu.

"Patronu bir Libyalı öldürdü... Siyah gözlü, köşeli yüzlü ve kıvrık saçlı bir adam... Teşonk'u ihanetle suçladı... Patron karşı çıktı, size hiçbir şey söylemediğine dair yemin etti... Ama öteki buna inanmadı... Dışkı dolu teknenin içine başını sokarak onu öldürdü. Sonra bize döndü ve tehdit etti: 'Adım Malfi ve Libyanm efendisi olduğum ne kadar doğruysa, polise konuşmanız halinde sizi öldürecek'im de o kadar doğrudur...' Size her şeyi anlattığıma göre ben öldüm demektir."

"Kimseye bir şey söyleme çocuk. Artık atölyene dönmeyeceksin ve bundan sonra sarayın kâhyasının arazisinde çalışacaksın."

"Siz... Siz beni hapse atmayacak mısınız?"

"Cesur çocukları severim. Haydi, kalk ayağa!"

Çırak ayağını sürüyerek, oldukça canı sıkın görünen dev adamı izlemeye çalıştı. Seramana, Teşonk'un katilinin Urhi-Teşup olacağını ummuştu.

Hain Hititli Urhi-Teşup, tüm soyu Mısır'a düşman olan, Libyalı katil Malfi ile ortak olmuştu... Evet, işte gizlice hazırlanan komplo buydu! Gerisi Ramses'i ikna etmeye kalıyordu.

198

CHRISTIAN JACQ

Setau bakır kâseleri, mataraları ve değişik boydaki filtreleri yıkıyor, Lotus da laboratuvarın raflarını temizliyordu. Bir süre sonra, Setau sırtındaki antilop derisi tuniğini çıkardı, suya bastırdı ve içine sinmiş olan ilaç eriyiklerini çıkarmak için sıktı. Bu tuniğini siyah kobra, şişen engerek, boynuzlu engerek ve benzerlerinin zehir-leriyle yeniden seyyar bir eczaneye dönüştürme işini Lotus'a verecekti. Güzel Nubiyeli tunikten çıkan kahverengi ve akışkan sıvının üzerine eğildi. Bu sıvı sulandırıldıktan sonra kan dolaşımı hastalıkları ile kalp yetmezliğine iyi gelecek bir ilaç olacaktı.

Ramses laboratuvara girdiği zaman Lotus onun önünde eğildi, ama Setau işine devam etti.

Kral:

"Keyifsiz görünüyorsun," dedi.

"Doğru."

"Bu Hitit prensesi ile evlenmemi hoş karşılamadın."

"Bu da doğru."

"Hangi nedenle?"

"Bu kadın sana felaket getirecek."

"Abartmıyor musun Setau?"

"Lotus'la ben yılanları çok iyi tanırız. Onların zehirlerinin içindeki hayatı keşfetmek için bir uzman olmak gerekir ve bu Hitit engereği, en mükemmel bir uzmanın bile öngöremeyeceği bir biçimde saldırabilecek yaratılıştadır."

"Senin sayende yılanlara karşı bağışıklık elde etmedim mi!"

Setau homurdandı. Gerçekten de gençliğinden bu yana uzun senelerdir Ramses'e düşük dozda yılan zehrinden yapılmış sıvı bir ilaç içirmekteydi. Düzenli aralıklarla aldığı bu ilaç Ramses'i her tür yılan ısırığına karşı koruyordu.

"İktidarına çok güveniyorsun Majeste... Lotus senin nerdeyse ölümsüz olduğuna inanıyor, ama ben, bu Hititlinin sana zarar vermenin yolunu araştıracağına kesin olarak inanıyorum."

Nubyeli güzel, fısıltı halinde:

"Firavun'a çok tutkun olduğu söyleniyor," dedi.

Yılan oynatıcısı:

"İyi ya işte!" diye haykırdı. "Hınca dönüşen aşk korkunç bir silahtır. Bu kadın kendi insanlarının öcünü alacak, bu belli bir şey!"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

199

Üstelik hiç ummadığı bir savaş alanına sahip: Kral'ın sarayına. Ama biliyorum, Ramses beni dinlemeyecek."

Firavun Lotus'a doğru döndü.

"Sen ne diyorsun?"

"Mat-Hor güzel, zeki, kurnaz, gözü yükseklerde ve... Hititli."

Ramses:

"Bunu aklımdan çıkarmayacağım," diye söz verdi.

Kral, Arneni'nin getirdiği raporları dikkatle okudu. Saçları giderek azalan soluk benizli kâtip, Seramana'nın ateşli açıklamalarını gayet düzgün ve anlaşılır bir şekilde not etmişti.

"Aşa'nın katili Urhi-Teşup ve Libyalı Malfi de onun suç ortağı... Ama elimizde hiçbir kanıt yok."

Ameni:

"Hiçbir mahkeme onu mahkûm edemez," dedi.

"Şu Malfi denen adam... Hiç ondan söz edildiğini duydun mu?"

"Dışişleri Bakanlığının arşivini ve Aşa'nın notlarını inceledim. Ayrıca Libya uzmanlarına sorular sordum. Öğrendiğim sadece şu: Malfi, bize karşı özel bir kin güden savaşçı bir kabilenin reisi."

"Çılgınlardan oluşmuş bir çete mi, yoksa gerçek bir tehlike mi?"

Ameni bir an düşündü.

"Rahatlatıcı bir yanıt vermek isterdim, ama söylentilere bakılırsa Malfi şu ana kadar birbirleriyle savaşan birçok kabileyi bir araya getirmeyi başarmış."

"Bu bir söylenti mi yoksa gerçek mi?"

"Çöl polisi bu söylentiye doğrulayacak bir düşman karargâhı bulamadı."

"Evet, ama bu Malfi Mısır'a girdi, vatandaşlarından birini atölyesinde öldürdü ve cezalandırılmadan çekip gitti!"

Ameni, Ramses'ini ender görülen ama belki de bu yüzden çok sert olan öncesine maruz kalmaktan korkuyordu.

Kâtip:

"Ne derece zararlı olabileceğini bilmiyoruz," dedi.

"Şayet kötülüğü ayırt edemeyecek duruma düştüysek bu ülkeyi nasıl yöneteceğiz!"

Ramses kalktı ve çalışma odasının büyük penceresine kadar yü-

200

CHRISTIAN JACQ

rüdü. Gözleri yanmadan güneşe doğru baktı. Ramses'in koruyucu yıldızı olan güneş, her gün ona, zorluklar ne olursa olsun görevini yapabilme enerjisini veriyordu.

Kral:

"Malfi'yi ihmal etmemek gerekir," dedi.

"Libyalılar bize saldıracak durumda değiller!"

"Bir avuç şeytan felaket tohumları ekebilir Ameni. Bu Libyalı çölde yaşıyor, oradan yıkıcı gücü elde ediyor ve onu bize karşı kullanmayı düşünüyor. Burada, Hititlere karşı yaptığımızdan çok farklı bir savaş söz konusu. Daha kurnazca ama en az onun kadar şiddetli bir çatışma olacak. Malfi'nin kinini hissediyorum. Bu kin giderek büyüyor ve bize yaklaşıyor."

Eskiden Nefertari ileriye görme yeteneğiyle Kral'ın davranışlarını yönlendirirdi. O, gökyüzünde, öteki yıldızların arasında parlamaya başladığından beri Ramses, Nefertari'nin düşüncesinin kendi benliği içinde yaşadığı ve ona yol göstermeye devam ettiği hissine kapılıyordu.

Ameni:

"Seramana derinlemesine bir soruşturma yürütecek," dedi.

"Başka sıkıntın var mı dostum?"

"Her gün olduğu gibi yüzlerce ufak sorun var ve hepsi de acil."

"Sanırım senden biraz dinlenmeni istemem yararsız."

"Çözülmesi gereken hiçbir sorun olmadığı gün dinleneceğim."

36

Sarayın masaj yapan kadınlarından en becerikli olanı, cildini temizlemek için Mat-Hor'u doğal sodyum karbonat ve küle ovdu. Sonra çöl hurması ağacının özünden ve kabuklarından yapılmış sabunla genç Hititliyi sabunladı ve onu ovmak için sıcak döşemenin üzerine uzanmasını söyledi. Bu sabun ağrıları yatıştırıyor, gerginliği gideriyor ve vücudun güzel kokmasını sağlıyordu.

Mat-Hor kendini cennette sanıyordu. Hatti İmparatoru babasının sarayında ona hiçbir zaman bu denli ustalıkla bir balam yapılmamıştı. Makyajcılar, manikürcüler ve pedilcücüler sanatlarını mükemmel bir biçimde yapıyordu ve Mısır'ın Kraliçesi kendini her geçen gün daha güzel hissediyordu. Bu, Ramses'in kalbine girmek için kaçınılmaz koşul değil miydi?

Gençliğinin ve mutluluğunun kusursuz olması, Mat-Hor'a dayanılmaz bir kadın olduğu hissini veriyordu.

Makyajcı kadın:

"Şimdi de kırışıklıklara karşı kremi kullanma zamanı geldi," dedi.

Hititli kadın karşı çıktı:

"Benim yaşımda mı? Çıldırılmışsın sen!"

"Yaşlanmaya karşı mücadele etmeye sizin yaşıınızda başlamak gerekir, iş işten geçtikten sonra değil."

"Ama..."

"Bana güvenebilirsiniz Majeste. Benim için Mısır Kraliçesi'nin güzelliği bir devlet işidir."

Mat-Hor karşı çıkmaktan vazgeçip yüzünü masaj yapan kadının ellerine teslim etti. Masajcı bal, kırmızı doğal sodyum karbonat, kaymaktaşı tozu, çemenotu tohumları ve eşek sütünden yapılmış pahalı bir kremi Kraliçe'nin yüzüne sürdü.

İlk anda hissedilen serinliğin ardından, çirkinliği ve yaşlılığı uzaklaştıran tatlı bir sıcaklık oluştu.

Mat-Hor şölenler ve kabul günleri arasında mekik dokuyor,

CHRISTIAN JACQ

soylular ve zenginler tarafından ağırlanıyor, dokuma, müzik ve şiir öğretilen haremeleri geziyor ve her gün, bir Mısırlı gibi yaşama sanatını keyifle öğrenmeye çalışıyordu.

Her şey hayal ettiğinden çok daha güzeldi! Kendini askeri gücünü kanıtlamaya adanmış, kasvetli ve boz renkli Hattuşaş'ı artık hiç düşünmüyordu. Burada, Pi-Ramses'te yüksek duvarlar yoktu, ama bahçeler, havuzlar, Ramses'in kentinin Turkuaz Kent olarak anılmasına neden olan mavi çinilerle süslü evler vardı. Bu kentteki yaşama sevinci kuş seslerine karışıyordu.

Hitit prensesi Mısır'ı düşlemişti. Şimdi ise Mısır ona aitti! Mısır'ın, herkesin saygı duyduğu Kraliçesi olmuştu.

Ama gerçekten hükmediyor muydu? Mat-Hor, Nefertari'nin her gün Ramses'in yanında çalıştığını, devlet yönetiminde bizzat görev aldığını ve Hititlilerle yapılan barış antlaşmasında başlıca rolü oynadığını biliyordu.

Mat-Hor ise, zevk ve lüks karşısında sarhoşa dönüyor, Ramses'i çok az görüyordu! Elbette onunla zevk duyarak ve içten gelerek sevişiyordu, ama Ramses'in aklının uzaklarda olduğunu hissediyor ve Kral üzerinde hiçbir nüfuzu olmuyordu. Ve devletin sırları hakkında hiçbir şey öğrenememişti.

Bu başarısızlık geçiciydi. Mat-Hor eninde sonunda Ramses'in gönlünü çecek, ona sözünü geçirecekti. Zekâ, güzellik ve kurnazlık onun üç silahı olacaktı. Bu uzun ve zorlu bir mücadeleyle, çünkü hasmı çok büyüktü. Bütün bunlara rağmen genç Hititli kadının başarıya ulaşacağından hiç kuşkusu yoktu. O her zaman istediği şeyi elde etmişti. Ve bugün de istediği şey, Nefertari'nin anısına varıncaya kadar her şeyi silecek eşsiz bir Kraliçe olmaktı.

Oda hizmetçisi:

"Majeste," diye mırıldandı, "sanırım Firavun şu anda bahçede."

"Git bak, gerçekten o ise gel haber ver."

Ramses neden ona bahçede olacağını haber vermemişti? Günün bu saatinde, hükümdarın hiçbir zaman dinlenme alışkanlığı olmamıştı. Hangi alışılmadık olay Kral'ın günlük çalışma düzenini değiştirmesine neden olmuştu?

Oda hizmetçisi şaşkın bir ifadeyle geldi.

"Evet, Firavun'muş Majeste."

"Peki... Yalnız mı?"

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

"Evet, yalnız."

"En ince ve en sade elbisemi getir."

"Kırmızı işlemeli, ince keten elbisenizi ister misiniz?"

"Çabuk ol."

"Hangi mücevheri istersiniz?"

"Mücevher istemem."

"Ya... peruk?"

"Peruk da istemem. Oyalanacağına şu elbiseyi hemen getir!"

Ramses, iki yana açılmış yeşillenmiş dalları yeşil-kırmızı kozalaklarla yüklü çınarın dibinde bağdaş kurmuş oturuyordu. Kral, piramitlerin yapıldığı dönemdeki, Eski Hanedanlığın firavunları tarafından kullanılan türden geleneksel bir peştamal giymişti. Bileklerinde ise iki altın bilezik vardı.

Hititli genç kadın Ramses'e baktı.

Hiç kuşku yok Kral birisiyle konuşuyordu.

Ayakları çıplak olan genç kadın Ramses'e yaklaştı. Hafif bir rüzgâr çınar yapraklarını hışırdattı. Bu hışırtıda bal tadını andıran bir yumuşaklık vardı. Genç kadın şaşkınlık içinde hükümdarın köpeği 'Gece Bekçisi'yle konuştuğunu keşfetti.

"Majeste..."

"Gel Mat-Hor."

"Burada olduğumu biliyor muydunuz?"

"Kokun seni ele veriyor."

Kraliçe, Ramses'in yanına oturdu. 'Gece Bekçisi' yan tarafına döndü ve sfenks pozunu aldı.

"Siz... bu köpekle mi konuşuyordunuz?"

"Bütün hayvanlar konuşur. Tıpkı bir zamanlar aslanımın ve şimdi de 'Gece Bekçisi' hanedanından gelen köpeğimin yaptığı gibi, kendilerine yakın olan insanlara söyleyecekleri çok şey vardır. Tabii onları dinlemesini bilirsek."

"Peki size ne anlatıyor?"

"Bana sadakati, güveni, doğruluğu aktarıyor ve bana kılavuzluk edeceği ahretin güzel yollarını anlatıyor."

Mat-Hor dudak büktü.

"Ölüm... Bu korkunç şeyden neden söz ediyorsunuz?"

"Sadece insanlar korkunç şeyler yaparlar; ölüm basit bir doğa

CHRISTIAN JACQ

yasasıdır ve Maât yasasına uygun olarak doğru bir yaşam sürmüş-sek, ölümden sonra ahretteki yaşam dolu dolu olur."

Mat-Hor, Ramses'e sokuldu ve ona badem biçimindeki harika siyah gözleriyle baktı.

"Elbiseni lekelemekten korkmuyor musun?"

"Henüz iyi giysilerimi giyinmedim Majeste."

"Sade bir elbise giymişsin, mücevher takmamışsın, peruğun yok... Neden bu sadelik?"

"Majesteleri beni bundan dolayı kınıyor mu?"

"Mevkiine göre davranmalısın Mat-Hor, herhangi bir kadın gibi hareket edemezsin."

Hititli genç kadın karşı çıktı:

"Hiç böyle bir şey yaptım mı? Ben bir imparatorun kızıyım ve şu anda da Mısır Firavunu'nun karışiyım! Benim bütün yaşantım protokolün ve iktidarın gereklerine uygun olarak geçmiştir."

"Protokol tamam da, neden iktidar sözcüğünü kullanıyorsun? Babanın sarayında hiçbir yönetim sorumluluğu üstlenmemiştin."

Mat-Hor tuzağa düştüğünü hissetti.

"Çok gençtim... Ve Hatti, kadınların ikinci sınıf vatandaş gibi görüldükleri bir askeri devlettir. Burada ise her şey farklı! Mısır Kraliçesi'nin ülkesine hizmet etmesi görevi değil midir?"

Genç kadın saçlarını Ramses'in kucağına yaydı.

"Kendini gerçekten de Mısırlı gibi mi hissediyorsun Mat-Hor?"

"Artık Hatti'den söz edilmesini istemiyorum!"

"Anne ve babanı tanımazlıktan mı geleceksin?"

"Hayır, elbette ki hayır... Ama onlar o kadar uzakta ki."

"Çok zor bir sınamadan geçiyorsun."

"Sınama mı? Elbette hayır, bu benim her zaman arzu ettiğim şeydi! Artık geçmişten söz edilmesini istemiyorum."

"Geçmişin sırlarını kavramadan geleceği nasıl hazırlayacağız? Sen gençsin Mat-Hor, dengeni bulmak için çabalıyorsun. Bunu başarman kolay olmayacak."

"Benim geleceğim belirlenmiştir: Ben Mısır Kraliçesi'yim!"

"Hükümdarlık zamanla kazanılan bir beceridir. Bir anda elde edilmez."

Hititli kızdı.

"Ben... anlamıyorum."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

205

Ramses:

"Sen Mısır ile Hatti arasındaki barışın canlı sembolüsün," dedi. "Bu uzun savaşın sonunu getiren yolda birçok kişi hayatım verdi. Senin sayende, ıstırabın yerini sevinç aldı."

"Ben sadece bir sembol müyüm?"

"Mısır'ın sırlarını kavraman için birçok yılın geçmesi gerekecek. Doğruluğun ve adaletin tanrıçası olan Maât'a hizmet etmeyi öğren, işte o zaman yaşıntın çok parlak olacak."

Hititli ayağa kalktı ve iki Ülke'nin efendisinin bu görüşüne karşı çıktı.

"Sizin yanınızda hüküm sürmek istiyorum Ramses."

"Sen sadece bir çocuksun Mat-Hor. Her şeyden önce kaprislerinden vazgeç, mevkiinin hakkını ver ve gerisini zamana bırak. Şimdi beni yalnız bırak. 'Gece Bekçisi'nin bana söylecek birçok sırrı var."

Yüreği yaralanan Hititli koşarak dairesine gitti. Ramses onun hırsından ağladığını göremeyecekti.

37

Ramses'le yaptığı o görüşmeden sonraki aylar boyunca Mat-Hor göz kamaştırıcı bir insan olmuştu. Pek şatafatlı elbiseler giyen genç kadın, yüksek tabaka yaşamına mükemmel bir şekilde uyum sağlayan bir kraliçe rolünü oynayarak, Teb gecelerini, güzelliği ve çekiciliği ile aydınlatıyordu. Kralın öğütlerine dikkat eden genç kadın, sarayın göreneklerine alıştı ve derinliğine hayranlık duyduğu Eski Mısır kültürü hakkındaki bilgisini artırdı.

Mat-Hor hiçbir düşmanlıkla karşılaşmadı, ama herkesin hükümdarın en yakın arkadaşı olduğunu söylediği Amenî'nin sempatisini kazanmayı başaramadı. Ramses'in öteki sırdaşı Setau ise, Lo-tus'la birlikte, sevgili yılanlarının zehrini elde etmek ve bölgenin gelişmesi ile ilgili planlarını gerçekleştirmek için Nubye'ye gitmişti.

Hititli genç kadın aynı anda hem her şeye sahipti hem de hiçbir şeye sahip değildi. İktidarın hemen yakınında olduğu halde elinden kaçması genç kadının yüreğini saran küskünlüğü artırıyordu. Ramses'i elde etmek için başvurduğu yollardan hiçbiri sonuç vermemişti ve Mat-Hor ilk kez kendinden kuşkuya düşüyordu. Ama o, Kral'a, bu durumu fark etme fırsatını vermeyecekti. Bu yüzden kendini, kraliçeliğinin tartışılmaz biçimde kabul görüldüğü bayramlara ve şenliklere vermişti.

Mat-Hor bu sonbahar akşamında kendini yorgun hissediyordu. Hizmetçilerini başından savdı, güçlü ve anlaşılmaz bir adam olan Ramses'i daha iyi hayal edebilmek için gözleri açık yatağa uzandı.

Hafif bir esinti, pencerenin önündeki keten perdeyi havalandırdı. En azından Mat-Hor, karşısında uzun saçlı ve gösterişli vücutlu bir adam belirinceye kadar öyle sanmıştı.

Mat-Hor doğruldu ve kollarını göğsünün üzerinde kavuşturdu.

"Kimsiniz?"

"Bir vatandaşınız."

Ay ışığı, Kraliçe'nin bu beklenmedik konuğun hatlarını daha iyi ayırt edebilmesine olanak verdi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

207

"Urhi-Teşup!"

"Demek beni hatırlıyorsun genç kız?"

"Odama girmeye nasıl cesaret ettin!"

"Kolay olmadı. Seni saatlerden beri gözlüyordum. Seramana şeytanı benim peşimi bırakmadığı için sana yaklaşmadan önce uzun süre bekledim."

"Urhi-Teşup... imparator Muvatallis'i öldürdün ve babamla annemi de ortadan kaldırmaya kalkıştın!"

"Bütün bunlar çok geride kaldı... Bugün biz Mısır'a sürgün edilmiş iki Hititliyiz."

"Kim olduğumu unutuyor musun?"

"Yapay bir dünyada sarhoş olmaya mahkûm edilmiş güzel bir kadınsın."

"Ben Ramses'in karısı ve ülkenin Kraliçesi'yim!"

Urhi-Teşup yatağın ucuna oturdu.

"Düş görmeyi bırak küçük kız."

"Muhafız çağıracağım."

"Çağır öyleyse."

Urhi-Teşup ile Mat-Hor bakışlarıyla birbirlerine meydan okudular. Genç kadın kalktı ve bir kupa soğuk su içti.

"Sen canavarın birisin! Senin gibi hain bir generali neden dinle-yecekmişin!"

"Beni dinleyeceksin, çünkü ikimiz de bu lanet Mısır'ın her zaman düşmanı olacak bir ulusun insanlarıyız!"

"Saçmalamayı bırak. Barış antlaşması imzalandı."

"Kendini hayallere kaptırma Mat-Hor. Ramses için sen, yalanda bir haremde her şeyden elini eteğini çekmiş olarak yaşayacak bir yabancından başka bir şey değilsin."

"Yanılıyorsun!"

"Ucundan olsun iktidara tutunabildin mi?"

Genç kadın sessiz kaldı.

"Ramses'in gözünde sen bir hiçsin. Sen sadece bir Hititlisin ve barış için alınmış bir rehinesin. Bu, Hitit ordusu zayıf düşer düşmez Ramses'in bozacağı bir barış. Ramses kalles ve zalim bir adamdır. O, Hattuşil'in içine düştüğü bir tuzak kurdu. Sense, kendi öz baban tarafından feda edildin! Kendini avutmaya bak Mat-Hor, eğ-

208

CHRISTIAN JACQ

lenceli vakit geçir, çünkü gençlik çabuk geçer, düşünemeyeceğin kadar çabuk."

Kraliçe, Urhi-Teşup'a sırtını döndü.

"Bitirdin mi?"

"Söylediklerimi düşün, sözlerimin gerçekliğini anlayacaksın. Şayet beni tekrar görmek istersen, Seramana'nın dikkatini çekmeden bana haber salmanın yolunu bul."

"Seni tekrar görmek için ne sebepim olabilir ki?"

"Sen de ülkeni benim kadar seviyorsun ve ne bozgunu, ne alçalmayı kabul edersin."

Mat-Hor yüzünü dönmeden önce uzun süre tereddüt etti.

Hafif bir rüzgâr keten perdeyi havalandırmış, Urhi-Teşup da kaybolmuştu. O gecenin şeytanı mıydı, yoksa ona gerçeği hatırlatmak için mi gelmişti?

Altı adam, yüksek sesle söyledikleri şarkının ritmine uyarak, içinde durdukları küvetteki üzüm salkımlarını ayaklarıyla çiğniyorlardı. Ezilen salkımlardan çıkan suyla mükemmel bir şarap elde edilecekti. Küvetten yükselen buharın etkisiyle yarı sarhoş olan adamlar, ayakta zar zor duruyorlardı. Aralarından en coşkulu olanı, arkadaşlarına tempo tutan Seramana'ydı.

Bağcılardan biri:

"Birisi sizinle görüşmek istiyor," dedi.

Seramana adamlarına:

"Devam edin," dedi, "ve gevşemeyin!"

Gelen adam çöl polisi kadrosunda çalışan rütbeli bir polisti.

Derin çizgili ve sert hatlı bir yüze sahip olan polis, oklarını ve kısa kılıcını yanından hiç ayırmıyordu.

Seramana'ya:

"Rapor vermeye geldim," dedi. "Devriye kollarımız, Malfı ve başına geçtiği âsi kabileleri bulmak için Libya çölünü birkaç aydan beri tarıyorlar."

"Nerede olduklarını belirledin mi?"

"Maalesef hayır. Bu çöl uçsuz bucaksız, sadece Mısır'a yakın bölgeyi kontrol edebiliyoruz. Daha uzaklara gitmek tehlikeli olur. Bedeviler bizi gözlüyor, yaklaştığımızı önceden Malfi'ye haber veriyorlar. Malfi bizim için yaklaşılamayan bir gölge sanki."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

209

Seramana hem hayal kırıklığına uğramış, hem de kızmıştı. Çöl polisinin becerikliliği tartışılmazdı. Onların başarısızlığa uğramış olması Malfi'nin ne denli korkunç bir hasım olduğunu kanıtlıyordu.

"Malfi'nin birçok kabileyi bir araya topladığı doğru mu?"

Rütbeli polis:

"Kesin bir bilğim yok," diye karşılık verdi. "Belki de diğerleri gibi bu da bir söylentiden ibarettir."

"Malfi hiç demir bir hançere sahip olmakla övünmüş mü?"

"Böyle bir şey duymadım."

"Çöldeki adamların tetikte olsun. En küçük bir olayı saraya haber ver."

"Nasıl isterseniz... Ama Libyalılardan korkacak neyimiz var?"

"Malfi'nin öyle ya da böyle bize zarar vermeye çalışacağını kesin olarak biliyoruz. Ayrıca cinayetle de suçlanıyor."

Ameni elindeki hiçbir belgeyi atmıyordu. Pi-Ramses'teki bürosu, yıllar boyunca biriken papirüs ya da tahta tabletlerden oluşan bir arşive dönmüştü. Bitişik üç odada eski dosyalar saklanıyordu. Yardımcıları, birçok kez ona önemsiz belgelerin yok edilmesini önermişlerdi. Ama Ameni, elinin altında olabildiğince çok bilgi bulundurmak istiyordu. Böylece, yavaşlıkları onu çileden çıkaran diğer devlet dairelerinden yardım istemek zorunda kalmayacaktı.

Kâtip çok hızlı çalışıyordu. Ona göre, çözümü sürüncemede bırakılan her sorun giderek büyüyordu. Ve çoğu kez bir işi bizzat yapmak en iyisiydi. Diğer memurlar, bir sorun üstesinden gelinemeyecek duruma gelir gelmez hemen ortadan kayboluyordu.

Bir tabak dolusu haşlama etle karnını doyurmuş olan Ameni, Seramana bürosuna girdiği zaman yağ lambasının ışığında çalışıyordu.

"Yine mi okuyorsun..."

"Bu ülkede ayrıntılarla uğraşacak birinin olması gerekiyor."

"Sağlığını bozacaksın Ameni."

"O sağlık çoktan beri yok olup gitti."

"Oturabilir miyim?"

"Hiçbir şeyi karıştırmamak koşuluyla."

Sardunyan dev ayakta durdu.

210

CHRISTIAN JACQ

"Malfı hakkında yeni bir şey yok," dedi. "Libya çölünde saklanıyor."

"Ya Urhi-Teşup?"

"Zengin Fenikeli karısıyla çok rahat bir hayat sürüyor. Şayet onu iyi tanımasaydım, aile mutluluğundan ve güzel yemeklerden başka bir tutkusu olmayan, saygıdeğer bir adama dönüştüğünü düşünürdüm."

"Neden olmasın? Başka yabancılar böyle sakın bir yaşantıya can atarlar."

"Doğru..."

Sardunyalının ses tonu Ameni'nin kafasını karıştırdı.

"Neyi ima ediyorsun?"

"Sen mükemmel bir kâtipsin, ama zaman geçiyor ve sen artık genç değilsin."

Ameni fırçasını bıraktı ve kollarını kavuşturdu.

Sardunyalı:

"Sevimli ve çok mahcup bir kadınla karşılaştım. Hiç kuşku yok ki bana uygun değil, ama sen herhalde beğenirsin..."

"Beni... evlendirmek mi istiyorsun?"

"Ben, kadınlarımı sık sık değiştirme ihtiyacı duyarım... Ama eminim sen iyi bir eşe hayatın boyunca sadık kalırsın."

Ameni öfkелendi.

"Benim yaşantım bu bürodan ve kamu işlerinin yönetiminden ı ibarettir! Burada bir kadının olduğunu düşünebiliyor musun? Her şeyi kendi görüşüne göre düzenlemeye kalkacak ve kargaşaya neden olacak!"

"Ben düşünmüştüm ki..."

"Artık düşünme ve Aşa'nın katilini bulmaya çalış."

38

Ramses'in Teb'in batısındaki milyonlarca yılın tapınağı beş hektarlık bir alanı kaplıyordu. Firavun'un isteklerine uygun olarak yapılan anıt kapılar sanki gökyüzüne kadar yükseliyor, ağaçların gölgesinde, sulan billur gibi göletler yer alıyordu. Kapılan yaldızlı bronzdan, döşemeleri gümüşten yapılmış olan tapmağın avlularında Ka'mn varlığıyla canlanan heykeller hüküm sürüyordu. Tapınağın çevresinde bir kütüphane ile depolar vardı. Tapmağın tam merkezinde ise Ramses'in babası Seti'nin, annesi Tuya'nın ve eşi Büyük Kraliçe Nefertari'nin küçük tapmakları bulunuyordu.

İki Ülke'nin efendisi, tanrılara ait olan bu sihirli alana sık sık gelir ve anılarını içinde yaşattığı bu sevdiği insanlar için dua ederdi. Ancak bu seferki ziyaretinin çok daha özel bir nedeni vardı.

Ramses'le Nefertari'nin kızı Meritamon, hükümdarlık eden Fi-ravun'u ölümsüzleştirecek ayini yapacaktı.

Ramses kızını gördüğü zaman, annesine benzerliği nedeniyle bir kez daha şaşırıp kaldı. Meritamon, göğsünün üzerinde gül biçiminde iki süs bulunan ve vücuduna oturan elbisesi içinde yazının tanrıçası Seşa'yı simgeliyordu. Güneş kursu biçiminde iki küpeyle çevrelenen ince yüzü zarif ve aydınlıktı.

Kral, kızını kollarına aldı.

"Nasılsın benim sevgili kızım?"

"Senin sayende bu tapmakta dinsel düşüncelere dalma fırsatını bulabiliyor ve tanrılar için müzik çalıyorum. Her an annemin varlığını hissediyorum."

"Senin isteğin üzerine Teb'e geldim. Tapmakların kabul ettiği tek Mısır Kraliçesi olarak bana hangi sırrı açmayı düşünüyorsun?"

Meritamon hükümdarın önünde eğildi.

"Majesteleri beni izleme lütfunda bulunsunlar."

Kızı, simgelediği tanrıça sıfatıyla Ramses'i, Tot'un ibiş maskesini takmış bir rahibin beklediği yere götürdü. Ramses'in bakışları al-

212

CHRISTIAN JACQ

tında, Tot ile Seşa taşta kazınmış büyük ağaç figürünün yapraklarına Kral'ın beş adını yazdılar.

Meritamon:

"Böylece, yıllıkların milyonlarca kez düzenlenmiş oldu," dedi, "ve sonsuza dek süreklilik kazandı."

Ramses içinde garip bir duygu hissetti. O kendini, kaderin çok ağır bir görev yüklediği biri olarak görmeye alışmıştı. Ama karşısında duran iki tanrı ona ait bambaşka bir gerçeği ortaya koyuyordu: Ramses hanedanlıkların başlangıcından bu yana kraldan krala geçen ruhu taşıyan Firavun'du.

Ayini yürüten iki kişi uzaklaştı ve Ramses'i, üzerine sonsuzluğunun yazıldığı milyonlarca yılm ağacını seyretmesi için yalnız bıraktılar.

Meritamon, tapmağın müzisyenler bölümüne geçmek üzereyken, şık giyimli genç bir sarışın hanım yolunu kesti.

Genç kadın:

"Ben Mat-Hor'um," dedi. "Daha önce hiç karşılaşmadık, ama sizinle konuşmam gerek."

"Siz babamın resmî eşisiniz, konuşacak hiçbir şeyimiz yok."

"Siz Mısır'ın gerçek Kraliçesi'siniz!"

"Benim rolüm sadece dinseldir."

"Asıl önemli olan rol de bu değil mi?"

"Olayları istediğiniz gibi yorumlayabilirsiniz Mat-Hor. Benim gözümde Nefertari'deri başka Büyük Kraliçe olmayacak."

"O öldü, ama ben yaşıyorum! Mademki siz hükmetmek istemiyorsunuz, beni neden engelliyorsunuz?"

Meritamon gülümsedi.

"Pek geniş bir hayal gücünüz var. Ben burada her şeyden elini eteğini çekmiş bir şekilde yaşıyorum ve dünya işleriyle ilgilenmiyorum."

"Ama devlet ayinleri sırasında Mısır Kraliçesi olarak hazır bulunuyorsunuz!"

"Bu Firavun'un arzusu. Buna karşı mı çıkıyorsunuz?"

"Onunla konuşun, hakkım olan yeri bana vermesi için onu ikna edin. Sizin etkiniz bunu sağlayacaktır."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

213

"Sizin asıl istediğiniz nedir Mat-Hor?"

"Hükümdarlık etmeye hakkım var, evliliğim bana bu hakkı veriyor."

"Mısır zor kullanılarak değil, sevgiyle elde edilir. Bu topraklarda yaşarken görevlerinizi unutup Maât yasasını ihmal edecek olursanız düş kırıklığına uğrarsınız."

"Nutuklarınız beni ilgilendirmiyor Meritamon. Ben sizin yardımınızı istiyorum. Ben dünyadan el çekmek istemiyorum."

"Siz benden cesursunuz; şansınız açık olsun Mat-Hor."

Ramses, babasının inşaatına başladığı ve kendisinin de onun halefi olarak tamamladığı Karnak tapmağının uçsuz bucaksız sü~ tunlu salonunda uzun süre dinsel düşüncelere daldı. Tavana yakın taş ızgaralı pencerelerden süzülen ışık, tanrılara adaklar sunarak onlardan, yeryüzünde oturmasına rıza göstermelerini isteyen Fira-vun'uu resirn ve heykellerini aydınlatıyordu.

Her varlığa soluk veren, Mısır'ın büyük ruhu Amon, hiçbir zaman görülemediği halde, yaptığı işlerle gizemli varlığını hissettiriyordu. Bir ilahi: O rüzgârın içindedir, ama onu göremezsiniz. Gece onun varlığıyla doludur. Yüksek olanı da, alçak olanı da o gerçekleştirir, diyordu. Işığa Çıkma Kitabında, söylendiği gibi, aslında insan zekâsının hiçbir zaman kavrayamayacağı Amon'u tanımaya çalışmanın tek yolu, karanlıkları ve kötülükleri yok etmek, geleceği görmek ve ülkeyi gökyüzünün bir yansıması haline getirmektir.

Ramses'e doğru ilerleyen başı kazınmış adamın, yaşlılığın yu-muşatamadığı köşeli ve sevimsiz bir yüzü vardı. Kraliyet ahırlarının eski kontrolörü olan bu adam, Karnak'ta Amon'un hizmetine girmiş ve birçok

aşamadan geçip tapmağın ikinci kâhinliği görevine yükselmişti. Üzerinde tertemiz bir giysi bulunan Bakhen, hükümdara birkaç adım kala durdu.

"Sizi tekrar görmek benim için büyük bir sevinç Majeste."

"Senin sayende Karnak ve Luksor, tanrıların oturmasına layık bir duruma geldiler. Nebu'nun sağlığı nasıl?"

"Başrahip, kutsal gölün yanındaki evinden artık çıkmıyor. Çok yaşlandı, ama emirler vermeye devam ediyor."

Ramses, Bakhen'in sadakatine çok değer veriyordu. Bakhen, aşırı tutkuları olmayan ve doğru davranmaktan başka hiçbir şey

214

CHRISTIAN JACQ

amaçlamayan olağanüstü insanlardan biriydi. Mısır'ın en büyük kutsal alanı emin ellerdeydi.

Böyle olmakla birlikte Bakhen her zamankinin aksine huzursuz görünüyordu.

Ramses:

"Yolunda gitmeyen bir şey mi var?" diye sordu.

"Teb bölgesindeki küçük tapmalardan şikâyetler geldi. Her gün yapılan ayinler için zorunlu olan günlük ağacı, tütsü ve kokulu reçinelerinin yakında biteceğini bildiriyorlar. Şu anda Karnak'taki yedek mallarla acil ihtiyaçları karşılanabilir, ama benim stoklarım da iki ya da üç ay sonra tükenecek."

"Tapınaklara kış başlamadan önce teslimat yapılmayacak mı?"

"Yapılacak Majeste, ama ne miktarda? Son rekolte çok düşüktü. Bu temel maddelerden yoksun kalma tehlikesiyle karşı karşıyayız. Şayet ayinlerimiz istenildiği gibi yapılmayacak olursa ülkenin ahengi ne hale gelir?"

Ramses başkente döner dönmez, Ameni, kolları yönetimle ilgili papirüslerle dolu olarak Kral'm bürosuna gitti. Herkes, bu çelimsiz kâtibin, böylesine ağır yükleri taşımak için gerekli enerjiyi nereden bulduğuna bir türlü akıl erdiremiyordu.

"Majeste, duruma hemen el koymak gerekiyor! Yük gemilerinden istenen vergi çok yüksek ve..."

Ameni durdu. Ramses'in yüzündeki ciddi ifadeyi görünce, hükümdarı ayrıntılarla rahatsız etmekten vazgeçti.

"Bizim günlük ağacı, tütsü ve kokulu reçine stoklarımız ne durumda?"

"Hemen yanıt veremem, bakmam gerek... Ama endişe edecek bir durum yok."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Çünkü yeni bir kontrol mekanizması kurdum. Şayet stoklar belirli bir düzeyin altına inerse bundan hemen haberim olacak."

"Teb bölgesinde, kısa bir süre sonra hiç stok kalmayacak."

"Pi-Ramses depolarındaki yedelleri kullanırız. Umalım da bundan sonraki ürün bol olsun."

"İkinci derecedeki işlerini yardımcılara devret ve hemen bu sorunla ilgilen."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

215

Ameni, Çifte Beyaz Ev'in stok müdürünü, Hazine başkanını ve yabancı ülkelerden gelen malların teslimini denetlemekle görevli Çam Evi'nin başkanını bürosuna davet etti. Bu üç saygın kişi de elli yaşın üstünde gösteriyorlardı.

Hazine başkanı sızlanarak:

"Çok önemli bir toplantıyı terk etmek zorunda kaldım," dedi. "Umarım bizi bir hiç uğruna rahatsız etmemişsinizdir."

Ameni:

"Üçünüz de günlük, tütsü ve kokulu reçine stoklarından sorumlusunuz," diye hatırlattı. "İçinizden hiçbirini beni uyarmadığına göre, durumun endişe verici olmadığını umarım."

Çifte Beyaz Ev'in stok müdürü:

"Hemen hemen hiç günlüküm kalmadı," diye itiraf etti, "ama eminim arkadaşlarımdan durumu aynı değildir."

Hazine başkanı:

"Bende az bir stok var," dedi, "ama henüz tehlikeli düzeye inmediği için meslektaşlarıma rapor göndermenin uygun olmayacağım düşündüm."

Çam Evi'nin başkanı:

"Ben de aynı şeyi söyleyeceğim," dedi. "Elimdeki stoklar önümüzdeki aylarda da azalmaya devam edecek olursa haber verme-mezlik etmeyecektim."

Ameni şaşkına dönmüştü.

Bu üç yüksek dereceli devlet memuru sadece söylenenleri uygulayıp hiç inisiyatif göstermemişler ve çoğu kez olduğu gibi aralarında hiçbir iletişim kurmamışlardı.

"Bana stoklarınızın şu andaki durumunu bildirin."

Ameni hesabını çabucak yaptı: Gelmekte olan ilkbahardan önce Mısır'da tek bir tane tütsü kalmayacak, laboratuvarlardaki ve tapınaklardaki kokulu reçine ve günlük stoğu tamamen bitecekti.

Ve bütün ÷lkede, Ramses'in ileri görüşlü olmayışına karşı giderek artan bir kızgınlık başlayacaktı.

39

Her zamanki gibi, bir ilkbahar sabahı kadar güzel olan başhekim Neferet, ünlü hastasını tedavi etmek için, fıstık ağacının reçinesi, bal, bakır parçacıkları ve az miktarda kokulu reçineden oluşan bir karışımın hazırlığını tamamladı.

Neferet:

"Apse yok," diye açıkladı, "ama dişetleri zayıflamış. Giderek iltihaplanmaya meyilli. Majesteleri ağızlarını yıkamayı ve söğüt kabuklarının kaynatılmasından elde edilen sıvıyı kullanmayı ihmal etmesinler."

"Bütün akarsuların ve göllerin kenarlarına binlerce söğüt diktirdim. Yakında büyük miktarda iltihap önleyici ilaca kavuşacaksınız."

"Sağolun Majeste. Size aynı zamanda şalgam, ardıç, çınar kozalağı ve tütsüden oluşan bir çiğneme macununu salık veririm. Mademki tütsüden ve kokulu reçineden söz ettik, ağrıya karşı son derece etkin olan bu maddelerden yakında mahrum kalacağımızı bildirmenin önemli olduğunu düşündüm."

"Biliyorum Neferet, biliyorum..."

"Bu maddeler doktorlara ve cerrahlara ne zaman teslim edilecek?"

"Olabilirdiğince çabuk."

Hükümdarın sıkıntıda olduğunu fark eden Neferet, sormak için can attığı diğer sorulara hiç geçmedi. Sorun çok ciddi olmalıydı, ama Neferet, Ramses'in ülkeyi bu kötü durumdan çıkaracağına güveniyordu.

Ramses, heykeltıraşın dehası sayesinde taştan yüzü âdeta canlıymış gibi görünen babası Seti'nin heykeli önünde uzun uzun düşünceye daldı. Duvarları beyaza boyalı sade bürosundaki bu heykelin varlığı, Ramses'in kendinden önceki Firavun'la bir düşünce bağı kurmasını sağlıyordu. Ramses, Krallığın geleceğı ile ilgili önemli

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

217

kararları almak gerektiğı zamanlarda, kendisini birçok kişinin kaldıramayacağı kadar sıkı bir eğitimden geçirip firavunluk görevine hazırlayan hükümdarın ruhuna başvurmayı ihmal etmiyordu.

Seti'nin haklılığı ortaya çıkıyordu. Şayet Ramses, böylesine uzun bir hükümdarlığın ağırlığına dayanıyorsa, bunu babasının verdiği zorlu eğitime borçluydu. Olgunlaştıkça, Ramses'i canlandıran ateş azalmıyordu, ama gençliğinin tutkuları, atalarının yaptığı gibi, ülkeyi ve halkım güçlendiren ateşli bir arzuya dönüşüyordu.

Ramses'in gözleri sık sık incelediğı Yakın-Doğı haritasına takılınca, Firavun çocukluk arkadaşı Musa'yı hatırladı. O da vaat edilmiş toprakları ararken, çölde ona gerçek bir rehber olan güçlü bir ateşle yanıyordu.

Askerî danışmanlarının birçok kez önermesine rağmen, Firavun Musa ile Yahudilere karşı bir girişimde bulunmayı reddetmişti. Onların da sonuna dek gitmek zorunda oldukları bir yazgıları yok muydu?

Ramses, Ameni ile Seramana'yı bürosuna aldı.

"Birçok karar aldım. Bunlardan biri seni çok menun edecek Se-ramana."

Dev yapılı Sardunyah, Kral'ı dinlerken sevincinden yerinde duramaz oldu.

Fenikeli Tariit, Urhi-Teşup'un bedeninden hiç bıkmıyordu. Ona sert muamele etmesine rağmen, Hititlinin bütün isteklerini yerine getiriyordu. Tanit, onun sayesinde, her gün bedensel birlikteliğin zevklerini keşfediyor ve ikinci gençliğini yaşıyordu. Urhi-Teşup âdeta onun tanrısı olmuştu.

Hititli, kadını vahşice kucaklayıp öptükten sonra kalktı ve çıplaklığının bütün ihtişamı içinde yırtıcı bir hayvan gibi gerindi.

"Tanit, sen çok güzel dişi bir taysın! Zaman zaman bana ülkemi bile unutturuyorsun."

Tanit de yataktan kalktı ve çömelerek sevgilisinin baldırlarını öptü.

"Birlikte çok mutluyuz! Sadece kendimizi ve zevkimizi düşünelim."

"Yarın El-Fayyum'daki villana gidiyoruz."

"Orayı sevmiyorum aşkım. Pi-Ramses'i tercih ederim."

218

CHRISTIAN JACQ

"Oraya varır varmaz ben ayrılacağım. Sen ise o aşk yuvasında hep beraber olduğumuzun bilinmesini sağlayacaksın."

Tanit doğruldu, Urhi-Teşup'a dolgun göğüslerini dayayıp ateşli bir biçimde sarıldı.

"Nereye gidiyorsun ve yokluğun ne kadar sürecek?"

"Bunu bilmene gerek yok. Döndüğümde, Seramana sana bir şey soracak olursa, bir saniye bile birbirimizi terk etmediğimizi söyleyeceksin."

"Bana güvenebilirsin sevgilim, ben..."

Tanit, Hititlinin attığı tokatın acısıyla bir çığlık attı.

"Sen bir kadınsın. Kadınlar erkek işine karışmazlar. Bana itaat ettiğin sürece her şey yolunda gider."

Urhi-Teşup, günlük, tütsü ve kokulu reçine getirecek olan konvoyu ele geçirmek ve değerli yükünü yok etmek için Malfi ile buluşmaya gidecekti. Bu felaketten sonra Ramses'in yaygın üzüntü zarar görecektir ve ülkede ortaya çıkacak karışıklık Libyalıların baskınlarına zemin hazırlayacaktı. Hatti'de, Mısır'la yapılan barışa karşı olanlar Hattuşil'i tahtından indirecekler ve Firavun'un ordularını yenecek güçteki tek savaş komutanı olan Urhi-Teşup'u çağıracaktı.

Korkmuş olduğu her halinden belli olan hizmetçi kadın odanın eşliğinde belirdi.

"Efendim, polis geldi! Miğferli ve silahlı bir dev..."

Tanit:

"Defet gitsin!" dedi.

Urhi-Teşup araya girdi:

"Olmaz," dedi. "Dostumuz Seramana'mn bizden ne istediğini öğrenelim. Beklesin, geliyoruz."

"Bu hödükle görüşmek istemiyorum!"

"Tam tersine güzelim! Ülkenin birbirini en çok seven çifti olduğumuzu unutuyor musun? Göğüslerini gösterecek bir elbise giy ve koku sürün."

Tanit'i kollarının arasına almış olan Urhi-Teşup:

"Biraz şarap ister misin Seramana?" diye sordu.

"Görev başındayım."

Fenikeli kadın:

"Bu görevin bizimle ilgisi ne?" diye sordu.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

219

"Ramses, en güç zamanlarda Urhi-Teşup'a sığınma hakkı tanıdı ve bugün onun Mısır toplumuyla bütünleştiğini görmekten çok memnun. Bu nedenle Kral size, gurur duyacağınız bir ayrıcalık tamdı."

Tanit şaşırmıştı.

"Söz konusu olan şey nedir?"

"Kraliçe, Mısır'ın bütün haremelerini kapsayacak bir geziye çıkıyor. Haremlerin hepsinde onun onuruna birçok eğlence düzenlenecek. Sizin de davetliler arasında bulunduğunuzu ve bütün yolculuk boyunca ona eşlik edeceğinizi bildirmekten sevinç duyuyorum."

Fenikeli:

"Harika bir şey bu!" diye haykırdı.

Sardunyalı:

"Pek memnun görünmüyorsun Urhi-Teşup," dedi.

"Tam tersi... Bir Hititli olmama rağmen davet edilmem..."

"Kraliçe Mat-Hor da Hitit kökenli değil mi? Ve sen de bir Fenikeliyle evlendin. Mısır, yasalara saygılı olduğu sürece herkese kucağını açan bir ülkedir. Mademki sen de bu yasalara uyuyorsun, öyleyse Firavun'un gerçek bir kulu sayılırsın."

"Bize bu haberi verme görevini neden sen üstlendin?"

Sardunyalı gülümseyerek:

"Çünkü," diye karşılık verdi, "değerli konukların güvenliğinden ben sorumluyum. Ve gözüm her an senin üzerinde olacak."

Sadece yüz kişiydiler, ama hepsinin güçlü silahları vardı ve her biri mükemmel bir şekilde eğitilmişti. Malfi'nin en iyi adamlarından oluşturduğu komando birliğinde, deneyimli savaşçılar ve tükenmez bir enerjiye sahip genç askerler vardı.

On kadar beceriksiz askerin ölümüyle sonuçlanan son bir eğitim çalışmasından sonra, komando birliği Libya çölünün ortasında saklandığı yerden çıkmış ve Mısır Deltası'nın batı sınırına giden kuzey yolunda ilerlemeye başlamıştı. Kâh kayıklarla bataklıkları aşacak, kâh çamurlu yollarda ilerleyecek olan Libyalılar, Delta'yı batıdan doğuya geçecek, sonra günlük ağacı konvoyuna saldırmak için Arap yarımadasına doğru döneceklerdi. Urhi-Teşup ile yandaşları sınırı gelmeden önce onlara katılacak ve Mısır devriyelerine yakalanmamaları için onlara gerekli bilgileri vereceklerdi.

220

CHRISTIAN JACQ

Mısır'a karşı açtıkları savaşın bu ilk aşaması tam anlamıyla bir zafer olacaktı. Zulüm altında inleyen Libyalılar için bir umut ışığı doğacak ve Malfi öç almak için can atan bir halkın kahramanı olacaktı. Onun sayesinde Nil kan ırmağına dönüşecekti. Ama her şeyden önce saldırılması gereken Mısır'ın temel değerleriydi: Maât yasasının bir ifadesi olan ayinlerin yapılması engellenmeliydi. Günlük, kokulu reçine ve tütsü olmadan rahipler kendilerini terk edilmiş hissedecekler ve Ramses'i, tanrılarla olan anlaşmasını bozmakla suçlayacaklardı.

Geri dönen keşif eri Malfi'ye:

"Daha uzağa gidemeyiz," dedi.

"Aklını mı kaçırdın sen!"

"Gelin, kendi gözlerinizle görün efendim."

Yumuşak topraklı bir tepeliğin üzerindeki dikenli çalıların ardına yüzükoyun yatarak ileriye bakan Malfi, gözlerine inanamadı.

Mısır ordusu, deniz ile bataklık arasında uzanan araziye yerleşmişti. Bataklıkta, içinde okçuların bulunduğu kayıklar dolaşıyordu. Ağaçtan yapılmış kuleler gözcülerin geniş bir alanı kollamalarına olanak sağlıyordu. Libyalıların yolu üstünde, Ramses'in küçük oğlunun komutasındaki birkaç bin Mısır askeri vardı.

Keşif eri:

"Geçmek olanaksız," dedi. "Yakalanır ve kılıçtan geçiriliriz."

Malfi, gelecekte Libya ordusunun öncü birliklerini oluşturacak en iyi adamlarını ölüme sürükleyemezdi. Bir kervanı yok etmek kolaydı, ama bu kadar çok Mısır askerinin karşısına çıkmak intihar olurdu.

Kudurmuşçasına öfkelenen Libyalı bir dikenli çalıyı kavradı ve avcunun içinde olanca gücüyle sıktı.

40

Mısır'a gidecek kervanların sahibi şaşkına dönmüştü. Elli sekiz yaşındaki deneyimli Suriyeli tüccar, Yakm-Doğu'nun her tarafını dolaşmış olmasına rağmen böyle bir hazine görmemişti. Üreticilerden Arap Yarımadası'nın kuzey-batı ucunda, gündüzleri kavurucu derecede sıcak, geceleri de çoğu kez dondurucu olan çorak ve ıssız bölgeye gelmelerini istemişti. Yılan ve akrep kaynayan bu arazi, Suriyelinin üç yıldan beri Mısır hazinesinden çaldığı zenginlikleri biriktirdiği gizli depo için ideal bir yerdi.

Suç ortağı olan Libyalı Malfi ile Hititli Urhi-Teşup'a, rekoltenin yetersiz olması nedeniyle zaten az miktarda olan ürünün tamamen imha edildiğini söylemişti. Malfi ile Urhi-Teşup savaşı insanlardı, tüccar değil. İyi bir tüccarın, elindeki malı asla feda etmeyeceğini bilmiyorlardı.

Yuvarlak başına yapışık gibi duran siyah saçları, kısa bacaları ve geniş bir gövdesi olan Suriyeli, gençliğinden beri yalan söylüyor, hırsızlık yapıyor ve kendisini polise ihbar edebilecek kişileri rüşvetle susturuyordu.

Hititlerin hesabına çalışırken feci bir biçimde öldürülen Ra-ya'nın arkadaşı olan Suriyeli tüccar, yıllar boyunca hatırı sayılır gizli bir servet edinmişti. Ama bu servet, deposuna yeni koyduğu bitmez tükenmez hazineyle karşılaştırınca, çok önemsiz kalıyordu.

Arabistan'da yetişen ve ortalama yükseklikleri üç metreyi bulan günlük ağaçları üç kez üst üste öylesine bol ürün vermişti ki, günlük hasadı için her zamankinin iki katı fazla mevsimlik işçi tutulmuştu. Koyu yeşil yaprakları ve ortası mor altın sarısı çiçekleri olan ağacın asıl değerli kısmı kabuğuydu. Bu kabuğun kazınmasıyla çıkarılan reçine damlacıkları uzmanlar tarafından sert küçük toplar haline getiriliyor ve yakıldıklarında harika bir koku yayıyordu.

Elde edilen inanılmaz miktardaki günlük karşısında şaşkınmamak elde değildi! Sütü andıran beyazımsı kokulu reçine, günlük

222

CHRISTIAN JACQ

ağacı kabuklarından altın çağa layık bir cömertlikle âdeta fıskırmıştı. Beyaz, gri ya da sarı renkli küçük toplar Suriyeli tüccarı neredeyse sevinçten ağlatacak. Suriyeli, bu pahalı ve çok aranan ürünün, antiseptik, iltihap giderici ve ağrı kesici etkisi olduğunu biliyordu. Mısırlı doktorlar günlüğü, tümör, ülser, apse, göz ve kulak iltihapları için merhem, toz ve hatta şurup halinde kullanıyorlardı. Günlük, kanamayı durduruyor ve yaraların iyileşmesini hızlandırıyordu, İki Ülke'nin ünlü başhekimisi Neferet, mesleği için zorunlu olan bu ürünü ateş pahasına da olsa alırdı.

Günlüğün yanı sıra rezeneden elde edilen yeşil renkli reçine zamkından, çam ağacından çıkarılan kara ve kokulu zamktan, balsam ağacının koyu ve reçineli yağından ve kokulu reçineden de bol miktarda

vardı. Suriyeli kendinden geçmek üzereydi. Hangi tüccar bir gün böyle bir servete sahip olacağına inanabilirdi?

Suriyeli ortaklarını aldatmak için Urhi-Teşup ve Malfı'nın bekledikleri yola göstermelik bir kervan göndermeyi unutmamıştı. Bu kervana çok az miktarda ürün yüklemekle hata mı etmişti acaba? Olağanüstü bir rekoltenin haberi şimdiden yayılmaya başlamıştı ve bu bilginin Hititlinin ve Libyalının kulağına ulaşma tehlikesi vardı.

Nasıl zaman kazanabilirdi? Suriyelinin, mutlu bir emeklilik geçirmeyi planladığı Girit adasına kaçmadan önce, deposundaki mallarım satacağı Yunanlı, Kıbrıslı ve Lübnanlı tüccarlarla buluşmasına iki gün vardı. Geçmek bilmeyen bu iki gün boyunca korkunç müttefiklerinin karşısına çıkmasından korkuyordu.

Hizmetçilerinden biri:

"Bir Hititli sizinle konuşmak istiyor," dedi.

Suriyelinin ağzı kurudu ve gözleri yandı. Felaket gelip çatmıştı! Durumdan kuşkulanan Urhi-Teşup ondan bir açıklama istemeye gelmiş olmalıydı. Ya ondan deposunu açmasını isterse? Kaçması mı daha uygun olurdu, yoksa Hitit ordusunun eski generalini ikna etmeye çalışması mı?

Suriyeli bir karar verecek durumda değildi.

Gelen adam Urhi-Teşup değildi.

"Sen... sen Hititli misin?"

"Evet, öyleyim."

"Ve sen şeyin dostusun..."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

223

"Ad belirtmek yok! Evet ben, Hatti'yi şerefsizliğinden kurtarabilecek tek adam olan generalin arkadaşayım."

"Peki... peki... Tanrılar onun yardımcısı olsun! Onu ne zaman göreceğim?"

"Sabırlı olmalısın."

"Başına bir felaket mi geldi yoksa?"

"Yok, için rahat etsin. Mısır'daki bazı resmî törenler yüzünden oradan ayrılamadı. Anlaşmanızın özüne noktası noktasına saygı gösterilmesi konusunda sana güveniyor."

"Hiç endişe etmesin! Anlaşma aynen uygulanıyor, her şey onun arzu ettiği gibi oldu."

"Öyleyse generale içinin rahat olmasını söyleyebilirim."

"Keyfine baksın: istekleri yerine getirildi! Mısır'a varır varmaz onunla görüşeceğim."

Suriyeli tüccar, Hititli gider gitmez, hiç nefes almadan art arda üç kupa likörü dikti. Şansı, umut ettiğinden de fazla ondan yanaydı! Urhi-Teşup Mısır'dan ayrılamamıştı... Hiç kuşku yok ki, hırsızların da bir koruyucu meleği vardı!

Geriye bir tek Malfı kalıyordu. Tehlikeli ve çılgın olan bu adamın zaman zaman akli başında düşündüğü de oluyordu. Ama kan görmesi genellikle aklını başından almaya yetiyordu. Suriyeli tüccarın gönderdiği göstermelik kervandakileri öldürmekten, bir kadınla yatmak kadar zevk almış olmalıydı. Öyle ki, büyük bir olasılıkla kervanın yükünü kontrol etmemişti bile. Ama biraz kuşku duysaydı, Suriyelinin izini kudurmuş bir köpek gibi bulurdu.

Suriyeli çok yetenekli bir adamdı, ama bedensel cesareti yoktu. Malfi'ye karşı çıkmak gücünün çok üzerindeydi.

Uzaklarda bir toz bulutu belirdi.

Tüccar kimseyi beklemiyordu... Bu gelenler Libyalı ile katil komandolarından başka kimse olamazdı!

Birden bitki nleşen Suriyeli bir hasırın üzerine çöktü. Şansı tersine dönüyordu. Malfı onu büyük bir zevkle boğazlayacaktı.

Toz bulutu çok yavaş ilerliyordu. Gelenler atlı mıydı? Hayır, atlı olamazlardı, çünkü o zaman daha hızlı hareket etmeleri gerekirdi. Eşekler... Evet, bunlar eşek olmalıydı. Demek ki bu bir kervandı! Ama nereden geliyordu bu kervan?

Yüreğine biraz olsun su serpilse de kuşkusu tam olarak geçme-

224

CHRISTIAN JACQ

misti. Tüccar oturduğu yerden kalktı ve sırtlarındaki ağır yükü kendinden emin adımlarla ilerleyen eşeklerden gözünü ayırmadı. Ve kervancıları tanıdı: Malfi'nin onları beklediği yola, ölüme gönderdiği kervancıları bunlar!

Yoksa serap mı görüyordu? Hayır, kendisinden daha yaşlı olan yurttaşı kervanbaşı işte karşısındaydı.

"Yolculuğun iyi geçti mi dostum?"

"Hiçbir sorun çıkmadı."

Suriyeli tüccar şaşkınlığını belli etmedi.

"Hiçbir olayla karşılaşmadınız mı?"

"En ufak bir olay bile olmadı. Şu anda içmek, yemek, yıkanmak ve uyumak için can atıyoruz. Sen hayvanların yüküyle ilgilenir misin?"

"Elbette... Elbette. Git, rahatına bak."

Kervan sağ salim gelmişti, yükü de tamdı... Bunun bir tek açıklaması olabilirdi: Malfi ile Libyalılar durdurulmuştu. Belki de savaş delisi olan bu adam çöl polisi tarafından öldürülmüştü.

Şans ve servet... Her şey Suriyelinin lehineydi. Bütün tehlikeleri göze almakla akıllılık etmişti!

Mutluluktan başı dönmüş bir halde, anahtarı sadece kendisinde olan depoya kadar koştu.

Kapının ahşap sürgüsü kırılmıştı.

Benzi sapsarı kesilen Suriyeli kapıyı itti. Tam karşısında, hazinesinin tam önünde, başı tıraş edilmiş, üzerinde panter derisinden bir giysi bulunan bir adam duruyordu.

"Kim... Siz kimsiniz?"

"Khâ, Memfis'in başrahibi ve Ramses'in büyük oğlu. Buraya devlete ait olan şeyleri geri almaya geldim."

Suriyeli hançerine davrandı.

"Aptalca bir iş yapma... Firavun seni gözlüyor."

Hırsız arkasına döndü. Küçük kum tepelerinin ardında Mısırlı okçular belirdi ve güneşin altında, başında mavi tacı ile arabasının üzerinde ayakta duran Büyük Ramses göründü.

Suriyeli diz çöktü.

"Beni bağışlayın... Ben suçlu değilim... Beni zorladılar.

Khâ:

"Yargılanacaksın," dedi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

225

Mahkemeye çıkma düşüncesi Suriyelinin aklını başından almıştı. Hançerini havaya kaldırarak, eline kelepçe takmak için gelen okçunun üzerine yürüdü ve hançeri askerin koluna sapladı.

Arkadaşlarının ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu düşünen üç okçu oklarını atmakta hiç tereddüt etmediler. Vücudu delik deşik olan hırsız yere yıkıldı.

Ameni'nin karşı çıkmasına rağmen Ramses sefere çıkacak birliğin başına bizzat geçmeye önerg vermişti. Çöl polisinin verdiği bilgilerin ve kullandığı su arama değneğinin sayesinde Kral, yerine ulaşmayan kervanların saklandıkları yeri bulabilmişti. Ve gerçek olup olmadığını araştırmak istediği bir başka şey daha vardı.

Firavun'un arabası, arkasında bir savaş arabası birliği olduğu halde çöle doğru yola çıktı. Ramses'in iki atı öylesine hızlı gidiyordu ki, arkadan gelen birlikle aralarındaki mesafe açılmaya başladı.

Ufka kadar kum, taş ve küçük tepelerden başka bir şey görünmüyordu. Okçu askerlerin bindikleri savaş arabalarının üstegmeni, yanındaki okçuya:

"Kral bu ıssız yerde kaybolmaya mı niyetli?" diye sordu.

"Ben Kadeş savaşına katıldım. Ramses hiçbir zaman rasgele davranmaz. Ona ilahi bir güç yol gösterir."

Hükümdar bir kum tepesini geçti ve durdu.

San gri kabuklu ağaçlardan oluşan muhteşem bir orman göz alabildiğine uzanıyordu. Bu günlük ağaçları Mısır'a uzun yıllar boyunca değerli reçinelerini sunacaktı.

41

Urhi-Teşup'un sinirleri adamakıllı gerilmişti. Ne bahçelerin güzelliği, ne yiyeceklerin lezzeti, ne de konserlerin çekiciliği, Serama-na'nın varlığını ve o tahammül edilmez gülümsemesini unutturabiliyordu. Buna karşılık Tanit, en hırçın yöneticileri bile kendine hayran bırakan, gözkaşırtıcı bir kraliçenin eşliğinde haremeleri ziyaret etmekten büyük zevk alıyordu. Mat-Hor, gözüne girmek isteyen saray erkânının dalkavukluklarından pek hoşnut görünüyordu.

Seramana:

"Mükemmel bir haber," dedi. "Ramses yeni bir mucize daha gerçekleştirmiş. Firavun büyük bir günlük ağacı ormanım keşfetmiş ve kervanlar Pi-Ramses'e sağ salım varmışlar."

Hititli yumruklarını sıktı. Neden Malfi müdahale etmemişti? Şayet Libyalı yakalanmış ya da öldürülmüşse, Urhi-Teşup'un Mısır'da kargaşalık tohumlarını ekmek için artık hiçbir şansı kalmayacaktı.

Tanit, bir zamanlar Musa'nın yöneticisi olduğu Mer-Ur haremine Kraliçe tarafından davet edilmiş birkaç işkadınıyla görüşürken Urhi-Teşup yapay bir gölün kenarındaki alçak bir duvarın üzerine oturdu.

"Ne düşünüyorsun sevgili yurttaşım?"

Hitit ordusunun eski başkomutanı general, başını kaldırdığında güzelliğinin doruğunda bulunan Mat-Hor'la göz göze geldi.

"Üzgünüm."

"Bu üzüntünün sebebi ne?"

"Sensin Mat-Hor."

"Ben mi? Haksızlık ediyorsun!"

"Ramses'in stratejisini hâlâ anlamadın mı?"

"Neymiş, açıkla bana Urhi-Teşup."

"Yaşadığın rüya sona ermek üzere. Ramses, kontrolü altındaki komşu bölgelerde denetimi sıkılaştırmak için askerî bir sefere çıktı. Hatti'ye saldırmak için diğer cepheleri sağlamlaştırdığını fark etmemek için kör olmak gerek. Saldırıya geçmeden önce can sıkıcı

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

iki kişiden, yani senden ve benden kurtulacak. Ben, polis tarafından evimde gözaltına alınacak ve belki de bir kazaya kurban gideceğim; sense, bugün büyük keyifle gezdiğin bu haremlerden birine kapatılacaksın."

"Haremler hapishane değıl ki!"

"Sana göstermelik bir onursal görev verecekler. Bir daha Kral'ın yüzünü göremeyeceksin, çünkü Ramses sadece savaşı düşünüyor."

"Nasıl oluyor da kendinden bu kadar eminsin?"

"Benim de dostlarım var Mat-Hor. Senin ulaşamadığın gerçek haberleri bana iletiyorlar."

Kraliçe şaşırmıştı.

"Ne yapmamı tavsiye edersin?"

"Kral ağzının tadını bilir. Tarifi onun için özel olarak hazırlanmış olan ve adına 'Rames'in keyfi' denen, tatlı sarımsak, soğan ve kırmızı vaha şarabıyla marine edilmiş, sığır eti ve Nil levreğı filetosunu pek sever. Ramses'in bu zayıf yanından bir Hititli kolayca yararlanabilir."

"Yoksa bana yapmamı önerdiğin..."

"Saf numarası yapma! Hattuşaş'ta zehir kullanmayı öğrendin."

"Sen bir canavarsın."

"Sen Ramses'i yok etmezsen, o seni yok edecek."

"Benimle bir daha hiç konuşma Urhi-Teşup."

Hititli büyük bir tehlikeye atılıyordu. Mat-Hor'un kafasına kuşkuyu ve korkuyu sokmayı başaramazsa Kraliçe onu Seramana'ya ihbar ederdi. Aksi durumda ise, amacına giden yolun hatırı sayılır bir bölümünü katetmiş olacaktı.

Khâ kaygılıydı.

Böyle olmakla birlikte Sakkare'de giriştiğı restorasyon programı şimdiden iyi sonuçlar veriyordu. Coser'in basamaklı piramidi, Kral'ın ruhunun yeniden doğması için gerekli yöntemleri açıklayan Piramitlerin Metinlerinin yazılı olduğı Unas piramidi ve I. Pe-pi'nin anıtları, titiz bir şekilde elden geçirilmişti.

Memfis'in başrahibi bu kadarla yetinmemişti: Ustabaşılarından ve taş yontucularından, Sakkare'nin kuzeyindeki Abusir'de yer alan beşinci hanedanlığa ait piramitlerin ve tapınakların da yaralarını sarmalarını istemişti. Khâ, Memfis'teki Ptah tapınağını da büyüt-

228

CHRISTIAN JACQ

müştü. Buraya önce Seti'nin anısına ve yakın bir gelecekte de Ram-ses'in anısına, birer küçük tapınak yapılacaktı. !

Khâ, çok yorulduğunu hissettiği zaman, hurma bahçeleri ile tar- ,\ lalara bakan kurak Sakkare yaylasındaki; birinci hanedanlık kralla- i rının mezarlarına gidiyordu. Pişmiş topraktan yapılmış ve gerçek ;j boynuzlarla donatılmış üç yüz adet boğa başı ile belirlenen Kral ı Cet'in mezarı, şimdiki zamanı geçmişe bağlayan bağları güçlendirmek için zorunlu olan enerjiyi Khâ'ya iletliyordu.

;

Khâ henüz Tot'un kitabını bulamamıştı ve bazen hiçbir zaman '• bulamayacağını düşünüyordu. Bu başarısızlık kutsal boğa Apis'e karşı gerekli saygı ve özeni gösterememiş olmasından ileri gelmiyor muydu? Başrahip hatalarını düzeltmek için kendi kendine söz verdi, ama önce restorasyon programını bitirmesi gerekiyordu.

Ama bu programı bitirmeyi başarabilecek miydi? Yılın başından beri üçüncü kez, arabasıyla Mikerinos piramidine gitti. Bu piramidin restorasyonu bittikten sonra, üzerine bir anı yazısı kazdırmayı arzu ediyordu.

Ve bu gidişinde de, taze sarmısak sürülmüş bir dilim taze ekmek yiyen yaşlı taş ustasından başka kimseyi bulamadı.

Khâ:

"Arkadaşların nerede?" diye sordu.

"Evlerine döndüler."

"Yine hayalet mi gördüler?"

"Evet, hayalet yeniden görüldü. Birçoğu onu gördü. Elinde yılanlar tutuyor ve yanına yanaşanı öldürmekle tehdit ediyordu. Bu hayalet, buradan kovulmadığı sürece, yüksek ücret karşılığında bile hiç kimse burada çalışmayı kabul etmeyecek."

Khâ'nın korktuğu bir felaketti bu: Gize yaylasının anıtlarını eski hallerine dönüştürememe tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Üstelik bu hayalet, taşların düşmesine ve kazalara neden oluyordu. Herkes, canlıların arasına felaket saçmak için yeryüzüne dönen acılı bir ruhun söz konusu olduğunu biliyordu. Khâ bütün bilgisine rağmen bu hayaleti durdurmayı başaramamıştı

Khâ, yardımını istediği Ramses'in arabasının yaklaştığını görünce umutlandı. Ama Kral da başarısız olursa Gize yaylasının bir bölümünü yasak bölge ilan etmek ve bu şaheserlerin eriyip gitmesini çaresizlikle seyretmek zorunda kalacaktı.

RAM SES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

229

"Durum gittikçe kötüleşiyor Majeste. Artık hiç kimse burada \alışmak istemiyor."

"Günlük duaları okudun mu?"

"Okudum, ama etkili olmadılar."

Ramses, güçlü granit taşı sıralarından oluşan Mikerinos piramidine baktı. Firavun her yıl Gize'ye geliyor ve yeryüzünü gökyüzüne bağlayan ışınların barındığı taştan enerji alıyordu.

"Hayaletin nerede saklandığını biliyor musun?"

"Hiç kimse onun peşinden gitmeye cesaret edemedi."

Kral ekmeğini yemekte olan yaşlı taş ustasını fark etti ve onun yanına doğru gitti. Karşısında Firavun'u görmekten şaşkına dönen ihtiyar, elinden ekmeğini düşürdü ve Firavun'un karşısında secdeye kapandı.

"Neden ötekilerle birlikte kaçmadın?"

"Ben... ben bilmiyorum Majeste!"

"Hayaletin saklandığı yeri biliyorsun değil mi?"

Kral'a yalan söylemek demek sonsuza dek cehennemlik olmak demektir.

"Bizi oraya götür."

Yaşlı adam titreyerek Kral'a ve Khâ'ya rehberlik etti. Mikeri-nos'un sadık hizmetkârlarının istirahat ettiği büyük mezarlığın koridorlarında ilerlediler. Burada yatanlar ahrette de krallarına hizmet etmeye devam ediyorlardı. Khâ'nın deneyimli gözleri, bazıları bin yıldan daha eski olan bu koridorların onarım istediğini hemen gördü.

Taş ustası, döşemesi kireç taşı parçalarıyla kaplanmış, üstü açık küçük bir avluya girdi. Bir köşede küçük taş bloklarından oluşmuş bir yığın vardı.

"Burası," dedi, "ama daha ileri gitmeyin."

Khâ:

"Kim bu hayalet?" diye sordu.

"Anısına saygı gösterilmeyen ve meslektaşlarına saldırarak öç almak isteyen bir mimar."

Taş blokların üzerindeki hiyeroglif yazılarına göre, ölen adam Mikerinos döneminde mimarlar ekibini yönetmişti.

Ramses:

"Bu taş bloklarını buradan alalım," diye emretti.

230

CHRISTIAN JACQ

"Majeste..."

"İş başına!"

Taşları alınca dikdörtgen bir kuyunun ağzı görüldü. Khâ kuyunun içine bir taş attı. Taşın düşüşü bitmeyecekmiş gibi geldi.

Taşın, kuyunun dibine vardığını belirten gürültü duyulduğu zaman taş ustası:

"On beş metreden daha fazla," dedi. "Bu cehennemin ağzında serüvene atılmayın Majeste."

Düğümlü bir halat, kuyunun kenarı boyunca aşağı uzanıyordu.

Ramses:

"Aşağıya inilmesi gerekli," dedi.

Taş ustası:

"Bu durumda tehlikeyi göze almak bana düşer," dedi.

Khâ:

"Hayaletle karşılaşacak olursan, kendini onun zararından koruyacak duaları okumayı biliyor musun?" diye sordu.

Yaşlı adam başını öne eğdi.

Ramses'in büyük oğlu:

"Ptah tapınağının başrahibi olarak bu görevi yapmak bana düşer," dedi. "Beni engelleme baba."

Khâ bitmeyecekmiş gibi görünen inişe başladı. Kuyunun dibi karanlık değildi: Kireç taşından yapılmış iç duvarlar garip bir ışık yayıyordu. Başrahip sonunda ayağını yere bastı ve duvardaki açıklıktan daracık bir koridora girdi. Koridorun sonundaki kapı biçiminde yapılmış duvarın üzerinde hiyeroglif yazıları bulunan sütunlarla çevrelenmiş ölünün tasviri vardı.

O zaman Khâ durumu anladı.

Taşı boydan boya geçen bir çatlak, yeniden doğma metinlerinden yararlanması gereken ölünün tasvirini bozmuştu. Bu dünyadaki imgesine kavuşamayan ruh, anısı insanlar tarafından önemsenmediği için saldırgan bir hayalet haline dönüşmüştü.

Khâ kuyudan çıktığı zaman yorgunluktan bitkin düşmüştü, ama yüzünden sevinç okunuyordu. Çatlak duvar restore edilir ve ölünün yüzü yeniden büyük bir istekle yontulursa kötü büyü kaybolacaktı.

42

Urhi-Teşup'un öfkesi, Pi-Ramses'e döndüğünden bu yana ya-tışmamıştı. Bitip tükenmek bilmeyen bir yolculuk boyunca Sera-mana tarafından aralıksız gözaltında tutulduğu için ne bir şey yapabilen ne de bir haber alabilen Hititli, Ramses'ten başlayarak bütün Mısır halkını toptan katletmek istiyordu. Üstüne üstlük bir de günlük zevk ihtiyacının karşılanması gereken Tanil'in aşk saldırılarına dayanmak zorunda kalmıştı.

Tanit o sırada süründüğü kokuların bulutu arasından yarı çıplak ortaya çıktı.

"Sevgilim... Hititler!"

"Hititler mi?"

"Yüzlerce... Yüzlerce Hititli Pi-Ramses'in merkezini işgal etmiş!"

Urhi-Teşup Fenikeli sevgilisini omuzlarından tuttu.

"Çıldırđın mı sen?"

"Hizmetçilerim söylüyor!"

"Hititler saldırdılar ve Ramses'in krallığını kalbinden vurdular. .. Bu mükemmel bir şey Tanit!"

Urhi-Teşup karısını kenara itti ve siyah kırmızı çizgili kısa bir tunik giydi. Zaferin coşkusıyla, savaşımaya hazır bir şekilde atının sırtına atladı.

Hattuşil devrilmiş, savaştan yana olanlar zafere ulaşmış, Mısır'ın savunma hatları bir baskınla delinmiş ve Yakın-Doğ'u'nun kaderi altüst olmuştu.

Tanrı Ptah'ın tapınağından saraya giden büyük yolda karmakarışık bir kalabalık bayram yapıyordu.

Görünürde tek bir asker, en küçük bir savaş belirtisi yoktu.

Şaşırmış olan Urhi-Teşup, kutlamalara katılan.bir polis memuruna:

"Görünüşe göre Hititler Pi-Ramses'i istila etmişler!" dedi. Doğru.

232

CHRISTIAN JACQ

"Peki, ama... neredeler?"

"Sarayda."

"Ramses'i öldürdüler mi?"

"Sen ne zırvalıyorsun?... Bunlar Mısır'ı ziyarette gelen ilk Hititler. Hükümdarımıza armağanlar getirmişler."

Ziyaretçiler... Şaşkına dönen Urhi-Teşup kalabalığı yardı ve sarayın ana kapısına dayandı.

Seramana gümbür gümbür sesiyle:

"Bir sen eksiktin!" dedi. "Törende hazır bulunmak mı istiyorsun?"

Dev yapılı Sardunyalı, iyice afallamış olan Urhi-Teşup'u saray erkânının doldurduğu toplantı salonuna sürükledi.

İlk sırada Hititli ziyaretçilerin delegeleri duruyordu. Hepsinin kolları hükümdara sunmak için getirdikleri armağanlarla doluydu. Ramses görüldüğü anda herkes sustu. Hititler teker teker öne çıkıp Firavun'a lacivert taşı, turkuaz, bakır, demir, zümrüt, ametist, kırmızı akik ve yeşimtaşı sundular.

Kral, çok gösterişli birkaç turkuazı uzun uzun inceledi. Bu tur-kuazlar ancak, gençliğinde, Musa'yla gittikleri Sina'dan gelmiş olabilirdi. Bu bölgedeki kırmızı ve sarı renkli dağları, ürkütücü kayaları ve gizli vadileri unutmak olanaksızdı.

"Bu harika armağanları getiren sen, Musa ve Yahudi halkıyla hiç karşılaştın mı?"

"Hayır Majeste."

"Onların toptan göçünden söz edildiğini duydun mu?"

"Evet herkes onlardan korkuyor, çünkü her an savaşmaya hazırlar. Ama Musa günün birinde ülkelerine ulaşacaklarından emin."

Demek ki Ramses'in çocukluk arkadaşı, hâlâ hayalinin peşindeydi. Kaderlerinin belirlendiği o uzakta kalmış yılları düşünen hükümdar, armağanların geri kalanına pek ilgi göstermedi.

Delegelerin başkanı Ramses'in önünde eğilen sonuncu Hititli oldu.

"Bütün Mısır'da serbestçe dolaşabilecek miyiz Majeste?"

"Barış antlaşması size bu hakkı veriyor."

"Sizin başkentinizde kendi tanrılarımıza ibadet edebilecek mi-yız?"

"Kentın doğusunda, tanrı Set'in arkadaşı ve savaş arabamla at-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

233

larımın koruyucusu Suriyeli tanrıça Astarte'nin tapınağı yükselir. Astarte aynı zamanda Memfis limanının güvenliğine göz kulak olmasını istediğim tanrıçadır. Hattuşas'ta ibadet ettiğiniz Fırtına tanrısı ile Güneş tanrıçasının da Pi-Ramses'te her zaman yeri vardır."

Hitit delegeleri toplantı salonunu terk eder etmez, Urhi-Teşup yurttaşlarından birinin yanına sokuldu.

"Beni tanıdın mı?"

"Hayır."

"Ben, imparator Muvattalis'in oğlu Urhi-Teşup'um."

"Muvattalis öldü, şimdi Hattuşil hükümdarlık yapıyor."

"Bu ziyaret aslında bir hile, değil mi?"

"Ne hilesi? Biz sadece Mısır'ı gezmeye geldik ve daha başka birçok Hititli de bizi izleyecek. Savaş bitti, gerçekten bitti."

Urhi-Teşup, Pi-Ramses'in büyük yolunun ortasında uzun süre kıpırdamadan kalakaldı.

Ameni ile birlikte gelen Hazine başkanı, sonunda Ramses'in huzuruna çıkmaya cesaret etmişti. O zamana kadar, bir skandalın patlak vermeyeceğini ve aklın galip geleceğini umarak dilini tutmayı yeğlemişti. Ama Hititli ziyaretçilerin armağanlarını sunmasından sonra ölçsüzlük öylesine artmıştı ki yüksek kademeli memur artık susma hakkı olmadığı düşünmüştü.

Hazine başkanı, Ramses'in karşısına çıkacak gücü olmadığından, Ameni'ye başvurmuştu. Açıklamalarını sözünü hiç kesmeden dinleyen, hükümdarın özel sekreteri, Kral'dan hemen görüşme isteğinde bulunmuş ve Hazine başkanından, tüm suçlamaları, en ufak bir ayrıntıyı bile atlamadan Kral'a da tekrarlamasını istemişti.

"Ameni, ilave edecek bir şeyin var mı?"

"Gerek var mı Majeste?"

"Bütün bunlardan haberin var mıydı?"

"Dikkatimden kaçmış, hatamı kabul ediyorum, ama daha önceden tedbirimi almıştım."

"İkiniz de bu sorunu çözülmüş bilin."

Yüreğine su serpilen Hazine başkanı gözlerini Kral'm sert bakışlarından kaçırdı. Bereket versin hükümdar hiçbir kınamada bulunmamıştı. Amenî, sarayın tam kalbinde gerçekleşen bu Maât yasası ihlalini Ramses'in en kısa sürede düzelterceğine emindi.

234

CHRISTIAN JACQ

Mat-Hor:

"Hele şükür Majeste!" dedi. "Sizi bir daha hiç göremeyeceğim sandım. Yurttaşlarımı kabul ettiğiniz zaman neden ben yanınızda değildim? Beni görmek onları mutlu ederdi."

Gül biçimindeki gümüş rozetlerle süslü kırmızı elbisesi içinde muhteşem görünen Mat-Hor, tüm güzelliğini sergilemek istercesine, kendi çevresinde bir tur döndü. Kraliçe'nin peşinden gelen ve üstüne tek bir toz tanesinin konmasını bile önlemeye çalışan hizmetçiler, ona her gün aksatmaksızın yeni mücevherle şık giysiler getiriyor ve dairesini güzel kokularla dolduran yüzlerce çiçeği değiştiriyorlardı.

Ramses:

"Hizmetçilerinin görevlerine son ver," diye buyurdu.

Kraliçe donup kaldı.

"Ama... Benim onlardan şikâyetim yok."

Mat-Hor'un karşısında aşk dolu biri değil, Mısır Firavunu bulunuyordu. Ramses'in gözlerinde, Kadeş'te binlerce Hititlinin üzerine saldırıya geçtiği andaki ifade vardı.

Kraliçe:

"Hepiniz gidin," diye haykırdı. "Defolun!"

Böyle bir muamaleye pek alışık olmayan hizmetçi kızlar, taşıdıkları eşyaları döşemenin üzerine bırakıp hiç acele etmeden çıktılar.

Mat-Hor gülümsemeye çalıştı.

"Ne oluyor Majeste?"

"Bir Mısır kraliçesine yaraşır şekilde davrandığımı mı sanıyorsun?"

"İstedığınız gibi mevkiime uygun davranıyorum!"

"Tam tersine Mat-Hor, kabul edilemez kaprisleri olan bir zorba gibi davranıyorsun."

"Neden dolayı kınanıyorum?"

"Tapınaklara ait olan bazı zenginlikleri sana vermesi için Hazine başkanını zorlamışsın. Dün de, yurttaşların tarafından devlete sunulan hediyelerin sana ait olduğunu belirten bir kararname yayınlamaya cüret etmişsin."

Genç kadın isyan etti.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

235

"Ben Kraliçe'yim, her şey benimdir!"

"Yanılıyorsun Mat-Hor. Mısır açgözlülük ve bencillikle değil, Maât yasasıyla yönetiliyor. Bu topraklar tanrıların mülküdür. Tanrılar, bu ülkeyi, refah ve mutluluk içinde yaşatması koşuluyla Fira-vun'a bağışlamışlardır. Koşullar ne olursa olsun, doğruluk içinde davranman gerekirdi Mat-Hor. Bir lider halkına örnek olamazsa, bütün ülke gerilemeye başlar ve harabeye döner. Senin böyle davranman, Firavun'un otoritesine ve halkın huzuruna zarar veriyor."

Ramses sesini yükseltmemişti, ama sözleri bir kılıçtan daha keskindi.

"Ben.. .ben öyle olduğunu sanmıyordum."

"Bir Mısır kraliçesi sanmak değil, davranmak zorundadır. Ve sen kötü davrandın Mat-Hor. Senin haksız olarak yayınladığın kararnameyi geçersiz kıldım ve daha fazla zarar vermeni önlemek için bazı tedbirler aldım. Bundan sonra Mer-Ur haremnde oturacak ve ancak ben emir verdiğim zaman saraya geleceksin. Bütün ihtiyaçların karşılanacak, ama bundan sonra hiçbir aşırılık kabul edilmeyecektir."

"Ramses... Benim aşkıma reddedemezsin!"

"Benim eşim Mısır'dır Mat-Hor ve sen bunu anlayacak durumda değilsin."

43

Nubye genel valisi, Ramses'in çocukluk arkadaşı Setau'nun varlığına ve etkinliklerine artık tahammül edemiyordu. Nubye bir büyücü olan karısı Lotus'un yardımlarıyla, Setau Büyük Güney eyaletinin ekonomik gelişmesine kendisini öylesine vermişti ki, hiçbir çatışmaya meydan vermeden bütün kabileleri çalıştırmayı başarmıştı! Oysa genel vali böyle bir gelişmenin hiçbir zaman gerçekleşmeyeceğine inanmıştı.

Üstelik, taş yontucuları tarafından da çok sevilen Setau, Fira-vun'un ve onun koruyucu tanrılarının adına irili ufaklı bir sürü tapmak yaptıırıyordu. Tarım çalışmalarının iyi bir biçimde örgütlenmesine göz kulak olan, kadastro örgütünü kuran ve vergi toplayan kişi de yine Setau'ydu!

Genel vali gerçeği görmek zorundaydı: Hiçbir geleceği olmayan kaçığın biri olarak gördüğü bu yılın oynatıcısı kendisini etkili bir yönetici olarak benimsetiyordu. Şayet Setau böylesi harikulade sonuçlar almayı sürdürecektse, genel valinin durumu çok kötü olurdu. Beceriksizlik ve tembellikle suçlanır, mevkiini kaybederdi.

Setau ile anlaşması olanaksızdı. Ramses'in, keyif çatmayı sevmeyen ve çalışma programını hiçbir şekilde kısıtlamayı kabul etmeyen inatçı çocukluk arkadaşı, yaptığı işten kesinlikle ödün vermiyordu. Genel vali onu yoldan çıkarmayı denemeye cesaret edememişti bile. Setau ile Lotus, yüksek bir mevkide bulunmalarına rağmen, yerlilerle birlikte sade bir yaşam sürüyor ve lükse karşı hiçbir ilgi duymuyorlardı.

Geriye bir tek çözüm kalıyordu: Ölümcül bir kaza. Bu cinayet öylesine ustalıkla hazırlanmalıydı ki Setau'nun ölümü hakkında en küçük bir kuşku duyulmamalıydı. Genel vali, bu işi yapması için, hapisten yeni çıkmış Nubyeli bir paralı askeri Ebu Simbel'e çağırmişti. Adamın sabıkalı bir geçmişi vardı ve en ufak bir ahlak duygusundan yoksundu. Yüklü bir ücret, hemen harekete geçmesi için onu ikna ederdi.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

237

Gece karanlıktı. Büyük tapmağın cephesini oluşturan ve Ram-ses'in Ka'sını simgeleyen dört dev heykel, insanın algılayamadığı zamanı ve mesafeleri gören gözlerle uzaklara bakıyordu.

Nubyeli orada bekliyordu. Alnı dar, elmacık kemikleri çıkık, dudakları kalın paralı askerin elinde bir mızrak vardı.

"Ben genel valiyim."

"Sizi tanıyorum. Hapsedildiğim kalede sizi gördüm."

"Senin hizmetine ihtiyacım var."

"Köyüm için avlanıyorum... Artık sakın bir yaşam sürüyorum."

"Yalan söylüyorsun. Hırsızlıkla suçlandın ve aleyhinde kanıtlar var."

Öfkelenen Nubyeli mızrağını yere sapladı.

"Beni kim suçluyor?"

"Şayet benimle işbirliği yapmazsan hapse dönersin ve artık oradan hiç çıkamazsın. Ama bana itaat edersen zengin olursun."

"Benden ne istiyorsunuz?"

"Birisi tekerime çomak sokuyor. Beni ondan kurtaracaksın."

"Nubyeli mi?"

"Hayır, Mısırlı."

"Öyleyse çok fazla ödemeniz gerekecek."

Genel vali kupkuru bir ifadeyle:

"Pazarlık edecek durumda değilsin," dedi.

"Kimi ortadan kaldıracağım?"

"Setau'yu."

Nubeli mızrağını göğşe doğru kaldırdı.

"Bu bir servete mal olur!"

"Setau'nun ölümüne kaza süsü vermeyi başarırsan bunun karşılığını bol bol alacaksın."

"Kabul."

Genel vali o anda sarhoş olmuşçasına sendeledi ve poposunun üstüne düştü. Nubyeli paralı asker bu duruma gülmeye vakit bulamadan aynı aksiliğın kurbanı oldu.

iki adam kalkmaya çalıştılar, ama dengelerini kaybederek yeniden yere düştüler.

Nubyeli:

238

CHRISTIAN JACQ

"Toprak sallanıyor," dedi, "Toprak tanrısı öfkelenildi!" Tepeden bir gürleme sesi geldi, dev heykeller harekete geçti. Genel vali ile suç ortağı, heykellerden birinin başının gövdesinden ayrıldığını gördüler.

Ramses'in yüzünü simgeleyen baş iki caninin üzerine düştü ve ikisini de ağırlığının altında ezdi.

Bayan Tanit umutsuzluğa kapılmıştı. Bir haftayı aşkın bir zamandan beri Urhi-Teşup onunla sevişmemişti. Sabahlan erkenden evden çıkıyor, bütün gün kırlarda at koşturuyor, akşam eve bitkin dönüyor, tıka basa karnını doyuruyor ve hiç konuşmadan yatıyordu.

Tanit ona ancak bir kez soru sormaya cesaret etmişti ve bunun sonucunda Urhi-Teşup onu öldüresiye dövmüştü. Fenikeli kadın ancak kedisinin yanında avuntu buluyordu. Artık işlerini yönetecek hali kalmamıştı.

Boş ve durgun geçen yeni bir gün sona eriyordu. Kedi, Tanit'in dizlerinin üzerinde mırıldanıyordu.

Bir atın nal sesleri duyuldu... Urhi-Teşup eve dönüyordu!

Hititli, coşkulu bir şekilde içeri girdi.

"Gel güzelim!"

Tanit, üzerinden elbisesini sıyrarak ve onu yastıkların üzerine atan sevgilisinin kollarına kendini bıraktı.

"Sevgilim... Seni yeniden buldum!"

Onu yiyip bitirircesine okşayan sevgilisinin aşırı tutkusu Tanit'i mutluluktan uçuruyordu.

"Seni kemiren sıkıntı neydi?"

"Kendimi terk edilmiş hissediyordum... Ama Malfi hayattay-mış. Libya kabilelerini bir araya toplamaya devam ediyor! Paralı askerlerinden biri, umudumu yitirmemem için benimle temasa geçti. Mücadele devam ediyor Tanit ve Ramses de günün birinde yenilecek."

"Sana bunu bir kez daha söyleyeceğim için beni bağışla sevgilim. .. ama bu Malfi beni korkutuyor."

"Hititler korkaklıkları içinde hapsedilip kalmışlar. Bir türlü kurtulamıyorlar. Sadece Libyalılar onları bu uyuşukluktan kurtara-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

239

bilirler ve Malfi de tam bu işin adamı. Şiddetten ve sıkı bir savaştan başka seçeneğimiz yok... Ve bu savaşı kazanacağıma güvenebilirsiniz."

Zevke doymuş olan Tanit uyuyordu. Bahçede hasır bir sandalyenin üzerine oturan Urhi-Teşup, kafası kanlı düşlerle dolu bir halde gökyüzünde yükselen ayı seyrediyor ve ondan yardım istiyordu.

Arkasından gelen bir kadın sesi:

"Ben bu yıldızdan daha etkili olabilirim," diye mırıldandı.

Hitili geriye döndü.

"Mat-Hor, sen... Kendini tehlikeye atıyorsun!"

"Kraliçe istediği yere gitme hakkına sahiptir."

"Gözü açılmış gibi görünüyorsun... Yoksa Ramses seni boşadı

'1» '

mı?

"Hayır, elbette ki hayır!"

"Öyleyse ne diye buraya gizlice geldin?"

Güzel Hititli başını yıldızlı gökyüzüne doğru kaldırdı.

"Haklıydın Urhi-Teşup. Ben bir Hititliyim ve öyle kalacağım... Ramses beni asla Büyük Kraliçe olarak tanımayacak. Asla Neferta-ri'yle eşit olamayacağım."

Mat-Hor gözlerinden süzülen bir iki damla gözyaşını tutamadı. Urhi-Teşup onu kollarının arasına almak istedi, ama Mat-Hor buna izin vermedi.

"Ne kadar aptalca... Bir başarısızlık için ağlamanın ne faydası var? Böyle davranmak sadece zayıf insanlara özgüdür! Bir Hitit prensesinin kendine acımaya hakkı yoktur."

"Biz... sen ve ben yenmek için yaratıldık."

Mat-Hor sırrını açıklayarak:

"Ramses beni küçük düşürdü," dedi. "Bana bir hizmetçi muamelesi yaptı! Onu seviyordum, Büyük Kraliçe olmak için hazırdım ve onun iradesine boyun eğmiştim, ama o beni hor görerek çiğneyip geçti."

"Öç almaya karar verdin mi?"

"Bilmiyorum... Artık bilmiyorum."

"Uyanık ol Mat-Hor! Aşağılanmayı kabullenip hiç tepki göstermemek sana hiç yakışmayan bir korkaklıktır. Buraya gelmiş olman bir karara vardığını gösteriyor."

240

CHRISTIAN JACQ

"SusUrhi-Teşup!"

"Hayır, susmayacağım! Hatti yenilmedi, hâlâ başını kaldırabilir. Benim güçlü müttefiklerim var Mat-Hor ve şu anda Ranises ikimizin de ortak düşmanı."

"Ramses benim kocam."

\

"Hayır, seni hor gören ve şimdiden varlığını unutan bir zorba! i Hemen harekete geç Mat-Hor ve sana önerdiğim şeyi yap. Zehir ı senin elinin altında."

Düşünü öldürmek... Mat-Hor çok arzu ettiği geleceği yıkıp, çil- ' gın bir tutkuyla bağlı olduğu Mısır Firavunu'nun hayatına son verebilir miydi?

Urhi-Teşup:

"Karar ver," diye emretti.

:

Kraliçe gecenin içinde kayboldu.

Hititli savaşçı, dudaklarında bir gülümsemeyle, aya daha yakın olmak ve ona teşekkür etmek için villanın terasına çıktı.

"Kim o arkadan gelen?"

"Benim, Tanit."

;

Hititli Fenikelinin boğazını sıktı.

"Bizi mi gözetliyordun?"

I

"Hayır, ben..."

"Her şeyi işittin, değil mi?"

"Evet, ama kimseye tek sözcük etmem, yemin ederim!"

"Elbette, sevgilim. Ölümüne yol açacak bir hatayı elbette işlemeyeceksin. Bak güzelim bak!"

Urhi-Teşup tuniğinden bir hançer çıkardı ve ucunu aya doğru uzattı.

"Bu hançere dikkatle bak. Bu silah, Ramses'in arkadaşı Aşa'yt öldürdü. Yine bu silah Firavun'u öldürecek ve şayet bana ihanet edecek olursan senin de boğazını kesecek."

44

Ramses, doğum yıldönümünü kutlamak için sofrasına iki oğlu Khâ ve Merenptah'la, sadık dostu Ameni'yi davet etmişti. Ameni bu vesileyle, sarayın aşçısına 'Ramses'in keyfi' adlı yemeği hazırlamasını ve Seti'nin üçüncü hükümdarlık yılından kalma şarapla birlikte servis yapılmasını istedi.

Khâ ile Merenptah arasında bir anlaşmazlık olmaması Mısır'ın geleceği için büyük bir şanstı. Ayinci ve tanrıbilim uzmanı olan büyük oğlu, bilinmeyenin sırrına ulaşmak için çıktığı yolculuğu, eski metinleri ve geçmişin anıtlarını inceleyerek sürdürüyordu; küçük oğlu Ordu Komutanlığı görevini yapıyor ve Krallığın güvenliğine göz kulak oluyordu. Öteki hiçbir 'Kral Oğlu' onların olgunluğuna, azmine ve devlet anlayışına sahip değildi. Ramses, vaktin geldiğine inandığı zaman hangi oğlunun onun yerine geçeceğini soğukkanlılıkla kararlaştıracaktı.

Ama altmış yaşında bile sarayın bütün güzellerinin dikkatini çeken Büyük Ramses'in yerine geçmeyi kim düşünebilirdi? Hükümdarın saygınlığı uzun süreden beri Mısır'ın sınırlarını aşmış ve efsanesi Güney Nubye'den Girit adasına kadar kulaktan kulağa ulaşmıştı. Dünyanın en güçlü hükümdarı, Işığın Oğlu ve yorulmak bilmez mimar o değil miydi? Tanrılar hiçbir zaman bir insana bunca yeteneği bir arada vermemişti.

Ameni:

"Ramses'in mutluluğuna içelim," dedi.

Hükümdar:

"Hayır," dedi. "Annemiz Mısır'ın, gökyüzünün yansıması olan bu toprakların şerefine içelim."

Dört adam, onlara birçok harikalar sunan ve onların da bütün varlıklarıyla kendilerini vakfettikleri ülkenin ve uygarlığın aşkıyla birleşmişlerdi.

Khâ:

"Neden Meritamon da bizimle değil?" diye sordu.

242

CHRISTIAN JACQ

"Şu anda tanrılar için müzik yapıyor. Bu onun seçimi ve ben de kararma saygı duyuyorum."

Merenptah:

"Mat-Hor'u davet etmedin," dedi.

"O artık Mer-Ur haremde oturuyor."

Ameni şaşkınlığını belirterek:

"Ama ben onunla mutfakta karşılaştım."

"Sarayı terk etmiş olması gerekiyordu. Ameni, yarından tezi yok, emrimin yerine getirilmesini sağla. Libya hakkında ne haberler var Merenptah?"

"Yeni bir şey yok Majeste. Öyle görünüyor ki Malfı kaçığın biri ve Mısır'ı fethetme düşü sadece hasta kafasının içinde sınırlı kalmış."

KM:

"Gize hayaleti kayboldu," dedi. "Taş ustaları huzur içinde işlerini yapıyorlar."

Sarayın kâhyası Kral'a bir mektup getirdi. Setau'nun mührüyle kapalı mektubun üzerinde 'acele' kaydı vardı.

Ramses mührü kırdı, papirüsü açtı, arkadaşının kısa mektubunu okudu ve hemen ayağa kalktı.

"Hemen Ebu Simbel'e gitmek için yola çıkıyorum. Siz şu yemeği bensiz bitirin."

Ne Khâ, ne Merenptah, ne de Ameni bu isteğe uydu. Bir an için aşçı, hiç dokunulmadan geri gönderilen yemeği yardımcılarıyla birlikte yemeyi düşündü, ama bu yemek Kral için hazırlanmıştı. Ona dokunmak, Kral'a karşı işlenmiş bir suç olurdu. İçinden hiç gelmese de, aşçıbaşı Ramses'in doğum günü yemeğini çöpe attı. Böylelikle, Mat-Hor'un Urhi-Teşup'tan aldığı zehiri kullandığı ölümcül tuzağı da farkında olmadan ortadan kaldırdı.

Nubye bir kez daha Ramses'i büyüledi. Havanın temizliği, gökyüzünün berrak maviliği, çöle karşı durmak için Nil sularından yararlanan palmyelerin ve ekili alanların yeşilliği, pelikanların, telli tunaların, pembe flamingoların, ibişlerin uçuşu, mimozaların kokusu ve toprak rengi tepelerin büyü, Ramses'in doğanın gizli güçleri ile düşünce ve duygu ortaklığı kurmasına olanak sağlıyordu.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

243

Ramses, onu Ebu Simbel'e doğru hızla götüren geminin pruvasından hiç ayrılmıyordu. Yanında götürdüğü insan sayısını en aza indirmiş ve Nil üzerindeki seyir tehlikelerine alışkın seçkin denizcilerden oluşan gemi personelinin bizzat seçmişti.

Hedefe varmalarına az kalmıştı. Kamarasında, fildişinden yapılmış, ördek başı biçiminde ayaklan olan, açılır kapanır bir iskemlede oturan hükümdar karnını doyururken gemi yavaşladı.

Ramses kaptana:

"Ne oluyor?" diye sordu.

"Kıyıda, en az yedi metre uzunluğundaki timsahlardan oluşan büyük bir sürü, suyun içinde de suaygırları var. Şu an için yolumuza devam edemeyiz. Majestelerine karaya çıkmalarını tavsiye ederim. Hayvanlar huzursuz görünüyor. Öfkelerini bizden çıkarabilirler."

"Korkmadan ilerle kaptan."

"Majeste, sizi temin ederim ki..."

"Nubye mucizeler ülkesidir."

Korkudan ağızlan kuruyan denizciler gemiyi harekete geçirdiler.

Suaygırları hareketlendi. Kıyıdaki dev bir timsah, kuyruğunu salladı ve aniden birkaç metre ilerledi. Sonra, yeniden hareketsiz durdu.

Ramses dostunun varlığını onu görmeden önce hissetmişti. Hortumuyla dallarını araladığı bir akasya ağacının arkasından beliren iri erkek fil öylesine güçlü bir şekilde bağırды ki, yüzlerce kuşu havalandırdı ve denizcileri şaşkınlıktan dondurdu.

Timsahların bir bölümü, su kıyısındaki sazlığın içine sığındı. Ötekileri de, kendilerini güçlü bir şekilde savunan suaygırlarının üzerine atıldı. Savaş kısa ve şiddetli oldu, sonra Nil eski sakinliğine kavuştu.

Fil, eliyle onu selamlayan Ramses'e yanıt vermek için ikinci kez bağırды. Yıllarca önce, Seti'nin oğlu yaralı bir fil yavrusunu kurtarmıştı. Büyüdüğü zaman uzun kulaklı ve iri dişli muhteşem bir hayvana dönüşen bu fil, Kral'm başı sıkıntıya düştüğü zaman daima onun yanında oluyordu.

Geminin kaptanı:

244

CHRISTIAN JACQ

"Bu canavarı yakalayıp Mısır'a götürmek gerekmez mi?" diye sordu.

"Özgürlüğe saygı göster ve onu engellemekten sakın."

Nil'e doğru çıkıntı yapan iki tepe, küçük bir koy, altın sarısı kum, iki çıkıntıyı birbirinden ayıran küçük bir vadi, hafif havayı güzel kokusuyla dolduran akasyalar, Nubye kumtaşının büyüleyici güzelliği... Ebu Simbel'in görünümü Ramses'in yüreğini burktı. Ramses burada Nefertari ile oluşturdukları sonsuza kadar sürecek birlikteliği simgeleyen iki tapınak yaratmıştı.

Kral'ın korktuğu gibi, Setau mektubunda hiç abartmamıştı: Ebu Simbel gerçekten de korkunç yersarsıntısının kurbanı olmuştu. Tapmağın önündeki dört dev heykelden birinin yüzü ve gövdesi kopmuştu.

Setau ile Lotus hükümdarı karşıladılar.

Ramses:

"Yaralı var mı?" diye sordu.

"İki ölü var: Nubye genel valisiyle birlikte bir sabıkalı."

"Birlikte ne yapıyorlardı?"

"Bilmiyorum."

"Tapmakların içinde zarar var mı?"

"Kendi gözlerinle gör."

Ramses tapınağa girdi. Taş yontucuları çalışmaya başlamışlardı bile; büyük salonun hasar gören sütunlarına payanda vurmuşlar, yıkılma tehlikesi gösterenleri düzeltmişlerdi.

"Nefertari'nin tapmağı da zarara uğradı mı?"

"Hayır Majeste."

"Tanrılara şükürler olsun Setau."

"Çalışmalar hızlandırılacak ve bu felaketin bütün izleri kısa zamanda silinecek. Heykelin tamiri daha zor olacak. Bu konuda sana sunmak istediğim birkaç tasarım var."

"Heykeli tamir etmeyi düşünme."

"Ama... Tapmağın cephesini bu durumda bırakmayacaksın değil mi?"

"Bu yersarsıntısı Toprak tanrısının bir mesajıdır. Mademki o, bu cepheye yeni bir şekil verdi, öyleyse onun iradesine karşı gelme-yelim."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

245

Firavun, Setau'yu şaşkına çeviren bu kararını değiştirmemekte kararlıydı. Sadece üç dev heykel kralın Ka'sını sürdürecekti. Sakat kalan dördüncü heykel ise, insan elinden çıkmış her eserin özünde olan eksikliğin ve dayanıksızlığın tanıklığını yapacaktı. Taş devin kırılması, cephenin görkeminden hiçbir şey kaybettirmeyeceği gibi, diğer üç arkadaşının gücünü daha bir belirgin hale getirecekti.

Kral, Setau ve Lotus bir palmyenin altında akşam yemeğini yediler. Yılanların cirit attığı bu bölgede, Setau hükümdara İran'da yetişen şeytanterisi ağacının, kokusuyla yılanları kaçıran reçinesini sürmek yerine, ona yılan zehrine karşı ilaç olarak kullanılan bir çalının0' yemişlerini vermişti.

Ramses, Setau'ya:

"Sunulan kutsal adakların miktarını artırdım," dedi, "devletin ambarlarını doldurdun, kargaşanın hüküm sürdüğü bu eyalette barışı sağladın, bütün Nubye'de tapmaklar kurdun ve her zaman gerçeği yalana tercih ettin. Burada, Maât adaletinin temsilcisi olmayı düşünür muydun?"

"Ama... bu genel valiye tanınan bir ayrıcalıktır."

"Bunu unutmadım dostum. Zaten sen de, hükümdarlığımın otuz sekizinci yılında çıkarılan bir kararnameyle atanan yeni Nub-ye valisi değil misin?"

Setau karşı çıkmaya çalıştı, ama Ramses ona fırsat vermedi.

"Bunu reddedemezsin. Bu yersarsmtısı senin için de bir işarettir. Bugün senin yaşamın yepyeni bir boyut kazandı. Bu bölgeyi ne kadar çok sevdiğimi biliyorsun. Nubye'ye gözün gibi bak Setau."

Yılan oynatıcısı, mis gibi kokan gecenin içinde uzaklaştı. Onu devletin başlıca kişilerinden biri yapan bu kararı sindirebilmek için yalnız kalmaya ihtiyacı vardı

Lotus:

"Majeste, size kaba gelebilecek bir soru sormama izin verir misiniz?" diye sordu.

"Bu çok özel bir akşam olduğuna göre sorabilirsin?"

"Setau'yu Nubye genel valiliğine tayin etmek için neden uzun süre beklediniz?"

(1) Capparis decidua.

246

CHRISTIAN JACQ

"Nubye'yi, böyle bir tayini düşünmeden yönetmesini öğrenmesi gerekiyordu. Bugün bu göreve uygun bir biçimde yaşıyor ve kendini yavaş yavaş saran bir çağrıya yanıt veriyor. Hiç kimse onu yoldan çıkarmayı ya da bozmayı ve küçük düşürmeyi başaramadı, çünkü bu eyalete hizmet etme isteği her davranışına yansıyor. Bunun farkına varması için sadece biraz zamana ihtiyaç vardı."

45

Ramses, sabah ayinini yapmak için büyük Ebu Simbel tapınağına tek başına girdi. Hükümdar, tapmağın içine kadar süzülen ve önce Amon'un ve Kral'm Ka'sının, sonra da Kral'in İCa'sının ve Râ'nın heykellerini aydınlatan ışığı izledi. Gizli tanrı Amon ve ilahi ışık Râ'nın birleşimiyle oluşan eksiksiz varlık Amon-Râ ile ilişkilen-dirilen, Ramses'in dünyada yöneticilik görevini üstlenmiş insan kimliği değil, ilahî firavun kimliği idi.

Tanrı Ptah'ı simgeleyen dördüncü heykel gölgede kalıyordu. Ptah'ın oğlu sıfatıyla ülkesinin ve halkının mimarı olan Ramses, aynı zamanda, her şeyin gerçek olmasını sağlayan Kelâm'm aktarı-cısıydı. Kral, bu sırrın yolunu seçen Ptah başrahibi oğlu Khâ'yı düşündü.

Hükümdar büyük tapmaktan çıktığı zaman, ortalığı tatlı bir aydınlık sarmış ve altın sarısı tonları tanrıların bedenini hatırlatan Nubye'nin kuintaşının sıcak rengini yansıtmaya başlamıştı. Ramses, Nefertari'ye ayrılan tapmağa doğru yürüdü. Güneş Nefertari için doğuyordu.

Mısır'ın besleyen babası olan olan bu güneş, güzelliği ve bilgeliği ile İki Ülke'yi aydınlatmış olan Büyük Kraliçe için ebediyete kadar doğacaktı.

Heykeltıraşlar ve ressamı tarafından ölümsüzleştirilen Kraliçe, Ramses'te öteki dünyaya geçmek ve nihayet onunla yeniden buluşmak arzusunu uyandırdı. Ramses, dünyayı yeşillendiren, Nil'i parlatan ve sonsuza dek genç ve güzel kalacak olan Nefertari'ye, erkek kardeşleri tanrılar ve kız kardeşleri tanrıçalarla birlikte yaşadığı duvarlardan çıkması ve onun elinden tutması için yalvardı. Ama güneşin kayığı ile dolaşan Nefertari, Ramses'e gülümsemekle yetindi. Kral'm görevi sona ermemişti. Bir firavun, insan olarak ne denli ıstırap çekerse çeksin tanrısal güçlere ve halkına kendini adanmak zorundaydı. Tatlı yüzlü ve doğru sözlü Nefertari, ölümsüz bir yıldız olarak Ramses'e yol gösterecek, ona da bahşedilecek ebedi isti-

248

CHRISTIAN JACQ

rahat anına kadar ülkesinin Maât yolundan ayrılmaması için yardımcı olacaktı. Nefertari'nin büyüsü Kral'a, asla zayıf davranmaya hakkı olmadığı, dış dünyaya dönmesi gerektiğini hatırlattığında, gün sona eriyordu.

Büyük alanda yüzlerce Nubiyeli süslü kıyafetleriyle toplanmıştı. Kırmızıya boyalı perukları, altın küpeleri, ayak bileklerine kadar uzanan beyaz elbiseleri ve çiçek motifleriyle süslü eteklikleriyle kabile reisleri ve kabilelerin ileri gelenleri, kolları armağanlarla yüklü bekliyorlardı: Panter derileri, altın halkalar, fildişi, abanoz, devekuşu tüyü ve yumurtaları, değerli taşlarla dolu sepetler, yelpazeler...

Grubun en kıdemlisi, Setau'nun eşliğinde Ramses'e doğru ilerledi.

"Bütün saygılar Işığın Oğlu'na olsun."

Ramses:

"Bütün saygılar, barışı seçen Nubye'nin oğullarına olsun," dedi. "Benim yüreğimde ayrı bir yeri olan Ebu Simbel'in iki tapmağı, Mısır'la birlikteliklerinin sembolü olsun."

"Majeste, Setau'yu genel vali olarak atadığınızı bütün Nubye şimdiden biliyor."

Ortalığı yoğun bir sessizlik kapladı. Şayet kabile reisleri bu kararı beğenmezlerse kargaşalık yeniden başlardı. Ama Ramses, Setau'yu hiçbir zaman geri çekmezdi. O, arkadaşının bu bölgeyi yönetmek için yaratıldığını ve Nubye'yi mutlu edeceğini biliyordu.

Kıdemli reis, antilop derisinden tuniğini giymiş olan Setau'ya döndü.

"Büyük Ramses'e, insanların hayatını kurtarmasını bilen, yüreğinden konuşan ve bizim yüreklerimizi fetheden adamı seçtiği için teşekkürlerimizi sunuyoruz."

Gözlerinden yaş gelecek kadar duygulanan Setau, Ramses'in önünde eğildi.

Ve o anda gördüğü şey onu dehşete düşürdü: Boynuzlu bir engerek yılanı, kumun altından kıvrıla kıvrıla gelerek Kral'm ayağına yaklaşıyordu.

Setau bağırarak ve hükümdarı uyarmak istedi. Ama tam o sırada Nubyeliler tarafından omuzlar üzerine alındı ve Setau'nun tüm uyarıları büyük sevinç tezahüratının arasında kayboldu.

Engerek yılanı tam ısırarak için doğrulduğunda beyaz bir ibiş,

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

249

masmavi gökyüzünden indi, yılanın başını gagasına alıp, avıyla birlikte havalandı.

Olayı görenlerin inancı artık iyice pekişmişti: Hükümdarın hayatını kurtaran, ibiş biçimine giren tanrı Tot'tu. Mademki Tot kendini böylece göstermişti, öyleyse Setau'nun genel valiliği adaletli ve doğru olacaktı.

Setau, taraftarlarının oluşturduğu kalabalıktan sıyrılmayı başarak nihayet Kral'ın yanına sokulabildi.

"Bu engerek yılanı neredeyse..."

"Beni şerbetlediğine göre neden korkuyordun Setau? insanın kendine güveni olmalı dostum!"

İki kez mi, üç kez mi, yoksa en az on kez mi kötü! Evet, bu iş Setau'nun tahmin ettiğinden de kötü çıkmıştı. Genel valiliğe tayininden bu yana işten bunalmıştı; her birinin dileği bir başkasının-kindenden acele olan bin bir kişiyle görüşmek zorunda kalmıştı. Birkaç gün içinde insanların, kendi çıkarları söz konusu olduğu zaman hiçbir utanma duygusuna sahip olmadıklarını ve başkalarına zarar verip vermediklerini umursamadıklarını gördü.

Kral'ın arzusuna itaat etme ve kendine verilen görevi yerine getirme isteğine rağmen Setau, bu işten vazgeçme eğiliminde olduğunu fark etti. Tehlikeli yılanları yakalamak, hasım taraflar arasındaki çatışmaları çözmekten daha kolaydı.

Ancak Nubye'nin yeni genel valisi, hiç ummadığı iki kişinin yardımından yararlandı. Birincisi, değişikliği Setau'yu hayretler içinde bırakan Lotus'tu. Sevgilisinin vücudundan büyüleyici zevkler çıkarmasını bilen aşk tutkunu bir Nubye sarmaşığı ve yılanların dilinden anlayan yetenekli bir büyücü olan Lotus, iktidardaki bir kadının özgüveniyle kocasının yanında yer almıştı. Geçen yıllara rağmen güzelliğinden hiçbir şey kaybetmeyen Lotus, Setau kabilelerin ileri gelenleriyle görüşürken ona büyük bir avantaj sağlıyordu. Lotus'un güzelliği karşısında kavgalarını ve hatta bazı isteklerini unutan Nubyeliler, genel valinin karısının hayran olunacak vücut hatlarını seyre dalıyorlardı. Kısacası Lotus, başka tür sürüngenleri de büyülüyordu.

Setau'nun ikinci müttefiki ise hiç beklenmedik birisiydi: Ram-ses'in kendisi. Setau'nun Mısır kale komutanları ile yaptığı ilk tar-

250

CHRISTIAN JACQ

tışma sırasında hükümdarın hazır bulunuşu, Setau'nun durumunu sağlamlaştıran bir etken olmuştu. Komutanlar dar ufuklu olmalarına rağmen Setau'nun bir kukla olmadığını ve Kral'ın desteğine sahip olduğunu anlamışlardı. Ramses ağzını açıp bir tek sözcük sar-fetmemiş, arkadaşının düşüncelerini rahatça açıklamasına ve değerini kanıtlamasına fırsat vermişti.

Genel valinin Buhen kalesine yerleşme töreninden sonra, Setau ile Ramses kale duvarlarının üzerinde gezindiler.

Setau bir itirafta bulunarak:

"Hayatımda hiç teşekkür etmesini bilmedim," dedi, "ama..."

"Hiç kimse, kendini kabul ettirmen konusunda seni engelleyemezdi. Ben sana sadece zaman kazandırdım, onun dışında başka bir şey yapmadım."

"Bana büyünü verdin Ramses ve bu gücün yeri doldurulamaz."

"Bu ülkenin sevgisi seni sardı ve sen de gerçeği kabul ettin, çünkü sen bu topraklar gibi ateşli ve içten olan, gerçek bir savaşçısın."

"Kendisinden barışı pekiştirmesini istediğin bir savaşçı."

"Barış, yeryüzü nimetlerinin en tatlı olanı değil midir?"

"Yakında yeniden gideceksin değil mi?"

"Sen genel valisin, karın üstün nitelikli bir insan. Nubye'yi mutlu kılmak size düşüyor."

"Tekrar gelecek misin Majeste."

"Bilmiyorum."

"Ama sen de bu ülkeyi seviyorsun."

"Şayet burada yaşasaydım, Nil'in kıyısındaki bir palmiyenin altında çöle doğru dönüp oturur, devlet işleriyle uğraşmadan, Nefer-tari'yi düşünerek güneşin hareketim seyrederdim."

"Bugün, ancak bugün, senin omuzlarına yüklenmiş sorumluluğun birazını hissetmeye başladım."

"Çünkü artık sen de sadece kendine ait değilsin Setau."

"Senin gücüne sahip değilim Majeste. Bu yük benim için çok ağır olmayacak mı?"

"Yılanlar sayesinde korkuyu yendin; Nubye sayesinde de iktidar deneyimini, onun esiri olmadan yaşayacaksın."

Seramana, bezden yapılmış bir mankene karşı boks antrenmanı yapıyor, ok atıyor, koşuyor ve yüzüyordu. Ancak bu sıkı beden eği-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

251

timi bile, Urhi-Teşup'a karşı olan hırçınlığını bir türlü dindiremi-yordu. Umut ettiğinin tam tersine, Hititli ne soğukkanlılığını yitirmiş, ne de Sardunyalınm onu tutuklamasına neden olacak bir kusur işlemişti. Ve Tanit'le tuhaf birlikteliği, Pi-Ramses'in büyük ailelerinin alıştığı saygın bir evlilik biçimine dönüşüyordu.

Ramses'in özel muhafız kıtası komutanı, verdiği cinsel hazla onu biraz olsun sakinleştiren güzel Nubye'li dansözü başından savdığı sırada astlarından biri içeri daldı.

"Kahvaltım yaptın mı çocuk?"

"Şey... ben..."

"Nil levreği, soslu böbrek, güvercin dolması, taze sebze... Senin için uygun mu?"

"Elbette şef."

"Karnım aç olduğu zaman kulaklarım tıkalıdır; yemeğimizi yiyelim, sonra konuşursun."

Seramana yemeğini yedikten sonra minderlerin üzerine uzandı.

"Seni buraya getiren şey ne çocuk?"

"Benden istediğiniz gibi şef, bayan Tanit'in evinin önünde, onun yokluğunda gizlice nöbet tuttum. Kıvrıkcık saçlı ve üzerinde rengârenk bir elbise bulunan bir adam üç kez kapıcıya başvurdu."

"Onu izledin mi?"

"Emirlerinizde bu yoktu şef."

"O zaman seni suçlayamam."

"Elbette... Ama üçüncü kez onu gizlice izledim ve kendi kendime büyük bir yanlış yapıp yapmadığımı sordum."

Seramana ayağa kalktı ve kocaman elini genç adamın omzuna koydu.

"Aferin küçük! Bazen emirlere itaat etmemeyi bilmek gerekir. Peki bu takibin sonucu ne oldu?"

"Adamın nerede oturduğunu biliyorum."

46

Seramana uzun süre tereddüt etti. Hemen harekete geçip bu kuşkuluyu zorla konuşturmak mıydı, yoksa önce Ameni'ye mi da-nışmalıydı? Önceleri böyle bir kararsızlık göstermezdi; ama eski korsan artık Mısırlı olmuştu ve adalete saygı duygusunu, insanların birbirleriyle çatışmadan ve tanrılara hakaret etmeden yan yana yaşamalarını sağlayan bir değer olarak görünüyordu. Bu yüzden Ramses'in özel muhafız kıtası komutanı, hükümdarın özel sekreteri ve sandalet taşıyıcısının tek başına, yağ kandilinin ışığı altında çalıştığı bir saatte, onun bürosuna girdi.

Ameni bir yandan tahta tabletleri okurken, öte yandan da bakla bulamacı, taze ekmek ve ballı pastasından oluşan yemeğini yiyordu. Ve mucize devam ediyordu: Hiçbir yiyecek onu şişmanlatmıyordu.

Seramana'ya:

"Beni bu geç saatte ziyarete gelmen hayra alamet değil," dedi.

"Yanılıyorsun. İlginç bir iz üzerindeyim, ama henüz hiçbir girişimde bulunmadım."

Ameni şaşırdı.

"Tanrı Tot, sana biraz bilgelik vermek için seni himayesine mi aldı? Doğru yapmışsın Seramana. Vezir için, başkasına duyulması gereken saygı hiç şakaya gelmez."

"Söz konusu olan kişi, büyük bir villada oturan, Nariş adında zengin bir Fenikeli. Birkaç kez bayan Tanit'in evine gitti."

"Memleketliler arasında bir nezaket ziyaretidir."

"Nariş, Tanit ve Urhi-Teşup'un, Kraliçe'yle birlikte resmî bir yolculukta olduklarını bilmiyordu. Onlar döndükten sonra sadece bir kere, gece yarısı geldi."

"Yoksa izin almadan Tanit'in konutunu mu gözetliyorsun?"

"Asla Ameni. Bu bilgileri mahallenin güvenliğinden sorumlu, uyanık bir görevliden öğrendim."

"Beni sadece budala yerine koymakla kalmıyorsun, aynı zamanda diplomatçılık oynuyorsun. Al sana yeni bir Seramana!..."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

253

Kâtip yemek yemeyi bıraktı.

"İştahımı kestin."

Sardunyalı endişeli bir ifadeyle:

"Ağır bir kusur mu işledim?" diye sordu.

"Hayır, olayları anlatış biçimin kurnazca ve uygun... Beni Nariş adı endişelendiriyor."

"Nariş varlıklı ve kuşkusuz etkili biri, ama bu durumu onun adaletten kaçabilmesine neden olmamalı."

"Bu adam sandığından da etkili biri! Nariş Tir kentinin tüccar-larındandır ve Kral'ın Fenike'yi ziyaretini Dışişleri Bakanlığı ile birlikte hazırlamakla yükümlü olan kişidir."

Sardunyalı birden parladı.

"Bu bir tuzak! Nariş Urhi-Teşup'la ilişki halinde."

"Kendisi gibi zengin bir tüccar olan yurttaşı bayan Tanit'le bazı işler yapıyorlar. Bunlar onun Hititli ile bir komplo hazırladığını kanıtlamaz."

"Kör olmayalım Amenî."

"Ben güç durumdayım. Ramses Setau'nun otoritesini sağlamlaştırmak için birkaç ayını geçirdiği Nubye'den döndükten sonra, kuzeydeki prensliklerle ve ticaret yaptığımız ülkelerle ilgili dosyayı ele aldı. Fenike'yle olan ilişkiler biraz gevşediği için resmî bir ziyarette bulunmaya karar verdi. Kral'ı tanırsın: Bir suikast tehlikesi ona geri adım attıramaz."

"Soruşturmayı sürdürmek ve Nariş denen bu adamın Urhi-Te-şup'un suç ortağı olduğunu kanıtlamak gerekiyor!"

"Eli kolu bağlı kalacağımızı mı sanıyordun?"

Nil suları, batmakta olan güneşin altın ışıklarını yansıtıyordu. Zengin-fakir herkesin evinde akşam yemeği hazırlanıyordu. Ölümlerin ruhları, gündüz yıldızının eşliğinde kayıklarıyla gezindikten ve onun enerjisiyle beslendikten sonra, başka bir enerji biçimi olan sessizlikle yeniden canlanmak için mezarlarına çekiliyorlardı.

Böyle olmakla birlikte o akşam, uçsuz bucaksız Sakkare mezarlığını korumakla görevli köpekler tetikteydi. Ölümler kenti iki önemli ziyaretçiyi bekliyordu: Büyük Ramses ile Khâ.

"Majestelerini Sakkare'de karşılamak bana büyük bir mutluluk veriyor!"

254

CHRISTIAN JACQ

"Çalışmalarını başarılı bir şekilde yürütüp Tot'un kitabını bulabildin mi?"

"Eski anıtların büyük çoğunluğu restore edildi, şimdi ufak tefek işlerle uğraşıyoruz. Tot'un kitabına gelince, belki de onu sayfa sayfa tamamlamak üzereyim ve bu sayfalardan özellikle birini sana göstermek isterim. Nubye'deki uzun yolculuğun sırasında, tanrı Ptah'ın ustabaşları ile zanaatkarları durmadan çalıştılar."

Oğlunun coşkusu Ramses'i sevince boğmuştu. Khâ'yı böylesine mutlu gördüğü enderdi.

Geniş Sakkare arazisinde Coser ve Imholep'in piramitleri egemendi. Coser'in piramidi, kesme taştan yapılmış basamakları ile, gökyüzüne doğru çıkan bir merdiveni andırıyordu. Ama Khâ babasını bu olağanüstü anıta doğru götürmedi. Piramidin kuzey-batısına doğru kıvnla kıvrıla giden bilinmeyen bir yolu izledi.

Temelleri, devletin büyükleri tarafından tanrılara sunulan yazıtlarla süslenmiş yüksek sütunlu küçük bir tapınak, yeraltına inen bir girişi belirliyordu. Bu girişin çevresinde ellerinde meşaleler bulunan rahipler duruyordu.

Khâ:

"Firavun'un tören peştamalına bir boğa kuyruğu takılmıştır, çünkü boğa en üstün güçtür. Bu, İki Ülke'nin efendisinin bütün engelleri aşmasına olanak sağlayan Apis boğasının gücüdür. Apis boğası, yeniden doğmak için gökyüzünü kateden Osiris'in mumyasını sırtında taşımıştır. Apis boğalarının hanedanlığının büyüklüğüne yaraşır bir tapınak yaptırmaya söz vermiştim. Bu eser tamamlandı."

Önden ilerleyen meşaleli rahipleri takip eden hükümdar ile büyük oğlu, Apis boğalarının yeraltı tapınağına girdiler. Kuşaklar boyu, tanrının ruhu, doğal gücü kesintiye uğramadan bir boğadan diğerine geçmişti. Bu boğalardan her biri, kendileri için yapılmış la-hitlerin içinde istirahat ediyordu, insanlar gibi mumyalanan Apis boğaları, hükümdarlıklarının hazinesi olan mücevherler, değerli vazolar ve onları her türlü yorgunluktan alıkoymak için öteki dünyada sihirli bir biçimde doğacak olan boğa başlı küçük heykellerle birlikte gömülmüşlerdi. Mimarlar, boğaların yer aldığı bölmeleri görkemli koridorlarla birbirine bağlamışlardı.

Khâ gerekli açıklamaları yaptı:

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

255

"Apis'in büyük ruhunun Firavun'a ihtiyacı olan gücü vermesi için uzman rahipler her gün bütün boğalara adak sunacaklar. Ayrıca, duvarları beyaz alçıyla sıvanmış olan odalarında hastaların barındırılacağı bir sanatoryum yaptırdım. Hastalar orada uyku kürü yapacaklar. Başhekim Neferet buna çok sevinecek."

"Eserin çok muhteşem oğlum. O yüzyıllar boyu var olacak.""

"Apis sana doğru geliyor Majeste."

Karanlıkların içinden çıkan dev gibi bir boğa yavaş yavaş Firavun'a doğru ilerledi. Apis, barışçı bir hükümdarın tutumunu sergiliyordu. Ramses, Abidos'ta, babası Seti'nin onu vahşi bir boğa ile karşı karşıya getirdiği anı hatırladı. Işığın Oğlu'nun yazgısını belirleyen o andan bu yana uzun yıllar geçmişti.

Boğa yaklaştı. Ramses hareketsiz durdu.

"Barış içinde bana gel kardeşim."

Ramses, pürüttü diliyle elini yalayan boğanın boynuzuna dokundu.

Dışişleri Bakanlığı'nın yüksek rütbeli memurları Ramses'in projesini överek onayladılar ve Mısır ile Hatti'nin koruması altında bulunan bütün prensliklerin de beğendikleri bu dikkate değer girişimi için onu kutladılar. Hiç kimse en ufak bir eleştiride bulunmadığı gibi, bir öneri de getirmemişti. Ne de olsa, Büyük Ramses'in düşüncesi kutsal değil miydi?

Ameni hükümdarın bürosuna girdiği zaman Ramses'in keyifsiz olduğunu fark etti.

"Başhekim Neferet'i çağırırım rını Majeste?" "Onun iyileştiremeyeceği bir sıkıntıdan ıstırap çekiyorum." "Müsaade et de ne olduğunu bulayım. Sen artık dalkavukluğa dayanamıyorsun."

"Yakında hükümdarlığımın otuz dokuzuncu yılı dolacak. Gevşek ve ikiye bölünmüş saray erkânı, kendiliklerinden düşünecekleri yerde beni göklere çıkarmakla uğraşan saygın kişiler ve ancak benim kararlarımla var olabilen sözde sorumlular iş başındayken, sevinebilir miyim?"

(1) Fransız Mısırbilimci Mariette, 1850 yılında Apis boğalarının Serapeum diye anılan tapınağını buldu.

256

CHRISTIAN JACQ

"Saray erkânının gerçek mizacını keşfetmek için altmış yaşını geçmen mi gerekiyordu? Bu zayıflık anı sana hiç uymuyor Majeste. Ama ben kimim ki böyle konuşuyorum? Tanrılar bana senin yüceliğini ve ilerigörüşlülüğünü vermediler, ama yine de düşüncemi dile getiriyorum."

Ramses gülümsedi.

"Ve Fenike'ye yapacağım resmî ziyareti uygun görmüyorsun."

"Seramana'ya göre, bir suikasta kurban gidebilirsin."

"Suikast, bu bölgedeki bütün yolculuklar için var olan bir tehlike. Şayet benim büyüme etkiliyse, neden korkayım?"

"Majestenin projesinden vazgeçmeyeceği kesin olduğuna göre güvenlik düzenini olabildiğince pekiştireceğim. Ama gerçekten Tir'e gitmen şart mı? Ticaret acentelerimiz bütün sorunları çözecek yeteneğe sahiptir."

"Benim müdahalemin önemini azımsıyor musun yoksa?"

"Demek gizli bir niyetin var?"

"Zekâna her zaman güvenmişimdir Ameni."

Urhi-Teşup geç kalktı ve kahvaltısını bahçede, güneşin altında yaptı.

Kâhyaya:

"Karım nerde?" diye sordu.

"Bayan Tanit'in şehirde görülecek işleri varmış."

Hititli bundan pek hoşlanmadı. Tanit neden ona bundan söz etmemişti? Döner dönmez karısını haşladı:

"Nerden geliyorsun?"

"Arada bir malım mülkümle ilgilenmem gerekiyor."

"Kiminle buluştun?"

"Zengin bir vatandaşla."

"Adı ne bu adamın?"

"Yoksa kıskandın mı sevgilim?"

Urhi-Teşup Tanit'i tokatladi.

"Bana meydan okuyarak eğlenmeye kalkışma. Soru sorduğum zaman adam gibi cevap ver."

"Sen... benim canımı acıttın!"

"Adı ne dedim!"

"Nariş. Mısır'la yaptığı ticareti geliştirmek istiyor ve aynı zamanda Ramses'in yakında Fenike'ye yapacağı yolculuk için arabuluculuk görevini yapıyor."

Urhi-Teşup Fenikeli kadını dudaklarından öptü.

"Çok heyecan verici bir haber bu benim küçük bıldırcınım... Beni aptalca tahrik etmek yerine bunu hemen söylemen gerekirdi. Bu Nariş'i bir daha ne zaman göreceksin?"

"Bir anlaşma yaptık ve ben..."

"Onunla çalışmak için bir bahane bul ve ondan Ramses'in yolculuğu hakkında olabildiğince fazla bilgi sızdır. Çekiciliğin sayesinde hiçbir zorluk çekmeyeceğine eminim."

Tanit karşı çıkmaya kalkıştı, ama Urhi-Teşup hemen onun üze-

rine uzandı. Birden başı dönen Tanit kendini bırakıverdi. Sevgilisinin arzusuna karşı gelmek olanaksızdı.

Elini manikürcü bir kızın bakımına terk eden Tanit, Urhi-Teşup'a:

"Bütün şölenler iptal edildi," dedi.

"Sebep neymiş?"

"Apis boğası ölmüş. Yas süresince hiçbir eğlenceye izin verilmez."

"Gülünç bir âdet."

"Mısırlılar için değil."

Tanit manikürcü kızı gönderdi.

Fenikeli kadın:

"Burada Firavun'un gücü söz konusu. Bedeninde Apis'in ruhunu taşıyan boğayı bulması gerek. Aksi takdirde saygınlığı azalır."

"Ramses'in hiçbir sıkıntısı olmayacak."

"Görevi o kadar kolay değil, çünkü hayvanın birtakım kesin özelliklere sahip olması gerekiyor."

"Neymiş onlar?"

"Apis ibadetinde uzmanlaşmış bir rahibe sormak gerekir."

"Bizi cenaze törenine davet ettir."

Memfis tapmağının içinde ölen ihtiyar Apis boğası, 'temiz sa-lon'da ölüm yatağının üzerine konmuştu. Orada tıpkı Osiris gibi muamele görmüş, Ramses'in ve Khâ'nın katıldığı bir ayinle onurlandırılmıştı. Ölen Apis boğası için yeniden doğma duaları okunmuştu. Mimarların tanrısı Ptah'ın sihirli gücü olan Apis'e, görevine yaraşır bir saygıyla davranmak gerekiyordu.

Apis, mumyalanma işi sona erdikten sonra, sağlam bir ahşap kızağın üzerine konmuş ve Kral gemisine taşınmıştı. Mumya, gemiyle Nil'in karşı tarafına geçirilmiş ve sonra Sakkare mezarlığı ve boğaların yeraltı mezarlığı istikametinde bir tören alayı düzenlenmişti.

Ramses, 'altın konutu'nda yeniden doğan boğanın ağzını, gözlerini ve kulaklarını açmıştı. Ne Urhi-Teşup'un, ne de Tanit'in bu gizemli dinsel törenlere katılmalarına izin verilmişti, ama onlar, bilgisini gösterme hevesinde olan geveze bir rahibi konuşturmayı başardılar.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

259

"Bir boğanın Apis olabilmesi için siyah tüylerinin üzerinde beyaz lekeler bulunması gerekir, alnında üçgen biçiminde, göğsünde ve yan tarafında da hilal biçiminde. Ayrıca kuyruğunun tüyleri de sıralı olarak siyah ve beyaz halkalardan oluşmalıdır."

Hititli:

"Birçok hayvanda bu işaretler bulunmaz mı?" diye sordu.

"Hayır, tanrıların bu biçimde yarattığı tek bir boğa vardır."

"Ya Firavun onu bulamayacak olursa?"

"Bütün gücünü kaybeder ve ülkenin üzerine birçok felaket çullanır; ama Ramses görevini kusursuz yapacaktır."

"Hepimiz buna inanıyoruz."

Urhi-Teşup ile Tanit uzaklaştılar.

Hititli:

"Şayet bu hayvan varsa," dedi, "onu Ramses'ten önce bulup öldürelim."

Ameni'nin yüzünde endişeli ve yorgun bir ifade vardı. Nasıl yorgun olmazdı ki? Bizzat Ramses bile, arkadaşını aşırı çalışma temposunu azaltmaya ikna edememişti.

"Birçok güzel haber var Majeste! Örneğin..."

"Kötüsünden başla Ameni."

"Bundan nasıl haberiniz oldu?"

"Duygularını gizlemeyi hiçbir zaman başaramamışsındır."

"Nasıl istersen... İmparator Hattuşil bir mektup yazmış."

"Diplomatlarımız düzenli bir biçimde mektuplaşıyorlar. Bunun neresi anormal?"

"Kardeşin sana yazıyor, çünkü Mat-Hor ona layık gördüğün yaşam koşullarından şikâyetçi olmuş. Hattuşil buna şaşırılmış, açıklama istiyor."

Ramses'in bakışı alevler saçtı.

Ameni konuşmasına devam etti.

"Bu kadın hiç kuşkusuz babasının öfkesini tahrik etmek ve iki halk arasına nifak sokmak için senin aleyhinde iftiralarda bulundu."

"Kardeşim Hattuşil'e uygun bir yanıt verelim."

"Aşa tarafından yazılmış yazılardan esinlenerek Hatti İmparato-ru'nu yatıştıracağını umduğum bir mektup hazırladım."

260

CHRISTIAN JACQ

Ameni, birçok defa kazınıp silinmekten eskimiş bir tablet üzerine yazdığı müsveddeyi gösterdi.

Ramses:

"Güzel bir diplomatik üslup," diyerek beğenisini belirtti. "Durmadan ilerliyorsun."

"Bu mektubu, son düzeltmeleri yapması için yazısı güzel bir kâtime emanet edebilir miyim?"

"Hayır Ameni."

"Ama... Neden?"

"Çünkü yanıtı ben yazacağım."

"Beni bağışla Majeste; ama korkarım..."

"Gerçekten mi korkuyorsun? Hattuşü'e, kızının Büyük Kraliçe görevini yerine getirecek yetenekte olmadığını, bundan sonra sadece parlak bir inziva hayatı süreceğini ve resmî törenler sırasında Kraliçe sıfatıyla Meritamon'un yanımda olacağını açıklamakla yetineceğim."

Ameni'nin yüzü her zamankinden daha solgundu.

"Hattuşil belki senin kardeşindir, ama aynı zamanda çok alıngan bir hükümdardır... Böylesine sert bir yanıt, bundan daha hafif | olmayacak bir tepki tehlikesini taşıyor." |

"Hiç kimse gerçeği saklama hakkına sahip değildir." |

"Majeste..."

"Sen acele işlerinin başına dön Ameni; benim mektubum yarın Hatti'nin yolunu tutacak."

Urhi-Teşup eş seçiminde çok isabetli davranmıştı. Tanit güzel, şehvetli, sevgi dolu, itibarlı ve zengin, ama çok zengin bir kadındı. Onun serveti sayesinde Hititli, siyah tüylerinin üzerinde beyaz lekeler bulunan ergen boğaları bulmasına yardımcı olacak çok sayıda adam tutmuştu. Urhi-Teşup Ramses'ten önce araştırmaya başlamakla bir avantaj elde ettiğini düşünüyor ve bundan yararlanmayı umuyordu.

Resmî olarak görünen, Fenikeli kadının hayvan yetiştiriciliğine soyunduğu ve bu amaçla iyi damızlıklar aradığıydı. Bu kılıf içinde sürdürülen araştırmaya Pi-Ramses'in çevresinden başlandı, sonra başkent ile Memfis arasındaki eyaletlere yayıldı.

Urhi-Teşup, hükümdarın ekonomik politikasını uygulamakla

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

261

yükümlü Çifte Beyaz Ev'in memurlarıyla sarayda görüşüp eve dönen Tanit'e:

"Ramses ne yapıyor?" diye sordu.

"Zamanının önemli bölümünü Khâ ile birlikte geçiriyor. Baba oğul yeni Apis'in başa geçirilmesi için eski bir duayı yeniden kaleme aldılar."

"Şu lanet boğa bulundu mu?"

"Onun kimliğini saptamak sadece Firavun'a aittir."

"Bu durumda neden harekete geçmiyor?"

"Yas dönemi bitmedi de ondan."

"Şayet yeni Apis'in leşini yeraltı tapınağının girişinin önüne ko-yabilirsek... Ramses'in sâni beş paralık olur!"

"Kâhyamın sana bir mesajı var."

"Çabuk ver onu bana."

Urhi-Teşup, Tanit'in ellerinden bir kireç parçasını çekip aldı. Sımsarın birine göre, istenen evsafa uygun bir boğa, Memfis'in kuzeyindeki küçük bir köyde bulunmuştu. Boğanın sahibi pek aşırı bir fiyat istiyordu.

Urhi-Teşup:

"Hemen yola çıkıyorum," dedi.

48

Güneşli bir öğleden sonra bütün köy uyukluyordu. Kuyunun yanındaki palmiye ağaçlarının altında iki kız çocuğu bebekleriyle oynuyorlardı. Biraz ilerde bulunan anneleri hasır sepetleri tamir ediyordu.

Urhi-Teşup'un atı bu sessiz dünyanın içine girdiği zaman, korkuya kapılan iki kız çocuğu, uzun saçlı süvarinin görünüşündeki öfkeden kendisi de ürken annelerinin yanına sığındılar.

"Söyle bana kadın, güçlü siyah boğanın sahibi nerede?"

Çocuklarına sarılan kadın geriledi.

"Konuş, yoksa yumruğu yersin!"

"Köyün güney çıkışındaki bir çiftlikteki ağılda..."

At, belirtilen yöne doğru fırladı. Birkaç dakika dörtnala gittikten sonra Urhi-Teşup ağılı fark etti.

Siyah tüylü, beyaz benekli çok güzel bir boğa, durduğu yerde geviş getiriyordu.

Hititli, atından indi ve boğayı yakından inceledi: Bu hayvan Apis boğasının bütün belirgin işaretlerini taşıyordu!

Urhi-Teşup, tarım işçilerinin otları yerleştirdikleri çiftliğin ana yapısına doğru koştu.

"Patron nerede?"

"Çardağın altında."

Urhi-Teşup amacına erişiyordu; hiç pazarlık etmeden adamın isteyeceği parayı ödeyecekti.

Bir hasırın üzerine uzanmış olan patron gözlerini açtı.

"Yolculuğun iyi geçti mi?"

Hititli olduğu yerde dondu.

"Sen..."

Seramana uzandığı yerden doğrulunca, dev gövdesi ortaya çıktı.

"Şimdi de hayvan yetiştiriciliğine mi soyundun Urhi-Teşup? Mükemmel bir fikir! Bu Mısır'ın en önemli işlerinden biridir."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

263

"Ama sen..."

"Bu çiftliğin sahibi mi? Elbette sahibiyim! Ramses'in cömertliği sayesinde güzel bir mülke sahip oldum. Burada sakın bir ihtiyarlık geçireceğim. Sen de benim güzel boğama sahip olmayı arzu etmiyor musun?"

"Hayır, yanılıyorsun, ben..."

"Senin dört döndüğünü görünce Kral'ın özel sekreterinin aklına eğlendirici bir fikir geldi: Bu hayvanın tüylerinin üzerine Apis boğasının belirgin özelliklerini boyamak. Bu ufak şaka aramızda kalacak değil mi?"

Yas dönemi yakında sona erecekti ve ayın görevlileri endişelenmeye başlamışlardı: Neden Kral yeni bir Apis'in aranmasına başlamıyordu? Ramses birçok kez mumyalı boğaların yeraltı tapınağını ziyaret etmiş ve Apis'in yeniden doğmasını sağlamak için kullanılan birinci hanedanlık dönemi duaları üzerinde günlerce çalışmıştı. Şu anda ise, Ptah tapınağının başrahibi oğlunu dinliyordu. Khâ, tıpkı dağların içinde ya da arı kovanlarında olduğu gibi gökte de iş başında olan mimarların tanrısı Ptah'm sürekli eyleminden söz ediyordu. Ptah'm yaratıcı Kelâmı insan yüreğinin içinde kendini gösteriyor, ve sonra sözle dile geliyordu, çünkü her canlı düşünce, doğru ve güzel bir biçim içinde ortaya çıkmak zorundaydı.

Khâ, yas döneminin bitimine bir hafta kaldığı için endişesini gizleyemiyordu.

"Majeste, yas..."

"Biliyorum oğlum; ölen Apis'in yerini alacak boğa mevcut, endişelenme."

"Şayet buradan uzaktaysa, yolculuk zaman alacaktır."

"Bu gece yeraltı tapınağında uyuyacağım. Tanrılardan ve Nefer -tari'den bana yol göstermelerini isteyeceğim."

Kral, akşam olurken, Apis boğalarının hanedanlığı ile yalnız kaldı. Her birini adlarıyla tanıyordu ve onları birbirine bağlayan biricik ruha seslendi. Rahip hücrelerinden birinin mütevazı yatağına uzanan Ramses, düşüncesini uykuya emanet etti. Bu uyku sadece bedeninin ve beş duyusunun dinlenmesi için değildi. Aynı zamanda, yorulmak bilmez bir kuşun uçuşu gibi yolculuk yapabilecek bir

CHRISTIAN JACQ

rüyaya da olanak sağlayacaktı. Sanki birden kanatlanmış gibi, Kral yeryüzünü terk etti, gökyüzüne yükseldi ve gördü.

Yukarı ve Aşağı Mısır'ı, eyaletleri, kentleri, köyleri, büyük ve küçük tapınakları, Nil'i ve sulama kanallarını, çölü ve ekilmiş arazileri gördü.

Güçlü kuzey rüzgârı, iki beyaz yelkeni olan gemiyi Abidos yönünde itiyordu. Geminin pruvasında duran Ramses, ırmak boyunca ülkesini seyreliyordu. Bu onun için hiçbir zaman bıkmayacağı bir zevkti.

Khâ, ayincilere ve saraya, Apis boğasını bulmak ve Sakkare'ye getirmek için babasıyla gideceğini yumuşak fakat otoriter bir ifadeyle söylemişti. Başrahip bir başarısızlığın dramatik sonuçlarını bildiği için böyle bir olasılığı düşünmek bile istemiyordu.

Hükümdara:

"Geldik," dedi.

"Bu yolculuk bana çok kısa geldi... insanı bunca güzellik sarınca, zaman yok oluyor."

Abidos'un tüm rahipleri, Kral'ı iskelede karşıladı. Başrahip Khâ'yı selamladı.

"Majesteleri, Osiris törenleri için mi geldiler?"

Khâ:

"Hayır," diye yanıt verdi. "Ramses yeni Apis boğasının burada olduğuna inanıyor."

"Böyle bir şey olsaydı Majestelerine haber verirdik! Peki bu bilgiyi nereden almışlar?"

"Bunu yalnız kendileri bilir."

Abidos başrahibi üzölmüştü.

"Babanızı ikna etmeye çalıştınız mı?"

"O Ramses'tir."

Herkes, hükümdarın civardaki kırları dikkatle inceleyeceğini düşünüyordu; ama o hiç tereddüt etmeden çöle, birinci hanedan firavunlarının mezarlarına doğru yürüdü. Bu firavunların mumyaları Sakkare'de dinleniyor, aydınlık varlıkları ise Abidos'ta yaşıyordu. İlgin ağaçları, onların mezarlarını gölgeliyordu.

Ramses onu ağaçların altında gördü.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

Muhteşem bir siyah boğa, kendisine doğru gelen adama bakmak için başını kaldırdı.

Bu sahne, Firavun'un Apis boğalarının arasında gördüğü rüya-dakiyle aynıydı.

Dört ayaklı hayvanın saldırgan bir hali yoktu. Sanki, uzun bir ayrılıktan sonra eski bir dostuna kavuşmuş gibi duruyordu.

Hayvanın alnında beyaz bir üçgen, göğsünde ve böğründe beyaz bir hilal vardı. Kuyruğunun tüyleri birbiri ardına siyah ve beyaz lekeliydi.

"Gel Apis; seni konutuna götüreceğim."

Kral gemisi, Memfis'in limanının rıhtımına yanaştığında bütün kent çoktan bayram etmeye başlamıştı bile. Pi-Ramses'in ulu kişileri, gücü ile Firavun'un daha uzun yıllar hükümdarlık etmesine olanak sağlayacak yeni Apis'i görmek için başkentten ayrılp buraya gelmişlerdi. Ameni bile oradaydı. Ama onun bu yolculuğu yapma sebebi şenliklere katılma arzusu değil, kötü haberleri getirme zorunluğuydu.

Yan yana duran boğa ile Kral, büyük bir tezahürat altında gemiden indiler ve Ptah tapınağına doğru ilerlediler. Apis bundan sonra tapınağın yakınındaki geniş bir alanda, birbirinden güzel ineklerin arasında yaşayacaktı.

Alanın kapısının önünde geleneksel bir ayin düzenlendi. Herkes tarafından tanınan, dürüst ve soylu bir kadın, boğanın karşısında durdu. Eteklerini belinin üzerine kaldırdı ve cinsel organını açığa çıkardı. Böylece Hator rahibesi, kalabalığın gülüşleri arasında, dölleyici boğayı selamladı. Bu boğa, tanrıçanın mukaddes hayvanları olan inekleri dölleyecek ve Apis'lerin soyunu güven altına alacaktı.

Seyircilerin ön sırasında olan Urhi-Teşup nereye bakacağını bilemiyordu. Bu tuhaf sahne, seyircilerin kahkahalarına gülerek katılan ve hiçbir utanma duygusu olmayan bu kadın, hiçbir duygu ifade etmeden duran bu boğa ve Ramses'e âdeta tapan bu halk... Yıkılmaz görünen bu Ramses'e...

Başka bir kimse olsa çoktan vazgeçmişti, ama o Urhi-Teşup bir Hititliydi ve bir savaş komutanıydı. Ramses onun elinden tahtını çalmıştı. Eskiden fetihler yapan ve zaferler kazanan Hitit ulusunu,

266

CHRISTIAN JACQ

dünkü düşmanının önünde boynu bükük bir korkaklar ve değersizler yığını haline getiren Ramses'i asla bağışlamayacaktı.

Tapınağın büyük çifte kapısı kapandı. Halk, Firavun tarafından verilen şölende dans eder, şarkı söyler, yemek yer ve içkilerini içerken, Ramses, Khâ ve bir ayinciler kurulu, yeni Apis'in başa geçme ayinini yapıyorlardı. Bu ayin, boğanın, ölümü yenen ve yeniden doğan tanrı Osiris'in mumyasını sırtında taşıyarak yaptığı koşuyla bitiyordu.

Ameni homurdanarak:

"Bu tür yolculukların nesi sevilir?" dedi. "Bu arada masanın üzerinde bir sürü dert ve acil işlem birikmiştir!"

Ramses:

"Yerini terk ettiğine göre önemli bir nedenin olmalı," dedi.

"Beni yine bir şenlik dönemini alt üst etmekle suçlayacaksın."

"Daha önce sana böyle bir sitemde bulundum mu?"

Kral'ın sandalet taşıyıcısı anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı.

Sonra:

"imparator Hattuşil hayret edilecek bir çabuklukla yanıt verdi." dedi. "Öfkesini anlamak için satırlar arasını okumak yeter. Senin davranışını tasvip etmiyor. Tehditleri de pek üstü kapalı değil."

Ramses, uzun bir süre sessiz kaldı.

"Madem ki benim kanıtlarım onu ikna etmedi, biz de farklı bir strateji uygularız. Yeni bir papirüs ile en iyi fırçanı al Amenî. Tekliflerim kardeşim Hattuşil'i şaşkına çevirecek."

49

Tanit, Urhi-Teşup'a:

"Görüşmeler sona erdi," dedi. "Tüccar Nariş, belediye başkanı ve yerel sorumlularla birlikte Ramses'i karşılamak için Tir'e gitti."

Hititli, yanından hiç ayırmadığı hançeri sıktı.

"Daha fazla gizli bilgi elde edemedin mi?"

"Gideceği yol gizli değil. Hükümdara, Mısır ordusunun komutanı olan oğlu Merenptah, seçkin iki alayla eşlik edecek. Onlara karşı yapılacak herhangi bir saldırı başarısızlığa uğramaya mahkûm."

Urhi-Teşup çılgına dönmüştü. Malfi'nin, bu büyüklükte bir savaşa girecek kadar adamı yoktu.

Fenikeli kadın:

"Yine de tuhaf bir durum var," dedi. "Çifte Beyaz Ev'in yüksek rütbeli memurları, sanki Firavun ekonomik sorunlarla ilgilenmi-yormuş gibi, hiçbir istekte bulunmadılar. Oysa ortada anlaşmazlık konusu olan bazı noktalar var. Böyle sorunları sessizce geçiştirmek Mısır'ın âdeti değildir."

"Sen bundan ne anlam çıkarıyorsun?"

"Ramses yolculuğunun asıl amacını gizliyor."

Urhi-Teşup şaşırıp kalmıştı.

"Muhtemelen haklısın... Öyleyse onu öğrenmeye çalış."

"Nasıl?"

"Saraya git, saray erkânının ağzından laf almaya çalış, belgeleri çal, ne bileyim ben... Ne gerekiyorsa onu yap Tanit!"

"Ama sevgilim..."

"Benimle tartışma. Öğrenmek zorundasın."

Geniş ve güvenli yol Karmel dağının eteklerini izliyor ve tatlı bir meyille denize doğru iniyordu. Deniz... Mısırlı askerlerin birçoğu için, bu ucu bucağı olmayan inanılmaz su ovası, garip bir görüntüydü. Yaşlı askerler gençleri uyarıyorlardı: Ayağını köpüklü sulara sokmanın hiçbir tehlikesi yoksa da, açıklara doğru yüzülmemesi

268

CHRISTIAN JACQ

gerekiyordu. Buna uymayanlar kötülük perisi tarafından suların dibine çekilme cezasına çarptırılırdı.

Ramses ordusunun başında, Merenptah ve keşif kıtasının hemen arkasında gidiyordu. Krapın küçük oğlu, yolculuk boyunca sürekli olarak güvenlik önlemlerini kontrol ediyordu. Hükümdar ise hiçbir endişe belirtisi göstermiyordu.

Ramses Merenptah'a:

"Şayet hükümdarlık edecek olursan," dedi, "düzgün aralıklarla prenslikleri ziyarete gitmeyi ihmal etme. Şayet kardeşin KM hükümdar olursa ona bunu hatırlat. Firavun uzun süre görünmez ve uzakta kalırsa, isyanlar ülkenin uyumunu bozar; ama Firavun yakın olursa bütün yürekler yatıştır."

Yaşlı askerlerin rahatlatıcı sözlerine rağmen genç askerler huzursuzdu. Birbiri ardına gelen dalgalar denize doğru uzanan kayaları dövdükçe, hepsinin gözündeki Nil kıyıları tüter oldu.

Kırlar onlara daha az ürkütücü görünüyordu: Ekili tarlalar, meyve bahçeleri ve zeytinlikler bölgenin tarımsal zenginliğinin kanıtıydı. Ama eski Tir kenti açık denize bakıyordu; dar bir körfez, bir düşman filusunun saldırısına karşı aşılmaz bir engel oluşturuyordu. Yeni Tir kenti ise, pek derin olmayan kanallarla birbirinden ayrılan üç adacığın üzerine kurulmuştu. Bu kanallar boyunca kalafat yerleri vardı.

Tirliler, Firavun'la askerlerini gözetleme kulelerinden seyrediyorlardı. Nariş'in başında olduğu bir delege topluluğu Mısır'ın efendisini karşıladı. Selamlaşmalar pek sıcak oldu ve Nariş, büyük ! bir coşkuyla Ramses'e kentin sokaklarında rehberlik etti. Merenptah i tah'm gözü, bir tehlikenin çıkabileceği çatıların tepelerinden bir an bile ayrılmadı.

Tir, ticaretle uğraşan bir kentti. Burada cam eşyalar, altın ve gümüş vazolar, lal rengine boyanmış kumaşlar ve liman yoluyla transit geçen daha bir sürü eşya satılıyordu. Dört ya da beş katlı evler bitişik nizamda dizilmişti.

Nariş'in çok yakın dostu olan belediye başkanı, Ramses için, Kral konutu olarak kendi lüks villasını hazırlamıştı. Kentin en uç bölümü üzerine inşa edilmiş olan villa denize bakıyordu. Çiçekli terası harikulade güzeldi. Firavun'un yerini yadırgamaması için geniş ev baştan aşağı Mısır stili eşyayla yeniden döşenmişti.

Nariş:

"Umarım memnun kalırsınız Majeste," dedi. "Sizin ziyaretiniz bizim için büyük bir onur. Bu akşamdan onur konuğu olacağınız şölen, yıllıklarımızda, unutulmayacak bir olay olarak kayıtlara geçecek. Mısır'la olan ticaret ilişkilerimizin daha da artacağını umut edebilir miyiz?"

"Buna karşı değilim, ama bir koşulum var."

"Kârımızı biraz azaltalım... Ben de bunu bekliyordum. Biz bu koşula karşı değiliz, yeter ki alışverişimizi artırarak aradaki açığı kapatalım."

"Ben başka bir koşulu düşünüyordum."

Havanın yumuşaklığına rağmen, Fenikeli tüccar damarlarındaki kanın donduğunu hissetti. Tir, aslında tam bir bağımsızlıktan yararlansa bile, yapılan barış antlaşmasına göre resmen Hitit kontrolü altında görülüyordu. Acaba Ramses, barış antlaşmasını bozma ve bir çatışmaya yol açma tehlikesini göze alarak Fenike'ye el koymayı mı düşünüyordu?

"İstekleriniz nedir Majeste?"

"Limana gidelim, Merenptah bize eşlik edecek."

Kral'ın emirleri üzerine küçük oğlu sınırlı bir muhafız takımı ile yetinmek zorunda kaldı.

Limanın batı ucunda, yaş ve kökenleri farklı olan yüz kadar çıplak adam zincire vurulmuş bir şekilde duruyorlardı. Kimileri ayaklar altına alınmış olan gururlarım biraz olsun korumaya çalışıyor, ötekiler ise boş gözlerle etrafa bakıyordu.

Kıvırcık saçlı Tirli tüccarlar ya tek tek ya da grup halinde köle almak isteyen müşterileriyle fiyatları konuşuyorlardı. Tüccarlar, hepsi sağlıklı olan bu kölelerin satışından önemli miktarda kazanç sağlamayı hesaplıyorlardı. Ancak pazarlıklar çetin geçeceğe benziyordu.

Ramses:

"Bu adamlar serbest bırakılsın," dedi.

Korktuğuna uğramayan Nariş sevindi.

"Onlar çok pahalıdır... İzin verirsiniz Tir kenti onları size hediye etsin Majeste."

"Benim yolculuğumun gerçek nedeni işte bu. Mısır'la ticaret yapmak isteyen Tirlilerden hiçbiri köle ticareti yapmayacak."

Birden şoke olan Fenikeli, soğukkanlılığını koruyup sert bir itirazda bulunmamakta zorluk çekti.

"Majeste... Köle ticareti doğanın bir yasasıdır, tüccar toplumlar bu işi ezelden beri yaparlar!"

Ramses:

"Mısır'da kölelik yoktur," dedi. "İnsanlar tanrıların kullarıdır. Hiç kimse bir başkasına ruhsuz bir nesne veya malmış gibi davranma hakkına sahip değildir."

Fenikeli, hayatında bir kez olsun böylesine akla aykırı bir nutuk dinlememişti. Şayet karşıdaki adam Mısır Firavunu olmasaydı, onu çılgının teki olarak kabul ederdi.

"Peki ya sizin savaş esirleriniz Majeste? Onlar da köle durumuna düşürülmedi mi?"

"Kendilerine karşı yapılan suçlamaların derecesine göre az ya da çok bir süre ağır işte çalıştırıldılar. Özgürlüklerine yeniden kavuşunca, canlarının istediği gibi yaşamaya devam ettiler. Çoğunluğu Mısır'da kaldı. Aralarından birçoğu da Mısır'da bir aile kurdu."

Nariş:

"Köleler birçok iş için gereklidir," diye itiraz etti.

"Maât yasası, çalıştıranla çalışan arasında bir kontrat yapılmasını emreder. Aksi takdirde, en yücesinden en mütevazısına kadar hiçbir işten sevinç duyulmaz. Ve bu kontrat iki tarafın verdiği söz üzerine kurulur. Piramitlerin ve tapmakların, kölelerle yapılabileceğini mi sanıyorsun?"

"Majeste, böylesine eski alışkanlıklar değiştirilemez..."

"O kadar saf değilim ve ülkelerin çoğunluğunun kölelik müessesini devam ettireceklerini biliyorum. Ama artık sen de benim isteklerimi biliyorsun."

"Mısır bazı önemli pazarlarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalacak."

"Mısır için önemli olan ruhunu korumaktır. Firavun, tüccarların patronu değildir, ama Maât'ı yeryüzünde temsil eder ve halkına hizmet eder."

Ramses'in sözleri Merenptah'ın yüreğinde iyice yer etti. Tir yolculuğu onun için önemli bir aşama olarak hafızasına kazına-caktı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

271

Urhi-Teşup öylesine sinirliydi ki, sakinleşmek için, ördeklerin oynastıkları küçük göle gölge veren yüzyıllık bir çınarı baltayla parçalayarak yıkmıştı. Bayan Tanit'in bahçıvanı şaşkına dönmüş ve eşyalarını koyduğu kulübeye sığınmıştı.

Hititli, karısı eve döndüğü zaman:

"Hele şükür gelebildin!" diye bağırdı.

Tanit bahçenin ne hale geldiğini görünce:

"Bütün bunları sen mi..." dedi ve kaldı.

"Burada kendi evimdeyim ve istediğimi yaparım! Sarayda ne öğrendin?"

"tzin ver de oturayım... Çok yorgunum."

Küçük kedi hanımının dizlerine atladı. Tanit kedisinin başım okşarken hayvan keyifle mırıldandı.

"Konuş Tanit!"

"Düş kırıklığına uğrayacaksın: Ramses'in yolculuğunun gerçek nedeni, Tir ve civarında giderek artan köle ticaretiyle mücadele et-mekmiş."

Urhi-Teşup, Tanit'i sert bir şekilde tokatladı.

"Benimle alay etmeyi bırak!"

Hanımını savunmak isteyen küçük kedi Hititliyi tırmaladı. Urhi-Teşup kediyi ensesinden tutup kaldırdı, hançerini çekip kedinin boğazını kesti.

Üzerinde kan sıçrayan Tanit, korkuya kapıldığı için koşarak odasına kapandı.

50

Ameni rahatlamıştı. Seramana ise çok sıkıntılı görünüyordu.

Kral'ın özel sekreteri:

"Ramses Fenike'den sağ salim döndü; artık içim rahat. Neden senin keyfin yok Seramana?"

"Çünkü Nariş'in izini sürmek hiçbir sonuç vermedi."

"Sen ne umuyordun?"

"Bu Fenikelinin, bayan Tanit'le kuşkulu işler çevirdiğini gösterecek bazı kanıtlar elde edeceğimi umuyordum. Tanit'i suçlayacak ve eğer bana Urhi-Teşup hakkındaki gerçeği söylemezse, onu tutuklamakla tehdit edecektim."

"Kafayı bu Hititliyle takmışsın! Sonunda senin aklını başından alacak."

"Onun Aşa'mn katili olduğunu unutuyor musun?"

"Kanıt yok."

"Maalesef haklısın Ameni."

Sardunyah artık yaşlandığını hissediyordu. O, yasalara saygılı olacaktı ha! Bu işe artık bir son vermesi ve başarısızlığını kabul etmesi gerekiyordu: Urhi-Teşup, Mısır adaletinden kurtulmak için yeterince kurnaz davranmıştı.

"Ben eve gidiyorum."

"Yeni bir kadın mı?"

"Değil Ameni. Yorgunum ve uyuyacağım."

Seramana' nın kâhyası: "Sizi bir hanım bekliyor," dedi. "Ben hiçbir kızı davet etmedim!"

"Söz konusu olan bir 'kız' değil, saygıdeğer bir hanım. Ondan konuk odasında beklemesini rica ettim."

Meraka kapılan Seramana hızlı adımlarla konuk odasına gitti. "Tanit!"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

273

Güzel Fenikeli ayağa kalktı ve ağlayarak dev yapılı adamın kollarına atıldı. Saçı başı dağınıktı, yüzünde yumruk izleri vardı.

"Yalvarırım beni koruyun!"

"Peki, ama neden ya da kimden?"

"Beni kölesi yapan canavardan."

Seramana memnuniyetini belli etmemeye çalıştı.

"Eğer resmî sıfatla harekete geçmemi istiyorsanız bayan Tanit, şikâyetinde bulunmanız gerekir."

"Urhi-Teşup kedimin boynunu kesti ve bahçedeki çınar ağacını devirdi. Beni de durmadan hırpalıyor."

"Bütün bunlar suçtur. Urhi-Teşup bu yüzden ağır çalışma cezasına bile mahkûm edilebilir. Ama bu onun sana zarar vermesini önlemez."

"Adamlarınız benim güvenliğimi sağlayamazlar mı?"

"Benim paralı askerlerim Kral'ın özel muhafız kıtasını oluşturur ve özel bir işe karışmazlar... Ama bu olay devleti ilgilendiren bir sorun haline dönüşürse, o zaman başka tabii."

Tanit gözyaşlarını silerek Serarriana'yı bıraktı ve gözlerini onun gözlerine dikti.

"Urhi-Teşup, Ramses'i öldürmek istiyor. Suç ortağı da Libyalı Malfi. İkisi benim evimde ittifak yaptılar. Yanından hiç ayırmadığı hançeriyle Aşa'yı öldüren Urhi-Teşup'tur. Aynı hançerle Ramses'i de öldürmek istiyor. Bu artık bir devlet sorunu, değil mi?"

Yüz kadar adam, bayan Tanit'in villasının çevresinde mevzilen-di. Okçular Fenikeli hanımın bahçesine bakan ağaçlara tırmandılar, diğerleri de civardaki evlerin damlarına çıktı.

Urhi-Teşup yalnız mıydı, yoksa Libyalılarla beraber miydi? Evin sarıldığını fark ederse hizmetçileri rehin alır mıydı? Seramana eve tam bir sessizlik içinde yaklaşılmasını istemişti. Yapılacak en ufak bir hatanın Hititliyi uyaraacağını biliyordu.

Ve adamları böyle bir hata yapmakta gecikmedi.

Çevre duvarını aşmaya çalışan bir asker adımını hesaplı atamayınca koruluğa düştü.

Bir baykuş öttü. Seiamana'nın adamları donup kaldı. Birkaç dakikalık hareketsizlikten sonra Sardunyalı ilerlemeleri emrini verdi.

274

CHRISTIAN JACQ

Urhi-Teşup'un kaçmak için hiçbir şansı yoktu, ama çarpışmadan teslim olmayacaktı. Seramana onu canlı olarak yakalamayı ve Vezirin mahkemesinin önüne çıkarmayı umuyordu.

Tanit'in odasında zayıf bir ışık belirdi.

Seramana ile on kadar paralı asker, çiyle ıslanmış çimenlerin üzerinde sürünüp binanın kenarım dolaşan döşeme taşlarına ulaştılar ve evin içine daldılar.

Hizmetçi kadın korkudan bir çığlık attı ve yağ lambasını elinden bıraktı. Yere düşen lamba kırıldı. Birkaç dakika süreyle bir kargaşalık oldu; karanlıkta kalan paralı askerler görünmez hasımlarıyla dövüştüler ve kılıç darbeleriyle mobilyaları kırdılar.

Seramana:

"Kesin!" diye bağırdı. "Çabuk ışık getirin!"

Başka lambalar yakıldı. Tir tir titreyen hizmetçi kadın, onu kılıçlarıyla tehdit eden iki askerin tutsağı olmuştu.

Seramana:

"Urhi-Teşup nerede?" diye sordu.

"Hanımın kaybolduğunu görünce en iyi atlarından birine atladığı gibi dörtına uzaklaştı."

Canı sıkılan Seramana bir Girit vazosunu yumruklayarak kırdı. ; Hititli savaştının önsezisi, ona ne yapması gerektiğini söylemişti. i; Tehlikede olduğunu sezen Urhi-Teşup kaçmıştı. !:

Seramana için, Ramses'in sade bürosuna kabul edilmek, ülke- ;!

nin en esrarlı tapmağının içine girmekle eşitti. ,i

Ramses'in yanında Ameni ile Merenptah da vardı. !

Seramana: (j

"Bayan Tanit, Vezirin önünde şikâyetle bulunduktan ve ifadesi - i]

ni verdikten sonra Fenike'ye gitti," dedi. "Birçok görgü tanığının ,; söylediğine göre Urhi-Teşup Libya istikametine gitmiş. Demek ki

müttefiki Malfı'yle buluştu." !,;

Ameni: .1

"Bu, sadece bir varsayım," dedi.

"Hayır, bu kesin! Urhi-Teşup'un saklanacak başka yeri yok ve ;j

Mısır'la savaşmaktan asla vazgeçmeyecek." ı|

Merenptah üzüntüsünü belirterek: J

"Maalesef, Malfi'nin yerini bir türlü bulamıyoruz," dedi. "Bu !:

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

275

Libyalı durmadan yer değiştiriyor. Aslına bakılırsa, bu başarısızlığımız bir yerde bizi rahatlatmamah. Görünen o ki, Malfi gerçek anlamda büyük bir ordu toplamaya muvaffak olamıyor. Aksi takdirde bu kadar kolay saklanamazdı."

Ramses:

"Yine de tetikte olmayı sürdürün," diye emretti. "Böylesine uğursuz ve korkunç iki kişinin birlikteliği, ihmal edilmemesi gereken bir tehlike oluşturur."

Seramana çok ciddi bir tavırla:

"Majeste, sizden bir dileğim olacak," dedi.

"Seni dinliyorum."

"Bu canavar Urhi-Teşup'la yeniden yolumuzun kesişeceğinden eminim. Onu kendi ellerimle öldüreceğimi umut ederek onunla dövüşme önceliğini bana vermenizi diliyorum."

"Kabul edildi."

"Sağolun Majeste. Gelecek ne getirirse getirsin, sizin sayenizde çok güzel bir yaşantım oldu."

Seramana huzurdan çekildi.

Ramses Merenptah'a:

"Canın sıkılmış gibi görünüyorsun," dedi.

"Sonu gelmez yollarda ilerleyip birçok zorlu bölgeyi geçen Musa ile Yahudiler, kendileri için vaat edilmiş topraklar olarak kabul ettikleri Kenan Ülkesi'ne yaklaşıyorlar."

"Musa için bu çok sevindirici olmalı..."

"Bölgenin kabileleri için tam tersi. Bu kavgacı ulusun varlığından korkuyorlar. Bu nedenle, askeri müdahalede bulunmama izin vermenizi sizden bir kez daha istirham ediyorum."

"Musa aradığını bulmak için yolun sonuna kadar gidecek ve sadık kullarının keyiflerince yaşayacakları bir ülke yaratacak. Bu böyle oğlum. Bu işe hiç karışmayalım. Yarın bu yeni devletle müzakere eder ve belki de onun müttefiki oluruz."

"Ya düşmanca davranırsa?"

"Musa doğduğu toprakların düşmanı olamaz. Sen Libyalılarla uğraş Merenptah, Yahudilerle değil."

Ramses'in küçük oğlu ısrar etmedi. Babasının açıklamasıyla ikna olmamasına rağmen, görevinin itaat etmek olduğunu düşünerek boyun eğdi.

276

CHRISTIAN JACQ

Ameni:

"Kardeşin Hattuşî'den haberler aldık," dedi.

"İyi mi, kötü mü?"

"Hatti imparatoru düşünüyor."

Hattuşîl, hava pırıl pırıl güneşli olduğu zaman bile üşüyordu. İmparator, taş duvarlı küçük tapmağın içinde bir türlü ısınamıyor-du. Geniş bir şöminede çıtır çıtır yanan odun ateşine sırtını çevirerek karısı Putuhepa'ya, Mısır Firavunu'nun tekliflerini okudu.

"Ramses'in cüreti inanılır değil! Ona bir kınama mektubu yazdım ve onun bana verdiği yanıtı bak: Yeni bir diplomatik evlenmenin daha gerçekleştirilmesi ve barışın iyice pekiştirilmesi için ona bir başka Hitit prensesi göndermeliymişim. Dahası ben de Mısır'a gitmeliymişim!"

İmparatoriçe Putuhepa:

"Harika bir fikir," dedi. "Senin resmî ziyaretin, iki halk arasındaki barışın geri döndürülemez olduğunu çarpıcı bir şekilde gösterecek."

"Böyle bir şeyi düşünme bile! Ben, Hitit imparatoru olarak, ku-luymuşum gibi Firavun'un karşısına çıkacağım ha!"

"Hiç kimse senden kendini küçük düşürmeni istemiyor. Mevki -imize uygun bir şekilde karşılanacağımızdan emin ol. Kabul mektubu yazıldı. Sana sadece mührünü basmak kalıyor."

"Daha fazla düşünmek ve müzakerelerde bulunmak gerekir."

"Gereksiz ve boş sözlerin zamanı geçti. Mısır'a gitmek için hazırlanalım."

"Hitit diplomasinin başına mı geçtin yoksa?"

"Barışı kız kardeşim Nefertari ile birlikte kurduk. Hatti İmparatoru da onu sağlamlaştırsın."

Putuhepa, o güne kadar tanıdığı en çekici adamı, Ramses'in çocukluk arkadaşı ve bugün doğru insanların cennetinde yaşayan Aşa'yı ateşli bir düşünceyle anımsadı. Bugün onun sevinç günüydü.

51

Mat-Hor, bütün Mısır'ı büyük bir heyecanla ayağa kaldıran, annesi ile babasının resmî ziyareti haberini öğrendiği zaman affedilerek saraya döneceğini sandı. Aslında Mer-Ur haremde çok parlak

bir hayat sürüyor ve hiç bıkmadan usanmadan, mevkii ile orantılı sayısız zevkin tadını çıkarıyordu; ama hükmetmiyordu ve tümüyle iktidardan mahrum bırakılmış, diplomatik bir eşten başka bir şey değildi.

Mat-Hor, hükümdarın özel sekreteri Ameni'ye uzun bir mektup yazdı. Ağır ifadeler kullanarak, Hatti İmparatoru ile İmparator-riçesi'ni karşılamak için Büyük Kraliçe görevini üstleneceğini belirtti ve onu Pi-Ramses sarayına götürmesi için bir muhafız kıtasının yollanmasını emretti.

Ramses tarafından imzalanan yanıt çok kırıcı oldu: Mat-Hor törenlerde hazır bulunmayacak ve Mer-Ur haremde kalacaktı.

Hititli büyük bir öfke krizinden sonra düşündü: Firavun'a zarar vermenin en iyi yolu Hattuşil'in gelişini engellemek olmaz mıydı? Bu düşünce bütün benliğini sardığı için, Mat-Hor, bir ayinci olarak şöhreti herkes tarafından bilinen, timsah tanrısının rahibiyle görüşmeye karar verdi.

"Hatti'de biz, gelecek hakkında bilgi edinmek için sık sık kâhinlere danışırız," dedi. "Ölmüş hayvanların bağırsak gibi bazı iç organlarına bakarak geleceği okurlar."

"Bu iğrenç bir yöntem değil mi?"

"Siz başka yöntemler mi kullanıyorsunuz?"

"Bir sonraki günü bilmek Firavun'a düşer."

"Ama siz rahipler bazı tekniklerin sırrını biliyor olmalısınız."

"Devletin büyücüler kurulu vardır Majeste. Onları bir araya getirmek hem çok uzun zamanı gerektirir hem de çok güçtür."

"Tanrılara danışmaz mısınız?"

"Bazı durumlarda Amon başrahibi, Kral'ın izniyle yaratıcı güce soru sorar ve tanrı da yanıtını verir."

"Ve sanırım herkes onun kararına boyun eğer."

278

CHRISTIAN JACQ

"Amon'un iradesine kim karşı çıkmaya cesaret edebilir ki?" Mat-Hor rahibin çekingenliğini hissederek onu daha fazla te

dirgin etmedi.

Aynı gün personeline yokluğunu bildirmemelerini emrederek

Teb'e gitti.

Tatlı gülüşlü ölüm, Amon başrahibi Nebu'nun saygın bir yaşa geldiğini sonunda hatırlamıştı. Başrahip Nebu, Karnak kutsal gölünün yanındaki küçük evinde, bütün yaşamın temeli olan gizli tanrı Amon'a ve onun yeryüzündeki temsilcisi Firavun Ramses'e çok iyi hizmet etmenin huzuru içinde ölmüştü.

Amon tapmağının ikinci kâhini Bakhen hemen Kral'a haber verdi ve Kral da Nebu'ya saygısını sunmak için derhal geldi. Nebu, kötülük güçlerinin saldırısı ne denli sert olursa olsun, Mısır geleneğinin sürmesini sağlayan dürüst insanlardan biri olmuştu.

Büyük Karnak tapınağının üzerine yas sessizliği çökmüştü. Ramses, sabah ayinini yaptıktan sonra, kutsal gölün kuzey-batı köşesinde bulunan ve karanlıklara karşı elde ettiği zaferden sonra doğan güneşi simgeleyen dev boyutlardaki pislikböceği figürünün yanında Bakhen'le karşılaştı.

"Vakit geldi Bakhen. Çok eskilerde kalan çatışmamızdan bu yana, kendini hiç düşünmeden çok uzun bir yolu aştın. Şayet bugün Teb tapınakları bu denli muhteşemse, bunun büyük bir bölümünü sana borçluyuz. Yönetimin kusursuz. Herkes senin otoritenden çok memnun. Evet, seni Karnak başrahipliğine ve Amon'un birinci kâhinliğine tayin etmenin vakti geldi."

Eski ahırlar kontrolörünün kalın ve boğuk sesi heyecandan titredi.

"Majeste, sanmıyorum... Nebu ise..."

"Nebu uzun süreden beri bu görev için seni teklif ediyordu ve o, insanları doğru değerlendirmesini bilirdi. Sana, yeni görevinin alameti olan âsâyı ve altın halkayı veriyorum. Bu kutsal kenti yönetecek ve görevinden sapmamasına göz kulak olacaksın."

Bakhen kendini çabuk toplamıştı. Ramses, Bakhen'in, birçok kişinin elde etmek için can attığı bu görevin itibarını düşünmekten çok, yapması gereken sayısız işe bir an önce girişmek için can attığını hissetti.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

279

"Yüreğim sessiz kalamaz Majeste; burada, Güney'de, bazı ileri İjL-len kişiler kararınızı öğrenince şoke oldular."

"Hatti imparatoru ile İmparatoriçesi'nin resmî ziyaretlerinden mi söz ediyorsun?"

"Evet."

"Kuzeyli birçok ileri gelen kişi de aynı tepkiyi gösterdi, ama bu ziyaret gerçekleşecek, çünkü barışı güçlendirecek."

"Birçok din adamı, kâhinlere danışılmasını istiyor. Şayet tanrı Amon size onay verirse bütün itirazlar biter."

"Kehanet töreni hazırlıklarına başla Bakhen."

Mat-Hor, Mer-Ur haremının yöneticilerinden birine danışarak başvurması gereken kişiyi bulmuştu: Teb kentinde olan biten her şeyden haberi olan zengin bir Suriyeli tüccar. Bu tüccar, doğu kıyısında Karnak tapmağına fazla uzak olmayan lüks bir malikânede oturuyordu ve Kraliçe'yi, iki sütunlu, mavi kantaron ve süsen çiçeklerini temsil eden resimlerle süslenmiş iki sütunlu bir salonda ağırladı.

"Mütevazı bir tüccar için bu ne şeref Majeste."

"Bu görüşme hiç yapılmadı ve biz hiç karşılaşmadık: Yeteri kadar açık mı?"

Hititli yerlere kadar eğilen Suriyeliye bir altın kolye verdi.

"Şayet ihtiyacım olan yardımı bana sağlayabilirsen, çok cömert davranırım."

"Ne arzu ediyorsunuz?"

"Ben Amon'un kararıyla ilgileniyorum."

"Söylentiler doğrulandı: Ramses kesinlikle ona danışacak."

"Ne amaçla?"

"Anne ve babanızın Mısır'a gelişlerini onaylayıp onaylamadığını tanrıya soracak."

Şans Mat-Hor'a yardım ediyordu. Talihi, işin çoğunu zaten hallettiği için ona sadece işi tamamlamak kalıyordu.

"Ya Amon onay vermezse?" diye sordu.

"Ramses onun kararma boyun eğmek zorunda kalacak... Hatti İmparatoru'nun tepkisini düşünmeye bile cesaret edemiyorum! Ama Firavun tanrılarının kardeşi değil mi? Tanrının yanıtının olumsuz olmaması gerekir."

280

CHRISTIAN JACQ

"Ben olumsuz olmasını istiyorum."

"Nasıl...?"

"Tekrar ediyorum: Bana yardım edersen çok zengin olacaksın. Tanrı nasıl yanıt verir?"

"Rahipler Amon'un kayığını taşırlar, birinci kâhin tanrıya sorar. Şayet kayık ilerlerse, yanıt 'evet'; gerilerse 'hayır' anlamına gelir."

"Kayık taşıyıcılarını satın al; Amon, Ramses'in teklifini reddetsin."

"Bu olanaksız."

"En inatçı olanların yerine, güvенеbileceğin adamların geçmesini sağla, ayartamadıklarını safdışı bırakmak için onları hasta edecek şuruplar kullan... Bu işi başar, seni altına boğarım."

"Tehlikeleri..."

"Başka seçeneğin yok tüccar: Şu anda sen benim suç orlağımsın. Sakın vazgeçip bana ihanet etme, aksi takdirde çok merhametsiz olurum."

Suriyeli tüccar yalnız kalınca, Hititlinin kendisine vaat ettiği servetin avansı olarak bıraktığı altın ve kıymetli taşlarla dolu keselerin karşısında uzun uzun düşündü. Bazı kimseler Mat-Hor'un Kral'ın güvenini bir daha kazanamayacağını, bazıları ise tam tersini söylüyordu. Ayrıca Bakhen'in terfiini kıskanan birkaç Karnak rahibi, ona kötü bir oyun oynamak için hazır bekliyorlardı.

Kutsal kayığın taşıyıcılarının tümünü rüşvetle kandırmak imkânsızdı, ama kollan en güçlü olanları satın almak yeterli olurdu; kayığın aynı anda hem öne hem arkaya çekilmesi tanrının tereddüt ettiği anlamına gelecek ve Ramses'in kararını onaylamadığı şeklinde yorumlanacaktı.

Bu oyun oynanabilirdi... Ve zengin olmak öylesine çekiciydi ki!

Teb coşku içindeydi.

Kentin mahallelerinde olduğu gibi bütün köylerde de herkes 'kutsal huzura çıkmanın güzel bayramı'nın kutlanacağını biliyordu. Bu vesileyle Amon ve Ramses, bir kez daha inanç birliği içinde olduklarını göstereceklerdi.

Ayinin yapıldığı tapınağın avlusunda, büyük Güney kentinin bütün önemli kişileri toplanmıştı. Belediye başkanı, idareciler ve

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

281

arazi sahipleri, her ne pahasına olursa olsun, bu olağanüstü olayı kaçırmak istemiyordu.

Amon'un kayığı tapmaktan dışarı çıkarıldığı an, herkes soluğunu tuttu. Yıldız kaplanmış ahşap kayığın ortasında, insan gözlerinden saklanmış olan kutsal heykel yer alıyordu. Amon'u simgeleyen bu canlı heykel, tanrı adına karar verecekti.

Kayığı taşıyan rahipler, gümüş döşeme üzerinde yavaşça ilerliyorlardı. Amon'un yeni başrahibi Bakhen, onların arasında bazı yeni simaların bulunduğunu fark etti; mideleri rahatsız olan birkaç rahip, görevlerini başkalarına devretmek zorunda kalmıştı.

Kayık tam Firavun'un karşısında durdu, Bakhen söz aldı:

"Tanrı Amon'un hizmetkârı olan ben, Işığın Oğlu Ramses adına soruyorum. Mısır Firavunu, Matti İmparatoru ile İmparatoriçe-si'ni bu topraklara getirmekle doğru mu yapıyor?"

Kırlangıçlar bile mavi gökyüzündeki çılgınca uçuşlarını kesmişti; tanrı olumlu yanıtım verir vermez, tutulan soluklar bırakılacak, herkes büyük bir coşkuyla Ramses'i kutlayacaktı.

Suriyeli tüccar tarafından satın alınan en güçlü taşıyıcılar birbirleriyle bakıştılar ve geriye doğru bir adım atmak istediler.

Gayretleri boşa çıktı.

Adamlar, diğer rahiplerin öne doğru gitmeye karar verdikleri için, geçici bir direniş gösterdiğini sandılar. Bütün güçlerini kullanarak yeni bir girişimde daha bulundular.

Ama garip bir güç onları ileri gitmeye zorluyordu. Kayığın ortasından çıkan çok güçlü bir ışıkla gözleri kamaşan taşıyıcılar, mücadeleden vazgeçtiler.

Tanrı Amon, oğlu Ramses'in kararını onaylamıştı, eğlenceler başlayabilirdi.

Evet, bu gelen oydu.

Saçları ağarmış, ama gözlerinin içindeki meraklı ateş sönmemiş olan bu hafifçe kambur adam, ilk bakışta hiç kimsenin dikkatini çekmeyecek sıradan biri gibi görünüyordu. Kışın olduğu kadar yazın da

onu terk etmeyen üşüme duygusuyla yün bir paltoya bürünmüş olan bu adam, HattuşıPin ta kendisiydi.

Savaşçı bir ulusun şefi ve Kadeş'te Hitit kuvvetlerinin en üst komutanı olan Hattuşil, aynı zamanda barış antlaşmasının görüşmecilerinden biriydi. O, içindeki bütün muhalefeti ortadan kaldırdığı sert bir ulusun, herkesçe kabul edilmiş efendisiydi.

Ve Hattuşil, Mısır topraklarına ayak basarken arkasında iki hanım vardı: Karısı Putuhepa ve Hititli çekingen genç bir prenses.

Hatti İmparatoru:

"İmkânsız," diye mırıldandı, "kesinlikle imkânsız... Hayır, biz Mısır'a gelmiş olamayız."

Böyle söylemekle birlikte, Hattuşil, rüya görmediğinin farkındaydı: Eski hasmını kucaklamak için karşıdan ona doğru gelen şu adam büyük Ramses'in ta kendisiydi.

"Kardeşim Hattuşil'in sağlık durumu nasıl?"

"Yaşlanıyorum kardeşim Ramses."

Cinayet suçuyla aranan Urhi-Teşup, bundan böyle, Haiti'nin olduğu kadar Mısır'ın da düşmanıydı. Hititlinin ülke dışına kaçması Hattuşil'in resmî ziyaretine karşı çıkabilecek bütün engelleri ortadan kaldırmıştı.

Ramses, uzun kırmızı elbisesi ve Firavun'un armağan ettiği Mısır mücevherleri ile muhteşem görünen Putuhepa'ya:

"Nefertari sağ olsaydı, bu olağanüstü andan kim bilir ne kadar memnun olurdu," dedi.

İmparatoriçe:

"Yolculuğumuz sırasında hep onu düşündüm," dedi. "Hüküm-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

283

darlığınız ne kadar uzun sürerse sürsün, Nefertari hep biricik eşiniz olarak kalacaktır."

Putuhepa'nın sözleri, bütün diplomatik güçlükleri ortadan kaldırmış oluyordu. Pi-Ramses, kavurucu bir yaz güneşi altında bayram ediyordu. Pırıl pırıl parlayan Turkuaz Kent, Hattili ziyaretçilerin gelişinde hazır bulunmak ve onların şerefine düzenlenecek eğlencelere katılmak için Mısır'ın bütün kentlerinden akın eden binlerce önemli kişiyi konuk ediyordu.

Başkentin güzelliği ve zenginliği İmparator'la İmparatoriçe'yi büyülemişti. Tanrı Amon'un Ramses'e olumlu yanıt verdiğini bilen halk, ünlü konukların bağrına basmıştı. Sorguçu iki atın çektiği arabada Firavun'un yanında ayakta duran Hattuşil hayretten hayrete düşüyordu.

"Kardeşim hiçbir korumadan yararlanmıyor mu?"

Ramses:

"Özel muhafız birliğim her an tetiktedir," diye yanıt verdi.

"Ama bütün bu insanlar bize çok yakın duruyor... Güvenliğimiz tehlikede olabilir!"

"Halkımın bakışlarını incele Hattuşil: O bakışlarda ne düşmanlık vardır, ne de saldırganlık. Bugün onlar bize, barışı kurduğumuz için teşekkür ediyorlar."

"Korkuyla yönetilmeyen bir halk... Ne kadar garip! Peki ama böyle bir halktan Hitit kuvvetlerine karşı koyabilecek bir orduyu nasıl kurabildin?"

"Bütün Mısırlılar, tanrılarını sevdikleri gibi ülkelerini de severler."

"Beni savaşla galip gelmekten sen alıkoydun Ramses; bu işi sen tek başına basardın. Ama bu gördüklerimden sonra artık buna üzölmüyorum."

Hatti İmparatoru yün paltosunu çıkardı; artık üşümüyordu.

"Mısır'ın iklimi bana çok iyi geldi," dedi. "Çok yazık... Burada yaşamak isterdim."

Pi-Ramses sarayında verilen ilk davet çok görkemli oldu. O kadar çok lezzetli yemek hazırlanmıştı ki, Hattuşil ile Putuhepa, eşsiz güzellikteki bir şarapla dolu kupalarını dudaklarından ayırmadan bütün yemeklerden ancak birer parça yiyebildiler. Çıplak göğüslü güzel müzisyen kızlar, gözlerini ve kulaklarını hoşnut etti.

284

CHRISTIAN JACQ

İmparatoriçe soylu hanımların giydiğı elbiselerin zarafetine hayran kaldı.

Putuhepa:

"Bu kutlamanın Aşa'ya ithaf edilmesini isterim," dedi. "O, barışı kurmak ve şu anda iki ulusun yaşadığı mutluluğı sağlamak için hayatını verdi."

İmparator da bu sözleri onayladı, ama canı sıkkm görünüyordu.

Hattuşil üzüntüsünü belirterek:

"Kızımız burada yok," dedi.

Ramses:

"Kararımdan dönmeyeceğim," dedi. "Mat-Hor ağır kusurlar işlemesine rağmen barışın sembolü olarak kalacak ve bu sıfatıyla, layık olduğı onura sahip olacak. Daha fazla açıklama yapmamı ister misiniz?"

"Gerek yok kardeşim Ramses. Bazen, bazı ayrıntıları bilmemek daha iyidir."

Bunun üzerine Ramses, kendini temize çıkarmak için Mat-Hor'u suçlayan Suriyeli tüccarın tutuklanmasından söz etmekten sakındı.

"Firavun müstakbel eşiyle görüşmek ister mi?"

"Gerek yok Hattuşil; bu ikinci diplomatik evliliği görkemli bir biçimde kutlayacağız ve halklarımız bize minnet duyacak. Duyguların ve arzuların zamanı artık çoktan geçti."

"Nefertari gerçekten unutulmaz bir kişi... Böylesi daha iyi. Sizin için seçtiğim, güzel, ama zekâsı kıt prensesin Büyük Ramses'le konuşabilecek üstünlükte olduğunu düşünmüyorum. O, Mısır'daki yaşamın tadına varacak ve ondan yararlanmayı sürdürecektir. Mat Hor'a gelince, Hatti'yi sevmediği için oturmak istediği ikinci vatanının değerini her geçen gün daha iyi anlayacak. Yaşı ilerledikçe daha mantıklı olmayı öğrenecek."

Hattuşil böylece, Hattili iki prensesin kaderini onaylamış oluyordu. Ramses'in bu kırkıncı hükümdarlık yılında Hatti ile Mısır arasında anlaşmazlık için artık tek bir neden kalmamıştı. Bunu onaylayan İmparatoriçe Putuhepa'nın kahverengi gözleri, yoğun bir neşeye aydınlanmıştı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

285

Anıt kapılar, dikilitaşlar, dev heykeller, üstü açık büyük avlular, sıra sıra sütunlar, adak sunma sahneleri ve gümüş kaplı döşemeler Hattuşil'i büyüledi, imparator ayrıca, kitapların konutu olan Yaşam Evi'ne çok ilgi duydu. Hatti İmparatoru, Vezir ve bakanlarla yaptığı görüşmelerden çok etkilenmiş olarak çıktı. Mısır toplumunun yapısının da tapınaklarınkinden aşağı kalır yanı yoktu.

Ramses, Hattuşil'i, kokusu tanrıların hoşuna giden tütsülerin yakıldığı bir törene davet etti. İmparatoriçe, tehlikeli güçleri yatıştırmak için Khâ tarafından yapılan bir ayine katıldı ve sonra Pi-Ramses'in tapınaklarını, özellikle de yabancı tanrılara ithaf edilen tapınakları ziyaret etti. Bu arada da İmparator, sarayın bahçesinde dinlenmenin tadını çıkardı.

Hattuşil, Ramses'e:

"Şayet Hitit ordusu böyle güzel bir kenti yerle bir etseydi çok yazık olurdu," dedi. "İmparatoriçe burada geçirdiği günlerden çok memnun. Mademki barış içinde yaşıyoruz, kardeşim bana bir lü-tufta daha bulunur mu?"

Hattuşil'in giderek içine kapanması Ramses'i kuşkulandırmaya başlamıştı: Mısır'ın büyüüne karşı mücadele eden bu strateji uzmanı, artık kendini toparlıyordu.

Hattuşil:

"Bütün bu harika şeyler karşısında İmparatoriçe ile benim gözlerimiz kamaştı, ama bazen de daha az hoş olan bazı gerçekleri düşünmek gerekir," dedi. "Ülkelerimizden birine bir dış saldırı olması halinde karşılıklı yardımlaşma anlaşması imzaladığımıza göre Mısır ordusunun durumunu görmek isterdim. Firavun benim Pi-Ramses'in ana kışlasını ziyaret etmeme izin verir mi?"

Şayet Ramses bunun 'askeri sır' olduğunu söyleseydi ya da ikinci derecede bir kışlanın gezilmesini teklif etseydi, Hattuşil onun iyi niyetinden kuşkuya düşecekti. Hattuşil'in bu yolculuğu kabul etmesindeki gerçek niyet ortaya çıkmıştı.

"Küçük oğlum Merenptah, Mısır ordularının başkomutanıdır. Hatti İmparatoru'na Pi-Ramses'in ana kışlasını gezdirecek."

İmparatoriçe Putuhepa'nın onuruna verilen şölenin sonunda, Hattuşil ile Ramses, beyaz ve mavi lotuslarla kaplı bir göletin kenarında yürüyüşe çıktılar.

286

CHRISTIAN JACQ

Hattuşil:

"Şu ana kadar benim için yabancı olan bir duygunun ilk defa farkına varıyorum," dedi. "Güven. Sadece Mısır, senin çapında bir adam yetiştirebilir kardeşim Ramses... Eskiden birbirlerini yok etmeye hazır iki hükümdar arasında gerçek bir dostluk oluşturmayı başarmak bir mucizedir. Ama sen de, ben de yaşıyoruz ve şimdiden yerimize kimin geçmesi gerektiğini düşünmemizin zamanıdır... Kral oğulları arasından kimi seçtin?"

"Khâ, derin bilgisi olan, her durumda zihinleri yatıştırabilen ve insanları incitmeden ikna edebilen bir bilim adamı. Krallığın birliğini korumasını ve kararlarını iyice düşünüp taşındıktan sonra vermesini bilecek. Merenptah ise, komuta etmesini ve yönetmesini bilen cesur biri. Asker sınıfı onu seviyor ve yüksek rütbeli devlet memurları da ondan çekiniyor, ikisi de ülkeyi yönetmeye yetenekli."

"Bir başka deyişle henüz kararım vermiş değilsin. Kader sana bir işaret gönderecek. Böyle insanlar varken Mısır'ın geleceğinden endişelenmem. Onlar senin eserini sürdürmeyi bilirler."

"Ya senin yerine kim geçecek?"

"Vasat adamların arasından seçilmiş vasat bir kimse yerime geçecek. Hatti bir gerileme dönemine girmiş durumda. Sanki barış Hatti'nin elinden canlılığını aldı ve bütün ihtirasını yok etti. Ama hiç üzülüyorum, çünkü barıştan başka bir seçenek olamazdı. En azından birkaç yıl daha sakin yaşayacağız ve ulusuma, daha önce hiç tatmadıkları bir mutluluk vereceğim. Yazık ki benim ülkem gelişmesini bilemeyecek ve günün birinde yok olup gidecek. Ha, sahi, senden bir başka isteğim daha var. Kendi başkentimde bu kadar yürümeye alışık değilim ve ayaklarım ağrıyor. Bana Krallığın başhekiminin çok bilgili olduğunu söylediler. Üstelik çok da güzelmış."

Neferet, İmparator'un ayak parmaklarını muayene etmek için, Putuhepa ile görüştüğü toplantı salonundan ayrıldı.

Neferet, Hattuşil'i muayene ettikten sonra:

"Bildiğim bir rahatsızlık ve tedavi edebilirim," dedi. "Başlangıçta kırmızı toprak, bal ve kenevirden oluşan bir merhem süreceğim. Yarın sabah, akasya ve hünnap ağacı yaprağı, bakırtaşı tozu ve midye içinin öğütülüp toz haline getirilmesiyle yapılan bir başka ilacı kullanacağım. Bu ikinci merhem size hoş bir serinlik hissi

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

287

verecek, ama ayak bilekleriniz sarılı olarak yürümek zorunda kalacaksınız."

"Şayet size bir servet teklif etseydim Neferet, benimle Hatti'ye gelip özel doktorum olmayı kabul eder miydiniz?"

"Bunu kabul etmeyeceğimi siz de biliyorsunuz Majeste."

Hattuşil hafif bir gülümsemeyle:

"Demek ki ben Mısır'ı hiçbir zaman fethedemeyeceğim," dedi.

53

Sağlam-Bacak, çanak çömlek yüklü eşeğiyle birlikte, Delta'nın kuzey-batı sınırına doğru giderken, Ramses'i yücelten bir şarkıyı mırıldanıyordu. Akdeniz'in dalgalarıyla dövdüğü kıyıya fazla uzak olmayan seyyar satıcı, mallarını satabileceğinden emin olduğu küçük bir balıkçı köyüne gitmek için yılankavi bir patikadan ilerliyordu.

Sağlam-Bacak, deniz kenarındaki nemli kumların üzerinde yapılan koşu yarışlarını seyreden kızların kendisine taktığı bu addan gurur duyuyordu. İki yılı aşkın bir süreden beri, hiçbir yarışçı onu geçmeyi başaramamıştı. Ve koşuculara hayran kızlar, onların gönlünü çelmek için bütün güçlerini sarf eden çıplak vücutlu atletlerin gösterdikleri gayretten pek hoşlanıyorlardı. Güçlü bacaklarıyla, Delta'nın batısındaki en hızlı koşucu unvanını alan Sağlam-Bacak, bu sayede elde ettiği kızların sayısını bile bilmiyordu.

Bu başarının o kadar kolay olmayan yönleri de vardı. Bu kızlar mücevherlerden pek hoşlanıyordu ve Sağlam-Bacak, anlı şanlı, cömert şampiyon ününü korumak için çok çalışıp para kazanmak zorundaydı. Yaptığı ticaretten azami kârı sağlamak için bu yolları şevkle arşınlayıp duruyordu.

Hemen üzerinden turnalar geçti. Rüzgârın ittiği alçak bulutlar onları takip ediyordu. Sağlam-Bacak güneşin durumuna bakarak gece olmadan hedefine varamayacağını anladı. En iyisi, yol boyunca belirli aralıklarla sıralanan sazdan yapılmış kulübelere birinde geceyi geçirmektir. Bu daha ihtiyatlı da olurdu, çünkü karanlık, kıyıyı kapladığı zaman tehlikeli yaratıklar inlerinden çıkıyor ve tedbirsiz olanlara saldırıyorlardı.

Sağlam-Bacak eşeğinin yükünü indirdi ve onun karnını doyurdu. Çakmaktaşı ve kavla bir ateş yaktı. Izgarada pişirdiği iki balığı yedi ve testide sakladığı soğuk suyu içti. Sonra hasırına uzanıp uyudu.

Rüyasında yakında katılacağı koşuyu ve kazanacağı yeni zaferi

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

289

görürken, tuhaf bir ses onu uyandırdı. Eşek ön ayağının nahyla toprağı eşeliyordu. Hayvanla efendisi arasında hiç kuşku götürmeyen bir işaretti bu: Tehlike vardı.

Sağlam-Bacak kalktı. Ateşi söndürdü ve dikenli bir çalının arkasına saklandı. Böyle yapmakla ne kadar isabetli davrandığını kısa bir süre sonra anladı. Karanlığın içinden silahlı, miğferli ve zırhlı otuz kadar adam çıkmıştı. O gece dolunay olduğu için gelenlere komuta eden kişiyi açıkça gördü. Başına hiçbir şey giymemiş olan bu adamın saçları uzundu ve göğsü kızıl kıllarla kaplıydı.

Urhi-Teşup mızrağını hasırın üzerine saplayarak:

"Belli ki burada bir casus vardı. Adam kaçmış!" diye haykırdı.

Libyalılardan biri:

"Sanmam," dedi. "Şu çanak çömleğe ve eşeğe bak. Burada dinlenmek isteyen bir seyyar satıcı bu."

"Bu bölgenin batısındaki bütün köyler bizim kontrolümüz altında. Bu casusu bulup hemen öldürmeliyiz. Etrafa dağdın ve onu bulun."

imparator Hattuşil ile împaratoriçe Putuhepa'nın Mısır'ı ziyaretlerinden bu yana dört yıl geçmişti. Mısır ile Hatti arasındaki ilişkiler çok iyi gidiyordu ve savaş korkusu ortadan kalkmıştı. Hititli turistler Delta'nın kentlerini ve doğa manzaralarını görmek için düzenli olarak Mısır'a geliyordu.

Ramses'in iki Hititli eşi çok iyi anlaşıyordu. Mat-Hor'un tutkuları, lüks bir yaşantının etkisiyle eriyip gitmişti ve yurttaşı da Mısır'da geçirdiği günlerin tadını çıkarıyordu, ikisi de, altmış yaşındaki Büyük Ramses'in, onların erişemeyeceği canlı bir efsane haline geldiğini hiçbir üzüntü duymayacak kadar kabullenmişlerdi. Artık her iki Kraliçe'nin ruhunun da aşırı tutkuların ateşiyle yanmadığını gören Firavun, onların bazı resmî törenlere katılmalarına izin vermişti.

Hükümdarlığının kırk üçüncü yılında, Khâ'nın ısrarlı isteği üzerine Ramses, yeniden doğma töreninin beşincisini yapmayı kabul etti. Bu tören başkentte heykelleri Ka tarafından canlandırılan tanrı ve tanrıçaların önünde yapıldı. Bundan sonra Firavun, giderek ağırlaşan yaşlılık yüküne tahammül edebilmek için bu dinsel sürece sık sık başvurmaya zorundaydı.

290

CHRISTIAN JACQ

Ramses ayrıca başhekim Neferet'e düzgün aralıklarla muayene olmak zorunda kalıyordu. Bazen yaşlılığını kabullenmek istemeyen ünlü hastasının yaptığı huysuzluklara alışkın olan doktor onu dış ağrılarından kurtarıyor ve eklem ağrılarının artmasını engelliyordu. Onun ilaçları sayesinde hükümdar esli canlılığını koruyor ve çalışma temposunu yavaşlatmıyordu.

Ramses, kendi tapınağında tanrısal gücü uyandırdıktan ve sabah ayinini yaptıktan sonra, Vezir, Aneni ve Merenptah'la görüşüyor, direktiflerinin yaşama geçirilmesini bu üçlüye bırakıyordu. Öğleden sonraları Khâ ile birlikte devletin büyük ayin kitaplarını inceliyor ve onlara yeni yorumlar getiriyordu.

Kral, emin ellere teslim ettiği ülkenin idaresinden yavaş yavaş uzaklaşıyordu. Ayrıca sık sık, kızı Meritamon'u görmek ve milyonlarca yılın tapınağında dinsel düşüncelere dalmak için Teb'e gidiyordu.

Başrahip Bakhen'in herkesi tatmin edecek şekilde görevini yaptığı Karnak'tan dönen Ramses, Pi-Ramses limanında, yüzünde endişeli bir ifade olan Merenptah tarafından karşılandı.

"Kaygı verici bir rapor aldım Majeste."

Mısır orduları komutanının bizzat sürdüğü Kral arabası saraya doğru yola çıktı.

"Şayet gelen haberler doğruysa Majeste, kendimi düşüncesizce davranmakla suçlayacağım."

"Açıkla Merenptah."

"Libya sınırına yakın Siva vahası, MahTnin silahlı çetesi tarafından saldırıya uğramış."

"Saldırı ne zaman gerçekleşmiş?"

"On gün oluyor, ama haberi bana az önce geldi."

"Peki bu haberin doğruluğundan neden kuşkulaniyorsun?"

"Çünkü verilen raporda vahanın güvenliği ile görevlendirilmiş olan subayın adı yanlış; ancak bu, durumun acüiyetinden kaynaklanmış bir hata olabilir. Şayet vahaya gerçekten saldırılmışsa harekete geçmemiz gerekir; hele söz konusu olan Malfi ise onun isyanını daha başlamadan başarmalıyız!"

"Neden kendini sorumlu gibi görüyorsun oğlum?"

"Çünkü dikkatli davranmadım Majeste: Hatti ile yapılan barış, bana savaşın batıdan çıkabileceği gerçeğini unutturdu. Ve şu me-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

291

lun Urhi-Teşup da hâlâ özgür... Bir alayla Siva'ya gitmeme ve ayaklanmaları bastırmama izin verin."

"Merenptah, otuz sekiz yaşında olmana rağmen içinde hâlâ gençliğin ateşi yanıyor! Deneyimli bir subay bu görevi yerine getirir. Sana gelince, birliklerimizi alarm durumuna geçir."

Sağlam-Bacakyarı uykulu sınır muhafızına:

"Yemin ederim ki bunların hepsi Libyalıydı!" dedi.

"Saçmalıyorsun küçük. Buralarda tek bir Libyalı yoktur."

"Beni öldürmek istiyorlardı, ben de olanca hızımla kaçtım. Bir koşu şampiyonu olmasaydım beni yakalayabilirlerdi. Miğferleri, zırhları ve mızraklarıyla bu adamlar gerçek bir ordu!"

Sınır muhafızı uzun uzun esnedikten sonra delikanlıya kötü kötü baktı.

"Sert bira insanın aklını başından alır... içmeyi bırak! Sarhoşların sonu iyi olmaz."

Sağlam-Bacak iddiasında direndi:

"Dolunay olduğu için kaçmadan önce şeflerini gördüm! Uzun saçlı, göğsü kıvılcıklarla kaplı dev gibi bir adamdı."

Bu ayrıntılar sınır muhafızını bir anda heyecanlandırdı. Ordu, polis ve gümrükte görevli tüm rütbeli askerlere olduğu gibi ona da canı Urhi-Teşup'un resmi gönderilmiş, Hititlinin yakalanmasına yardımcı olanlara ikramiye vaat edilmişti.

Sınır muhafızı resmi Sağlam-Bacak'a gösterdi.

"Sözünü ettiğin adam bu mu?"

"Evet, adamların başı buydu!"

Askerî yönetim, Delta'nın batısındaki denizle Mısır toprakları arasındaki çöl şeridi boyunca küçük kaleler inşa ettirmişti. Sonradan çevrelerinde ufak köyler gelişen bu kaleler arasındaki uzaklık, arabayla gidilirse bir günlük, sıkı bir yaya yürüyüşle iki günlüktü. Kaleler, Libyalıların en ufak kuşku davranışlarını Pi-Ramses'e ve Memfis'in generallerine bildirmeleri emrini almışlardı. Yüksek askerî komutanlığın en sıkı denetim altında tuttuğu yer bu bölgeydi.

Sınır bölgesinin askerî valisi, bir seyyar satıcının ifadesine dayanılarak hazırlanmış kaygı verici raporu, gülünç duruma düşmemek için üstlerine göndermeye çekindi. Ama Urhi-Teşup'un ele geçiril-

292

CHRISTIAN JACQ

mesi olasılığını hesaba katarak Hititlinin görüldüğü iddia edilen bölgeye bir devriye birliği göndermeye karar verdi.

Kalelerindeki huzurlu ortamdan koparılıp, yaşamaya müsait olmayan ve sivrisineklerle kaynayan bu bölgeye gönderilen Nakti ve adamları, hızlı bir yürüyüşle ilerliyordular. Kafalarında tek bir düşünce vardı: Bu zor görevi bir an önce bitirip geri dönmek.

Nakti her adımda sövüp sayıyordu; var olup olmadığı bilinmeyen düşmanların peşinde dolaşmak yerine, Pi-Ramses'te konforlu bir kışlada yapacağı doğru dürüst bir göreve ne zaman gönderilecekti?

"Kale göründü komutanım."

Nakti, "Sınır muhafızları bizi aptal yerine koyacaklar," diye düşündü, "ama hiç olmazsa bize yiyecek ve içecek verirler. Yarın sabah da yola çıkarız."

"Dikkat komutanım!"

Bir asker Nakti'yi geriye çekti. Patikanın ortasında, saldırıya hazır, kocaman siyah bir akrep duruyordu. Düşüncelere dalmış olan subay yürümeye devam etseydi, akrep tarafından sokulacaktı.

Subay kendisini kurtaran ere:

"Öldür onu," diye emretti.

Asker yayını germeye vakit bulamadı. Kalenin mazgallarından atılan oklar Mısırlıların gövdelerine saplandı. Urhi-Teşup'un komutasındaki iyi eğitim görmüş Libyalı okçular, Nakti'nin komutasındaki devriyenin tüm askerlerini yere yıktılar.

Hititli, demirden hançeriyle bütün yaralıların boğazını kesti.

54

Libya sınır bölgesinin askerî valisi, her gün olduğu gibi, küçük kalelerden gönderilen raporları okumak için bürosuna gitti. Tahta tabletler üzerine yazılarak gönderilen bu raporlar genelde, "Kayda değer bir şey yok," cümlesinden oluşurdu.

Fakat bu sabah hiçbir rapor gelmemişti.

Suluyu uzakta aramak yararsızdı: Resmî mektupların dağıtımıyla görevli asker zamanında uyanamamış olmalıydı. Askerî vali öfkelenmiş, bu uyuşuk askeri görevinden uzaklaştırıp çamaşırhaneye göndermeyi kararlaştırmıştı.

Ahırların avlusunda bir er, süpürgesini uyuşuk uyuşuk kullanıyor, iki genç piyade eri kılıç talimi yapıyordu. Vali hızla yürüyerek posta erleri ile habercilerin kaldığı koğuşa kadar gitti.

Hasırların üzerinde hiç kimse yoktu.

Şaşkına dönen vali neler olup bittiğini anlamaya çalıştı. Ne raporlardan haber vardı, ne de onları getiren erlerden... Bu inanılmaz kargaşalığın nedeni ne olabilirdi?

Askerî vali, bir koçbaşı darbesiyle kalenin kapısının yıkıldığını görünce donup kaldı. Kalenin içi, saçlarına birer tüy takmış olan azgın Libyalılarla dolmuştu.

Libyalılar balta darbeleriyle süpürgeci eri ve iki piyade erini öldürdüler. Korkudan taş kesilip kaçmaya fırsat bulamayan valinin kafatasını parçaladılar. Urhi-Teşup askerî valinin cesedine tükürdü.

Üst rütbeli subay, Merenptah'a:

"Siva vahası saldırıya uğramadı," dedi. "Yanlış bir haberin kurbanı olduk."

"Ölü ya da yaralı yok mu?"

"Hayır. Bir başkaldırı kesinlikle söz konusu değil. Oraya boşu boşuna gittim."

Merenptah yalnız kalınca içini bir sıkıntı kapladı. Şayet birileri böyle yanlış haber yayarak dikkatleri başka yöne çekmek istemişler-

294

CHRISTIAN JACQ

se, bu başka bir yerden rahatça saldırmak niyetinde olduklarını göstermez miydi?

Sadece Ramses tehlikenin büyüklüğünü kestirebilirdi.

Merenptah arabasına binmek üzereydi ki yaveri ona doğru koştu.

"Komutanım, Libya sınırına yakın bir garnizondan bir mesaj geldi... Kalelerimize aynı anda saldırıya geçilmiş! Çoğu şimdiden düşmüş ve bölge askerî valisi de öldürülmüş!"

Merenptah atlarını hiçbir zaman böylesine hızlı sürmemişti. Hareket halindeki arabadan atlayan Kral'ın küçük oğlu sarayın merdivenlerini koşarak çıktı. Seramana'nın da yardımıyla, Fira-vun'un eyalet başkanlarıyla yaptığı görüşmeyi durdurdu.

Merenptah'ın allak bullak olmuş yüzünü gören Ramses, çok kaygı verici bir durumun söz konusu olduğunu anladı. Bunun üzerine Kral, yakında yeniden görüşme vaadiyle konuklarını gönderdi.

Başkomutan:

"Majeste," dedi, "Libyalılar muhtemelen Delta'nın kuzey-batısını ele geçirmişler. Felaketin ne çapta olduğunu henüz bilmiyorum."

Seramana:

"Urhi-Teşup ile Malfi!" diye haykırdı.

"Bana gelen karmakarışık raporun içinde bu LTititlinin adı da geçiyor. Malfi de, birbirleriyle kavgalı olan Libya kabilelerini bir araya toplamayı başarmış! Tepkimiz çabuk ve sert olmalı... Yeter ki, Siva'daki gibi yeni bir aldatmaca, olmasın."

Birliklerin büyük çoğunluğu Delta'nın kuzey-batısına gönderilecek olursa Teb korunmasız kalacaktı. Şayet yeni bir aldatmaca söz konusuysa, Malfi, hiçbir direnmeyle karşılaşmadan Teb'e saldı-rabilirdi. Böyle bir durumda tanrı Amon'un kutsal kentini ateşe verip kana bulardı.

Mısır'ın geleceği Ramses'in kararma bağlıydı.

Seramana mahcup bir ifadeyle:

"Majeste," dedi, "bana söz vermiştiniz..."

"Unutmadım. Benimle geleceksin."

Adamlarının gözünde Malfi, arkasında olan biteni görebilen ve keskin bıçağı andıran parmaklarıyla herhangi bir hasmını kolayca parçalayabilen bir çöl şeytanının yeryüzündeki simgesiydi. Lib-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

295

ya'nın hemen hemen bütün kabileleri onun komutası altında toplanmıştı. Malfi uzun süren görüşmelerden sonra onların Mısır'a karşı olan kinlerini körüklemesini bilmişti. Uzun süredir barış içinde yaşamaya alışmış olan Mısırlılar Libyalı savaşçıların yırtıcılığı karşısında, çareyi kaçmakta bulacaklardı. Yiğitliği herkes tarafından bilinen Urhi-Teşup'un da yanlarında olması, Mısır'ı fethetmek isteyenleri daha da cesaretlendiriyordu.

Urhi-Teşup sağ kolunu uzatarak:

"İlerde, iki saatten az bir yürüyüş mesafesinde Delta'nın ilk köyleri yer alıyor," dedi. "Yakında o köyleri ele geçireceğiz. Sonra, savunması en zayıf olan Pi-Ramses'i yıkacağız. Sen Firavun ilan edileceksin Malfi ve Mısır ordusundan geri kalanlar senin hükümdarlığın altına girecek."

"Bu stratejinde yanılma payı yok mu Urhi-Teşup?"

"Yok, çünkü Ramses'i iyi tanıyorum. Siva'daki şaşırtma hareketi onu endişelendirecek ve bizim birçok cephe açtığımıza inandıracak. Öncelikle Teb'i ve tapmaklarını korumak isteyecek. İşte bu nedenle güneye doğru, belki de komutan Merenptah'ın emrinde iki alay gönderecek. Üçüncü bir alay Memfis'in güvenliğini sağlayacak. Ramses hiç yenilmez olduğuna inandığı için, bizim karşımıza sadece dördüncü alayla çıkacak. Karşımızda birkaç bin adamdan başkası olmayacak Malfi ve onları kolayca yeneceğiz. Senden sadece bir şey istiyorum: Ramses'i hançerimle öldürmeme izin ver."

Libyalı onaylarcasına başını salladı. Malfi birliklerini savaşa hazırlamak için daha çok zamanı olmasını isterdi, ama bir seyyar satıcının Mısırlıları uyarması onu bu saldırıyı daha erken yapmaya zorlamıştı.

Mısırlıların tek bir alayla gelmesi Malfi'yi ürkütmüyordu. Libyalılar savaşmak için yanıp tutuşuyorlardı. Aldıkları uyarıcı maddelerle on kat artmış olan şevkleri, korkak Mısırlılar karşısında onlara bir avantaj sağlayacaktı.

Çok kesin olan tek bir talimat vardı: Hiçbir Mısırlı askerin canı bağışlanmayacaktı.

Urhi-Teşup:

"İşte geldik," dedi.

Malfi'nin gözleri büyük bir arzuyla parıldadı. Sonunda, onuru yüzlerce yıldan beri firavunlar tarafından hiçe sayılan Libya'nın

296

CHRISTIAN JACQ

öcünü alacak, zenginlik içinde yüzen köyleri dümdüz edecek ve ürünlerini yakacaktı. Sağ kalanları da köle yapacaktı.

Hititli coşkulu bir ifadeyle:

"Ramses, birliklerinin başında geliyor," dedi.

"Sağında yürüyen kim?"

Urhi-Teşup'un yüzü karardı.

"Küçük oğlu Merenptah."

"Teb'deki birliklere komuta etmeyecek miydi?"

"Baba oğulu aynı anda öldüreceğiz."

"Ya Kral'ın solundaki adam?"

"O da Seramana, Ramses'in özel muhafız kıtası komutanı... Talih yüzümüze gülüyor Malfi! Onun canlı canlı derisini yüzece-ğim."

Mısır ordusuna ait piyadeler, okçular ve savaş arabaları yavaş yavaş ufukta beliriyor, mükemmel bir düzen içinde savaş durumuna geçiyorlardı.

Malfi:

"Bir alaydan fazla adamları var," dedi.

Dehşete kapılan Urhi-Teşup yanıt verme cesaretini bulamadı. Her geçen dakika, geniş ovaya daha çok Mısırlı asker doluyordu.

Libyalı ve Hititli gerçeği kabul etmek zorunda kaldılar: Ramses, Teb kentini savunmasız bırakma riskini göze alarak onların karşısına, Amon, Râ, Ptah ve Set tanrılarının adını taşıyan dört alayı ile çıkmıştı. Mısır'ın vurucu gücünün tümü düşmanlarının üzerine çullanmak için hazırlanıyordu.

Malfi yumruklarını sıkı.

"Hani sen Ramses'i tanıdığını söylüyordun Urhi-Teşup?"

"Stratejisi yanlış... Bunca tehlikeyi nasıl göze alabilir?"

Libyalı geri çekilmenin olanaksız olduğunu anladı. Nubyeli okçular, genel vali Setau'nun komutasında geri çekilme yolunu kesmişlerdi.

Malfi adamlarına seslenerek:

"Bir Libyalı en az dört Mısırlıya bedeldir!" diye haykırdı, "ileri!"

Ramses arabasının üzerinde soğukkanlı bir şekilde dururken Libyalılar, Mısırlıların ilk hatlarına saldırıya geçtiler. Piyadeler, arkalarında duran ve atışlarıyla Libyalıları kırıp geçiren okçuların işlerini kolaylaştırmak için diz çöktüler.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

297

Libyalı okçuların verdiği karşılık fazla etkili olmadı. İkinci saldırı dalgası çok düzensiz olduğu için, Set alayının piyadeleri karşısında başarısızlığa uğradı. Birdenbire savaş alanını dolduran Mısır savaş arabaları, Merenptah'ın emriyle saldırganların arasına daldı. Malfi'nin sövüp saymalarına rağmen Libyalılar dağılmaya başlamıştı. Kaçmak isteyenler, Setau'nun komutasındaki Nubyelilerin okları ve mızraklarıyla kırıldı. O andan itibaren savaşın sonu kuşkuyla yer vermeyecek bir biçimde belli olmuştu. Sayıca üstün olan Mısırlıların karşısında Libyalıların çoğu silahlarını bıraktı.

Öfkeden çılgına dönen Malfi geri kalan adamlarını çevresinde topladı. Urhi-Teşup kaybolmuştu. Onu terk eden alçağı artık düşünmeyen Libyalının kafasında bir tek fikir vardı: Olabildiğince çok Mısırlıyı öldürmek. İlk kurbanı, mızrağının yetiştirdiği bir mesafede duran Merenptah'tan başkası olmayacaktı.

Göğüs göğüse yapılan savaşın en hareketli anında iki adamın bakışları karşılaştı. Aralarındaki mesafeye rağmen, Ramses'in küçük oğlu Libyalının kin dolu bakışlarını fark etti.

Aynı anda iki mızrak havayı yarı.

Malfi'nin fırlattığı mızrak Merenptah'ın omzunu sıyrarak geçti, Merenptah'ın ise Libyalının alnının ortasına saplandı.

Malfi kısa bir an kıpırdamadan durdu, sonra sendeledi ve olduğu yere yığıldı.

Seramana'nın keyfine diyecek yoktu. İki tarafı keskin kılıcını büyük bir ustalıkla kullanarak biçtiği Libyalıların sayısını artık he-saplayamıyordu. Malfi'nin ölümü geriye kalan adamlarının cesaretini kırdı ve dev yapılı Sardunyalı saldırısını durdurdu.

Seramana, Ramses'e doğru döndüğü anda gördüğü şeyden dehşete kapıldı.

Başına bir miğfer takmış ve üzerine de göğsünün kızıl kıllarını örten bir zırh giymiş olan Urhi-Teşup, Mısır saflarının arasına sızmayı başarmıştı ve Kral'ın arabasına doğru arkadan yaklaşıyordu.

Hititli, Ramses'i öldürecekti.

Kral Oğullan'nı kenara iterek çılgın gibi koşmaya başlayan Seramana, hükümdarın arabası ile Urhi-Teşup'un arasına girmeyi başardı ama, Hititlinin sert darbesinden kaçamadı. Demir hançer dev Sardunyalının göğsüne saplandı.

298

CHRISTIAN JACQ

Ölümcül bir yara alan Seramana, henüz yeteri kadar gücü varken amansız düşmanının boynunu yakaladı ve iki kocaman eliyle sıkmaya başladı.

"Başaramadm Urhi-Teşup, sen yenik düştün!"

Sardunyalı ancak Hititlinin nefes alması durunca elini gevşetti ve ölüm anının geldiğini hissederek yan tarafına yattı.

Ramses, hayatını kurtaran adamın başını destekleyerek tuttu.

"Büyük bir zafer kazandınız Majeste... Ve ben sizin sayenizde çok güzel bir hayat sürdürüm..."

Sardunyalı, bu son başarısından duyduğu gururla, ruhunu Ramses'in kollarının arasında teslim etti ve ahretin yolunu tuttu.

55

Kenarları altından yapılmış som gümüşten, on beş kilo ağırlığında vazolar ve ibrikler, ağır altın ve gümüşten yapılmış, her biri üç kilodan ağır sunak masaları, Lübnan çamından yapılmış ve altınla kaplanmış, altmış beş metre uzunluğunda bir kayak, sütunları süslemeye yarayan altın plakalar, dört yüz kilo lacivert taşı, sekiz yüz kilo turkuaz ve daha birçok hazine... Bütün bunlar, Libyalıları yendikleri ve Mısır'ı istila edilmekten kurtardıkları için tanrılara karşı duyulan minnetin karşılığı olarak Ramses tarafından Teb ve Pi-Ramses tapınaklarına sunuldu.

Ramses bu kırk beşinci hükümdarlık yılında Nubye'deki Gerf Hussein'de yeni bir Ptah tapmağının doğduğunu gördü. Eski kutsal bir mağara, Setau tarafından tapınağa dönüştürülmüştü. Kral, tıpkı orijinali gibi kumtaşı kayalarının içine oyulmuş bu minyatür Ebu Sirnbel'in açılışını yaptı. Diğer tapmaktalarda olduğu gibi bu tapmakta da hükümdarın, Osiris biçimindeki dev heykelleri dikilmişti.

Ramses ile Setau, şenlikler sona erince Nil üzerinde güneşin batışını seyrettiler.

"Yorulmak nedir bilmeden tapınaklar yapan biri oldun Setau."

"Örnek yukardan geliyor Majeste: Nubye ateşi öylesine yakıcı ki onu tapmakların taşlarının içine yönlendirmek gerekiyor. Bu tapınaklar, gelecek kuşaklar için senin sesin olmayacaklar mı? Hem zaten öbür dünyada dinlenmek için çok zamanımız olacak! Bizim bu dünyadaki kısa süreli varoluşumuz tüm gayretimizi göstermemiz içindir. Ancak bu sayede zamana karşı koyabiliriz."

"Yeni işlerinde güçlükle karşılaşıyor musun?"

" nemli hiçbir şey yok. Sen hükümdarlığın sırasında savaşı yok ettin. Hatti, Nubye ve Libya ile barış içinde yaşıyoruz. En görkemli anıtla eşdeğer olan bu başarı, senin en önemli eserlerinden biri olacak. şimdi Aşa, her neredeyse, ne kadar mutludur!"

"Sık sık Seramana'nım fedak rlığını düşünüyorum. Beni kurtarmak için hayatını feda etti."

300

CHRISTIANJACQ

"Bütün yakınların aynı şeyi yapardı Majeste. Mademki sen bizim ahretteki s zc m zs n, başka nasıl olabilirdi ki?"

Ramses'in hükümdarlığının birinci yılında Teb sarayının bahçesine dikilen  ınar, gölgesi sağlığa bire bir gelen görkemli bir ağaç olmuştu. Ramses, onun yapraklarının altında, kuşların cıvıltıları eşliğinde lavta  alan kızını dinliyordu.

Her gün olduğu gibi, Mısır'ın bütün tapmaklarında rahipler, kutsal g llerin suyu ile yıkanıp temizlenmiş ve Firavun adına ayinler yapmışlardı; her gün olduğu gibi bütün besinler, insanlara dağıtılmadan önce tanrılara sunulmak üzere büyük ve k  k tapınaklara g t r lm ştu; her gün olduğu gibi ilahi g   uyandırılmış ve tanrıça Ma t, KraPa: "Benimle yaşıyorsun,  iyimin kokusu seni canlandırıyor, senin gözlerin Ma t'tır," demişti.

Ramses'le Nefertari'nin kızı lavtasını çınarın dibine koydu.

"Sen Mısır'ın kraliçesinin Meritamon."

"Benimle böyle konuştuğun zaman Majeste, yine huzurumu bozacak bir işe girişmiş oluyorsun."

"Yaşlılık beni tedirgin ediyor Meritamon. Bakhen Karnak'ın gelişmesine göz kulak oluyor ve günleri yapması gereken işlere yetmiyor. Sen, kızım olarak, benim milyonlarca yılın tapmağımın koruyucusu ol. Onun büyüsü sayesinde annenle ben ters talihimizi yendik. Ayinler ve bayramların doğru zamanda yapılmasını sağla ki, Ramesseum'un enerjisi ışıldamasını sürdürsün."

Meritamon babası Kral'ın elini öptü.

"Baba... senin de çok iyi bildiğin gibi bizi terk etmeyeceksin."

"Bereket versin ki hiç kimse ölümden kaçamıyor."

"Firavunlar  l m  yenmediler mi? Sana çok sert darbeler vurmasına rağmen  l me karşı durdun. Ben onu evci eştirdiğine bile inanıyorum."

"Son söz ölümün olacak Meritamon."

"Hayır Majeste,  l m seni yok etme fırsatını elinden kaçırdı. Bugün senin adın Mısır anıtlarının üzerinde bulunuyor ve ünün sınırlarımızı açtı. Ramses artık  lemez."

Libyalıların isyanı bastırılmıştı, barış hükmünü sürdürüyordu ve Ramses'in saygınlığı giderek daha da büyüyordu, ama içinden

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

301

çıkılması güç dosyalar, giderek daha hırçınlaşan Ameni'nin masasının üzerinde yığılıyordu. Çözülmesi olanaksız sorunlarla karşılaştığında, Kral'ın özel sekreterine ne başkomutan Merenptah, ne baş-rahip Khâ yardımcı olabilirdi. Vezir de bu konularda yetersiz olduğunu ileri sürüyordu. Ameni, Ramses'e başvurmayacak da kime başvuracaktı?

Ameni:

"Majestelerinin yolculukları için sitem etmiyorum," dedi. "Ama sen başkentten uzaklaştığın zaman, sıkıntılar artıyor."

"Ülkenin refahı tehlikede mi yoksa?"

"Bir anıtın mimarisinde yapılacak en küçük bir hatanın, onun yıkılmasına neden olacağı düşüncesine hâlâ inanıyorum. Ben çok büyük işlerle değil günlük sorunlarla ilgileniyorum."

"Beni uzun bir nutuktan bağışlayacak mısın?"

"Yukarı-Mısır'daki Sumenu kentinin belediye başkanından bir şikâyet yazısı aldım. Kentin su ihtiyacını karşılayan kutsal kuyunun suyu çekilmiş. Yerel rahipler, bu felaketi önlemekte aciz kaldıklarını itiraf etmişler."

"Gerekli uzmanları gönderdin mi?"

"Beni işimi kötü yapmakla mı suçluyorsun? Bir teknisyen ordusu gittiği halde başarıya ulaşamadı. Ben de bu inatçı kuyu ve korku içindeki kent halkıyla karşı karşıya kaldım!"

Birçok ev kadını, Sumenu kentinin tarlalarını sulayan kanalların kenarında toplanmıştı. Her gün ikindiye doğru, kanalın çamaşırcılara ayrılan bölümünden yeterli uzaklıkta olan bu yere bulaşıklarını yıkamaya geliyorlardı. Çene çalmıyor, sırlar aktarılıyor, dedikodular yayılıyor ve insanlar chekiştiriliyordu. Kentin en geveze katimi, bir marangozun güzel karısı Brunet'ti.

"Kuyu sahiden kurumuşsa, kenti terk etmemiz gerekir," dedi.

Hizmetçilerden biri:

"İmkânsız!" dedi. "Benim ailem burada birçok kuşaktan beri oturuyor. Çocuklarımin Sumenu'dan başka bir yerde yetiştirilmelerini istemiyorum."

"Kuyu suyu olmadan bu işi nasıl başaracaksın?"

"Rahipler işe el koysunlar!"

302

CHRISTIAN JACQ

"Başarısız oldular. Onların en bilgisi bile bu afeti defedecek nitelikte değil."

Kör, topal ve yaşlı bir adam kadınlar topluluğuna yanaştı.

"Susadım... Bana su verin, yalvarırım!"

Brunet sert bir ifadeyle araya girdi.

"Bizi artık rahatsız etme sürüngen! Çalışıp hayatını kazanırsan suyun da olur."

"Talihim ters döndü, hastalık beni ezdi ve..."

"Bu masalı çok dinledik. Defol, yoksa seni taş yağmuruna tutarız!"

Kör adam geri çekildi, kadınlar konuşmalarına kaldıkları yerden devam ettiler.

"Bana su verecek misiniz?"

Kadınlar döndü, kendilerine soru soran altmış yaşlarındaki adamdan etkilendiler. Heybetli görünümünden, güçlü bir kişiliğe sahip olduğu anlaşıyordu.

Brunet:

"Efendim," dedi, "susuzluğunuzu gidermeye hazırız."

"Peki şu zavallının isteğini neden geri çevirdiniz?"

"Çünkü o işe yaramaz bir adam ve bizi durmadan rahatsız ediyor!"

"Maât yasasını hatırlayın: Körlerle alay etmeyin, cüceleri gülünç duruma düşürmeyin, topallara hiç kötülük etmeyin, çünkü biz hepimiz, sağlam ya da sakat, tanrının avucunun içindeyiz. Hiçbir insan terk edilmesin ve bakımsız bırakılmasın."

Bu sözler karşısında utanan ev kadınları gözlerini önlerine eğdiler, ama Brunet itiraz etti.

"Bizimle bu tarzda konuşan siz, kimsiniz?"

"Mısır Firavunu."

Donup kalan Brunet, arkadaşlarının arkasına sığındı.

"Sizin bu zavallı ihtiyara reva gördüğünüz aşağılık muamele yüzünden Sumenu'nun ana kuyusu kötü büyü'nün hedefi oldu. Burada geçirdiğim birkaç günden sonra vardığım kanaat bu."

Brunet, Ramses'in önüne eğildi.

"Tutumumuzu düzeltirsek kuyu kurtulacak mı?"

"Kuyunun içinde yaşayan tanrıyı kızdırdınız. Onu yatıştırmam gerek."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

Tanrı Sobek'in tahta oturmuş timsah başlı insan vücutlu anıtsal heykeli, Sumenu Yaşam Evi'nin heykeltıraşlar atölyesinden çıkarıldığında, kentin sakinleri, heykelin geçeceği yolun çevresine çoktan yığılmışlardı. Taş yontucuları ekibi tarafından çekilen ve nemli toprağın üzerine döşenmiş kütüklerin üzerinden kaydırılan heykel, başında Ramses'in beklediği kuyuya kadar yavaş yavaş ilerledi. Ramses, insanların hayatta kalmaları için zorunlu olan suyun, dünyayı çevreleyen başlangıcın okyanusu Nun'dan akması için Sobek'e yakaran duaları okudu.

Sonra Kral, heykeli, yaşam verme işini yapacağı kuyunun dibine indirmeleri için zanaatkarlara emir verdi.

Sumenu kuyusu, ertesi günden itibaren yeniden su vermeye başladı. Bunu kutlamak için kent sakinlerinin düzenlediği şölende kör ihtiyar ve marangozun karısı yan yana oturdular.

56

Mısırlı bir baba ile Fenikeli bir anneden doğan Hefat, parlak bir meslek hayatı sürdürüyordu. Okulda çalışkanlığı ile tanınan, Mem-fis üniversitesinin üstün nitelikli bir öğrencisi olan Hefat, matematik dersinde, güç beğenir profesörlerini büyülemişti. Eğitimini bitirince birçok görev arasında uzun süre tereddüt geçirmiş ve sonunda Sular İdaresi merkez servisine girmişti. Nil'in sularının idaresinden sorumlu olan bu servis, mevsimlik taşmaları önceden tahmin etmekten, sulama yöntemlerini belirlemeye kadar birçok hizmet veriyordu.

Hefat, yıllar boyunca çalışarak Vezirin, bakanların ve eyalet başkanlarının güvenini kazanmıştı. Üstlerini pohpohlama yeteneği sayesinde hiyerarşi basamaklarını düzenli bir biçimde tırmanmıştı. İnsanlar onun aslında Firavun'un ağabeyi Şenar'ı kendine örnek aldığını unutmışlardı. Şenar belki bir vatan hainiydi ama aynı zamanda, büyüleyici bir tutkusu olan bir politikacıydı.

Bereket versin ki Hefat, hayatı feci bir biçimde sona eren Şenar'ı tuttuğunu açıkça belirtmekten sakınarak ihtiyatlı davranmıştı.

Elli yaşlarında, dinamik, evli ve iki çocuk babası olan Hefat, tepesine yerleştiği devlet bürosunu demir pençesiyle yöneten, saygın bir kişi olarak kabul ediliyordu. Onun, tahtı ele geçirmek için Şenar tarafından oluşturulan şebekenin önemli ve sonuncu üyesi olduğunu kim tahmin edebilirdi?

Aslında, geçmişin karanlıkları içinde kaybolabilecek olan bu anılar, Hefat'ın Fenikeli tüccar Nariş ile karşılaşması ile yeniden canlanmıştı. Fenikelinin serveti karşısında gözleri kamaşan Hefat, kendi niteliklerine ve yetkisine sahip olan birinin de çok zengin olabileceğini düşünmeye başladı.

Fenikeliyle bir akşam yemeği yiyen Hefat'ın gözleri açılmıştı. Ramses yakında yetmiş yaşına basacak ve ülkenin yönetimini, kendiliklerinden bir işe girişme yeteneğinden yoksun olan klasik devlet adamlarına terk edecekti. Büyük oğlu Khâ, idarenin gereklerinden

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

305

uzak, kendini dinsel konulara kaptırmış biriydi. Merenptah, babasına körü körüne itaat ettiği için, o öldükten sonra ne yapacağını bilmez bir durumda kalacaktı. Ameni ise yaşlı bir kâtip olarak bir süre sonra işinden uzaklaştırılmaya mahkûmdu.

İyice düşünölünce, şu anda mevcut olan iktidar, görüldüğünün tam tersine çok dayanıksızdı. Yeniden doğma törenlerine ve başhekim Neferet'in bakımına sık sık başvurmak zorunda olan Ramses'in sağlığı giderek kötüleşiyordu.

Kesin darbeyi indirip Şenar'ın düşünü gerçekleştirme anı gelmemiş miydi?

Merenptah, Hatti büyükelçisini görüşme salonuna aldı. Büyükelçi, alışılmışın dışında, yanında armağanlar taşıyan hamallarla gelmemişti. Hititli, Ramses'in önünde eğildi.

"Majeste, size kederli bir haber vermeye geldik: Kardeşiniz Hatti imparatoru öldü."

Hatti İmparatoru'nun Kadeş savaşına katılmasından Mısır'ı ziyaretine kadar geçen süre içindeki birçok sahne Firavun'un gözlerinin önünden geçti. Bir zamanlar korkunç bir hasım olan Hattuşil, sonradan dürüst bir müttefik olmuştu. Ramses onunla birlikte daha iyi bir dünya kurmuştu.

"Yerine geçecek kimse belli oldu mu?"

"Evet Majeste."

"Barış antlaşmasına sadık kalma kararını verdi mi?"

Merenptah'ın kalbi sıkıştı.

Büyükelçi:

"Müteveffa imparatorumuzun kararları, yerine geçenleri de bağlar," dedi. "Barış antlaşmasının hiçbir maddesi tartışma konusu olmayacak."

"İmparatoriçe Putuhepa'ya başsağlığı dileklerle sevgi dolu düşüncelerimi aktarınız."

"Ne yazık ki Majeste, zaten hasta olan İmparatoriçe, eşi Hattu-şil'in ölümüne dayanamadı."

"Hatti'nin yeni imparatoruna dostluk ve esenlik dileklerini de aktar; Mısır'ın Hatti'ye yardımının eksilmeyeceğini bilsin."

Büyükelçi gider gitmez Ramses, oğluna:

"Hemen habercilerimizle ilişki kur ve en kısa zamanda Hat-

306

CHRISTIAN JACQ

ti'nin durumu hakkında ayrıntılı bir rapor hazırlayıp bana göndermelerini söyle," dedi.

Mısırlı Hefat, Fenikeli Nariş'i Pi-Ramses'teki güzel villasında kabul etti. Fenikeli tüccara karısını ve iki çocuğunu tanıttı, çocuklarına mükemmel bir eğitim verdiği ve güzel bir gelecek sağladığı için duyduğu mutluluğu belirtti. Sıradan konuların konuşulduğu çok güzel bir yemekten sonra Sular İdaresi başkanı ile yabancı tüccar, sütunları ustalıklı işlenmiş bir çardağın altına çekildiler.

Fenikeli:

"Davetiniz beni onurlandırdı," dedi, "ama dolambaçlı yollara sapmadan konuştuğum için beni bağışlayın: Gerçek sebep nedir? Ben ticaret yaparım, siz ise yüksek mevkide bir teknisyensiniz... Ortak hiçbir yönümüz yok."

"Ramses'in ticaret politikasından memnun olmadığınızı duydum."

"Köleliği tartışma konusu haline getirmesi gülünç hiç kuşkusuz; ama sonunda Mısır yalnız kaldığını ve bu tutumun savunulamaz olduğunu anlayacak."

"Bu sonuca ulaşana kadar uzun yıllar geçer... Oysa siz de benim gibi hiç gecikmeden zengin olmayı istersiniz."

Fenikeli tüccar kuşkulandı.

"Söylediklerinizin anlamını pek çıkaramadım Hefat."

"Bugün Ramses, iktidarını kimseyle paylaşmadan ülkeyi yönetiyor ve bu mutlak iktidar kaygı verici bir zayıflığı, gizliyor: Yaşı. Onun yerine geçebilecek olan iki gözdesi Khâ ile Merenptah'm da bu görev için hiç uygun olmadıkları açık."

"Ben politikaya karışmam, hele Mısır politikasına hiç."

"Ama ekonomik kazancın en büyük güç olduğuna inanıyorsunuz, değil mi?"

"İnsanlığın geleceği onda değil mi?"

"Bu geleceği çabuklaştıralım! Değişik nedenlerle de olsa, ikimiz de, artık gücünü yitirmiş yaşlı bir Kral olan Ramses'e karşı hınçlıyız. Ama esas olan bu değil. Merkezî iktidarın yozlaşmışlığından yararlanarak çok büyük bir ticari işlem gerçekleştirebiliriz."

"Ne tür bir ticarî işlem bu?"

"Fenike'nin zenginliğini en azından üçe katlayacak bir işlem."

RAMSES: BATI AKASYASININ ALTINDA

307

Eminim ki az bile söyledim. Bu mutlu olayın hazırlayıcısı olarak göklere çıkarılacaksınız."

"Ya siz Hefat?"

"Başlangıçta geri planda kalmayı tercih ederim."

"Planınız nedir?"

"Onu size açıklamadan önce, sessiz kalacağınızdan emin olmalıyım."

Tüccar gülümsedi.

"Azizim Hefat, verilen sözün değeri sadece Mısır'da geçerlidir. Şayet iş hayatına atılacak olursanız, bu eski ahlak anlayışını olabildiğince çabuk terk etmeniz gerekecek."

Yüksek dereceli memur karşısına çıkan bu güç engeli aşma konusunda tereddüt etti. Şayet Fenikeli ona ihanet edecek olursa hayatının son günlerini hapisshane de geçirecekti.

"Peki Nariş. Her şeyi açıklayacağım."

Hefat düşündüklerini anlattıkça Fenikeli tüccar, Ramses'in kullarından birisinin kafasında böylesine çılgın düşüncenin yeşermesine hayret etti. Ama sonuçta Nariş hiçbir tehlikeyle karşı karşıya değildi ve Mısırlı haklıydı: Şayet bu plan başarıya ulaşacak olursa, akıl almaz bir servete kavuşacaklardı ve Ramses'in hükümdarlığı bir fe-lakatle sona erecekti.

Merenptah Libya'da olanları bir türlü kafasından atamıyordu. Başkomutan sıfatıyla bölgenin güvenliğinden sorumlu olduğu halde, Malfi'nin manevrasını bozmayı başaramamıştı. Ramses'in basireti ve cesareti olmasaydı, isyancılar Delta'yı işgal edecek, başkenti yağmalayacak ve binlerce Mısırlıyı öldüreceklerdi.

Bu tecrübeden ders alan Merenptah, Libyalı kabilelerin hareketlerini gözetim altında bulundurmak ve bir tehlike halinde merkezi uyarmakla görevli kaleleri bizzat denetlemişti. Kral'ın küçük oğlu gerekli tayinleri yaptı, disiplini daha da sıkılaştırdı ve buradaki askerlerin yapacakları görevin hayati önemi olduğunu ısrarla vurguladı.

Merenptah, Libyalıların kesin bir bozguna uğratıldıklarına inanmıyordu. Evet Malfi ölmüştü, ama onun kadar kinci olan başkaları, öteki intikamcılar onun yerini alacaklar ve Mısır'a karşı yapılacak bir savaş için taraftar toplayacaklardı, işte bu nedenle baş-

308

CHRISTIAN JACQ

komutan, Ramses'in de tam onayıyla, Delta'nın kuzey-batı kanadının güçlendirilmesine girişti.

Bu arada Hatti'deki durum nasıl bir gelişme gösterecekti? Zeki ve gerçekçi bir hükümdar olan HattuşiFin ölümü, Hitit büyükelçisinin gizlemeye çalışacağı bir iç kriz döneminin başlangıcı olabilir miydi. Hititlerde taht ya zehir ya da hançer kullanılarak ele geçirili-yordu. Ve yaşlı imparator, her türlü muhalefeti yok ettiğine inanarak belki de bir hata işlemişti.

Hatti'den kesin haberler elde etmek için sabırsızlık gösteren Merenptah, birliklerini savaşa hazır durumda tutuyordu.

'Gece Bekçisi', balık etini küçümsememekle birlikte, kırmızı eti tercih ederdi. Kendi soyunun önceki temsilcileri gibi canlı gözleri olan köpek, efendisi Ramses'le yaptığı konuşmalara değer veriyordu; güzel sözlerle süslenmemiş bir yemeğin tadı olmazdı.

Merenptah saraya girdiğinde Kral ve 'Gece Bekçisi', baş başa yedikleri yemeklerini bitirmek üzereydiler.

"Majeste, habercilerimizden gelen bütün raporları okudum ve Hattuşaş'taki ajanlarımızın şefleriyle uzun uzun görüştüm."

Ramses bir gümüş kupaya şarap doldurup oğluna verdi.

"Benden hiçbir şeyi saklama Merenptah; tam gerçeği bilmek istiyorum."

"Hatti büyükelçisi bize yalan söylememiş: HattuşiFin yerine tahta çıkan kişi, barış antlaşmasına uymaya ve Mısır'la dostane ilişkileri sürdürmeye kesin kararlı."

57

Nil sularının kabarması... Her yıl yinelenen bu mucize, tanrıların bir armağanıydı. Bu olay halkın coşkusunu ve Firavun'a karşı duyulan minnettarlığı artırıyordu. Ne de olsa, toprakları verimli kılmak için ırmağın sularını kabartacak yeteneğe sahip olan tek kişi Firavun değil miydi?

Ve bu yılki su kabarması çok iyiydi: On bir metre! Ramses'in hükümdarlığa başladığı günden bu yana, tanrısal okyanusun derinliklerinden fıskıran hayat verici su hiç eksik olmamıştı.

Hatti'yle yapılan barışın süreceği kesinleşmişti. Kış döneminde onarılan birçok kayık sayesinde yaz boyunca bir yerleşim bölgesinden diğerine birçok tekne gezintisi yapılacaktı. Bütün vatandaşlar gibi, genel müdür Hefat da, suların tasmasıyla birlikte üzerinde köylerin bulunduğu tepeleri birer adaya dönüştüren Nü'in görkemli manzarasını hayranlıkla seyrediyordu. Ailesi, Teb'deki akrabalarının yanında tatillerini geçirmek için gitmişlerdi ve o da kimse karışmadan istediğini yapabiliyordu.

Nü'in taşması dönemi boyunca köylüler dinlenirken, sulama işiyle görevli olanlar durmadan çalışıyorlardı. Toprak bentlerle birbirinden ayrılan bekletme havuzları doluyordu. Bu havuzlardaki suyu kullanmak gerektiğinde, toprak bentler yıkılacaktı. Bu çalışmaları bambaşka bir gözle seyreden Hefat, onu Büyük Ramses'ten daha zengin ve daha güçlü yapacak olan dâhiyane fikrinden dolayı kendisini kutluyordu.

Mısır yönetiminde görevli bazı yüksek mevkili kişiler, akla uygun buldukları bir teklifte bulunmak için Ramses'ten görüşme isteğinde bulundular. Birbirlerine akıl danışmadan önce de aynı sonuca varmışlardı.

Hükümdar onları dikkatle dinledi. Önerdikleri girişimi pek onaylamadığını söylese de, kesin bir red cevabı vermedi. Ramses'in bu tutumunu bir onay gibi yorumlayan Hazine Başkanı, meslektaş-

310

CHRISTIAN JACQ

larının da takdir ettiği bir cesaretle, aynı akşam Ameni'nin bürosuna gitti. Personelini evlerine göndermiş olan Ameni yalnızdı.

Yetmiş yaşına yaklaşan Ameni'nin, Ramses'e daha Firavun olmadan çok önce sadakat yemini eden üniversite öğrencisinden farkı yoktu. Solgun bir çehreye ve narin bir bedene sahip olan Ameni, yediği onca yemeğe rağmen her zaman aç ve zayıftı. Sırt ağrıları geçmek bilmeseydi de sapasağlam bir insanın bile kaldıramayacağı yorgunluklara dayanabiliyordu. Kral'm özel sekreteri, çalışmaya çok düşkün, yaptığı işi bilen, kılı kırk yaran, gecede ancak birkaç saat uyuyan ve bütün dosyaları bizzat okuyan biriydi.

Ameni Hazine Başkanına:

"Bir sıkıntınız mı var?" diye sordu

"Tam sayılmaz."

"Öyleyse ne? Görüyorsunuz ki çalışıyorum."

"Biz Vezirin yönetiminde toplandık ve..."

"Biz dediklerin kimler?"

"Söyleyeyim... Çifte Beyaz Ev'in müdürü, Tarım Bakanı..."

"Anlıyorum. Peki bu toplantının amacı neydi?"

"Aslına bakarsanız iki amacı vardı."

"Önce birincisini duyalım."

"Mısır'a yaptığınız hizmetleri göz önüne alarak, yüksek dereceli memur arkadaşlarınız size, arzu ettiğiniz yerde bir villa sunmak istiyorlar."

Ameni fırçasını masanın üzerine koydu.

"İlginç... Ya ikinci amaç?"

"Çok çalıştınız Ameni, devletin sizden istediğinden çok fazla çalıştınız. Fedakârlığınız nedeniyle belki de bunu düşünmediniz ama, artık emeklilik saati gelip çatmadı mı sizin için? Konforlu bir evde, saygın ve rahat bir emeklilik geçirmek doğru olmaz mı? Ne dersiniz?"

Ameni'nin sessizliğini iyi bir işaret olarak gören Hazine Başkanı keyifli bir şekilde sözüne devam ederek:

"Akim yolunu kabul edeceğinizi biliyordum," dedi. "Meslektaşlarım bu kararınızı büyük bir memnuniyetle öğrenecekler."

"Bundan pek emin değilim."

"Affedersiniz, anlayamadım?"

Ameni coşkulu bir ifadeyle:

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

311

"Hiçbir zaman emekliye ayrılmayacağım," dedi. "Firavun hariç hiç kimse bana bu büroyu terk ettiremeyecek. Kral benim istifamı istemediği sürece, kendi yöntemlerimle bu tempoda çalışmaya devam edeceğim. Sözlerim yeteri kadar açık mı?"

"Biz düşünüyorduk ki sizin çıkarınıza..."

"Bir daha böyle bir şeyi düşünmeyin."

Hefat ile Fenikeli Nariş, sıcak bir yaz günü, Mısır'ının evinde yeniden görüştüler. Tüccar, kendisine ikram edilen, içimi hafif soğuk birayı pek beğendi.

Nariş:

"Beni kendini beğenmiş biri olarak görmenizi istemem," dedi, "ama çok iyi bir iş yaptığıma inandığımı söylemeliyim. Fenikeli tüccarlar Mısır'ı satın almaya hazır. Ama siz, Hefat, onu satmaya hazır mısınız?"

"Fikrimi değiştirmedim."

"Kesin bir tarih verebilir misiniz?"

"Doğa yasalarına karşı yapacak bir şeyim yok, ama uzun zaman beklemeyeceğiz."

"Ciddi hiçbir engel yok mu?"

Hefat kendine olan güvenini belirterek:

"İdari pozisyonum sayesinde hiçbir engel yok," dedi.

"Memfis başrahibinin mührüne gerek duymayacak mısınız?"

"Duyacağım elbette, ama şu başrahip Khâ, kendini dinsel araştırmalara ve eski taşların sevgisine öylesine kaptırmış ki, onaylayacağı belgeye dikkat bile etmeyecektir."

Fenikeli:

"Bir ayrıntı kafamı kurcalayıp duruyor," diye itirafta bulundu. "Neden ülkenizden bu kadar nefret ediyorsunuz?"

"Uzlaşmamız sayesinde Mısır pek o kadar zarar görmeyecek ve sonunda dış dünyaya açılacak. Böylece, her zaman kendime örnek aldığım Şenar'ın da arzuladığı gibi, Mısır köhnemiş geleneklerinden ve boş inançlarından kurtulacak. Şenar'ın devirmek istediği kişi Ramses'ti ve bu despot hükümdarı yere ben sereceğim. Hititler, Libyalılar, büyücüler başaramadılar ve Ramses artık kendini sakınmıyor. Ben, onu yeneceğim."

312

CHRISTIAN JACQ

Ameni, iki Şahin eyaletinin, kararlılığı her halinden belli olan iri yapılı başkanına:

"Yanıtım hayır olacak," dedi.

"Nedenini söyler misiniz?"

"Çünkü hiçbir eyalet, öteki eyaletlerin zararına olacak bir ayrıcalıktan yararlanamaz."

"Siz böyle diyorsunuz, ama merkezî idareden cesaret verici yanıtlar aldım!"

"Olabilir, ama hiçbir yönetim kanunlardan üstün değildir. Yüksek mevkilerdeki yöneticilerin her dediğini yapmış olsaydım Mısır harabeye dönerdi."

"Yanıtınız kesin mi?"

"Sulama sisteminde bir değişiklik yapılmayacak ve bekletme havuzları, normal süreler içinde suyu salacak, daha önce değil."

"Bu durumda Kral'ı görmek istiyorum!"

"Sizi kabul edecek, ama ona zaman kaybettirmeyin."

Eyalet başkanı, Ameni'nin karşı çıkması yüzünden, Ramses'in olurluğunu elde etmesi için en ufak bir şansının olmadığını anladı. Artık onun için yapılacak tek şey eyaletinin başkentine dönmek olacaktı.

Ameni meraklanmıştı.

Gerek posta yoluyla, gerek yüz yüze görüşmeler sırasında altı önemli eyaletin başkanı, Memfis Sular idaresi tarafından alınan kararın doğru olup olmadığını Ameni'ye sormuştu. Bu karar şöyleydi: Bekletme havuzlarındaki sular, ekilecek arazinin daha genişletilmesi için hemen boşaltılacaktı.

Ameni'ye göre bu kararda iki yanlış vardı. Bir kere, böyle bir genişletmeye gerek yoktu. Ayrıca, bu havuzları kullanarak yapılan sulamanın, ani değil yavaş yavaş olması gerekirdi. Bereket versin ki Sular idaresi'ndeki teknisyenler, eyalet başkanlarının büyük çoğunluğunun, böyle riskli kararlarda büyük bir gizlilikle Kral'ın özel sekreterine danıştıklarını bilmiyorlardı.

Ameni, çözümlenmesi gereken bunca sorun olmasaydı, bu yanlışın sorumlusunu bulmak için bir soruşturma başlatırdı.

Kâtip Orta Mısır'da söğüt ağaçlarının dikimi ile ilgili bir raporu incelemeye başladı, fakat bir türlü dikkatini toplayamadığı için ra-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

313

poru okumayı bıraktı. Hiç kuşku yoktu, bu olay göz ardı edilemeyecek kadar önemliydi.

Ramses ile Khâ, Hermopolis'teki Tot tapınağının anıtsal kapısından girdiler, güneşin aydınlattığı bir avluyu geçtiler ve kapalı tapınağın kapısında bekleyen Tot başrahibi tarafından karşılandılar. Kral ve oğlu, sadece Tot'un hizmetkârları olan kâtiplerin ve bilginlerin girebildiği tapınağın salonlarını hayranlıkla seyrettiler ve tanrıya dualarını ettiler.

Khâ:

"Benim araştırmam burada sona eriyor," dedi.

"Tot'un kitabını bulabildin mi?"

"Uzun bir süre, bu kitabın bir tapınağın kütüphanesinde saklı duran eski bir metin olduğunu sandım. Ama sonunda tapınakları-mızdaki taşların her birinin yaşantımıza anlam kazandırmak için Bilgi tanrısı tarafından kaleme alman bu kitabın bir harfini simgelediğini anladım. Tot mesajını her heykelde ve her hiyeroglifte aktarmıştı. Bize düşen, bu mesajın parçalarını, tıpkı Osiris'in dağılmış olan vücudunu toplayan İsis gibi, zihnimize bir araya getirmektir. Bütün ülkemiz baba, gökyüzünün yansıması olan büyük bir tapınaktır ve firavuna düşen de, bu kitabı her zaman açık tutup Tot'un mesajını gönül gözlerimizin çözmesini sağlamaktır."

Hiçbir ozan, hatta Homeros bile, Ramses'in bu bilgece sözleri dinlerken duyduğu sevinç ve gururu anlatabilecek kelimeleri bulamazdı.

Basit olmakla birlikte teknisyen Hefat'ın planı korkunç derecede etkili olabilirdi: Bekletme havuzlarında tutulan suları zamanından önce salıvermek ve hatayı idareye, öncelikle de kanalların gözetmeni sıfatıyla, gerekli belgenin üzerine mührünü basan Khâ'ya yüklemek.

Hefat'ın gönderdiği sahte evrakın doğruluğuna inanıp tuzağa düşen eyalet başkanları, bekletme havuzlarını boşaltsalar bile bölgeleri için gerekli suyu sağlayacak başka rezervler olduğunu düşünüyorlardı. Üst üste yapılan hatalar sonunda gerçek ortaya çıktığı zaman iş işten geçmiş olacaktı. Tarlalar için yeterli su kalmayacak ve ürün elde etme umudu sıfıra inecekti.

Khâ'nın ötesinde Ramses de suçlanacaktı.

O zaman Nariş ile Fenikeli tüccarlar duruma müdahale edecek ve Mısır'ın ihtiyacı olan tarım ürünlerini aşırı bir fiyata satmayı teklif edeceklerdi. Hazine onların koşullarını kabul etmek zorunda kalacak ve yaşlı Firavun toplumsal kargaşalıklara kapılıp gidecekti. Bu sırada Hefat ticari işlemlerden çok kazanç sağlayacaktı. Şayet durum elverişli olursa, Vezirin yerine geçecekti. Aksi takdirde yaptığı servetle Fenike'ye yerleşecekti.

Sıra, yapılması gereken sonuncu formaliteye gelmişti: Khâ'dan mührünü basmasını istemek. Hefat, başrahiple karşılaşmak zorunda bile kalmayacaktı. Bu işi, başrahibin emrindeki sekreteri halledecekti.

Sekreter teknisyeni hararetle karşıladı.

"Şansınız var, başrahip burada ve sizi memnuniyetle kabul edecek."

Hefat karşı çıktı:

"Bu gerekli değil, onu rahatsız etmek istemezdim."

"Rica ederim, beni izleyin."

Tedirginleşen Hefat, panter derisinden yapılmış bir tunik giymiş olan Khâ'nın papirüsleri incelediği kütüphaneye buyur edildi.

"Sizinle karşılaştığım için çok memnun oldum Hefat."

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

315

"Bu benim için büyük bir onur prens, ama araştırmınızı kesmek istemezdim."

"Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Basit bir idari düzenleme.

"Bana belgeyi gösterin."

Khâ'mn sesinin tonu ciddi ve otoriterdi. Başrahip, Hefat'ın sandığının aksine hiç de dalgın bir adama benzemiyordu.

Khâ:

"Bu, dikkatli bir incelemeyi gerektiren, alışılmamış bir teklif," dedi.

Teknisyenin damarlarındaki kan dondu.

"Tam tersine prensim, bu sadece sulamayı kolaylaştırmak için uygulanan standart bir yöntem, başka bir şey değil."

"Çok alçakgönüllüsünüz! Bu konuda bir fikir yürütebilecek bilgiye sahip olmadığım için, bu belgeyi yetkili bir kişiye ileteceğim."

Hefat, "Başka bir uzman," diye düşündü. Yüreğine su serpilmişti; hiyerarşideki yüksek mevkiini kullanarak bu uzmanı ikna etmek için zorluk çekmeyecekti.

Khâ:

"İşte teklifiniz hakkındaki değerlendirmeyi yapacak olan kişi!" dedi.

ince ketenden yapılmış bol kollu bir tunik giymiş olan Ramses, bileklerine, lacivert taşından işlenmiş yaban ördeği motifleri olan ünlü altın bileziklerini takmıştı.

Firavun'un bakışları Hefat'ın yüreğini delip geçti ve teknisyenin geri geri giderek papirüs yüklü raflara çarpmasına neden oldu.

Ramses:

"Sahip olduğun bilginin ülkeni yıkmaya yeteceğini sanarak, büyük bir yanılgıya düştün," dedi.

"Açgözlülüğün, insanı kör ve sağır eden çaresiz bir hastalık olduğunu bilmiyor musun? Bir devlet görevlisi olarak Mısır'ı beceriksiz kimselerin yönettiğini düşünmen aptalca bir hataydı."

"Majeste, sizden beni bağışlama..."

"Hiç çeneni yorma Hefat. Sen bağışlanmaya layık değilsin. Senin bu tutumunda Şenar'm etkisini görüyorum, insanı, Maât'a ihanet etmeye sürükleyip yok eden o alçaklık sende de var. Senin geleceğin artık yargıçların elinde."

316

CHRISTIAN JACQ

Sıkı bir soruşturma sayesinde ülkeyi gerçek bir tehlikeden kurtaran Ameni olmuştu. Kral onu ödüllendirmek isterdi, ama bu işi onu incitmeden nasıl yapacaktı? Sonunda, ikisi arasındaki anlamlı bir bakış, Ameni'nin takdir edildiğini anlaması için yeterli olmuştu. Kral'm özel sekreteri artık çalışmalarına dönebilirdi.

Mevsimler ve günler gayet sade ve mutlu bir biçimde geçiyordu. Büyük Ramses, elli dördüncü hükümdarlık yılının baharında, başhekim Neferet'in önerilerine ters düşen bir karar aldı. Dokuzuncu yeniden doğma törenleriyle dinçliğini kazanmış olan hükümdar, Mısır'ın kırlarını ve köylerini dolaşma arzusunu duymuştu.

Mayıs ayıyla birlikte, Kral'm romatizmalarına iyi gelen aşırı sıcaklar bastırdı.

Bu dönem hasat zamanıydı. Köylüler, ellerinde ahşap saplı oraklarla olgun başakların sapım çok yukardan biçiyorlardı; sonra başaklar demetler halinde toplanıyor ve güçleri bitip tükenmeyen eşeklerle çekilerek harman yerine götürülüyordu. Saman yığınlarının oluşturulması için becerikli ellere ihtiyaç vardı. Ucu kesik bir piramit biçiminde oluşturulan bu yığınlar, yılın büyük bir bölümünde bozulmadan durmak zorundaydı. Saman yığınlarını sağlamlaştırmak için içlerine iki uzun direk konuyordu.

Firavun bir köye girer girmez, köyün eşrafı hemen başak ve çiçeklerle donatılmış bir sunak masasını sergiliyordu. Hükümdar sonra bir çardağın altına oturuyor ve şikâyetleri dinliyordu. Kâtipler not alıyor ve yolculuk sırasında yazılan raporları okumak isteyen Ameni'ye gönderiyorlardı.

Kral, tarımın genel olarak iyi durumda olduğunu gördü. Bazı sıkıntılar olsa da, bunlar halledilmeyecek gibi değildi.

Şikâyetçiler oldukça uysaldı. Bir teki hariç. Beni Hassan'daki bir çiftçinin şiddeti, Firavun'un maiyetindekileri şaşkına çevirmişti.

Çiftçi:

"Bütün günlerimi, topraklarımı işlemekle geçiriyorum," diye sızlandı. "Geceleri tarım aletlerimi onarıyorum, hep kaçmak isteyen hayvanlarımın peşinden koşuyorum ve sonra vergi memuru gelip beni hırpalıyor, soyup soğana çeviriyor! Vahşi kuşları andıran ordusuyla bana hırsız muamelesi yapıyor, istediği vergiyi ödeyecek

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

317

durumda olmadığım için beni dövüyor ve karımla çocuklarımı tutukluyor! Bu durumda nasıl mutlu olabilirim?"

Herkes Ramses'in sert bir tepki göstermesinden korktu, ama Kral soğukkanlılığını yitirmedi.

"Daha başka eleştiriler de yapmak istiyor musun?"

Köylü şaşırıldı.

"Hayır Majeste, hayır..."

"Senin yakınlarından biri kâtip değil mi?"

Adam sıkıntısını gizleyemedi.

"Evet, ama..."

"O sana, öteki meslekleri kötüleyerek kendi mesleğini göklere çıkarma konusundaki klasik metni öğretmiş. Bütün kâtiplik okullarında öğretilen bu metni çok güzel ezbere okudun. Şimdi söyle bakalım, bana anlattığın bütün sıkıntıları gerçekten çekiyor musun?"

"Hâlâ kaçan ve başkalarının topraklarına giren hayvanlarım var... Bu da sorun yaratıyor tabii."

"Şayet komşularınla dostça anlaşmayı başaramazsan köyün yargıcına başvur. Az da olsa adaletsizliği asla kabul etme. Böylece, ülkeyi yönetebilmesi için Firavun'a yardım etmiş olacaksın."

Ramses, tahıl depolarını denetledi ve tahıl ölçücülerine titiz olmaları için emir verdi. Sonra, Amon tapınağına ait büyük bir tahıl ambarım doldurmaya başlayarak Karnak'taki hasat bayramının açılışım yaptı. Rahiplerle ulu kişiler, İki Ülke'nin efendisinin ileri yaşına rağmen kendinden emin ve güçlü olduğunu fark ettiler.

Başrahip Bakhen, tapınağın yanındaki verimli araziden geçip iskeleye doğru giden yolda ünlü konuğuna eşlik etti. Bir ara yorgunluk hisseden Ramses iskemleyle taşınmayı kabul etti.

Arkadaşlarıyla birlikte çalışacak yerde bir söğüt ağacının altında uyuklayan tembel işçiyi ilk gören Bakhen oldu. Başrahip, Kral'ın uyuyan adamı fark etmeyeceğini umuyordu, ama Ramses'in gözü hâlâ keskindi.

Bakhen:

"Bu kusur cezalandırılacak," dedi.

"Bu kez bağışlayıcı ol; bütün Mısır'a söğüt ağacı diktiren ben değil miyim?"

318

CHRISTIAN JACQ

"Bu adam size ne borçlu olduğunu hiç bilemeyecek Majeste."

"Ben de bazen onun gibi bir ağacın altında uyumak ve görevimin ağırlığını unutmak ihtiyacını duyuyorum."

İskeleye yaklaştıkları zaman Kral taşıyıcılara iskemleyi indirmelerini emretti.

Bakhen kaygılandı:

"Majeste, neden yürümek istiyorsunuz?"

"Şu ilerdeki küçük tapınağa bak... Harabe haline gelmiş."

Dişi kobra yılanı ile simgelenen Hasat tanrıçasının tapınağı zamanın ve kayıtsızlığın hışmına uğramıştı. Yerlerinden oynamış taşların arasında yabani otlar türemişti.

Ramses:

"İşte bağışlanmayacak bir hata," dedi. "Bu tapınağı restore ettirip büyüt Bakhen. Kapısı taştan olsun ve içerisine Karnak heykeltıraşlarının yapacağı bir tanrıça heykeli konsun. Mısır'ı biçimlendiren tanrılardır. En mütevazı görünümünde bile onları ihmal etmeyelim."

İki Ülke'nin efendisi ile Amon'un başrahibi, topladıkları kır çiçeklerini tanrıçanın Kasma saygı belirtisi olarak tapınağın dip tarafına koydular. Gökyüzünde bir şahin süzülerek halkalar çizdi.

Ramses dönüş yolunda, Eski imparatorluk anıtlarının restorasyon programını tamamlayan ve Apis boğalarının yeraltı tapınağına ek süslemeler yaptıran oğlu Khâ ile görüşmek için Memfis'te mola verdi.

İskelede, güzelliğinden hiçbir şey kaybetmemiş ve zarif bir kadın olan başhekim, Kral'ı karşıladı.

"Sağlığınız nasıl Majeste?"

"Biraz yorgunluk hissediyorum ve sırtımda ağrılar var. Ama gövdem direniyor. Siz pek iyi görünmüyorsunuz Neferet."

"Khâ çok hasta."

"Yani demek istediğiniz...?"

"Bildiğim, fakat tedavi edemeyeceğim bir hastalık. Oğlunuzun kalbi iflas etmiş, ilaçlar etkili olmuyor."

"Şirndi nerede?"

"Ptah tapmağının kütüphanesinde, uzun süreden beri incelediği metinlerin arasında."

Kral hemen Khâ'nın yanına gitti.

Altmış yaşına yaklaşmış olan başrahibin sert hatlı ve ciddi yüzü daha sakin bir ifadeye kavuşmuştu. Mavi gözlerinde, hayatı boyunca kendini öteki dünyaya hazırlayan bir insanın iç huzuru parlıyordu. Yüzünde hiçbir endişe belirtisi yoktu.

"Majeste! Yola çıkmadan önce sizi görmeyi çok umut ediyordum."

Firavun oğlunun elini tuttu.

"Firavun, bu naçiz kulunun, efendisi için yararlı olan bir dost olarak Yaşam Dağı'nda dinlenmesine izin versin, çünkü bundan büyük mutluluk olamaz... Bana güzel Batı'ya erişmem ve orada yakınlarından biri olarak kalmam için izin ver... Maât'a saygı duymaya çalıştım, bana verdiğin görevleri tamamlayarak emirlerini yerine getirdim..."

320

CHRISTIAN JACQ

Khâ'nın ciddi sesi yavaş yavaş söndü, Ramses bu sesi, hiç bozulmayacak bir hazine gibi benliğinde sakladı.

Khâ'nın cenazesi Apis boğalarının yeraltı tapınağına, ilahi gücün ifadesini saklayan havyan biçimindeki bu aziz varlıkların yanına gömüldü. Ramses, mumyanın yüzünün üzerine altın bir maske koydu. Mezarına yerleştirecek ve sonsuzluğun güzel yollarında Khâ'ya refakat edecek mobilyaları, vazoları, mücevherleri ve Ptah tapınağının zanaatkarları tarafından yaratılan birçok şaheseri bizzat seçti.

Yaşlı Kral, beklenmedik bir metanet göstererek cenaze törenini yönetti ve oğlunun yeniden doğarak öteki dünyaya doğru yola çıkması için, gözlerini ve ağzını açarken duygularına hâkim oldu.

Merenptah her an babasına yardım etmek için hazır bekliyordu, ama Ramses hiçbir güçsüzlük göstermedi. Bununla birlikte Ameni, çocukluk arkadaşının, bu yeni facia karşısında örnek bir metanet sergilemek için gerekli olan gücü benliğinin derinliklerinde aramak zorunda kaldığını hissediyordu.

Khâ'nın lahдинin kapağı yerleştirildi, mezar mühürlendi.

Yalnız başına kaldığı anda Ramses gözyaşlarını tutamadı.

Ramses'in çok sevdiği sıcak ve güneşli sabahlardan biriydi. Sabah ayinlerinin yapılmasını başrahiplerden birine bırakmıştı ve Vezirle yapacağı olağan görüşme öğleye doğru gerçekleşecekti. İstirabını unutmak için, her zamanki gibi çalışacaktı, ama alışık olduğu enerjisi giderek azalıyordu.

Bacakları felç olmuştu ve Kral kalkamıyordu. Buyurgan sesiyle başhademeyi çağırırdı.

Birkaç dakika sonra Neferet hükümdarın başucundaydı.

"Bu kez Majeste, beni dinlemeniz ve dediklerimi yapmanız gerekecek."

"Benden çok şey istiyorsunuz Neferet."

"Şayet hâlâ bir kuşkunuz varsa ben hatırlatayım, gençliğiniz kesin olarak uçup gitti. Yaşam tarzınızı değiştirmek zorundasınız."

"Siz, karşısına çıktığım hasımlarımın en korkuncusunuz."

"Sizin asıl hasmınız yaşlılık Majeste."

"Teşhisinizi söyleyin... ve benden hiçbir şeyi saklamayın!"

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

321

"Yarından itibaren yürüyebileceksiniz, ama bir baston kullanarak. Sağ kalçanızdaki eklem iltihabı nedeniyle biraz aksayacaksınız. Ağrınızı azaltmak için elimden geleni yapacağım, ama istirahat etmek ve bundan sonra gücünüzü idareli kullanmak zorundasınız. Bazen, felci andıran bir uyuşukluk hissedebilirsiniz. Şayet günde birkaç kez masaj yapılmasını kabul ederseniz bunun geçici bir durum olduğunu göreceksiniz. Bazı geceler, boylu boyunca uzanmakta güçlük çekebilirsiniz. Rahatlatıcı kremler bu konuda size yardımcı olacaktır. Ve El-Fayyum'da sık sık yapacağınız çamur banyoları da tedavinizin tamamlayıcısı olacaktır."

"Her gün tedavi mi? Beni kötürüm bir ihtiyar gibi görüyorsunuz!"

"Size daha önce de söyledim Majeste, artık bir delikanlı değilsiniz, ama uysal bir hasta olursanız, sağlık durumunuzun çabucak bozulmasını önlersiniz. Aşırıya kaçmadan yapılacak günlük yürüyüş ya da yüzme gibi egzersizler, hareket yeteneğinizi koruyacaktır. Genel durumunuz, hayatı boyunca dinlenme nedir bilmeyen bir insan için çok iyi."

Neferet'in gülümsemesi Ramses'in yüreğini rahatlattı. Bu lanet yaşlılık dışında hiçbir düşman onu yenmeyi başaramamıştı. Neferta-rf iin en çok sevdiği yazar olan bilge Ptah-hotep de aynı durumdan şikâyetçi olmamış mıydı? Ama düşünülecek olursa, bu bilge özdeyişlerini yazdığı zaman yüz on

yaşındaydı! Bu lanet yaşlılığın biricik avantajı, yorgunluğun ne olduğu bilinmeyen ahretin verimli topraklarında buluşmaya can attığı sevdiklerine onu yaklaştırmayıydı.

Başhekim son söz olarak şunu da ekledi:

"Sizin en zayıf tarafınız dişleriniz; ama sizi iltihaplanma tehlikesinden korumak için onlara sürekli olarak bakacağım."

Ramses, Neferet'in isteklerine razı oldu. Birkaç hafta içinde gücünün bir bölümüne kavuştu, ama gereğinden çok savaşın ve zorluğun etkisiyle yıpranmış olan vücudunun, kırılmak üzere olan bir aletten başka bir şey olmadığını anlamıştı.

Bunu kabullenmesi sonuncu zaferi oldu.

Göklerin büyük gücü olan Set'in tapınağında, sessizlik ve karanlık içinde Büyük Ramses en son kararını aldı.

İki Ülke'nin efendisi, bu kararını yasa gücünde bir kararnamey-

322

CHRISTIAN JACQ

le resmîleştirmeden önce Veziri, bakanları, yüksek mevkilerdeki devlet memurlarını ve sorumlu bir görev yüklenmiş saygın kişileri görüşmeler yapmak üzere çağırdı. Aralarında bir tek Merenptah yoktu. Kral'm küçük oğlu Delta'nın ekonomik bilançosunu çıkarmak için kentten ayrılmıştı.

Kral, Mısır'ın her geçen gün daha da gelişmesini sağlayan bu erkek ve kadınlarla uzun uzun görüştü.

Ramses bütün görüşmeler boyunca, tuttuğu sayısız notlarla ona çok yardımcı olan Ameni'yi yanından ayırmadı.

Ramses özel sekreterine:

"Çok hata yapmadın," dedi.

"Eğer tek bir tane bulabilirsen Majeste, hemen bana bildir."

"Bu sadece memnuniyetimi belirtmek için kullandığını bir değiştirdi."

Ameni:

"Öyle olsun," diye homurdandı. "Peki ama başkomutana niye böyle ipe sapa gelmez bir görev verdin?"

"Beni, bunun nedenini anlamadığına mı inandırmaya çalışıyor-sunr

Ramses bastonunu kullanarak, Merenptah'la birlikte gölgeli bir yolda yavaş yavaş yürüyordu.

"Araştırmalarının sonucu nedir oğlum?"

"Benden kontrol etmemi istediğin Delta bölgesinin vergileri 8.760 vergi mükellefi baz alınarak düzenlenmiş. Her inek sürüsü sahibinin sorumluluğunda 500 hayvan var. Bu arada 13.080 keçi çobanı, 22.430 kümes hayvanı bekçisi ve birkaç bin eşekle meşgul olan 3.920 eşekçinin sayımını yaptım. Ürün

çok iyiydi, vergi kaçırmaya çalışanların sayısı çok azdı. Sık sık olduğu gibi buradaki yerel yönetim de aşırı titiz davranıyordu, ama onlara, namuslu insanların üstüne gitmek yerine düzenbazlarla uğraşmalarının daha doğru olacağını sert bir şekilde belirttim."

"Delta'yı iyi tanıyorsun oğlum."

"Bu görev bana çok şey öğretti. Köylülerle konuşurken, ülkenin yüreğinin çarptığını hissettim."

"Rahipleri, kâtipleri ve askerleri unutmuyor musun?"

"Onlarla daha önceden de sık sık görüşüyordum. Ama bu top-

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

323

raklarda yaşayan sıradan erkek ve kadınlarla doğrudan ve sürekli bir ilişkim hiç olmamıştı."

"Bu kararname hakkında ne düşünüyorsun?"

Ramses, Merenptah'a kendi eliyle yazılmış bir papirüsü uzattı. Oğlu kararnameyi yüksek sesle okudu:

"Ben, Mısır Firavunu Ramses; prens, kraliyet kâtibi, mührün koruyucusu ve ordunun başkomutanı Mererıptah'ı iki Ülke'nin hükümdarlığı görevine yükseltiyorum."

Merenptah bastona dayanmış olan babasına hayranlıkla baktı.

"Majeste..."

"Kaderin bana daha kaç yıl bağışlayacağını bilmiyorum Merenptah, ama seni tahta ortak etmenin zamanı geldi. Babam Seti nasıl davranmışsa ben de öyle davrandım. Ben artık yaşlı bir adamım, sen ise, önüne koyduğum son sınavı da başarıyla geçen olgun bir adamsın. Hükümdarlık etmesini, yönetmesini ve savaşmasını biliyorsun. Mısır'ın geleceğini eline al oğlum."

60

Aradan on iki yıl geçmiş ve Ramses, Mısır üzerinde altmış yedi yıl hüküm sürdükten sonra seksen dokuz yaşına gelmişti. Ramses, kararnamesine uyarak ülkeyi yönetme görevini Merenptah'a bırakmıştı. Fakat Kral'ın küçük oğlu, İki Ülke'nin insanları için hâlâ iktidardaki Firavun olarak kabul edilen babasına sık sık danışıyordu.

Hükümdar yılın bir bölümünü Pi-Ramses'te, öteki bölümünü ise Teb'de geçiriyor, sadık dostu Ameni'yi yanından ayırmıyordu. Kral'ın özel sekreteri, ilerlemiş yaşına ve sayısız ağrılarına rağmen, kendi yöntemlerine uygun olarak çalışmaya devam ediyordu.

Yaz geliyordu.

Ramses, kızı Meritamon'un bestelemiş olduğu melodileri dinledikten sonra, artık konut olarak seçtiği milyonlarca yılın tapınağı yakınındaki kırdaki günlük yürüyüşünü yapıyordu. Bastonu şimdi onun en iyi müttefikiydi, çünkü her attığı adım giderek güçleşiyor-du.

Bir yıl önce kutlanan on dördüncü yeniden doğma töreni sırasında Ramses bütün bir geceyi, Nubye'yi zengin ve mutlu bir eyalet yapan Setau ve Lotus'ia geçirmişti. Sağlam yapılı yılan oynatıcısı da onun gibi yaşlanmış ve güzel Lotus bile yılların saldırılarından nasibini almıştı. O gece ne kadar çok anı tazelenmiş, ne kadar çok coşku verici saat yaşanmıştı! Ve hiç kimse, hiçbirinin artık biçim veremeyeceği gelecekten söz etmemişti.

Yolun kenarında yaşlı bir kadın fırında ekmek pişiriyordu. Taze ekmeğin kokusu Kral'ın çok hoşuna gitti.

"Bana bir ekmek verir misin?"

Kadın, gözleri iyi görmediği için Kral'ı tanıyamadı.

"Bu yaptığım çok vefasız bir iş."

"Ve bu yüzden ödüllendirilmeye layık... Bu altın yüzük senin için yeterli mi?"

ihhtyar kadın, peştamalıının ucuyla silerek parlattığı mücevhere baktı.

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA 325

"Bununla güzel bir ev alabilirim. Yüzüğün sende kalsın ve ekmeğimi ye... Böylesine harika şeylere sahip olan sen kimsin?"

Kabuğu tam kıvamında kızarmış olan bu ekmekte Ramses'e çocukluk yıllarını hatırlatan ve yaşlılığın ıstıraplarını bir an için silip götüreren bir tat vardı.

"Yüzük sende kalsın. Sen herkesten daha iyi ekmek pişiriyor-sun."

Ramses, günün bir ya da iki saatini bir çömlekçinin yanında geçiriyordu. Çömlekçinin ellerinin kili yoğurmasını ve ona biçim vermesini seyretmekten pek hoşlanıyordu. Zaten koç başlı tanrı da, çömlekçi çarkının üzerinde dünyayı ve insanlığı her an yara tııyor mıydu?

Kral'la çömlekçi hiç konuşmuyorlardı. Çömlekçi çarkının musikisini birlikte dinliyor, şekilsiz bir maddenin yararlı ve güzel bir eşyaya dönüşünün esrarını sessizlik içinde yaşıyorlardı.

Yaz geliyordu ve Ramses, sıcaklığın daha az etkili olduğu başkente gitmeyi düşünüyordu. Ameni yüksek pencerelerle iyi havalandırılan bürosundan artık hiç çıkmıyordu. Kral onu çalışma masasının başında göremeyince çok şaşırdı.

Ramses'in özel sekreteri, uzun meslek hayatı boyunca ilk kez kendisine günün ortasında biraz dinlenme olanağı vermekle kalmamış, çok solgun olan teninin yanma tehlikesini göze alarak güneşin altında yatıyordu.

Ameni, çok üzgün bir ifadeyle:

"Musa öldü," dedi.

"Düşünü gerçekleştirdi mi?"

"Evet, Majeste. Halkının bundan böyle özgürce yaşayacağı vaat \ edilmiş toprakları buldu. Dostumuz, uzun süren gayretinin sonunda amacına ulaştı. Onun içini yakan ateş, suyun cömert, balın bol olacağı bir ülkeye dönüştü."

Musa... Pi-Ramses'in yapımında büyük katkısı olan bir mimar, yıllarca süren göçebe hayatı sonunda imanı başarıya ulaşan bir insan ve coşkusu bir gün olsun eksilmemiş bir peygamber! Mısır'ın oğlu ve Ramses'in manevi kardeşi, düşü gerçek olan Musa.

Kral'ın ve özel sekreterinin eşyaları hazır. Öğle olmadan önce, Kuzey'e doğru yola çıkmak üzere gemiye bineceklerdi.

326

CHRISTIAN JACQ

Firavun, Ameni'ye:

"Benimle gel," dedi.

"Nereye gitmek istiyorsun?"

"Bugün hava çok güzel değil mi? Hükümdarlığımın ikinci yılında milyonlarca yılın tapınağına diktiğim akasya ağacının altında dinlenmek istiyorum."

Hükümdarın ses tonu Ameni'yi titretti.

"Yola çıkmak üzereyiz Majeste."

"Gel Ameni."

Milyonlarca yılın tapınağının büyük akasya ağacı güneşin altında parlıyor ve yeşil yaprakları hafif bir rüzgârla hışırdıyordu. Ram-ses, kim bilir ne kadar akasya, ılgın ağacı, avokado ağacı, nar ağacı, söğüt ve daha birçok ağaç türü diktirmişti!

Kral'ın sadık hayvan dostlarının vârisi ihtiyar köpek 'Gece Bekçisi', ağrılarını unutarak Ramses'i izledi. Akasya ağacının çiçeklerinden çıkan etkili koku ikisinin de hoşuna gitmişti. Ne o, ne de efendisi çiçeklerden bal özü toplayan anların durmak bilmeyen dansından kaygı duydular.

Ramses ağacın gövdesine yaslanarak oturdu. 'Gece Bekçisi' Kral'ın ayaklarının dibine kıvrıldı.

"Ameni, Batı Akasyası'nın tanrıçasının, öteki dünyada ruhları karşıladığı zaman söylediği sözleri hatırlıyor musun?"

"Bu soğuk suyu kabul et. Ölümler kentinin ayin havuzundan gelen bu kutsal su sayesinde gönlün ferah olacak ve ruhun benim gölgede yaşayacak."

Ramses:

"Gökteki anamız bize hayat verir," dedi. "Firavunların ruhlarını, yorulmak nedir bilmeyen ve yok olmayan yıldızların arasına yerleştiren de odur."

"Belki de susadınız Majeste. Su almaya gidiyorum..."

"Dur Amenî. Yorgunum dostum. Ölüml yorgunluğu bütün benliğimi sarıyor. Gerçek gücün ne olduğu konusunda konuştuklarımızı hatırlıyor musun? Sana göre, gerçek güç firavuna aitti. Maât yasasına saygılı olması ve durmadan karanlıklarla savaşması koşuluyla sen haklıydın. Şayet bu güç zayıflayacak olursa, gökyüzü ile yeryüzü arasındaki dayanışma kaybolur, insanlık şiddet ve adaletsizliğe teslim olur. Bir hükümdarlığın tarihi, bir bayram gibi olmalı

RAMSES: BATI AKASYASI'NIN ALTINDA

327

derdi babam. Güçlüler de zayıflar da firavunla beslenmeli, hiçbirî ötekinin zararına ihmal edilmemeli. Bugün kadınlar keyiflerince gezip tozuıyor, çocuklar gülüyor ve yaşlılar ağaçların gölgesinde dinleniyor. Seti'nin, Nefertari'nin ve uygarlığımızın yücelmesi için çalışan sadık dostlarımızın sayesinde, bu ülkeyi mutlu kılmak ve doğrulukla yönetmek için gayret gösterdim. Tanrıların beni yargılama zamanı geldi artık."

"Hayır Majeste. Bizi terk etmeyin!"

'Gece Bekçisi' iç çekti. Bu iç çekiş başlangıcın okyanusu kadar derin, Nil ırmağının üzerinde batan güneş kadar yumuşaktı. Gece Bekçileri hanedanının sonuncu temsilcisi, efendisinin ayaklarının dibinde son nefesini verdi.

Yaz geliyordu ve Büyük Ramses de, Batı Akasyası'nın altında sonsuzluğa göç etmişti.

Amenî, sağlam temellere dayanan dostluklarının sürdüğu seksen yıl boyunca cesaret edemediği bir şey yaptı: Firavım'un iki elini avuçlarının içine alıp öptü.

Sonra, Firavun'un özel sekreteri ve sandalet taşıyıcısı yere bağdaş kurarak oturdu ve akasya ağacından yapılmış bir tablet üzerine yepyeni bir fırçayla hiyeroglifler çizmeye başladı.

"Yaşamımın geri kalanını senin hayat hikâyesini yazmaya adayacağım," diye söz verdi. "Bu dünyada olduğu gibi öteki dünyada da hiç kimse 'Işığın Oğlu'nu unutamayacak."